

Volop
aandacht voor
samen leven

Programmarekening 2022

cittaslow

**In Echt-Susteren vieren we het goede leven. We zijn met trots een Cittaslow gemeente.
Meer informatie op www.echt-susteren.nl/cittaslow.**

**Programmaverantwoording en
programmarekening deel I**

2022

Inhoud

I. JAARVERSLAG

1	Inleiding	3
2	Terug- en vooruitblik	7
3	Rekeningsaldo 2022	25
4	Auditing en control	33
5	Financiële positie	41
6	Aanwending post onvoorzien	53
7	Programma's	57
7.1	Bevolking en bestuur	59
7.2	Openbare orde en veiligheid	71
7.3	Beheer openbare ruimte	77
7.4	Onderwijs	97
7.5	Cultuur en sport	105
7.6	Sociaal domein	121
7.7	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	143
7.8	Omgevingsrecht	153
7.9	Economische zaken en grondexploitaties	159
7.10	Algemene dekkingsmiddelen	175
8	Recapitulatie programma's	187
9	Paragrafen	189
9.1	Inleiding paragrafen	191
9.2	Lokale heffingen	195
9.3	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	201
9.4	Onderhoud kapitaalgoederen	217
9.5	Financiering	221
9.6	Bedrijfsvoering	229
9.7	Verbonden partijen	237
9.8	Grondbeleid	269

1. Inleiding

Programmaverantwoording 2022

1. Inleiding

Jaarverslag

Het verslag bestaat uit het jaarverslag en de jaarrekening. In het verslag wordt teruggekeken op de belangrijkste gebeurtenissen en ontwikkelingen in 2022. De jaarrekening gaat in op de financiële aspecten van de uitvoering van het beleid in 2022. In het verslag wordt per programma verantwoording afgelegd aan de hand van teksten uit de begroting. Daarna volgen de paragrafen met onder andere informatie over het weerstandsvermogen, de bedrijfsvoering en het grondbeleid.

Rekeningsaldo

Het jaar 2022 sluit af met een positief rekeningsaldo van circa € 2.939.000. Na de 2^e bestuursrapportage 2022 en de Nota van wijziging op de 2^e bestuursrapportage 2022 was er een voorlopig positief rekeningsaldo van afgerond € 10.591 geraamd. Voor een toelichting op het saldo en de bestemming wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van deze jaarrekening.

Peildatum

De jaarrekening 2022 is samengesteld in de eerste maanden 2023, tussen januari en maart. Omdat de besluitvorming in de raad pas begin juli 2023 plaatsvindt, kan het vreemd overkomen dat bijvoorbeeld wordt gesproken over 'in het tweede kwartaal van 2023 wordt...' terwijl dit kwartaal bij de besluitvorming al is afgelopen.

1 april 2023 wordt als peildatum van de tekstbijdragen aangehouden.

Toelichting belangrijkste verschillen

Bij de programma's zijn op hoofdlijnen de voornaamste verschillen toegelicht tussen de bedragen uit de kolom 'bijgestelde begroting 2022' en de kolom 'rekening 2022'.

Voor een toelichting op de verschillen tussen 'primitieve begroting 2022' en 'bijgestelde begroting 2022' wordt verwezen naar met name de 1^e en 2^e bestuursrapportages 2022 en de overige begrotingswijzigingen die in de vergaderingen van de gemeenteraad in 2022 zijn vastgesteld.

Vergelijkende indicatoren/kengetallen rekening 2021 en begroting 2022

Per product van deze rekening 2022 wordt in tabelvorm een overzicht gepresenteerd van indicatoren en kengetallen. In deze tabel worden ook vergelijkende cijfers opgenomen uit de rekening 2021 (kolom realisatie 2021) en de begroting 2022. In een aantal gevallen wijken deze vergelijkende cijfers af van de oorspronkelijke rekening 2021 en begroting 2022. Dit komt omdat nieuwe informatie heeft geleid tot een aanpassing van het betreffende cijfer.

Echt, 23 mei 2023

College van burgemeester en wethouders van Echt-Susteren

2. Terug- en vooruitblik

Programmaverantwoording

2022

Terug- en vooruitblik

Algemeen

Het jaar 2021 werd nog gedomineerd door het coronavirus, het jaar 2022 is het jaar dat gedomineerd werd door de oorlog in de Oekraïne en de gevolgen daarvan op de energieprijzen en de hoge inflatie. Ook een paar andere onderwerpen waren in de schijnwerpers in 2022.

1. Energietoeslag

Door het rijk zijn maatregelen genomen om de mensen met de laagste inkomens een energietoeslag te verstrekken van in eerste instantie € 800 later opgehoogd met nog eens € 500. De uitbetaling van de energietoeslag verloopt via de gemeenten.

2. Inflatie

In 2022 was er sprake van een uitzonderlijk hoge inflatie, mede veroorzaakt door de hoge energieprijzen. Maar ook levensmiddelen en bijvoorbeeld bouwmaterialen werden aanzienlijk duurder.

3. Invoering omgevingswet

Ook in 2022 heeft weer uitstel van de invoering van de nieuwe omgevingswet plaatsgevonden en wel naar 1 januari 2023. Ultimo 2022 bleek ook deze datum niet haalbaar en is de invoeringsdatum uitgesteld naar 1 juli 2023.

4. Gemeenteraadsverkiezingen

In maart 2022 werden de gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Er blijkt dat slechts 50,4% van de kiesgerechtigden naar de stembus is gekomen. De opkomst bij de raadsverkiezingen is nog nooit zo laag geweest.

5. Asielcrisis

In 2022 was er veel aandacht voor de asielcrisis die ontstond door het grote aantal vluchtelingen door de oorlog in de Oekraïne en uit vele andere landen. Vooral de asielwet die spreading van asielzoekers over gemeenten moet regelen zorgde voor hoofdbreken bij het kabinet en gemeenten. Gemeenten worden daarom verplicht om mee te werken aan de opvang van asielzoekers.

Programma 1: Bevolking en bestuur

eDiensten burgerzaken

In 2022 zijn de volgende eDiensten geïmplementeerd; uittreksel BRP, wijzigen geheimhouding persoonsgegevens, afschrift burgerlijke stand, doorgeven vermissing reisdocument, wijzigen aanschrijfaam, aangifte overlijden en aangifte geboorte.

In 2023 wordt de tweede bundel eDiensten aangevraagd. Deze bestaat uit de volgende eDiensten; aanvragen vervangende stempas/kiezerspas, aanvragen volmacht stempas, aanvragen reisdocument, doorgeven emigratie en aanvragen VOG.

De eDiensten t.b.v. de verkiezingen worden vóór de verkiezingen in gebruik genomen. De overige eDiensten volgen later in het jaar.

Rijbewijzen

Sinds 1 oktober 2022 kunnen inwoners hun rijbewijs digitaal vernieuwen. Voor het aanvragen van het rijbewijs hoeven zij het gemeentehuis niet meer te bezoeken. Dit kan alleen in het geval van een verlening van het rijbewijs of bij uitbreiding van categorieën. Iemand die voor het eerst een rijbewijs aanvraagt, moet hiervoor wel nog naar de gemeente.

De aanvrager kan het rijbewijs vervolgens al na twee werkdagen ophalen op het gemeentehuis.

Programma 3: Beheer openbare ruimte

Openbaar groen

Eind 2019 is, na afloop van het groencontract per 1-4-2020, een Europese openbare aanbesteding gestart voor het onderhoud van openbaar groen in onze gemeente. Na de start op 1 april

2020 is de uitvoering van het contract het eerste half jaar niet goed verlopen. Met name door Corona ontstond een capaciteitsprobleem bij de opdrachtnemer zowel in menskracht als in materieel. Dat heeft geleid tot een veelheid aan klachten over de kwaliteit van het groenonderhoud. Betreffende aannemer heeft na ambtelijke aanzegging gezorgd voor een betere organisatiestructuur en opschaling waarna het onderhoud na september 2020 aan het vereiste niveau voldeed. Zowel in 2021 en 2022 hebben de schommelingen van het geleverde onderhoudsniveau nadrukkelijke aandacht gevraagd en zijn de prestatieafspraken niet behaald. Het contract heeft een looptijd van vier jaren (tot april 2024) met de mogelijkheid om twee keer twee jaar te verlengen. De doelstelling is dat de aannemer voor de resterende looptijd van het contract (exclusief verlenging) blijft voldoen aan de prestatieafspraken die hiervoor zijn vastgelegd.

Bomennota

Bomen dragen bij aan het voorkomen van hittestress, klimaatadaptie, biodiversiteit en een prettige leefomgeving om te bewegen, ontmoeten, te spelen en sporten. Bomen geven structuur en herkenning aan de ruimtelijke opbouw en het landschap van Echt-Susteren.

In 2022 is gestart met het actualiseren van het huidige bomenbeleid (bomennota 2007).

Het bestaande beleid - dat uitgaat van waardevolle bomen en boomstructuren - blijft in grote lijn gehandhaafd maar wordt wel verduidelijkt en geactualiseerd zowel voor intern - voor de juridische borging - als ook voor de burger/de aanvrager. Ook een helder overlastkader is een belangrijk speerpunt binnen het nieuwe beleid. Daarnaast zal informatie op een heldere en overzichtelijke manier digitaal ontsloten gaan worden, en wordt een (toekomstige) koppeling gelegd met de omgevingswet / omgevingsvisie. Participatie en communicatie tijdens dit traject is van groot belang. Daarom zijn inwoners, bedrijven, de interne organisatie en raad/college de afgelopen periode actief betrokken bij het proces van deze actualisatie.

Hondenbeleid

Eind 2021 heeft het college de nota "aanpak hondenpoepoverlast 2021 – 2025" vastgesteld.

Deze aanpak richt zich op uitbreiding van voorzieningen zoals losloopgebieden, uitlaatplaatsen en uitlaatzones. Deze voorzieningen zijn in 2021 aangelegd. Daarnaast zijn in facilitaire zin dispensers aangebracht en extra afvalbakken ge- of herplaatst. Additioneel vindt vanaf 2022 de inzet plaats van machinale reinigingsmiddelen. Begin 2023 zal een evaluatie plaats vinden over de ervaringen van de voorzieningen, dan wordt tevens bekeken of bijstellingen in facilitaire zin of beheer nodig zijn.

Afvalinzameling en verwerking

In 2022 is het totaal volume aan restafval afgenomen van ruim 2900 ton naar ruim 2700 ton en per inwoner gedaald van 92 kg naar 86kg: Het scheidingpercentage is licht gedaald van 77,1% naar 76,3%. Over de hele linie zijn de hoeveelheden in afvalstromen gedaald met uitzondering van flessenglas en textiel.

In 2022 is met name de systematiek rondom de verwerking en vermarkting van PMD gewijzigd. De regie is weer volledig bij de vertegenwoordiging van de producenten komen te liggen en dat heeft enorme effecten op de afrekening bij de gemeente. Er wordt nu één vergoeding voor de inzameling en verwerking van het PMD betaald die aanzienlijk lager is dan de voorheen. Daarnaast wordt er nog strikter omgegaan met de kwaliteit van de instroom (PMD). De verwachting is dat dat kosteneffecten heeft voor de gemeente, indien blijkt dat de kwaliteit achterblijft. Daarnaast zijn nog de naweeën van de oude systematiek en de rechtszaak met een afnemer van PMD, die kosten verhogend hebben gewerkt en nog gaan werken. Een substantieel tekort is te verwachten voor de jaarrekening 2022 en verder.

Het jaar 2022 stond ook in het teken van de overgang van de dienstverlening naar RWM per 2023. Door een grondige voorbereiding is de overgang in het algemeen soepel verlopen. Echt-Susteren wordt vanaf 2023 mede aandeelhouder van RWM.

Riolering

In 2022 is gewerkt aan een nieuw basisrioleringsplan om inzichtelijk te krijgen hoe ons rioolstelsel functioneert bij hevige neerslag op het gebied van wateroverlast en rioolwater overstorten.

Ook is een nieuw gemeentelijk rioleringsplan opgesteld waardoor de rioleringszorg voor de komende 5 jaren weer in beeld is op het vlak van onderhoudsmaatregelen en benodigde middelen. In afstemming met en goedkeuring van de provincie, is het nieuwe gemeentelijk rioleringsplan door de Raad vastgesteld op 18 januari 2023.

Naast het reguliere onderhoud op het vlak van rioolreiniging en inspectie, kolkreiniging en kleinschalig rioolonderhoud zoals opgenomen in het vigerende gemeentelijke rioleringsplan zijn ook nieuwe contracten opgesteld en meerjarig aanbesteed voor reiniging en inspectie van de riolering, kolkreiniging en het relinen van de riolering op diverse locaties in de gemeente.

Wegen

In 2022 is beheer en onderhoud uitgevoerd aan de verhardingen volgens het principe 'schoon, heel en veilig'. Onderhoud heeft plaatsgevonden op kwaliteitsniveau 'basis' voor zowel de wegen binnen de bebouwde kom als ook de wegen buiten de bebouwde en dit is volgens de vigerende Wegbeheernota 2017-2021.

In 2022 is bijvoorbeeld onderhoud uitgevoerd aan:

- Lanterdijk te Roosteren
- Beekstraat en Meylaertsweg te Nieuwstadt
- Gebroekerstraat te Echt
- Wegen Kloosterveld te Sint Joost
- Herstel bestrating diverse locaties

In 2021 is gestart met de voorbereiding voor het opstellen van een nieuwe wegbeheernota met opnieuw een looptijd van 5 jaar (2022-2026). De nieuwe Wegbeheernota 2022-2026 is door de Raad vastgesteld op 18 januari 2023.

Voor 2022 en de daarop volgende jaren is kwaliteitsniveau basis vastgesteld voor alle verhardingen. Het kwaliteitsniveau basis zit nu tegen hoog aan maar blijvende monitoring van de kwaliteit van de wegen is belangrijk om waar nodig op tijd te kunnen bijsturen.

Op basis van verschillende theoretische (model) berekeningen lopen de kosten de komende jaren verder op en moet het budget voor wegbeheer op termijn mogelijk worden bijgesteld.

Verkeer

In 2021 heeft de Raad het beleid 'laadinfrastructuur gemeente Echt-Susteren 2021-2030' vastgesteld. De proactieve uitrol van laadvoorzieningen in de openbare ruimte is een belangrijk aspect binnen dit beleid. In 2022 zijn 21 laadpalen bijgeplaatst, met in totaal 42 gereserveerde parkeerplaatsen van het laden van een elektrisch voertuig. In 2023 is geen proactieve plaatsing gepland, echter zal de plaatsing vraag gestuurd zijn.

Programma 4: Onderwijs

Onderwijshuisvesting

In 2020 is samen met de schoolbesturen een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) opgesteld die inzicht geeft in de toekomstige ontwikkelingen op het terrein van de onderwijshuisvesting. Daarbij is onder meer gekeken naar de demografische- en onderwijskundige ontwikkelingen, de huidige

bouwkundige staat van de schoolgebouwen en de ontwikkelingen op dit gebied (denk aan de verduurzaming).

Connect College

Naar aanleiding van het IHP is voor de renovatie van de locatie van het Connect College aan de Populierlaan door de gemeenteraad op 16 december 2020 een subsidieregeling vastgesteld en een krediet gevoteerd van € 2.264.500. Met de renovatie zou in de loop van 2021 gestart worden. Bij de uitwerking van het renovatieplan constateerde het schoolbestuur echter dat het gebouw niet zo goed was geïsoleerd dan aanvankelijk was aangenomen. Het onverkort uitvoeren van de renovatieplannen zou kunnen leiden tot een desinvestering, wanneer nadien verduurzamingsmaatregelen getroffen zouden moeten worden. Het schoolbestuur heeft voor de verduurzaming van het gebouw een aangepast plan ingediend waarover in 2022 een besluit genomen kan worden.

Taalschool De Driepas

Omdat de bestuursovereenkomst met COA, aangaande het AZC, met ingang van 1 januari 2021 met 10 jaar is verlengd, is samen met het schoolbestuur, basisschool De Driepas en Buurthuis St. Joost een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om de leerlingen van het asielzoekerscentrum c.q. de Taalschool onder te brengen in het schoolgebouw aan de Mispelstraat, daar waar mogelijk in samenwerking met het buurthuis. Dit houdt verband met de slechte bouwkundige staat van het huidige houten gebouw van de Taalschool dat gelegen is op het terrein van het AZC. In 2022 moet duidelijk worden of dit haalbaar is en zo ja welke bouwkundige maatregelen nodig zijn. Voor de huisvesting van de leerlingen van het AZC heeft de gemeente een zogenaamde OHBA-vergoeding ontvangen van ruim € 549.000.

Andere huisvestingsplannen

Voor de andere in het IHP genoemde plannen is momenteel jaarlijks € 1 miljoen op het meerjareninvesteringsplan (MIP) beschikbaar. Momenteel is het opstellen van een IHP niet verplicht en heeft het geen juridische status. De in het IHP opgenomen (toekomst)plannen kunnen niet door het schoolbestuur worden afgedwongen. Er is echter een wijziging van de onderwijswetten in voorbereiding waarbij het IHP wel een juridische status gaat krijgen. Dit houdt in dat er voldoende financiële middelen in de meerjarenbegroting (4 jaar) worden opgenomen om te voorzien in de in het IHP voor deze periode opgenomen plannen. Daarnaast zal er ook duidelijkheid komen over de bekostiging van renovatie van schoolgebouwen, als een volwaardig alternatief voor nieuwbouw. De wetswijziging is voorzien voor 2023.

Er ligt een voorgenomen besluit van het schoolbestuur van de basisscholen Patricius en Op de Sleik om beide scholen per 1 augustus 2022 te fuseren. Het schoolbestuur heeft aangegeven met de gemeente in overleg te willen gaan over de toekomstige huisvesting van deze fusieschool (zie verder bij 'Voorgenomen fusie basisscholen Patricius/Op de Sleik').

Compensatie eigen bijdrage ouders VVE-peuteropvang, i.v.m. corona

Op meerdere locaties van kinderopvang, verspreid over de gemeente, hebben peuters (2/3-jarigen) 2 dagdelen per week (tenminste 6 uur) deelgenomen aan het door gemeente gesubsidieerde VVE-peuterprogramma. VVE staat voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Peuters met een door de GGD/JGZ geïndiceerde taal- en ontwikkelingsachterstand kregen een aanbod van 16 uur per week. Voor de perioden dat peuteropvang vanwege corona niet mogelijk was is aan de ouders de betaalde eigen bijdrage vergoed. Deze kosten zijn door het rijk gecompenseerd middels een decentralisatie uitkering in het gemeentefonds.

Voorgenomen fusie basisscholen Patricius/Op de Sleik

Stichting Wijzers in onderwijs, het schoolbestuur van de basisscholen Patricius (Pey) en Op de Sleik (Sleik), heeft het voornemen beide scholen per 1 augustus 2022 te fuseren. De voorgenomen fusie houdt verband met het lage leerlingenaantal van basisschool Op de Sleik, die per 1 oktober 2021 onder de zogenaamde opheffingsnorm van 61 leerlingen terecht is gekomen. Het schoolbestuur dient ingevolge de wet- en regelgeving een zogenaamde Fusie Effectrapportage (FER) op te stellen. Onderdeel van deze FER is een advies van de gemeente over de voorgenomen fusie. Dit advies betreft

slechts een marginale toets. De gemeente heeft een bescheiden rol bij de fusie van scholen. Het primaat bij het nemen van een fusiebesluit ligt bij het schoolbestuur, met instemming van de ouder- en personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad van beide scholen. Het schoolbestuur heeft aangegeven op termijn de leerlingen onder te willen brengen in één schoolgebouw en hierover in overleg te willen treden met het gemeentebestuur. Vooralsnog zullen bij een fusie beide schoolgebouwen nog nodig zijn om de leerlingen te huisvesten. Het schoolgebouw van basisschool Patricius is niet groot genoeg om al de leerlingen van de gefuseerde school onder te brengen.

Programma 5: Cultuur en sport

Corona

Om duidelijkheid te krijgen over de impact van corona, zijn door de verenigingsondersteuner van Stichting Menswel in samenwerking met de gemeente in januari van 2021 een vijftal bijeenkomsten georganiseerd voor de aanbieders van sport en cultuur. Tijdens deze bijeenkomst is met de deelnemers gesproken over de navolgende vragen:

- Waar worden de aanbieders van sport en cultuur mee geconfronteerd?
- Wat wordt er op dit moment gedaan voor leden?
- Waar hebben de verenigingen en aanbieders behoefte aan?

De uitkomsten van deze sessies zijn mede reden geweest om bij besluit van 13 april 2021 lokale steunmaatregelen door middel van een tijdelijke subsidieregeling (Subsidieregeling Lokale Steunmaatregelen Corona 2020 en 2021 voor het Maatschappelijk Domein) in te voeren. Vooral met als doel om de verenigingen en organisaties financieel te laten overleven en daardoor de lokale infrastructuur voor het sociaal domein in Echt-Susteren in stand te houden. De van het Rijk ontvangen compensatiemiddelen zijn hiervoor volledig ingezet. Tevens is géén gebruik gemaakt van de bevoegdheid op grond van de Algemene wet bestuursrecht om de subsidie 2020 voor vrijwilligersorganisaties lager vast te stellen.

Het is inmiddels duidelijk dat de impact van corona op ons verenigingsleven groot is. Met name culturele en binnensportorganisaties zijn/worden geconfronteerd met ledenverlies, inkomstenverlies, afhaken vrijwilligers etc. Bij het Sportplatform staan de gevolgen van corona prominent op de agenda. Vanuit het Huis voor de Kunsten zijn digitale bijeenkomsten georganiseerd om de situatie van culturele organisaties in de regio's in beeld te brengen.

Cultuur

- Met ingang van september 2021 neemt de gemeente Echt-Susteren deel aan de Cultuurregio Limburg-Noord. De regio heeft zich met succes sterk gemaakt voor een herverdeling van de provinciale subsidiegelden voor cultuur. Majeure Initiatieven en projecten uit de regio Noord- en Midden-Limburg zijn door de provincie alsnog gehonoreerd. Via de regio zijn daarnaast kleinschaligere projecten (bv popmuziek) in aanmerking gebracht voor bijdragen van de provincie.
- Door corona hebben grote evenementen en festiviteiten geen doorgang kunnen vinden. Een aantal evenementen (w.o. Heiligdomsvaart Susteren en Passieverhaal Nieuwstadt) zijn verplaatst naar 2022.
- Kunst in de openbare ruimte is door de Klankbordgroep Cultuur Echt-Susteren in samenwerking met de plaatselijke heemkundeverenigingen en de gemeente geïnventariseerd. Bedoeling is om deze inventarisatie onder de aandacht te brengen van het publiek door publicatie hiervan op de website van het Smalste Stukje en kunstwerken te voorzien van een informatiebordje.
- Er zijn plannen ontwikkeld om de Beeldentuin meer en beter onder de aandacht te brengen van het publiek. Zo is een informatiebordje geplaatst bij de kunstwerken en een centraal informatiepaneel geplaatst. Voor de groenvoorziening in en rond het park wordt een groenstructuurplan ontwikkeld. Tevens is een subsidie aan de Stichting Beeldentuin Suëstra verleend voor het ontwerpen, maken en plaatsen van een kunstwerk, gerelateerd aan de Heiligdomsvaart Susteren.
- Eind 2021 is een eerste aanzet geleverd om samen met plaatselijke cultuurhistorische organisatie te komen tot een betere positionering van cultuurhistorie binnen de gemeentelijke organisatie en het gemeentelijk (planologisch) beleid. Afsproken is om komende jaren over actuele vraagstukken periodiek afstemming te houden. De gemeente neemt regelmatig deel aan het beleidsoverleg cultuurhistorie van de regio Midden-Limburg.

Sport

- Vanwege corona kon de Sportvisie 2020 gemeente Echt-Susteren geen herijking krijgen. Een actualisatie van de beleidsspeerpunten sport voor de komende jaren zal uiteraard mede afhankelijk zijn van onder meer duidelijkheid over de gevolgen van de pandemie voor de sportbeoefening in Echt-Susteren.
- Het kunnen beschikken over betrouwbare, representatieve indicatoren is en blijft een belangrijk gegeven voor het meetbaar en inzichtelijk maken van doelstellingen en effecten van het gemeentelijk sportbeleid. Door monitoring kan het beleid waar nodig worden bijgesteld. Het Huis voor de Sport Limburg is gevraagd om de gemeenten regiobreed van hanteerbare cijfers te voorzien.
- In 2021 is uitvoering gegeven aan het Lokaal Sportakkoord 2020-2022. De regie op deze uitwerking lag bij het Sportplatform Echt-Susteren, waaraan de gemeente actief heeft deelgenomen. De focus lag hierbij op twee actiepunten, t.w. het voorbereiden en lanceren van een interactieve website sport en de oprichting van een bosa-coöperatie. Deze coöperatie krijgt tot doel om met name kleinere sportverenigingen in Echt-Susteren behulpzaam te zijn bij het aanvragen van subsidies in het kader van de Rijkssubsidieregeling "Stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties".
- In september 2021 is gestart met het project Healthy LIFE. Dit project is een gecombineerde leefstijlinterventie voor volwassenen vanaf 18 jaar. Doel is het bevorderen van een actieve leefstijl en gezond voedingspatroon. Het programma richt zich op zowel eten als op bewegen. De beweegcomponent wordt verzorgd door Stichting Menswel Sport.
- Een tweetal Tennisclubs heeft de gemeente benaderd met de vraag om medewerking te verlenen aan de aanleg van padelbanen. Cijfers tonen aan dat padel een explosief groeiende sport is. Op verzoek van de gemeenteraad wordt een onderzoek ingesteld naar de behoefte aan padelbanen en de ruimtelijke/financiële mogelijkheden voor eventuele aanleg van deze banen.

Programma 6: Sociaal domein

Jeugd

Sinds de decentralisatie van 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdhulp (Jeugdwet). Met deze taken zijn ook Rijksmiddelen aan de gemeenten toebedeeld. Omdat het idee achter de decentralisatie was dat de zorg dicht bij de jeugdige georganiseerd zou worden en dus efficiënter en effectiever opgezet kon worden heeft er een korting plaatsgevonden op de middelen die aan de gemeenten zijn toebedeeld. In de eerste jaren daarna is de jeugdhulp binnen onze gemeente bekostigd binnen het door het Rijk beschikbaar gestelde budgettaire middelen voor jeugdhulp.

In 2018 is er binnen onze gemeente voor het eerst een tekort op de jeugdhulpmiddelen vanuit het Rijk (met andere woorden: meer kosten voor jeugdhulp dan beschikbare middelen).

In 2019 en 2020 is dit tekort, ondanks alle inspanningen, helaas opgelopen. Dit is echter landelijk voor bijna alle gemeenten een groot probleem. Hiernaar is uitgebreid onderzoek gedaan. Uit onderzoek blijkt dat er landelijk structureel een tekort tussen de € 1,6 en € 1,8 miljard is. Om gemeenten te compenseren voor de tekorten zijn er in 2019, 2020 en 2021 extra middelen toegevoegd aan de algemene uitkering.

Ook in 2021 is een groot aantal acties uitgezet of gecontinueerd om de tekorten in de jeugdhulp aan te pakken en om jeugdhulp efficiënter in te zetten. Kwaliteit en goede zorg is daarbij ook uitgangspunt. In 2020 is een wereldwijde pandemie gekomen (Corona/COVID-19). Dit heeft op sommige trajecten tot vertraging geleid.

Er is ingezet op:

- Het uitbreiden van de pilot Praktijkondersteuner (POH)-jeugd bij diverse huisartsen.
- Met alle verwijzers (Gecertificeerde instellingen (GI), GGD, huisartsen en Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)) is en wordt gesproken over de kostenstijging, de achtergrond daarvan om bewustwording te creëren en hun verwijsgedrag en de gevolgen daarvan inzichtelijk te maken.
- Voorzetting van het verbetertraject m.b.t. het CJG uitgevoerd om te komen tot kostenbesparing en kwaliteitsverbetering.
- Starten van de pilot 18-/18+

- Pilot intensieve individuele begeleidingstrajecten (Group XL) is wegens succes voortgezet.
- Pilot Nu Niet Zwanger
- Ontwikkelen Regiovisie Jeugd & Gezin (voorsorteren op wijziging Jeugdwet en Norm voor Opdrachtgeverschap)
- Traject Doorontwikkeling Sociaal Domein.
- Wijziging Woonplaatsbeginsel
- Doorontwikkelingen Wonen en Behandeling met Verblijf
- Traject kostenreductie met aanbieders
- Opzetten van Integrale Crisishulp Jeugd
- Aanpassing Nadere regels Jeugdhulp

Wederom stond geheel 2021 in het teken van grip krijgen op de jeugdhulpkosten en stond waar mogelijk besparen van kosten boven aan de agenda. Daarnaast zijn er verplichtingen aan de gemeente opgelegd in het kader van (boven) regionale samenwerking.

In 2022 zal ingezet worden op:

- Verder ontwikkelen Regiovisie Jeugd & Gezin
- Traject Norm voor opdrachtgeverschap
- De aankomende wijziging van de Jeugdwet
- Doorontwikkeling Expertteam
- Doorontwikkelingen Wonen en Behandeling met Verblijf
- Uitbreiding POH-jeugd naar alle huisartspraktijken
- Ontwikkeling JongerenInformatiePunt
- Traject Doorontwikkeling Sociaal Domein.
- Traject Doorontwikkeling Toegang Jeugd
- Blijven inzetten op verbinding met verwijzers
- Voorzetting van het verbetertraject m.b.t. het CJG uitgevoerd om te komen tot kostenbesparing en kwaliteitsverbetering.
- Ontwikkeling Knooppuntoverleg 0-4 jaar
- Aanpak Preventieve Dyslexie en spraak/taalproblematiek ontwikkelen
- Inzet Jongerenwerk i.s.m. Group XL en CJG in basisscholen
- Stimuleringsprogramma Kansrijke Start
- Inzet project Steunouders
- Humanitas; begeleidde omgangsregeling bij (v)echtscheiding
- Onderzoek toezicht kwaliteit en rechtmatigheid
- Voortzetten van de pilot 18-/18+

Wmo – maatschappelijke opvang/beschermd wonen

Wmo

In 2021 heeft er een regionale aanbesteding wmo-hulp bij het huishouden plaatsgevonden. Daarnaast heeft er ook een regionale aanbesteding wmo-hulpmiddelen plaatsgevonden.

December 2021 heeft de raad de wijzigingsverordening maatschappelijke ondersteuning vastgesteld. Hierin zijn technische wijzigingen doorgevoerd rondom o.a. de nieuwe taken m.b.t. maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

In 2022 gaat er een bovenregionale aanbesteding trapliften plaatsvinden samen met 20 andere gemeenten.

Mogelijk dat er in 2022 rondom het landelijke abonnementstarief wijzigingen doorgevoerd gaan worden waardoor er wellicht weer een inkomensafhankelijke eigen bijdrage gaat komen. Dit zal bijdragen aan het terugdringen van tekorten in het sociaal domein.

Doordecentralisatie maatschappelijke opvang en beschermd wonen/regionale samenwerking inwoners met complexe problematiek

De regio Noord- en Midden-Limburg hebben een regionale samenwerking vorm gegeven voor de taken maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Het budget wat voorheen de centrumgemeente kreeg ten behoeve van de uitvoering van maatschappelijke opvang en beschermd wonen is per 1 januari 2022 verdeeld over alle 14 regiomeenten. De toegang maatschappelijke opvang en beschermd wonen is belegd bij alle lokale gemeenten. De regionale samenwerking is geborgd middels een samenwerkingsovereenkomst en de samenwerking wordt uitgevoerd binnen de modulaire gemeenschappelijke regeling Noord-Limburg (MGR NL). De inkoop van zorg wordt regionaal gedaan door de MGR alsmede de monitoring op volume, middelen en het opstellen van de jaarbegroting. Alle gemeenten hebben zitting in de MGR en hebben stemrecht.

De gemeente Echt-Susteren heeft met ingang van 1 januari 2022 de taak om de toegang beschermd wonen (BW) en maatschappelijke opvang (MO) uit te voeren. De MER gemeenten hebben een samenwerking op het vlak van toegang Wmo. De toegang voor MO en BW is daarom belegd bij het servicecentrum MER.

De toegang beschermd wonen is sinds 1 oktober 2021 operationeel, alle gemeenten in regio Noord- en Midden hebben de toegang lokaal belegd. De toegang maatschappelijke opvang zal per 1 april 2022 operationeel zijn binnen de gemeenten. De gemeenten in Noord- en Midden-Limburg hebben allen een budget gekregen om de toegang MO en BW te faciliteren en de uitvoering vorm te geven. Dit budget is gebaseerd op aantal cliënten 2021 MO en BW per gemeente. Daarnaast worden ook de zorgkosten intensieve begeleiding vergoed vanuit een bijdrage aan elke gemeente. Dit om een beschermd wonen opname te voorkomen.

Visie in de doordecentralisatie en de regionale samenwerking is dat lokale gemeenten maximale inspanningen doen om het basisvoorzieningen niveau zodanig op peil te hebben dat er voorkomen wordt dat er maatschappelijke opvang en beschermd wonen nodig is. De gemeente Echt-Susteren heeft samen met Maasgouw en Roerdalen een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor versterking van de basisvoorzieningen. In 2022 zal een uitvoeringsplan worden vormgegeven om te komen tot verdere doorwikkeling van de basisvoorzieningen, dit in samenhang met de algehele doorontwikkeling sociaal domein Echt-Susteren. Elke gemeente heeft vanuit de regionale samenwerking een jaarlijks budget gekregen om de basisvoorzieningen te versterken.

Participatie

Arbeidsmarktbeleid: Uitvoering en monitoring Post corona aanpak/Perspectief op Werk

In 2022 loopt de uitvoering door van Post Corona Aanpak/Perspectief op Werk. Er wordt uitvoering gegeven aan het project 'Perspectief op Werk' met als doel de personeelsvraag van werkgevers om te buigen naar een vraag die we met de doelgroep van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen invullen. Ook blijven we het plan voor de veranderde Arbeidsmarkt 'Post Corona aanpak Arbeidsmarkt Midden Limburg' uitvoeren. Dit plan borduurt deels voort op het bestaande actieplan Perspectief op Werk en nieuwe onderdelen die zijn toegevoegd vanwege de veranderingen op de arbeidsmarkt. Daarbij ontwikkelen we nieuwe activiteiten die zich richten op de krapte op de arbeidsmarkt, hetgeen waar de POW-gelden in eerste instantie voor waren bedoeld.

Taskforce Economie, onderwijs en arbeidsmarkt

In het kader van de integrale aanpak op het vlak van economie, onderwijs en arbeidsmarkt is de Taskforce Corona Midden-Limburg ingesteld. In de taskforce participeren naast de gemeenten, de werkgevers- en werknemersorganisaties, het UWV en onderwijsinstellingen. De taskforce heeft zich ten doel gesteld:

- Regie voeren op de verschillende structuren rondom arbeidsmarkt, economie en onderwijs om te komen tot een afgestemd en gezamenlijk pakket aan maatregelen en 1 aanpak voor de Arbeidsmarktregio.

- Impact analyse en monitoring vormgeven vanuit een integrale blik en bundeling van informatie. Informatie, analyse en scenario's vormen input voor de aanpak en aanvullende maatregelen;
- Aanvullende maatregelen en initiatieven op gang brengen en coördineren rondom economische structuurversterking en versterken van een krachtige arbeidsmarkt.

Armoede/minimabeleid

We rollen het Armoedebelief steeds verder uit. Belangrijk speerpunt blijft de doorontwikkeling van vroegsignalering van schulden. Er loopt een evaluatie waaruit verbeterpunten voortvloeien, waar we vervolgens mee aan de slag gaan. Sinds november 2020 loopt dit project.

Daarnaast gaan we de aangeboden voorzieningen ('het kindpakket') voor kinderen welke opgroeien in armoede doorontwikkelen. Hierin blijkt het bereiken van de doelgroep (mensen welke leven in (verborgen) armoede) een cruciaal aspect.

Ondersteunend aan het Armoedebeliefsplan zijn het inmiddels vastgestelde Uitvoeringsplan Volwasseneducatie/Laaggeletterdheid (VE/LGH) en het Uitvoeringsplan Schuldhulpverlening (SHV).

Belangrijkste speerpunten zijn bij VE/LGH:

1. Gemeenten geven zelf het goede voorbeeld
2. Versterken van het Taalnetwerk
3. Bestrijden van laaggeletterdheid
4. Voorkomen van laaggeletterdheid

Belangrijkste speerpunten bij SHV:

1. We voorkomen schulden
2. We communiceren duidelijk over onze aanpak
3. We kijken verder dan schulden alleen
4. We werken samen
5. We werken aan een duurzame oplossing voor schulden

Allochtonenwerk

Ook in 2021 werd het begeleiden, ondersteunen en huisvesten van statushouders ernstig bemoeilijkt door het Corona virus. Al naar gelang de regelgeving vanuit de RIVM is ook dit jaar getracht de ondersteuning steeds opnieuw op te nemen. Op afstand, digitaal en in kleine groepen. De voortgang is daardoor opnieuw minder geweest. Inburgering is uitgesteld, de taakstelling is niet helemaal gerealiseerd

en de bemiddeling naar werk is minder dan verwacht.

Ondanks alle moeilijkheden is een groot deel van de eerder opgelopen achterstanden bij het huisvesten, zowel als bij het inburgeren en bij het bemiddelen naar werk wel ingelopen.

De invoering van de inburgeringswet per 1 juli 2021 is opnieuw uitgesteld en wel naar 1.1.2022..

Evengoed is de voorbereiding op de invoering van de nieuwe Wet verder opgepakt. Het pilot project statushouders is in dat kader geëvalueerd. De bevindingen zijn verwerkt en hebben geleid tot een voorstel voor de invulling van de aanpak vanaf 2022. Daarbij is voor de uitvoering aansluiting gezocht bij de MER SD. Afspraken hierover zijn verwerkt in het UP 2022.

De noodzakelijke aanbesteding van de leerroutes is uitgevoerd in 2021 maar heeft niet tot resultaat geleid. Een inhaaloperatie is gestart en moet ervoor zorgen dat per 1 maart 2022 op de B1 route en de Z route een aanbod kan worden gedaan. De onderwijsroute heeft als gevolg van problemen met de landelijke regelgeving verdere vertraging opgelopen, als gevolg waarvan we niet in staat zullen zijn op 1 maart een aanbod te realiseren. Er wordt gewerkt aan een overbruggingsregeling i.s.m. de regio Midden-Limburg.

Programma 7: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Ruimtelijke Ordening

In 2022 is een groot aantal projecten geïnitieerd, die beleidsmatig en procedureel gefaciliteerd zijn. Daarmee zet een trend die enkele jaren geleden is ingezet zich voort. Daarnaast is in 2022 veel tijd besteed aan de voorbereiding op de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet. Zo zijn (zo veel

mogelijk in samenwerking met Maasgouw en Roerdalen) diverse noodzakelijke besluiten voorbereid, zijn werkprocessen opgesteld en is een aanvang gemaakt met het opstellen van een gemeentelijke Omgevingsvisie en een Initieel Omgevingsplan.

Met het nieuwe uitstel van de Omgevingswet is in 2023 aandacht voor de voorbereidingen op de Omgevingswet, zoals opleidingen, het opstellen van de gemeentelijke Omgevingsvisie en het uitrollen van en oefenen met de nieuwe VTH-software.

Daarnaast zullen de ruimtelijke uitdagingen die de komende jaren op ons afkomen, zoals de energietransitie, de woningbouwopgave en klimaatadaptatie zowel in beleidsmatige zin als bij de uitwerken van projecten de nodige inzet vergen.

Volkshuisvesting

Fundament onder het gemeentelijk Volkshuisvestingsbeleid is de geactualiseerde Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022 tot en met 2025. In deze visie staat de groeiende behoefte aan de juiste woning centraal. Dat betekent dat er ambitie is voor - en ruimte wordt gegeven aan - nieuwe plannen die passen bij de kwalitatieve vraag, met aandacht voor aanpassing van plannen die niet (meer) passen bij een actuele behoefte.

Voor Echt-Susteren is het van belang rekening te houden met de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte. Primair wordt ingezet op nieuwbouw op inbreilocaties om specifieke problemen op te lossen (o.a. sanering detailhandel, herontwikkeling braakliggende terreinen) en aanpak van plannen die al lang in de planvoorraad zitten, maar niet worden uitgevoerd.

In kwalitatief opzicht heeft er een actualisatie van de woonwensen plaatsgevonden. Daaruit is gebleken dat senioren, kleine huishoudens en jongeren belangrijke doelgroepen zijn voor de actuele woningmarkt. Grondgebonden seniorenwoningen, appartementen met lift, kleine, flexibele wooneenheden zijn kansrijke segmenten op de huidige woningmarkt. Ook duurzaamheid en levensloopbestendigheid zijn belangrijke aandachtspunten voor woonconsumenten. Om aan te sluiten op deze veranderende woonwensen bestaat de huisvestingsopgave niet alleen uit bouwen, maar ook uit verbouwen, vervangen en onttrekken.

Om het nationale woningtekort terug te dringen tot een gezond evenwicht, zet het Rijk met het Programma Woningbouw in op de realisatie van 900.000 woningen tot en met 2030. De Limburgse gemeenten gaan een bijdrage leveren aan de rijks-versnellingsopgave door de toevoeging van minimaal 26.550 woningen tot en met 2030, met de mogelijkheid van 20.000 woningen extra. Het Rijk streeft in de versnellingsopgave naar 2/3 betaalbaar en naar 30% sociale huur in de bestaande voorraad in 2030.

De afspraken uit de (in voorbereiding zijnde) Woondeal krijgen een plek in de lokale prestatieafspraken tussen gemeenten, woningcorporaties en huurdersbelangenverenigingen. Deze afspraken worden voortdurend herijkt op basis van de meest recente inzichten.

Gemeenten hebben nadrukkelijk een taak in het kader van zorg en begeleiding. Per 1 januari 2024 zijn gemeenten verplicht een woonzorgvisie te hebben met de lokale behoefte op het gebied van wonen en zorg. De in 2022 met de raad besproken onderwerpen op het gebied van wonen worden hierin meegenomen. De woonzorgvisies vormen de basis voor gemeenten om op lokaal niveau bindende wederkerige afspraken te maken met woningcorporaties, particuliere verhuurders, zorgaanbieders/zorgkantoren en andere partijen in het fysiek en sociaal domein, over de prestaties die geleverd moeten worden om aan de woon- en zorgbehoeften te voldoen.

Kern	Plan	Aantal woningen	Geplande start bouw/gereed
Echt			
	Bocage	215	97 gereed en/of start bouw
	Apollo/Stoba-locatie	57	Planvorming gestart
	Centrum Echt transformatie (detailhandel)	40	Planvorming gestart – enkele in fase start bouw

	Bloemenhof	64	Bouw is gestart
	Julianastraat- Emmastraat	24	Bouw is gestart
	Emmastraat - Mussenstraat (zorgappartementen)	90	Bouw is gestart
	Weijenpasweg (RvR)	6	Planologische procedure gestart
	Diepstraat (De Valk)	9	Planvorming gestart
Koningsbosch			
	Koningsplein/ Verlengde Karel V-straat/ Prinsebaan	20	Planologische procedure gestart
Mariahoop			
	Vlaskuilseweg - Kerkweg	14	Planvorming gestart
Nieuwstadt			
	Voormalige schoollocatie	25	Bouw is gereed
	Op de Kasselemeier	6	Bouw is gereed
Pey			
	Chatelainplein (vml. Jan Linders)	8	Bouw is gestart
	Chatelainplein 1	20	Planologische procedure gestart
	Heerweg (jongerenwoningen)	18	Planvorming start in 2023
Slek			
	Sterrendael	19	Bouw is gereed
Susteren			
	In de Mehre	6	Bouw is gereed
	Wilibrordusplein	25	Deels realisatie via omgevingsvergunning, deels planologische procedure gestart
	Middelveld III	120-150	Ontwerpfase gestart
	Tiendschuur	12	Bouw is gereed
	Swentiboldstraat 2	10	Planvorming gestart
	Molenveldweg 6	6	Planvorming gestart
Roosteren			
	Residentie Maaslandburcht	7	Bouw is gereed
Totaal gereed 2022			
	Totaal gereed gemelde woningen		2022: 118

Programma 8: Omgevingsrecht

Omgevingsdienst

Ook in 2022 was er, in lijn met de trend van de afgelopen jaren, sprake van een groot aantal vergunningaanvragen, controles, klantvragen en meldingen/klachten. Dit heeft ook geresulteerd in dienovereenkomstig hoge legesopbrengsten. De in het Uitvoeringsprogramma vastgelegde taken zijn binnen de beschikbaar gestelde middelen uitgevoerd, bij een gelijkblijvende (hoge) klanttevredenheid. Naast reguliere taken zijn er in 2022 diverse MER-brede en lokale projecten opgepakt. Zo is de APV geactualiseerd en Omgevingswetproof gemaakt, is het gebiedsgericht toezicht geïntensiveerd en is de gemeente ondersteund bij de uitvoering van taken in het kader van de energietransitie en de aanpak ondermijning.

In 2022 is door de Omgevingsdienst, in samenwerking met de MER-gemeenten, veel tijd en energie gestoken in de voorbereiding op de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2023. Inmiddels is de inwerkingtreding van de Omgevingswet wederom uitgesteld. Dit geeft ruimte om te oefenen met de nieuwe VTH-applicatie RXmission, die naar verwachting medio 2023 operationeel zal zijn. Verder is extra inzet nodig ten behoeve van een aantal grotere projecten, die voor 2023 worden verwacht.

Programma 9: Economische zaken en grondexploitaties

Onderwerp: Economische zaken

Aanpak centrum Echt

Programma Centrum Echt heeft als centrale doelstelling haar regionale functie te behouden en verder te versterken. Dit vraagt om zorgvuldig ruimtegebruik waarbij een algehele compactisering en clustering van stedelijke functies een belangrijk onderdeel vormt, zodat anno 2025 een vitaal en toekomstbestendig Centrum Echt is gerealiseerd.

In 2019 zijn we als gemeente van start gegaan met een gebiedsgerichte aanpak van het Centrum Echt. Op basis van het "Programma Centrum Echt" gaan we aan de slag met een aantrekkelijk centrum waar de functies wonen, werken en recreëren elkaar ontmoeten en versterken. Dit betekent concreet dat bewoners fijn kunnen wonen, ondernemers een aantrekkelijk vestigingsklimaat ter beschikking hebben en bezoekers van een gevarieerd aanbod in voorzieningen gebruik kunnen maken. Een gezonde mix aan functies vormt daarmee een belangrijke basis voor een vitaal centrum, waarbij ook de bereikbaarheid en openbare ruimte niet mag worden vergeten.

Het programma bestaat uit 5 pijlers:

1. Cultuurhuis Edith Stein is getransformeerd naar een bruisend kloppend hart voor het lokale verenigingsleven.
2. Planologie: op basis van juist ruimtegebruik ontstaat een compacter en vitaal centrum waarbij afstemming in de regio plaatsvindt. Herbestemming en invulling geven aan de lokale transformatieopgave heeft hierbij prioriteit.
3. Bereikbaarheid: in 2022 is gestart met de realisatie van een verbeterde algehele ontsluiting en infrastructuur van het centrum.
4. Activering centrum: op basis van draagvlak wordt samen met stakeholders toegewerkt naar een structurele samenwerking in een aantrekkelijk kernwinkelgebied om te verblijven.
5. Ontwikkeling monument de Valk: de ontwikkeling van een foodmarkt met aanverwante functies die leidt tot een versterking van algehele centrumstructuur.

Het programma wordt per pijler verder uitgewerkt en gefaseerd uitgevoerd.

Ondersteunen ondernemers

We denken mee met de detailhandel binnen de gemeente Echt-Susteren bij nieuwe vestigingen, uitbreidingen of verplaatsingen. Daarnaast intensiveren we contacten door het voeren van periodieke overleggen met ondernemers, winkeliersverenigingen en de ondernemersverenigingen van de bedrijventerreinen. In 2022 is in samenwerking met de gemeente Echt-Susteren de ondernemersvereniging Winkelhart Echt-Susteren opgestart.

De horecaondernemers zijn in 2022 ondersteund bij de uitbreiding van terrassen door de toepassing van tijdelijke gedoogbeschikkingen.

Bedrijventerreinen

Voor de bestaande bedrijventerreinen de Wolfskoul en de Loop worden de mogelijkheden van revitalisering onderzocht. Daarnaast wordt gewerkt aan de realisatie van drie nieuwe locaties: een aanvulling op de Loop-west, de Berk III en Vonderen. Planologische procedures voor deze locaties zijn in 2022 voorbereid of opgestart.

Bedrijventerrein De Berk en Business Park Midden-Limburg maken onderdeel uit van een pilot waarbij 'Stichting groene economie' onderzoek uitvoert naar de mogelijkheden tot verduurzaming op de bedrijventerreinen. Het centrale doel van de stichting is bedrijven in Limburg te stimuleren en in beweging te brengen om hun bedrijfsstrategie te gaan baseren op duurzaam ondernemen.

Regionale samenwerking

Een ding hebben de regionale werkzaamheden gemeenschappelijk, ze hebben als doel bij te dragen aan onze regiovisie: “Midden-Limburg, het verbindend Hart van Limburg”. Zo zijn we er ons van bewust dat we ons als regio moeten profileren en niet als Midden-Limburgse gemeenten afzonderlijk. Daarmee willen we toekomstgerichte bedrijven overhalen zich in de regio te vestigen. Doel is gezamenlijk het bedrijfsleven te stimuleren en ondersteunen, alsmede afstemming en uitvoering van beleid op het gebied van werklocaties in de regio.

In december 2021 is regionaal afgestemd door de colleges over het startdocument “Investeringsagenda Midden-Limburg “Verbindend Hart van Limburg in uitvoering”. Begin 2022 is door de zeven colleges met de dynamische koers van het startdocument ingestemd.

Het vertrekpunt voor deze investeringsagenda vormt de Agenda voor Midden-Limburg, die bij de start van SML in 2015 is opgesteld. De Agenda voor Midden-Limburg benoemt de kernwaarden voor de regio: aantrekkelijk, groen en verbinden. Op basis van deze kernwaarden formuleert de regio de volgende ambities:

- een aantrekkelijke omgeving en een samenleving die zich inzet voor het versterken van leefbaarheid en bescherming van onze landschappelijke waarden;
- intensieve (eu)regionale samenwerking tussen alle partijen bij het realiseren van onze gezamenlijke toekomst, zodat alle partijen verantwoordelijkheid nemen voor onze economie, omgeving en samenleving;
- een innovatieve economie, met gezonde bedrijven, bijbehorende werkgelegenheid en vooruitstrevende ondernemers die duurzaam produceren en midden in de samenleving staan en zo een kwalitatieve groei en een sterke concurrentiepositie realiseren, die welvaart garandeert en onze samenleving als geheel ten goede komt.

Deze ambities zijn vertaald in doelstellingen, die per werkveld in de Agenda van Midden-Limburg zijn geformuleerd. Vanaf 2022 is gestart met uitvoering geven aan de Investeringsagenda Midden-Limburg.

Het Smalste Stukje Nederland

Het nieuwe plan recreatie en toerisme 2022-2024 in Het Smalste Stukje Nederland is vanaf 2022 de basis voor de activiteiten. Het toeristisch profiel Het Smalste Stukje Nederland (HSSNL) blijft het fundament van waaruit het aanbod op het gebied van verblijfstoerisme en dagrecreatie (ontspanning, onthaasting, gastronomie en bezinning) gepromoot wordt. In 2022 had in de uitvoering Covid-19 nog slechts een beperkte impact op de toeristische sector. Wel heeft er een heroriëntatie plaatsgevonden op activiteiten die voor de pandemie vanuit de gemeente werden opgepakt. Beurzen en evenementen (zoals onze eigen beleeffietsdag) zijn gepauzeerd en daar wordt voor de toekomst kritisch naar gekeken, ook in relatie tot de beschikbare capaciteit. Veel energie is het afgelopen jaar gestoken in routes en de beleving daarvan. De bestaande 3-landen wandeling en 3-landenfietsroute zijn aangepast en in een nieuw jasje gestoken. Ook alle bestaande ommetjes zijn geüniformeerd. Daarnaast zijn 3 nieuwe ommetjes ontwikkeld (Koningsbosch, Dieteren en Het Marissen) en is er een regionaal project met Provinciale subsidie uitgevoerd. Samen met de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek en met Visit Zuid-Limburg is de Route Vol Verwondering gelanceerd, naar het voorbeeld van onze eerdere bezinningsfietsroute. Voor Echt-Susteren betekende dit een toevoeging van 5 locaties aan de bestaande bezinningsplekken die ook digitaal ontsloten werden en de toevoeging van 5 audiotours met interessante verhalen over bijzondere plekken die informatief zijn en uitnodigen tot reflectie.

Samen met buurgemeente Maasgouw zijn in Roosteren voorzieningen gerealiseerd (markeringen voormalige fortorens, bank, informatiebord) die herinneren aan het voormalige fort Cantelmo, een verdedigingswerk uit de 17^e eeuw.

Ook is een nieuwe gedenkplek gerealiseerd bij de oorlogsbunker nabij abdij Lilbosch als onderdeel van de Europese Liberation Route. Voor 2023 is een tweede locatie voorzien bij het kanon van Susteren als onderdeel van deze route die door heel Europa van Londen naar Berlijn voert.

Afgelopen jaar heeft, na Covid, weer een fysieke bijeenkomst plaatsgevonden met ondernemers en andere betrokken partijen bij Het Smalste Stukje Nederland. O.a. is gesproken over het onderzoek naar de naamsbekendheid van HSSNL en Cittaslow, is het meerjarenplan toerisme 2022-2024 aan de orde geweest, zijn de marketing- en promotieactiviteiten toegelicht en zijn de ondernemers aan het woord geweest over hun activiteiten tijdens de coronapandemie.

Bij het onderzoek naar de mogelijkheid van een uitkijktoren van waaruit zowel België als Duitsland zichtbaar zijn, is ook de mogelijkheid verkend van een combi met een lage fysieke toren en cameramogelijkheden op hoogte die ook beelden tonen van over de grenzen heen. In 2023 wordt dit idee verder uitgewerkt.

Met de werkgroep kleiwarenroute is verdere invulling gegeven aan een nieuwe themaroute die deels door het centrum van Echt gaat voeren en deels in het buitengebied bij Gebroek, waar over het voormalige tramspoor met kieplorries de klei vervoerd werd naar dakpannenfabriek de Valk. Tientallen interessante punten zijn in kaart gebracht waar middels borden met QR-codes informatie zal worden verstrekt over deze voor Echt en omstreken belangrijke voormalige industrietak.

In 2023 wordt het bezinningstoerisme verder doorontwikkeld middels ontsluiting van plekken in Maaseik, Selfkant en Millen. Die zorgen ook voor uitbreidingen van de bestaande bezinningsfietsroutes van het Smalste Stukje Nederland en de regionale Route Vol Verwondering.

Verder is in 2023 een onderzoek voorzien naar de ervaringen en wensen van toeristische bezoekers met Het Smalste Stukje Nederland en de onderliggende Cittaslow waarden. De uitkomsten daarvan worden meegenomen bij de verdere profilering van HSSNL. Daarbij wordt expliciet ook gekeken naar verbreding buiten het toeristische werkveld om.

Programma 10: Algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering

Algemene uitkering vanaf 2027

Zoals vermeld krijgen gemeenten in 2026 eenmalig 1 miljard euro extra van het kabinet. In dat jaar vloeit dan in totaal 36 miljard euro naar het gemeentefonds, € 4 miljard minder dan in 2023. De € 1 miljard betreft een eenmalige bijdrage die samenhangt met de voorgenomen andere manier van bekostigen van gemeenten na 2025. Eerder was al becijferd dat gemeenten door de herijking van het gemeentefonds in 2026 een gezamenlijk tekort van € 3,9 miljard zouden hebben. Dat tekort is dus nu door de eenmalige toevoeging voor het jaar 2026 aan het gemeentefonds € 1 miljard lager.

Eigen belastinggebied

Gemeenten, maar ook Tweede Kamerleden, waarschuwen al geruime tijd voor het financieel ravijn dat na 2025 zou ontstaan. Tot die tijd zijn ze redelijk zeker van hun inkomsten, mede door het vast zetten van het zogeheten accres. Deze groei van het gemeentefonds, zo is afgesproken tussen rijk en gemeenten, ademt de komende jaren alleen nog mee met de loon- en prijsontwikkeling. Gemiddeld neemt het accres daarmee met 2,6 miljard euro toe. Maar hoe de financiering van gemeenten er vanaf 2026 uit ziet, is en blijft een groot vraagteken. Het is nog steeds wachten op concrete plannen daarvoor. Mogelijk krijgen lokale overheden – gemeenten en provincies – de beschikking over een groter eigen belastinggebied, maar zeker is dat allerm minst.

Voor onze gemeente is de verwachte afname van de algemene uitkering 2026 ten opzichte van 2025 afgenomen met € 1,5 miljoen maar er is ondanks dat nog steeds een afname van € 2,7 miljoen. Voor de jaren vanaf 2027 en verder blijft de afname ten opzichte van 2025 rond de € 4 miljoen.

Rechtsmatigheidsverklaring

Met ingang van 2023 legt het college verantwoording af over de rechtsmatigheid. Met deze wijziging vervalt de rechtsmatigheidsverklaring door de accountant. In sommige gemeenten wordt naast dit rechtsmatigheidsoordeel door de accountant ook een in control statement (ics) door het college afgegeven. Het ics en de verantwoording over rechtsmatigheid worden beiden door het college afgegeven, maar zijn niet onderling uitwisselbaar. In de verantwoording over rechtsmatigheid legt het college verantwoording af

over de rechtmatigheid van de baten en lasten op een drietal criteria: Begrotingscriterium, Voorwaardencriterium en Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Met een ics verklaart het college dat de interne beheersings- en controlesystemen van een gemeente adequaat en effectief zijn. Het gaat om borging van een diversiteit aan processen, beheersing van risico's én om de competenties van de medewerkers. In tegenstelling tot de verantwoording over de rechtmatigheid kent de ics geen wettelijke verankering in het BBV.

Tot en met jaarrekening 2022 verstrekken externe accountants een controleverklaring met een oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. De externe accountants geven vanaf 2023 een controleverklaring af met alleen een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief dan de rechtmatigheidsverantwoording door het college die in de jaarrekening wordt opgenomen.

Overhead

Organisatieontwikkeling

Om goede dienstverlening aan inwoners, bedrijven en verenigingen te blijven realiseren is een flexibele organisatie nodig die inzet op effectiviteit en continu streeft naar verbetering om daarmee te kunnen inspelen op de veranderende behoeften van de samenleving. Onder andere de hoge werkdruk, krapte op de arbeidsmarkt en het ziekteverzuim zetten de uitvoering van gemeentelijke taken onder druk. Daarom is aandacht voor organisatieontwikkeling essentieel. In het Hoofdlijnenakkoord 2022-2026 is dan ook een passage opgenomen over organisatie ontwikkeling. Er wordt ingezet op vier ontwikkelsporen:

- Professionalisering
- Optimaliseren werkomgeving
- Continu verbeteren
- Aandacht voor medewerkers

In 2022 is daarom GROEI25, de visie op organisatieontwikkeling ontwikkeld. GROEI25 geeft inzicht in de wijze waarop de organisatieontwikkeling wordt gerealiseerd. Dit wordt vervolgens ingevuld met jaarlijkse plannen die richting en inzicht geven voor medewerkers, management en bestuur. In SEIZOEN23 wordt de focus voor 2023 belicht. De focus per jaar ligt in ieder geval binnen de vier ontwikkelsporen. Onderstaand een korte toelichting per spoor:

Professionalisering:

Qua professionalisering wordt ingezet op de medewerker als professional die ook ruimte heeft om te werken aan de eigen ontwikkeling en de ontwikkeling van de organisatie. De leidinggevende stimuleert dit en geeft coachend leiding en vertrouwen.

Optimaliseren werkomgeving

Zowel faciliteiten (huisvesting en ICT-voorzieningen) als autonomie en regelvrijheid zijn belangrijk voor goed werkgeverschap en het behouden en aantrekken van gekwalificeerde medewerkers. Om dit te creëren wordt ingezet op onderlinge afstemming in diverse gremia.

Continu Verbeteren

Om de wendbaarheid van de organisatie te vergroten, sturing te geven aan de organisatie en verder te gaan met zaakgericht werken is de overstap van activiteitengericht werken naar procesgericht werken essentieel. Medewerkers en management maakten in 2022 kennis met de Lean-filosofie, die uitgaat van denken in processen en is gericht op continu verbeteren. In 2023 krijgt dit een vervolg, mede door de inzet van een procesmanager. Ook in MER-verband kreeg de doorontwikkeling van procesgericht werken in 2022 aandacht met de inzet van het Overheids Ontwikkel Model (OOM) en een in 2023 gezamenlijk op te stellen vervolgaanpak. Daarmee kan op termijn verder worden gegaan met de doorontwikkeling van zaakgericht werken MER-breed.

Aandacht voor medewerkers

Betrokken en bevlogen medewerkers zijn cruciaal voor het succes van de organisatie. Na het thuiswerken door de covidmaatregelen en het blijvende hybride werken bleek het extra belangrijk om medewerkers

meer te betrekken bij de organisatie. Daarom werd in 2022 ingezet in het opnieuw oppakken van het organiseren van ontmoetingen en sociale activiteiten. Ook regelmatige gesprekken tussen medewerkers en leidinggevenden zijn van belang voor een goede aanhaking; met aandacht voor elkaar, werkhouding, werkafspraken en organisatiedoelstellingen als professionalisering en continu verbeteren.

3. Rekeningsaldo 2022

Programmaverantwoording
2022

Toelichting analyse rekeningsaldo 2022

Programma bevolking en bestuur

Lasten en Baten secretarieleges (voordeel € 71.000)

De ontvangen leges zijn € 120.000 hoger dan geraamd. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de hogere opbrengst reisdocumenten en reisdocumenten niet-ingezetenen. Hier staat tegenover dat de lasten van de secretarieleges € 49.000 nadelig zijn omdat de uitgaven voor reisdocumenten en reisdocumenten niet-ingezetenen naar rato hoger zijn. In totaal heeft dit een positief effect van € 71.000 op het saldo.

Begraafplaatsen en kosten van de dodenschouw (voordeel € 26.000)

Meer leges op begraafplaatsen vanwege meer sterfgevallen en lagere kosten van de dodenschouw zorgen voor een positief effect op het saldo van € 26.000.

Overige kosten burgerzaken (voordeel € 14.000)

In 2022 zijn geen kosten gemaakt voor schriftelijke vertalingen en tolken, waardoor een voordeel van € 14.000 is ontstaan.

Contributies (nadeel € 19.800)

De jaarlijkse bijdrage aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) is toegenomen. Daarnaast is een hogere bijdrage voldaan voor de Gezamenlijke gemeentelijke Uitvoering (GGU). Via de GGU en het bijbehorende fonds GGU worden via de VNG standaarden afgesproken, gezamenlijk ingekocht en samengewerkt aan nieuwe diensten en producten. Denk bijvoorbeeld aan de Informatiebeveiligingsdienst, de gezamenlijke inkoop van ICT en telefonie, het Ketenbureau i-Sociaal Domein en het GGI-netwerk, een beveiligd landelijk datanetwerk voor gemeenten. In 2022 is hierdoor een overschrijding te melden van € 19.800.

Raad (voordeel € 43.000)

De eerste 3 maanden speelde corona nog waardoor commissievergaderingen geen doorgang vonden en dus minder presentiegelden werden uitbetaald. Bovendien waren in 2022 gemeente raadsverkiezingen waardoor een gedeelte van het jaar een aantal activiteiten stoplagen. Daardoor zijn de budgetten advieskosten, diversen, opleidingen en onderhoud automatisering niet aangesproken en is de post uitzendingen raadsvergaderingen veel lager. Een en ander heeft geleid tot een voordeel van € 43.000.

Programma openbare orde en veiligheid

Voorlichting brandkranen en -putten (voordeel € 41.000)

In het verleden is het tarief voor de controle van brandkranen verlaagd. Doordat in het ene jaar meer of minder brandkranen worden gecontroleerd, fluctueert jaarlijks het te betalen bedrag. Vandaar dit jaar een voordeel van € 10.000.

Bovendien heeft op het einde van het jaar door de Veiligheidsregio Limburg-Noord een uitbetaling incidenteel voordeel loonindexatie met betrekking tot 2021 plaatsgevonden van € 32.000.

Programma Beheer Openbare Ruimte

Wegen (voordeel € 54.000)

In verband met nieuwe software ontwikkelingen bij leveranciers op het gebied van beheerpakketten wegen en riool is besloten op de nieuwe software in 2023 te wachten, vandaar de lagere kosten in 2022. Bovendien is vanuit de beheerpakketten meer uitzoekwerk verricht voor derden waardoor hogere opbrengsten zijn verkregen. Het totale voordeel bedraagt € 54.000.

Gladheidsbestrijding (voordeel € 23.000)

In het jaar 2022 is sprake geweest van een laag aantal dagen met temperaturen rond of onder het vriespunt. De posten zoutgebruik en werken derden zijn afhankelijk van de weersomstandigheden vandaar een positief effect op het resultaat van € 9.000.

De post onderhoud vervoermiddelen kent een overschot van € 14.000 doordat in 2021 een aantal groot onderhoudsbeurten zijn uitgevoerd en daardoor in 2022 minder onderhoud noodzakelijk was.

Riool (voordeel € 374.000)

In de begroting 2022 is voor riol incidenteel € 374.000 beschikbaar gesteld uit de algemene middelen. Bij het opmaken van de jaarrekening blijkt dat deze middelen niet benodigd zijn en vallen deze middelen weer vrij en maken deel uit van het saldo jaarrekening 2022.

Programma Onderwijs

Subsidie peuteropvang (voordeel € 14.000)

Een groot aantal kindercentra in onze gemeenten bieden - ter voorbereiding van het basisonderwijs - voor 2 dagdelen per week een VVE-peuterprogramma aan, voor peuters in de leeftijd van 2 en 3 jaar. Ouders die geen aanspraak kunnen maken op kinderopvang kunnen met subsidie van de gemeente hun peuter laten deelnemen aan het peuterprogramma. De subsidie wordt betaald aan het kindcentrum en wordt berekend over het aantal peuters dat daadwerkelijk aan het peuterprogramma heeft deelgenomen. De deelname was in 2022 lager dan verwacht. De kosten waren begroot op € 60.000. Er is € 46.000 uitgegeven, zodat nog een bedrag van € 14.000 resteert.

Leerlingenvervoer bewegingsonderwijs en schoolbezoek (nadeel € 58.000)

In 2022 is er een nadelig saldo van € 58.000 op kosten leerlingenvervoer. Dit bestaat uit een voordeel van € 15.000 op leerlingenvervoer bewegingsonderwijs en € 73.000 nadeel op leerlingenvervoer schoolbezoek.

De kosten voor leerlingenvervoer ten behoeve van het bewegingsonderwijs voor het primair onderwijs (basisonderwijs en speciaal basisonderwijs) zijn € 15.000 lager uitgevallen. Dit heeft onder meer te maken met het feit dat het speciaal basisonderwijs minder uren bewegingsonderwijs heeft afgenomen dan waar ze volgens de normen aanspraak op maken. Ook heeft het positief meedenken van scholen en vervoerder voor het zo efficiënt mogelijk organiseren van het vervoer bijgedragen aan de lagere vervoerskosten. Voor het leerlingenvervoer bewegingsonderwijs was € 67.000 begroot. De werkelijke kosten bedroegen € 52.000, zodat voor leerlingenvervoer een bedrag resteert van € 15.000.

De verordening leerlingenvervoer is een open eindregeling, waarbij de kosten afhankelijk zijn van het aantal te vervoeren leerlingen, het aantal scholen waarnaar vervoerd dient te worden, de afstand naar de betreffende scholen en terug en tot slot de mogelijkheden van het combineren van het vervoer met leerlingen van andere gemeenten. Het leerlingenvervoer wordt georganiseerd samen met andere Midden-Limburgse gemeenten om de kosten zo laag mogelijk te houden. De kosten van het leerlingenvervoer waren voor 2022 € 108.000 hoger dan geraamd. Een deel van deze hogere kosten houdt verband met een nabetaling aan het vervoersbedrijf over de periode van 1 augustus 2019 tot 1 oktober 2022 van € 71.065. Het vervoersbedrijf had abusievelijk tijdens deze periode – door een administratieve fout – nagelaten om de in- en uitstaptijd (1 minuut per rit, voor rolstoelgebruikers 4 minuten per rit) in rekening te brengen.

In 2022 heeft de gemeente van het rijk een vergoeding ontvangen voor het leerlingenvervoer van Oekraïense leerlingen van € 35.000. Deze vergoeding is aan het budget voor leerlingenvervoer toegevoegd. Door deze vergoeding bedraagt het uiteindelijke tekort € 73.000.

Huur gymnastiekonderwijs (voordeel € 12.000)

De kosten voor de huur van gymnastiekaccommodaties voor het primair onderwijs (basisonderwijs en speciaal basisonderwijs) zijn € 12.000 lager uitgevallen. Dit heeft onder meer te maken met het feit dat het speciaal basisonderwijs minder uren bewegingsonderwijs afneemt dan waar ze volgens de normen aanspraak op maken. Voor de huur was een bedrag van € 125.000 begroot. De werkelijke kosten bedroegen € 113.000, zodat nog een bedrag van € 12.000 resteert.

Programma cultuur en sport

Saldo lasten/baten markten (nadeel € 25.000)

De inkomsten uit de marktgelden zijn in de begroting structureel hoger opgenomen dan de werkelijke inkomsten. De inkomsten 2022 zijn wel in lijn met voorgaande jaren. Per saldo betekent dit in 2022 ruim € 3.000 minder inkomsten dan begroot. De energiekosten zijn door de hogere prijzen in totaal bijna € 8.000 hoger dan begroot.

In 2022 hebben er een aantal spoed reparaties en aanpassingen plaats moeten vinden aan de evenementenkasten. Daarnaast zijn alle sloten en cilinders vervangen moeten worden. Een bedrag van € 22.000 was gedurende het jaar al bijgeraamd. Dit was niet voldoende om de totale (incidentele) extra kosten te dekken. In totaal was er nog een extra bedrag nodig van bijna € 14.000.

SPUK uitkering BTW sport (voordeel € 68.000)

Om sport te stimuleren konden gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die aan hen in rekening wordt gebracht in aftrek brengen. Dit recht op aftrek is met ingang van 1 januari 2019 vervallen. Gemeenten worden gecompenseerd via een subsidieregeling, de Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK). Op basis van de verwachte uitgaven ramen we in de begroting het bedrag aan btw dat gesubsidieerd wordt. In de loop van 2022 wordt rekening houdend met de rekeningcijfers de aanvraag gedaan op basis waarvan een voorschot wordt uitgekeerd. Bij de jaarrekening berekenen we de werkelijke verwachte subsidiebedragen. Voor 2022 verwachten we een positieve afrekening. Per saldo resteert een positief voordeel van € 68.000.

Exploitatie cultureel centrum Plats (nadeel € 22.000)

De kosten voor gas en elektriciteit zijn door de stijging van de prijzen in totaal € 9.000 hoger dan begroot. Door de corona-maatregelen hebben er in de eerste 2 maanden van het jaar minder activiteiten plaats kunnen vinden waardoor er € 5.000 minder inkomsten zijn ontvangen. De schoonmaakkosten zijn hoger dan begroot (€ 4.000). De vergoeding voor de exploitant zijn hoger dan begroot. In de begroting was er van uit gegaan dat deze kosten btw-compensabel waren. Dit blijkt maar ten dele zo te zijn waardoor een deel van de btw niet gecompenseerd wordt. Het totaal nadeel is hierdoor € 4.000.

Kermis (nadeel € 18.000)

De overschrijding wordt met name veroorzaakt door hogere energiekosten dan begroot in combinatie met een lagere vergoeding voor de energiekosten dan begroot (totaal € 10.000). Daarnaast zijn de kosten voor de stroomaggregaten en geleverde olie hoger dan in de begroting opgenomen en hoger dan voorgaande jaren in verband met de gestegen olieprijs (totaal € 8.000).

Onderhoud diverse accommodaties cultuur en sport (voordeel € 36.000)

Vanaf 2019 is volgens de nieuwe regels van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) de geraamde uitgaven voor het klein onderhoud afgesplitst van de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen op basis van het meerjarenonderhoudsplan 2020-2030. Daarom is de jaarlijkse dotatie in de voorziening structureel verlaagd en zijn er op de reguliere onderhoudsbudgetten in de begroting ramingen opgenomen voor klein onderhoud. De uitgaven voor het klein onderhoud van de diverse binnensportaccommodaties zijn € 36.000 lager geweest dan begroot doordat er minder klein onderhoud heeft plaatsgevonden dan oorspronkelijk gepland.

Programma Sociaal Domein

Uitvoeringskosten samenwerkingsverbanden WMO en Jeugd (voordeel € 47.000)

Zowel de bijdrage aan het samenwerkingsverband voor Jeugd als WMO is in 2022 lager uitgevallen dan geraamd. Op WMO heeft de gemeente een voordeel van € 12.000 en op jeugd een voordeel van € 29.000. De onderuitputting is voornamelijk het gevolg van het feit dat in 2022 minder noodzaak is geweest tot de inzet van externe inhuur voor de uitvoering van de regionale beleidsontwikkeling Wmo/Jeugd binnen het samenwerkingsverband Midden-Limburg-Oost.

Budget sociaal domein algemeen (voordeel € 98.000)

Binnen het taakveld sociaal domein is een bedrag geraamd voor algemene kosten binnen het sociaal domein. Vooraf is moeilijk in te schatten in hoeverre dit budget gebruikt gaat worden. Dit budget is in het

kader van de 1^e bestuursrapportage 2021 voor € 250.000 ingezet voor de dekking van tekorten binnen de WMO en voor € 19.000 voor de dekking van kosten preventie jeugd. In de 2^e bestuursrapportage 2022 is € 54.000 toegevoegd vanuit de begroting van de Westrom. Daarnaast zijn hieruit voor € 90.000 kosten gedekt ten behoeve van een bijdrage voor het Servicecentrum MER, programma Sociaal Domein onderdeel beschermd wonen alsmede voor € 24.000 voor de arrangementenmonitor. Andere diverse uitgaven hebben betrekking op projectondersteuning, de inzet van een projectleider WMO inkoop en het aanpassen van de stallingsplek wensauto.

Collectief vervoer Omnibuzz (voordeel € 73.000)

Het voordeel op collectief vervoer Omnibuzz bedraagt per saldo € 73.000. Het aantal uitgevoerde ritten is binnen Echt-Susteren nog niet op het niveau van vóór Corona. Hierdoor zijn € 93.000 minder uitgaven geweest. Het grotendeels wegvallen van het vervoer leidt logischerwijs ook tot lagere vervoersopbrengsten van € 20.000. Per saldo zorgt dit voor een eenmalig voordeel van € 73.000.

Wet verplichte GGZ (voordeel € 20.000)

De begroting Wet verplichting geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ) is gebaseerd op kosten voor applicaties die eventuele maatregelen vanuit de WvGGZ ondersteunen en kosten die casuïstiek-afhankelijk zijn. De huidige kosten komen met name voort uit structurele kosten voor ondersteunende applicaties (abonnementstarief).

In Echt-Susteren worden tot nu toe weinig gedwongen zorgmachtingen afgegeven, hierdoor worden weinig kosten gemaakt inzake psychiatrische interventies waaraan eenmalige kosten verbonden zijn. Om te voorkomen dat bij meerdere interventies budgetoverschrijdingen plaatsvinden moet het budget WvGGZ ruimte hebben om dit uit te voeren.

Onderhoud diverse accommodaties sociaal domein (voordeel € 35.000)

Vanaf 2019 is volgens de nieuwe regels van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) de geraamde uitgaven voor het klein onderhoud afgesplitst van de voorziening onderhoud gemeenschapshuizen op basis van de meerjarenonderhoudsplannen. Daarom is de jaarlijkse dotatie in de voorziening structureel verlaagd en zijn er op de reguliere onderhoudsbudgetten in de begroting ramingen opgenomen voor klein onderhoud. De uitgaven voor het klein onderhoud van de diverse binnensportaccommodaties zijn € 35.000 lager geweest dan begroot doordat er minder klein onderhoud heeft plaatsgevonden dan oorspronkelijk gepland.

Programma economische zaken en grondexploitaties

Toeristenbelasting (voordeel € 61.000)

Er is een meeropbrengst toeristenbelasting geweest in 2022 van € 61.000. Deze meeropbrengst is een gevolg van de nabetalingen over voorgaande jaren. De verwachte daling van het aantal overnachtingen als gevolg van corona in de afgelopen 3 jaren bleek in de praktijk mee te vallen.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering – decembercirculaire 2022 (voordeel € 858.000)

Via de decembercirculaire 2022 zijn een aantal bedragen beschikbaar gekomen van in totaal € 857.874 die grotendeels bestemd zijn voor het jaar 2023. In de gemeentebegroting zijn deze bedragen niet meer begrotingstechnisch verwerkt kunnen worden.

Algemene uitkering- overige posten (voordeel € 192.000)

Ná de laatste begrotingswijziging hebben nog verrekeningen plaatsgevonden, waardoor de algemene uitkering per saldo afneemt met 98.000 ten opzichte van de begroting. Op de onderdelen van het sociaal domein is in totaliteit € 290.000 meer aan inkomsten verantwoord dan geraamd. Ook hier is gebleken is dat ná de laatste begrotingswijziging nog bedragen ontvangen zijn.

Algemene uitkering baten voorgaande jaren (voordeel € 56.000)

In 2022 is er via de algemene uitkering een bedrag van € 66.595 ontvangen met betrekking tot voorgaande jaren, welke als incidentele baat opgenomen wordt. In de begroting was hiervoor opgenomen

€ 10.245. Na de laatste bijstelling hebben echter nog een aantal verrekeningen voorgaande jaren plaatsgevonden.

OZB (voordeel € 229.000)

In 2022 is € 125.000 meer onroerende zaakbelastingen niet-woningen ontvangen dan begroot en € 104.000 voor de woningen. Beide meeropbrengsten worden verklaard door een hogere WOZ-waarde dan waarmee op basis van prognoses rekening werd gehouden. In de hogere WOZ-waarden is ook de areaaluitbreiding opgenomen. Een en ander resulteert in een positief saldo van € 229.000.

Mutatie voorziening dubieuze debiteuren en oninbare debiteuren (voordeel 29.000)

Op basis van de per ultimo 2022 voorzienbare oninbare vorderingen heeft er een toevoeging plaatsgevonden op de voorziening dubieuze debiteuren van € 43.000, terwijl er € 58.000 begroot was. Met betrekking tot de voorziening oninbare debiteuren is er een bedrag van € 8.000 toegevoegd, terwijl er € 22.000 aan toevoeging begroot was. Ten opzichte van de begrote bedragen betekent dit een voordeel van € 29.000.

Stelpost toekomstige verplichtingen algemene uitkering (voordeel € 32.000)

In de begroting 2022 is een stelpost opgenomen voor toekomstige verplichtingen algemene uitkering. Deze post wordt aangewend om middelen die ontvangen worden van het rijk voor de algemene uitkering en die nog niet direct bestempeld worden voor uitgaven te parkeren. In 2022 is aanwending van deze stelpost niet nodig geweest waardoor deze kan vrijvallen in het saldo van de jaarrekening 2022. In 2022 resteert nog een bedrag van € 32.000 voor deze post.

Stelpost algemene uitkering verrekeningen (voordeel € 53.000)

In de begroting 2022 is een bedrag opgenomen van € 53.000 als stelpost op verrekeningen van de algemene uitkering. In 2022 is van deze stelpost geen gebruik gemaakt, zodat hier een voordelig saldo ontstaat van € 53.000.

Overhead

Nieuwe Markt diversen (nadeel € 56.000)

Het nadeel is grotendeels ontstaan door de hoge tarieven voor energie (€ 63.000). Het klein onderhoud is lager geweest hetgeen een voordeel oplevert van € 7.000.

Edisonweg (voordeel € 11.000)

Bij de Edisonweg hebben lagere aanschaffingen ad € 9.000 en lagere kosten voor alarmopvolging ad € 2.000 geleidt tot het totale voordeel van € 11.000.

Beheer buiten (voordeel € 36.500)

Bij de leasekosten vervoermiddelen is een voordeel van € 30.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de vervanging van voertuigen een langdurig proces is geweest. De nieuwe voertuigen zijn bovendien nog niet geleverd door het wereldwijde chiptekort. Derhalve is in 2022 een deel van het geraamde leasebedrag niet besteed voor de vervanging van voertuigen. De post onderhoud vervoermiddelen kent een overschot van € 6.500 doordat in 2021 een aantal groot onderhoudsbeurten zijn uitgevoerd en daardoor in 2022 minder onderhoud noodzakelijk was.

Verzekeringen totaal (voordeel € 50.500)

Het voordeel is ontstaan doordat in 2022 geen schades zijn gemaakt waarbij een beroep op de post eigen risico is gedaan.

Diversen

Treasury rente (voordeel € 46.000)

Binnen het taakveld treasury is per saldo een voordeel behaald van € 75.000 op rente. Dit voordeel bestaat uit de ontvangen rente op de hybride converteerbare lening aan Enexis van € 41.000 en de ontvangen rente op uitgezette kasgeldleningen voor € 34.000.

De ontvangen rente op langlopende leningen is € 15.000 lager dan geraamd doordat in 2022 twee leningen vervroegd zijn afgelost. Aan betaalde rente in verband met naheffingsaanslagen door de belastingdienst is een bedrag te melden van € 21.000, hiervoor was € 7.000 geraamd dus een nadeel van € 14.000.

Kapitaallasten – afschrijvingen (voordeel € 480.200)

De werkelijke afschrijvingslasten 2022 (exclusief riolering) zijn € 480.200 lager dan begroot, hetgeen resulteert in een positief resultaat. Dit wordt veroorzaakt door latentie in de uitvoering van een aantal projecten, waardoor het eerste jaar van een jaar opschuift. Het benoemde voordeel van € 480.200 is exclusief € 55.800 voordeel op de afschrijvingslasten voor riolering. Deze € 55.800 zijn meegenomen in het, onder programma Beheer openbare ruimte, genoemde voordeel op riool.

Diversen (nadeel € 19.447)

De kleinere onder- en overschrijdingen over de diverse programma's leiden tot een negatief resultaat van € 19.447.

4. Auditing en control

Programmaverantwoording

2022

4. Auditing en control

4.1 Termen

Doeltreffendheid	Wordt het beoogde doel/resultaat gerealiseerd?
Doelmatigheid	Wordt het beoogde doel/resultaat met zo min mogelijk geld gerealiseerd?
Rechtmatigheid	Wordt het beoogde doel/resultaat binnen de geldende wet- en regelgeving gerealiseerd?
Getrouwheid	Geeft de verantwoording een tijdig, juist en volledig beeld?

4.2 Audithuis

In de gemeente vindt auditing plaats door diverse organen, die gezamenlijk aangeduid worden als het audithuis. De organen van het audithuis voeren onderzoeken uit naar de doeltreffendheid, doelmatigheid, rechtmatigheid van het gevoerde bestuur, beleid en beheer. Ook naar de getrouwheid van de verantwoording die daarover wordt afgelegd.

Elk orgaan vindt zijn oorsprong in een specifiek juridisch kader, dat aangeeft namens welk orgaan er wat onderzocht moet worden. Dat betekent dat ieder orgaan een eigenstandige rol, bevoegdheid en verantwoordelijkheid heeft en aan een specifieke opdrachtgever rapporteert.

In onderstaande tabel wordt de opbouw van het audithuis samengevat:

Orgaan	Juridisch kader	Onderzoeksrichting	Opdrachtgever
Rekenkamercommissie	- Artikel 182 Gemeentewet - Verordening op de Rekenkamercommissie Gemeente Echt-Susteren d.d. 22 december 2004.	Doelmatigheid Doeltreffendheid Rechtmatigheid	Raad
Externe accountant	- Artikel 213 Gemeentewet - Controleverordening ex art 213 Gemeentewet d.d. 25 september 2003	Getrouwheid Rechtmatigheid	Raad
Cluster Concern (team B&O)	- Artikel 213a Gemeentewet - Verordening ex art 213a Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 25 september 2003	Doelmatigheid Doeltreffendheid	College
Cluster Interne Controle (team Financiën) ¹⁾	Financiële Verordening ex art 212 Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 2 oktober 2014 en 22 februari 2017	Getrouwheid Rechtmatigheid	Management

¹⁾ vanaf 1 juli 2017 is interne controle ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling Servicecentrum MER

De organen van het audithuis rapporteren in de eerste plaats aan hun respectievelijke opdrachtgever, maar uiteindelijk staan zij allen ten dienste van de gemeente Echt-Susteren als geheel, van de continue verbetering van de gemeente in de brede zin.

In de volgende subparagrafen wordt ingegaan op de onderzoeken die door, namens of in samenwerking met organen van het audithuis zijn uitgevoerd in 2022.

4.2.1 Rekenkamercommissie

Volgens artikel 182 van de Gemeentewet onderzoekt de rekenkamer de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Door dit onderzoek probeert de rekenkamercommissie zichtbaar te maken waar de gemeente haar geld aan besteedt, wat er van die bestedingen terechtkomt en hoe zich dit verhoudt tot het door de gemeenteraad vastgestelde beleid. De rekenkamercommissie onderzoekt de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het bestuur. Door dit onderzoek probeert de commissie zichtbaar te maken waar de gemeente haar geld aan besteedt, wat er van die bestedingen terechtkomt en hoe zich dit verhoudt tot het door de gemeenteraad geformuleerde beleid.

Onderzoek 2022

De wetgever is er bij de decentralisatie van de jeugdzorg van uit gegaan, dat de gemeenteraad in staat is om voldoende inzicht en grip te hebben, via de programmabegroting, op de doelmatig- en doeltreffendheid van de uitgaven ten behoeve van de jeugdzorg en dat daarbij een betere inbedding zou ontstaan dan inbedding bij het Rijk.

De centrale vraag in dit onderzoek is:

In hoeverre de gemeenteraad van Echt-Susteren daadwerkelijk toegerust is om invloed uit te oefenen op dit complexe thema?

De Rekenkamercommissie heeft, uitgaande van de centrale vraag, onderzocht wat er voor nodig is om de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad te versterken voor wat betreft het thema jeugdzorg. Hiertoe is de huidige kennis/invloed van de gemeenteraad voor wat betreft het thema jeugdzorg onderzocht (IST-situatie). Op basis daarvan zijn in het rapport aanbevelingen uitgewerkt, die de raadsleden helpen om hun rol (verder) te versterken in de toekomst (SOLL-situatie).

Samenstelling rekenkamercommissie 2022:

Raadsleden:

- Michelle Kox-Stoffels, raadslid fractie PNES
- Jos Wackers, raadslid en fractievoorzitter fractie Lijst Samenwerking
- Thijs Wetemans, raadslid en fractievoorzitter fractie GroenLinks

Externe leden:

- Dien Mueters, lid
- Herman van Santen, voorzitter

4.2.2 Externe accountant

Volgens artikel 213 van de Gemeentewet wijst de raad een of meer accountants aan belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een rapport van bevindingen. De accountant controleert dus, in opdracht van de raad, de jaarrekening en verstrekt een verklaring waarin hij een oordeel geeft over het getrouwe beeld en de rechtmatigheid.

Controleprotocol 2022

De raad geeft in een controleprotocol aan binnen welke kaders de controle door de accountant moet plaatsvinden. Het controleprotocol 2022 is vastgesteld in de raadsvergadering van woensdag, 2 maart 2023.

Aanwijzing accountant 2019-2022

Op 13 december 2018 heeft de gemeenteraad vanwege een 6-tal redenen besloten af te wijken van de voorgeschreven procedure en de aanbesteding enkelvoudig en onderhands te doen plaatsvinden, waarbij de opdracht voor de wettelijke controle van de jaarrekening voor de jaren 2019 tot en met 2022 is gegund aan BDO Audit & Assurance B.V. en deze aan te wijzen als accountant belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een accountantsverslag.

Interimcontrole: Managementletter 2022

In de Managementletter (ML) 2022 geeft de accountant de uitkomsten van zijn interimcontrole weer. De interimcontrole is in de eerste plaats gericht op de beheersorganisatie. Daarom is de managementletter ook gericht aan het college van burgemeester en wethouders en aan het management. Zij worden hierdoor in de gelegenheid gesteld om waar nodig bij te sturen op de beheersorganisatie, zodat de kans op fouten in de jaarrekening zo klein mogelijk is.

De ML presenteert eerst een dashboard, waarin de belangrijkste bevindingen zijn samengevat. Dit dashboard is bedoeld voor de raad. Vervolgens wordt in de ML een verdere toelichting gegeven op hetgeen in het dashboard staat vermeld. Deze info is bedoeld voor het management en het college. De accountant heeft op een aantal speerpunten ingezoomd, zoals:

- Status omtrent de invoering van de rechtmatigheid in 2023;
- Algemene beheersmaatregelen fraude en continuïteit;
- Cybersecurity en IT-beheersmaatregelen;
- De verbijzonderde interne controle;
- Vooruitblik jaarrekening 2022.

Het dashboard uit de ML is besproken met de accountantscommissie op 12 december 2022. De accountant maakte complimenten over de gemaakte verbeteringen afgelopen jaar en gaf aan dat de gemeente bovengemiddeld op schema ligt met de invoering van de rechtmatigheid.

Eindejaarscontrole: Rapport van bevindingen en controleverklaringen

In het Rapport van bevindingen geeft de accountant de uitkomsten van zijn eindejaarscontrole weer. Hij vermeldt dat de in de programmarekening 2021 opgenomen balans en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave laten zien van de financiële positie en het resultaat van de gemeente Echt-Susteren. Ook dat het jaarverslag 2021 en de jaarrekening 2021 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording zijn ingericht.

4.2.3 Uitgevoerde onderzoeken

Door artikel 213a Gemeentewet en de daaruit voortvloeiende Verordening ex art 213a Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 25 september 2003 moet het college periodiek onderzoek doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur. Deze onderzoeken zijn in 2022 intern uitgevoerd en door derden in samenwerking met of gecoördineerd door subcluster control of door derden.

Het subcluster control was in 2022 gepositioneerd als stafonderdeel onder directe aansturing van de gemeentesecretaris/algemeen directeur. De subcluster control kan zich in zijn rol echter volledig onafhankelijk opstellen, waardoor voldoende objectiviteit is gewaarborgd.

In 2022 zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd die naar hun aard en/of inhoud gelabeld kunnen worden als onderzoeken vanwege artikel 213a Gemeentewet en de Verordening ex art 213a Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 25 september 2003, en dus (direct of indirect) gericht waren op de doelmatigheid en/of doeltreffendheid. De belangrijkste daarvan worden hierna kort toegelicht.

Onderzoeksresultaten BTW-labelling en mengpercentage

In 2022 is een fiscaal onderzoek opgestart. Het gaat om onderzoek naar de BTW-labelling en het mengpercentage BTW 2021. De onderzoeken zijn afgerond en de rapporten zijn ingediend bij de belastingdienst. De belastingdienst heeft de rapporten zonder opmerkingen vastgesteld.

Vennootschapsbelasting

In 2022 heeft de voorlopige aangifte plaatsgevonden van de vennootschapsbelasting over 2020. De aangifte over 2021 wordt naar verwachting medio 2023 afgerond. De aangiftes worden verzorgd door een externe fiscalist. Definitieve vaststelling van de aangiftes kan nog een paar jaar duren.

Onderzoek gesloten Beurzen

In 2021 is het onderzoek gestart naar het zogenaamde “gesloten Beurzen” principe. Het onderzoek, dat verder gevoerd is in 2022 en het eerste kwartaal van 2023 richt zich op:

- Inzicht geven in de echte apparaatskosten van Servicecentrum MER en in de verdeling daarvan over de deelnemende gemeenten;

- Inzicht geven in mogelijke marktwerking als gevolg van leveringen door de deelnemende gemeenten aan Servicecentrum MER, en de juridische, financieel-administratieve en fiscale consequenties daarvan.

Het onderzoek wordt in 2023 afgerond. In 2023 is met de belastingdienst overeenstemming bereikt over de fiscale aspecten van het onderzoek inzake BTW en vennootschapsbelasting.

Onderzoek team BOR

In het Hoofdlijnenakkoord 2022-2026, hoofdstuk 3 Beheer Openbare Ruimte (BOR) streven we er naar om per 2024 een aantal uitvoeringstaken weer in eigen beheer te gaan uitvoeren. Dit vergt een andere organisatie en inrichting van team BOR. Op basis hiervan is in 2022 opdracht verleend aan een extern bureau om een onderzoek (adviestraject) te starten. De doorontwikkeling van team BOR staat daarbij centraal omwille van de geconstateerde disbalans tussen takenpakket, beschikbare formatie en financiële middelen. Het onderzoek is gedeeld in twee fasen waarbij de eerste fase bestaat uit het vaststellen van de visie op de organisatie van team BOR en haar takenpakket. Fase twee concentreert zich op de overgang “van Ist naar Soll”.

Procesverbetering met Lean

Om als veerkrachtige, netwerkende organisatie onze inwoners en bedrijven goed te kunnen blijven bedienen is het noodzakelijk om continu te verbeteren. Om dit een impuls te geven is in 2021 Lean management geïntroduceerd in de organisatie. Met behulp van leanmethodieken kunnen processen zo worden geordend dat ze met minder verspillingen, meer waarde, tevredenere klanten, gelukkigere medewerkers en een gezondere en duurzame organisatie opleveren. In 2022 zijn onder externe begeleiding vier kernteams aan de slag gegaan om de processen ruimtelijke Initiatieven, beantwoorden moties en toezeggingen, subsidies en meldingen openbare ruimte te bekijken aan de hand van Lean. Daaruit is gebleken dat het voor de verdere uitrol en toepassing van de leanfilosofie noodzakelijk is eerst de processen breder in de organisatie goed in beeld te hebben. Daarom is in de loop van 2022 een visie op organisatieontwikkeling vastgesteld waarin zicht op processen en procesmanagement een belangrijke pijler is voor de komende jaren.

Overheidsontwikkelmodel (OOM-)positiebepaling

Tussentijdse bevindingen van de werkgroep van het MER-brede programma Zaakgericht Werken (ZGW) zijn aanleiding geweest voor een MER brede nulmeting op basis van het Overheidsontwikkelmodel (OOM). Een belangrijke constatering van de werkgroep was dat de vier MER-organisaties qua organisatieontwikkeling te veel van elkaar verschillen en als geheel onvoldoende ver zijn voor een robuuste doorontwikkeling van zaakgericht werken.

Deze constatering leidde ertoe dat het programma ZGW tijdelijk ‘on hold’ is gezet om een tussenstap te maken in de vorm van een zogenaamde ‘organisatie-selfie’ (nulmeting) op basis van het OOM. Met deze nulmeting wordt op een objectieve manier het ‘volwassenheidsniveau’ van de MER organisaties in beeld gebracht. Op basis van de uitkomsten kan vervolgens een gezamenlijk ontwikkelplan opgezet worden, waarin ook het programma Zaakgericht Werken een plaats krijgt.

De uitvoering en begeleiding van de OOM-positiebepaling is na een aanbestedingstraject gegund aan een externe partij. Het traject bevindt zich momenteel in een afrondende fase.

ENSIA

ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. Dit is een verplichte audit- en verantwoordingssystematiek die moet worden gevolgd voor het horizontaal toezicht (van de raad op het college) en het verticaal toezicht (van het Rijk en/of de provincie op de gemeente). Via deze verplichte verantwoordingssystematiek moet de gemeente jaarlijks voor een aantal onderwerpen/processen aantonen dat ze in control is en dat wordt voldaan aan voor die onderwerpen/processen opgelegde normen. Dat gebeurt door zelfevaluatie en/of (externe) audits. In het kader van gegevensveiligheid vinden interne controles en audits (ENSIA / Suwinet) plaats om de veiligheid van klantgegevens te borgen en oneigenlijk gebruik van klantgegevens te signaleren. Waar het gaat om het verwerken en uitwisselen van gegevens worden periodiek data protection impact assesment (DPIA's) uitgevoerd en waar nodig verbeteringen uitgevoerd. DPIA's geven inzicht in de risico's die de verwerking van gegevens oplevert voor betrokkenen en in de te nemen maatregelen om de risico's af te denken.

Op al deze onderwerpen werd voldaan aan de gestelde normen. Dit is ook gerapporteerd aan de betreffende toezichthoudende ministeries (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor BRP, PUN, DiGiD, BAG en BGT; Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor Suwinet).

4.4 In control statement en rechtmatigheidsoordeel

Algemeen

De term 'control' heeft betrekking op de beheersing van de bedrijfsprocessen. Een control, ook wel beheersingsmaatregel genoemd, is een instrument om ervoor te zorgen dat de activiteiten leiden tot het verwachte en/of gewenste resultaat. Met 'in control zijn' wordt dan bedoeld dat de bedrijfsprocessen zodanig worden beheerst, dat er geen onverwachte en/of ongewenste resultaten optreden.

Met ingang van 2023 legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid. Met deze wijziging vervalt de rechtmatigheidsverklaring door de accountant. In sommige gemeenten wordt naast dit rechtmatigheidsoordeel door de accountant ook een in control statement (ics) door het college afgegeven. Het ics en de verantwoording over rechtmatigheid worden beiden door het college afgegeven, maar zijn niet onderling uitwisselbaar. In de verantwoording over rechtmatigheid legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten en lasten op een drietal criteria: Begrotingscriterium, Voorwaardencriterium en Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Met een ics verklaart het college dat de interne beheersings- en controlesystemen van een gemeente adequaat en effectief zijn. Het gaat om borging van een diversiteit aan processen, beheersing van risico's én om de competenties van de medewerkers. In tegenstelling tot de verantwoording over de rechtmatigheid kent de ics geen wettelijke verankering in het BBV.

Tot en met jaarrekening 2022 verstrekken externe accountants een controleverklaring met een oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. De externe accountants geven vanaf 2023 een controleverklaring af met alleen een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief aan de rechtmatigheidsverantwoording door het college die in de jaarrekening wordt opgenomen.

De commissie BBV heeft in januari 2020 de modeltekst voor de rechtmatigheidsverklaring gepubliceerd. In samenwerking met het Servicecentrum MER en de buurgemeenten Maasgouw en Roerdalen is in het najaar van 2019 een werkgroep gestart met de voorbereidingen op de verklaring. Er is gestart met het in kaart brengen van de IST-situatie. In 2021 hebben een aantal gemeenten als pilot gefungeerd en zijn tools ontwikkeld om het proces om te komen tot de rechtmatigheidsverklaring te stroomlijnen. Onderstaand zijn een aantal stappen beschreven. Per ultimo 2022 / begin 2023 zijn we stap 3 aan het doorlopen.

- Stap 1 Beschrijving IST: waar staat de gemeente. Is de gemeente in staat om in de huidige situatie zelf een rechtmatigheidsverantwoording op te leveren?
- Stap 2 Beschrijving Soll: welke ambities zijn er en wat is de gewenste situatie?
- Stap 3 Stappenplan: Bepalen van de route om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording. Welke stappen moeten worden gezet?
- Stap 4 Uitvoeren van de stappen: Het in kaart brengen van de rechtmatigheidsrisico's en het testen van de beheersmaatregelen.
- Stap 5 Rechtmatigheidsverantwoording opleveren.

De rechtmatigheid kan met een aantal elementen onderbouwd worden. Naast 5 elementen uit de handreiking 'Invoering Rechtmatigheidsverantwoording' van VNG en IPO van oktober 2020 en het "Addendum Kadernota Rechtmatigheid 2021" van de commissie BBV hebben de MER-gemeenten er voor gekozen om ook de opmerkingen uit de managementletter 2020, 2021 en 2022 die de rechtmatigheid raken hierin mee te nemen.

De elementen uit de notitie 'Invoering Rechtmatigheidsverantwoording' van VNG en IPO gaan over:

- uitkomsten van verbijzonderde interne controles (VIC) inclusief controle op de drie rechtmatigheids-criteria;
- bevindingen naar aanleiding van gesprekken met het management;

- bewuste keuzes om af te wijken van wet- en regelgeving;
- fraudesignalen;
- data-analyses.

5. Financiële positie

Programmaverantwoording
2022

5. Financiële positie

Inleiding

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de ontwikkeling van de reservepositie op basis van de jaarrekeningen van de laatste jaren. De reservepositie geeft inzicht in de vermogenspositie van de gemeente. Hoe meer eigen vermogen (vrije reserves) de gemeente heeft hoe beter de gemeente in staat is financiële tegenvallers op te vangen.

Daarnaast wordt de belastingdruk met andere gemeenten vergeleken en wordt een berekening gemaakt van de aanwezige weerstandscapaciteit.

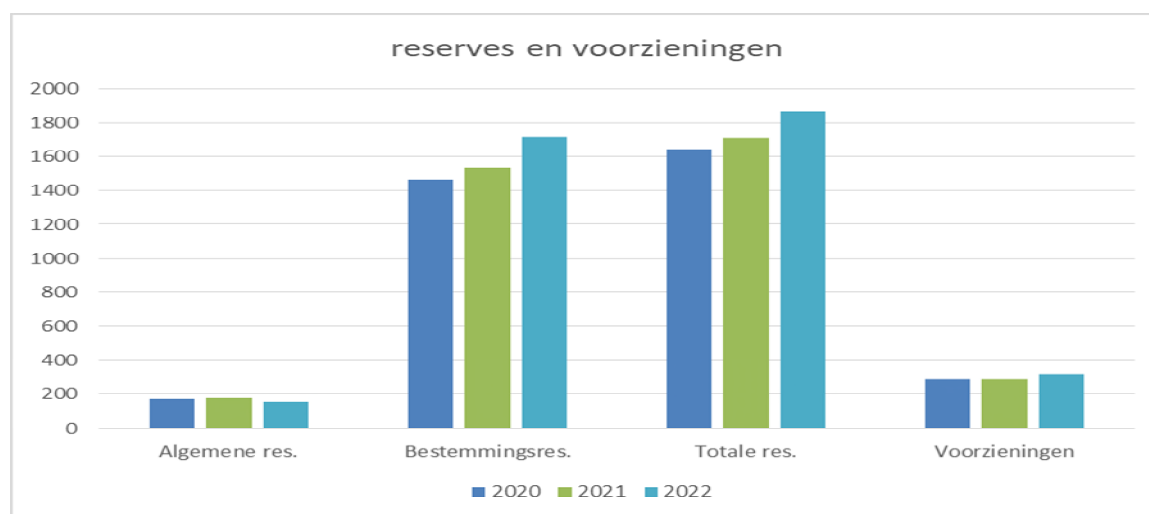
De gemeente stond in 2022 net als voorgaande jaren onder het repressieve toezicht van de provincie, onder andere omdat er in de begroting 2022 en de daarop volgende jaren geen incidentele dekkingsmiddelen zijn gebruikt om de begroting sluitend te maken. Repressief toezicht is de lichtste vorm van toezicht.

Reserves en voorzieningen

Gemeente	Algemene reserve	Bestemmings-reserve	Totale reserves	Voorzieningen
Rekening 2020	€ 173	€ 1.468	€ 1.641	€ 292
Rekening 2021	€ 174	€ 1.535	€ 1.709	€ 289
Rekening 2022	€ 155	€ 1.717	€ 1.871	€ 320

Tabel 1: bedragen gemiddeld per inwoner (per einde van het jaar)

Het aantal inwoners per 1 januari 2022 bedroeg 31.744. Per 31 december 2022 was dit 31.987.

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal van al het geld waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten die onverwacht en voor een belangrijk deel zijn te dekken. Binnen de gemeente worden daarvoor de volgende elementen gerekend:

1. Reserves (algemene en bestemmingsreserves)
2. Onbenutte begrotingsruimte (stelposten en nieuw beleid)
3. Onbenutte investeringsruimte
4. Onbenutte belastingcapaciteit
5. Stille reserves

Elk element wordt hieronder nader toegelicht en onderbouwd.

Reserves

Volgens het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) worden de

reserves ingedeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves.

Algemene reserves

De rente van de algemene reserve wordt in zijn geheel toegevoegd aan de exploitatie. Dit betekent dat inzet van de algemene reserve altijd structurele gevolgen heeft. De rente die normaal gesproken wordt ingezet in de begroting valt immers weg.

Bestemmingsreserves

Als het nodig is kan de raad de bestemming van een bestemmingsreserve wijzigen en komt door die mogelijkheid de betreffende reserve beschikbaar voor de weerstandscapaciteit. Echter een bestemmingsreserve is niet zonder reden afgezonderd van de algemene reserves en heeft bij aanwending als weerstandscapaciteit negatieve consequenties voor bestaande voorzieningen of dienstverlening (bijv. financieel technische bestemmingsreserves). Daarom worden de bestemmingsreserves binnen de gemeente niet gerekend tot de weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel wordt beknopt de samenstelling van de totale omvang aan reserves van de gemeente weergegeven.

Omschrijving reserve	Rekening 2021	Rekening 2022
1. Algemene reserve	€ 5.518.000	€ 4.944.000
2. Bestemmingsreserves	€ 34.455.000	€ 42.341.000
3. Geblokkeerde reserve revolverende investeringen	€ 14.244.000	€ 12.565.000
Totaal	€ 54.217.000	€ 59.850.000

Tabel 2. Samenstelling reserves gemeente Echt-Susteren per einde van het jaar

Dat de bestemmingsreserves niet worden meegerekend als onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit wil nog niet zeggen dat deze ook niet ingezet kunnen worden. Dit is bij ernstige calamiteiten wel degelijk mogelijk, want onder druk wordt alles vloeibaar.

Voorzieningen

Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit worden voorzieningen niet meegenomen. Voorzieningen zijn gevormd om onder meer de verrekening van toekomstige verplichtingen, waarvan de omvang en tijdstip redelijkerwijs is in te schatten, te waarborgen. Ze worden verplicht gevormd en hebben een verplichte bestedingsrichting. Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen.

Een voorziening heeft de omvang van de verplichting. Uiteraard moet het financiële effect van het risico vervolgens worden uitgesloten van bepaling van de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit. Het gaat bij de weerstandscapaciteit uiteindelijk om het afdekken van risico's waarvoor *geen* voorziening is getroffen. Een vraag die gesteld kan worden, is wanneer voor een risico een voorziening moet worden gevormd. Een voorziening moet worden getroffen bij een zekere gebeurtenis met een nog onduidelijk gevolg. Bijvoorbeeld: dat groot onderhoud moet worden gepleegd is zeker, alleen wanneer en hoeveel het exact gaat kosten is nog onduidelijk. Bij risico's is de kans dat een gebeurtenis zich voordoet *en* de mate waarin het gevolg zich voordoet onzeker. Naarmate een risico tendeert naar een 100% zekerheid van optreden met een naar 100% zekerheid tenderende mate van gevolg moet een voorziening worden gevormd.

Validiteit reserves gemeente

De reserves zijn één van de belangrijkste elementen van de beschikbare weerstandscapaciteit. Ieder jaar wordt er aandacht gegeven aan de validiteit van de reserves. Zowel het college als de raad wil vanuit haar/zijn rol periodiek beoordelen welke reserve wordt aangehouden, of het doel en het motief voor instelling nog relevant zijn en hoe de verwachting van het verloop (voeding en onttrekking) in de komende perioden eruit ziet. Om de validiteit van de betreffende reserve te

beoordelen wordt de begroting als instrument gehanteerd. In de 2-jaarlijkse nota reserves en voorzieningen wordt uitgebreid vermeld, wat het doel van de reserve is. De nota is in het najaar 2021 opnieuw aan de raad aangeboden (raad 4 november 2021).

Per reserve wordt aangegeven:

- Doel/motief reserve (incl. raadsbesluit);
- Benodigde omvang/volume;
- Voeding/dotatie;
- Onderbouwing;
- Aangegane verplichtingen/claims;
- Tijdspad besteding.

Onbenutte begrotingsruimte (stelposten en nieuw beleid)

Er wordt gesproken over begrotingsruimte als de begroting een overschot vertoont (meer baten dan lasten). Begrotingsruimte kan ook aanwezig zijn bij een sluitende begroting. Er zijn altijd onderdelen aan te wijzen die beïnvloedbaar zijn. Als beïnvloeding van deze onderdelen leidt tot extra vrijval van geld, zonder dat dit een substantiële wijziging in het beleid tot gevolg heeft, kan dit deel worden beschouwd als onderdeel van de weerstandscapaciteit (de zogenaamde flexibiliteit van de begroting).

Het past in een verantwoord financieel beleid om met beschikbaar geld eerst de bestaande problemen op te lossen voordat het geld aan nieuw beleid wordt besteed. Of *“eerst verdienen en dan pas uitgeven”* en *“geen plannen zonder geld”*.

Als vervolgens de ruimte wordt ingezet voor een specifiek risico (bijvoorbeeld door het instellen van een reserve of voorziening) dan is het risico afgedekt en telt de onbenutte begrotingsruimte niet meer mee voor de beschikbare weerstandscapaciteit (ter voorkoming van een dubbeltelling). In de begroting 2022 was een onbenutte begrotingsruimte aanwezig van € 127.

Onbenutte investeringscapaciteit

Het investeringsprogramma is heel concreet. Er zijn gemeenten die werken met een zogenaamd voorportaal investeringen. De kapitaallasten van deze investeringen zijn dan wel financieel gedekt, maar er kan eventueel geschoven worden met dit soort investeringen. Dit wordt de onbenutte investeringsruimte genoemd. In het investeringsprogramma is deze ruimte niet aanwezig.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is het extra structurele geld dat gegenereerd kan worden door de gemeentelijke belastingen (OZB, hondenbelasting, etc.) en rechten (rioolrechten, afvalstoffenheffing en de leges) te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit kan worden berekend door de tarieven van de gemeente te vergelijken met de maximaal toegestane tarieven (wettelijke beperkingen voor verhogingen). Deze potentiële extra opbrengsten kunnen worden gerekend tot de beschikbare belastingcapaciteit. Voor bepaalde tarieven gelden wettelijke kaders en daarnaast moet worden vastgesteld of het politiek wenselijk is de tarieven te verhogen.

Hoofdpijnen van de wettelijke kaders zijn:

- Belastingen: de toegestane gemeentelijke belastingen zijn opgenomen in de gemeentewet; gemeenten zijn vrij om het tarief te bepalen.
- Rechten: zijn gemaximeerd op het niveau kostendekkendheid.

Belastingen

Echt-Susteren kent op dit moment vijf belastingen, waarvan de jaarlijkse opbrengst in de begroting wordt verantwoord:

Belastingen	Rekening 2021	Rekening 2022
Onroerende zaakbelasting	€ 6.715.000	€ 7.271.000
Hondenbelasting	€ 183.000	€ 179.000
Toeristenbelasting	€ 355.000	€ 445.000
Toeristenbelasting voorgaande jaren	€ 155.000	€ 318.000
Forensenbelasting ¹	€ 0	€ 127.000
Totaal	€ 7.408.000	€ 7.971.000
<i>1) Forensenbelasting wordt pas vanaf 2022 geheven.</i>		

Tabel 3. Belastingen gemeente Echt-Susteren

In het Hoofdlijnenakkoord 2022-2026 is opgenomen dat de gemeente er door een jarenlang conservatieve begrotingspolitiek financieel goed voor staat. Dit beleid wordt gecontinueerd waarbij jaarlijks sluitende meerjarenramingen uitgangspunt zijn in combinatie met een aanvaardbare financiële lastendruk voor de huishoudens die op of onder het provinciale gemiddelde ligt.

Bij een onverhoopte financiële calamiteit kan op wat in het coalitieprogramma is afgesproken worden teruggekomen en kan een zeker bedrag worden meegerekend bij de bepaling van de weerstandscapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit OZB is structureel. Dat wil zeggen dat, wanneer de tarieven worden verhoogd, het betreffende bedrag van de verhoging structureel beschikbaar is. Ook de overige belastingen (honden-, toeristen-, precario- en baatbelasting) kunnen bijdragen aan de onbenutte belastingcapaciteit. Dit hangt af van het beleid dat wordt gevoerd. In het kader van de beschikbare weerstandscapaciteit kan met een bepaalde jaarlijkse opbrengststijging rekening worden gehouden. Als deze stijging om bepaalde redenen (meestal politieke) niet volledig wordt benut, is het verschil te beschouwen als onbenutte belastingcapaciteit.

Er bestaat een relatie tussen de OZB en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De financiële verhoudingswet regelt onder meer de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds over gemeenten. De algemene uitkering wordt over de gemeenten verdeeld met behulp van verdeelmaatstaven die verschillen in kosten weerspiegelen en ook verschillen in belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit is een afgeleide van de waarde van onroerende zaken. Gemeenten met veel waardevol onroerend goed ontvangen een lagere uitkering dan soortgelijke gemeenten met minder waardevol onroerend goed. Van de waarde van woningen wordt 80% meegerekend en van de waarde van niet-woningen 70%. Hierop wordt het zogenaamde rekentarief toegepast. Dit rekentarief is globaal afgeleid van het gemiddelde landelijke OZB-tarief. Het resulterende bedrag wordt gekort op de Algemene Uitkering van de betreffende gemeente. Het OZB-tarief dat de gemeente hanteert, heeft geen enkel effect op deze aftrekpost. Het rekentarief voor 2022 is aangepast vanwege het begin van een nieuw WOZ-tijdvak per 1 januari 2022 met waarde peildatum 1 januari 2021. Bij aanpassing van de rekentarieven vanwege herwaarderingsoperaties wordt in principe altijd dezelfde werkwijze toegepast.

De rekentarieven voor 2022 zijn door het rijk aangepast aan de landelijke waardeontwikkeling. De rekentarieven voor 2022 zijn: 0,12077% voor OZB woningen eigenaren, 0,25114% voor OZB niet-woningen eigenaren en 0,20075% voor OZB niet-woningen gebruikers.

Naast de rekentarieven is er nog de zogenaamde artikel 12 norm. Jaarlijks wordt in een van de gemeentefondscirculaires het redelijk peil voor het eerstvolgende jaar gepubliceerd. Voor 2022 is het percentage van de waarde van de onroerende zaken vastgesteld op 0,17290%. Hieruit kan de onbenutte belastingcapaciteit 2022 worden berekend:

Soort tarief	Percentage 2022	Normtarief artikel 12	Verschil	Waarde (in mln.)	Onbenut
Eigenaren woningen	0,12077%	0,1729%	0,05213%	€ 3.048	€ 1.589.000
Eigenaren niet-woningen	0,25114%	0,1729%	- 0,07824%	€ 378	€ -
Gebruikers niet-woningen	0,20075%	0,1729%	-0,02785%	€ 412	€ -
					€ 1.589.000

Rechten

Echt-Susteren kent op dit moment vier soorten rechten:

Rechten	Rekening 2022
Afvalstoffenheffing	€ 2.798.000
Rioolrecht	€ 4.375.000
Leges	€ 2.593.000
Begrafenisrechten	€ 57.000
Totaal	€ 9.823.000

Tabel 4. Rechten gemeente Echt-Susteren

In het tarief van de begrafenisrechten zit nog enige ruimte die nog niet benut is. Het bedrag van € 57.000, in 2022 verantwoord, is niet kostendekkend. Ze zijn voor 75,0% kostendekkend. De ruimte die er nog in zit, bedraagt ca. € 29.000.

Samenvattend geeft de onbenutte belastingcapaciteit een aanwijzing van de mogelijkheden, die de gemeente heeft om de tarieven te verhogen. Let wel, er kunnen politieke en wettelijke belemmeringen zijn om op korte termijn deze capaciteit te benutten.

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarden van activa die tegen een lagere waarde op de balans worden gewaardeerd dan de opbrengstwaarde (economische waarde) en direct (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn zonder dat het bedrijfsproces hierdoor negatief wordt beïnvloed. Bijvoorbeeld aandelen waarvan de marktwaarde hoger is dan de verkrijgingwaarde of een pand waarvan de marktwaarde hoger is dan de boekwaarde en zonder enig invloed op het bedrijfsproces kan worden afgestoten.

Er zijn verschillende soorten activa waarbij stille reserves kunnen voorkomen:

1. Financiële vaste activa
2. Materiële vaste activa

Ad 1) Financiële vaste activa bestaan uit leningen, deelnemingen en bijdragen aan activa in eigendom van derden. Uitstaande leningen bevatten geen stille reserve omdat de boekwaarde gelijk is aan de werkelijke waarde. Deelnemingen kunnen een stille reserve bevatten, maar deze zijn niet inzetbaar voor de weerstandscapaciteit. Deelnemingen zijn namelijk beperkt of niet verhandelbaar en de opbrengst is moeilijk te realiseren. Daarnaast leveren sommige deelnemingen rendement op (bijv. dividend). Bij verkoop van deze deelnemingen vervallen de opbrengsten en ontstaat er een gat in de begroting. Het

bedrijfsproces wordt hierdoor negatief beïnvloed en heeft geen toegevoegde waarde voor de weerstandscapaciteit.

- Ad 2) Materiële vaste activa bestaan uit activa met maatschappelijk nut en activa met economisch nut. Activa met maatschappelijk nut zijn niet verhandelbaar en leveren daarom geen geld op voor de weerstandscapaciteit. Activa met economisch nut maken deel uit van de aanwendbare stille reserves als ze op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn en de bedrijfsvoering door de verkoop niet wordt aangetast. Met name de waardegroei op de vastgoedmarkt van de afgelopen jaren is een belangrijke factor bij de huidige meerwaarde van vastgoed objecten op de balans. Daarnaast zijn in het verleden investeringen met economisch nut gepleegd, die direct ten laste van de exploitatie zijn geboekt (wel of niet met een eenmalige putting uit een reserve of voorziening) en niet hebben geleid tot registratie van een financiële bezitting op de balans (zijnde niet uit de balans blijvende bezittingen). Deze twee factoren kunnen een bedrag aan stille reserves opleveren bij de bepaling van de weerstandscapaciteit. Bij de jaarlijkse bepaling van *niet uit de balans blijvende bezittingen* moet van dit bedrag een aanname gemaakt worden. Op dit moment is deze waardebepaling niet vastgesteld.

Bij stille reserves wordt gedacht aan grote verschillen tussen de actuele waarde en de boekwaarde van niet-bedrijfsgebonden bezittingen, zoals in pacht uitgegeven landbouwgronden. Aangezien in het verleden nogal eens bestemmingsreserves zijn afgeboekt op activa, zijn er veel verschillen tussen de actuele waarde en de boekwaarde van diverse activa.

Een aantal van de verspreide percelen heeft geen boekwaarde. De totale werkelijke waarde is onbekend, maar we veronderstellen dat deze (aanzienlijk) hoger is dan de boekwaarde. De overwaarde vertegenwoordigt een stille reserve, voor zover binnen een jaar verkoopbaar. Voor de overige stille reserves wordt verwezen naar de paragrafen “weerstandsvermogen” en “verbonden partijen”.

Landbouwgronden

Per het einde van 2022 heeft de gemeente circa 871 ha. landbouwgrond in bezit. Het overgrote deel van deze gronden zijn regulier verpacht en hierover kan de gemeente daarom niet vrij beschikken. De boerenbedrijven hebben gezien de voortgaande schaalvergroting belang bij uitbreiding van hun bedrijfsoppervlakte. Voor zover gronden pachtvrij komen, hopen daarom meerdere bedrijven om voor deze gronden in aanmerking te komen. Helaas kunnen gronden maar een keer toebedeeld worden en dit leidt tot teleurstellingen onder de agrariërs. Gezien de hoeveelheid landbouwgronden die de gemeente heeft en het belang bij transparantie van de uitgifte van landbouwgronden worden over dit onderwerp relatief veel beleidsregels gesteld. Naast deze landbouwgronden heeft de gemeente ca. 295 ha, natuurgebied in bezit, waarvan 277 ha, bos.

Er kan uitgegaan worden van een gemiddelde opbrengst van € 3,00 per m² landbouwgrond. De totale opbrengst kan zijn: 871 ha. x € 3,00 per m² = € 26,1 miljoen. De gehanteerde € 3,00 per m² is de waarde van de grond in verpachte staat. De waarde in onverpachte staat ligt ongeveer tussen de € 5,00 en € 7,00 per m². De waarde van het natuurgebied wordt op p.m. geraamd.

Het BBV schrijft voor dat activa gewaardeerd moet worden tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Waardering is moeilijk, omdat de historische verkrijgingsprijs in veel gevallen niet meer te achterhalen is. De landbouwgronden zijn alle tientallen jaren in gemeentelijk bezit.

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd, dat de omvang van de stille reserve op dit moment niet bekend is.

Nader onderzoek moet uitwijzen hoe groot de stille reserves daadwerkelijk zijn. Er kunnen opbrengsten gegenereerd worden met verkoop van gemeentelijke eigendommen, echter over de opbrengsten zijn al besluiten genomen deze toe te voegen aan een reserve of voorziening of de opbrengst is al geraamd in de meerjarenbegroting. Het leidt dus niet tot extra exploitatieruimte.

Alternatief is om het verkoopbeleid over alle pachtgronden te herzien. Het is een feit dat grond waardevaster is dan geld. Bovendien, als de pachtgronden verkocht worden, betekent dit een lagere pachtopbrengst.

Element	Onderdeel	Waarde	
		Incidenteel	Structureel
<i>Algemene reserve</i>	Algemene reserve	€ 4.944.000	
<i>Algemene (exploitatie) reserves</i>	Geen	-	
<i>Bestemmingsreserves</i>	Geen	-	
<i>Onbenutte begrotingsruimte</i>	Geen	-	
<i>Onbenutte investeringscapaciteit</i>	Geen	-	
<i>Onbenutte belastingcapaciteit</i>	Onroerende zaak belasting		€ 1.589.000
	Begrafenisrechten		€ 29.000
<i>Stille reserves</i>	Nader te bepalen	p.m.	p.m.
	Weerstandscapaciteit	€ 4.944.000	€ 1.618.000

Tabel 5. Beschikbare weerstandscapaciteit per einde 2022

Benodigde weerstandscapaciteit

Zie hiervoor de paragraaf weerstandsvermogen.

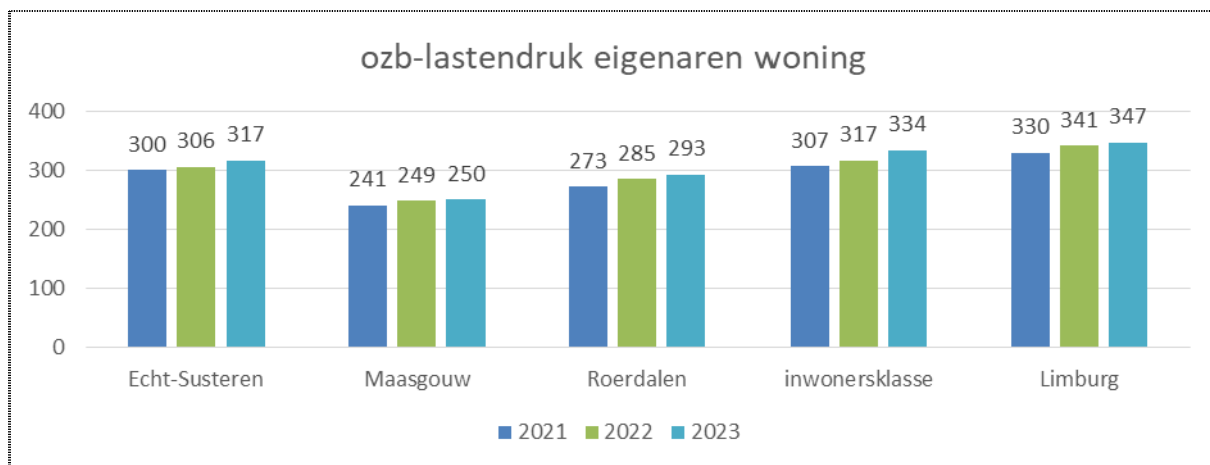
Belastingdruk

Alhoewel dit jaarverslag uiteraard over het jaar 2022 gaat, worden voor de informatiewaarde ook de al bekende cijfers 2023 toegevoegd. De gepresenteerde cijfers op de komende bladzijden zijn afkomstig van de Provincie Limburg *Bron: Belastingoverzicht 2023: tarieven en lastendruk van OZB, rioolrecht, afvalstoffenheffing van de Limburgse Gemeenten en de waterschapsheffingen in Limburg* (samensteller: Provincie Limburg Afdeling Bedrijfsvoering, cluster Financiën, maart 2023).

Gemiddelde economische waarde

Het betreft de gemiddelde economische waardes van de woningen waarmee in 2021, 2022 en 2023 gerekend is. De peildatum is telkens 1 januari van het jaar daarvoor (1 januari 2021 is peildatum voor de waarde van 2022).

	Economische waarde		
	2021	2022	2023
Echt-Susteren	€ 241.650	€ 253.400	€ 298.131
Maasgouw	€ 245.727	€ 263.655	€ 310.018
Roerdalen	€ 240.784	€ 256.438	€ 302.871
Inwonersklasse 20.001-50.000	€ 233.633	€ 249.668	€ 293.535
Gemiddeld Limburg	€ 228.085	€ 243.771	€ 287.844
Peildatum	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022

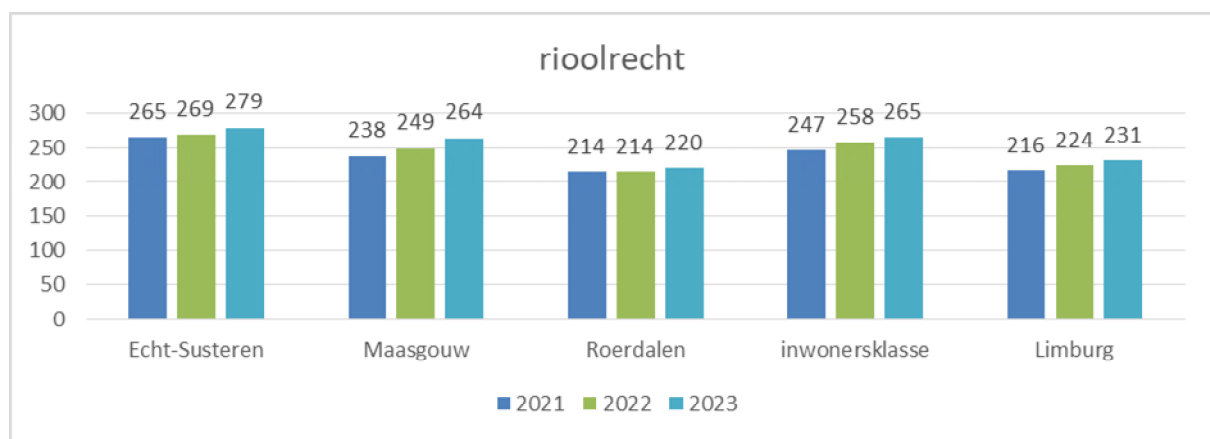
OZB

De OZB-lastendruk voor eigenaren van woningen was in Echt-Susteren onder het provinciale gemiddelde. Gemiddeld betaalde een inwoner in 2022 € 306 ten opzichte van € 341 voor de gemiddelde Limburger. De lastendruk 2023 is € 317 in Echt-Susteren en € 347 provinciaal. De gemiddelde ozb in de gemeente is in 2023 nog even ver verwijderd van het provinciale gemiddelde als in 2021.

Rioolrecht

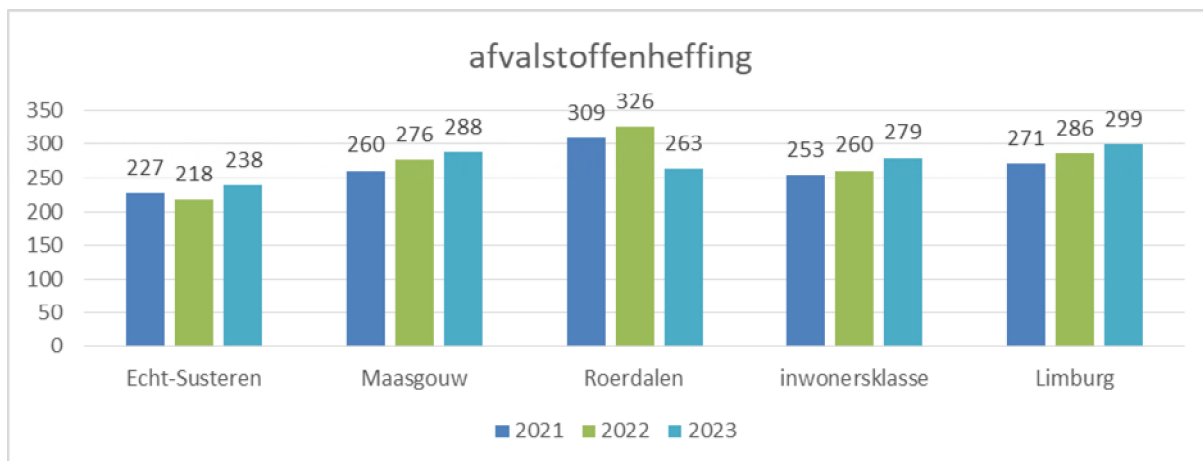
Er zijn gemeenten in Limburg waarin het rioolrecht wordt geheven van de eigenaar (13 gemeenten, zoals Echt-Susteren) of van de gebruiker (7 gemeenten) van een woning. Er zijn gemeenten waarin de eigenaar én de gebruiker elk een deel betaalt (11 gemeenten). Het totaal aantal gemeenten 2022 was 31.

Het tarief in Echt-Susteren lag in 2023 boven het provinciale gemiddelde (€ 279 ten opzichte van € 231). In 2023 is dit ook het geval.

Afvalstoffenheffing

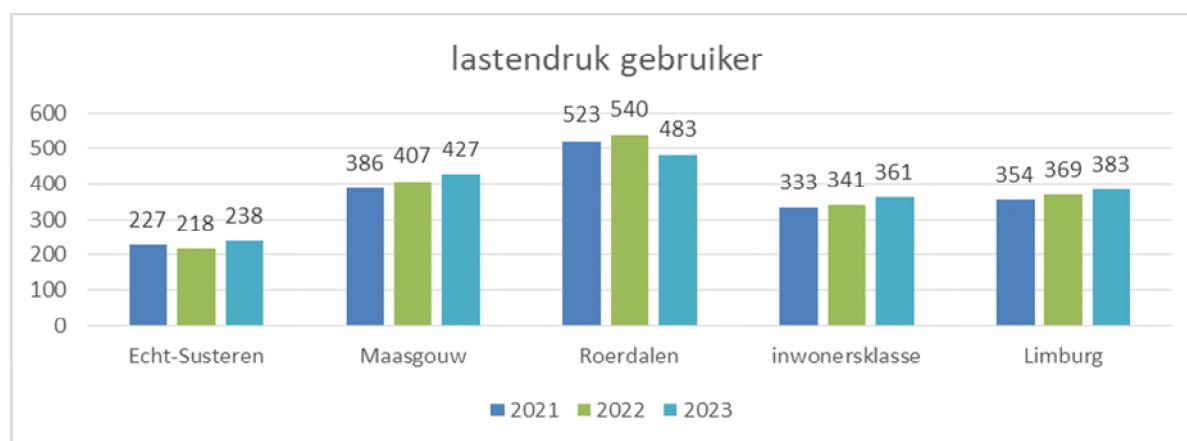
De heffing per meerpersoons huishouden in 2023 is € 238 ten opzichte van het provinciale gemiddelde van € 299. Het bedrag van € 238 bestaat uit een vast tarief van € 175 en een variabel deel waarbij er wordt uitgegaan van 7 ledigingen per jaar à € 9.

Lastendruk gebruiker

In de volgende tabel wordt gekeken naar de lastenontwikkeling voor de gebruiker (dat wil zeggen de bewoner van een huurhuis). De huurder in Limburg betaalde in 2023 gemiddeld € 383 per huishouden. In Echt-Susteren betaalde de huurder gemiddeld € 238.

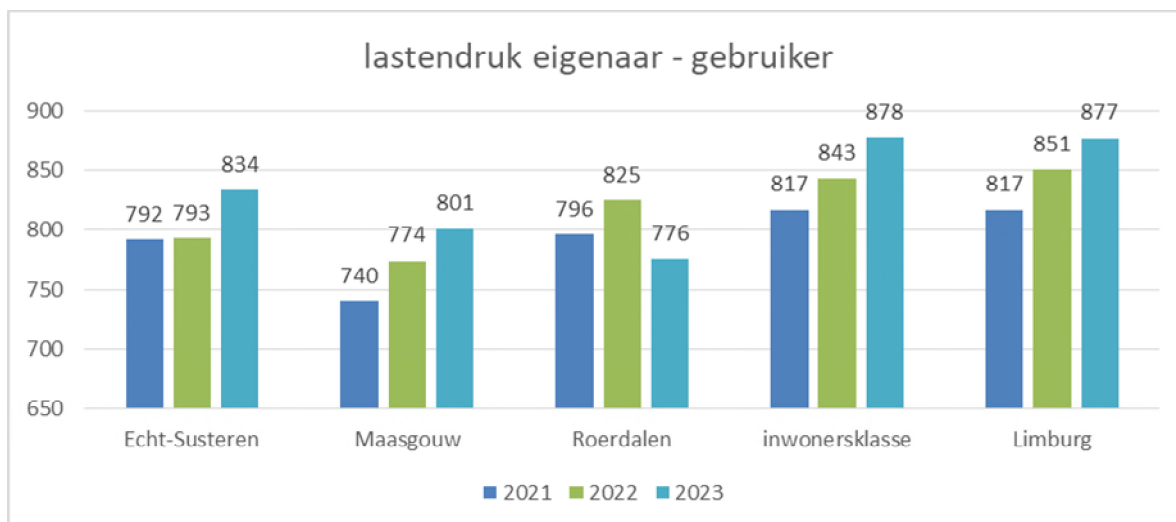
Dit is alleen de afvalstoffenheffing. Omdat er gemeenten zijn waarbij de huurder ook het rioolrecht of een gedeelte daarvan bij de huurder in rekening brengt, is het gemiddelde in Limburg fors hoger dan de huurderslast in Echt-Susteren. Ook in 2023 is de lastendruk van de gebruiker fors lager dan het provinciale gemiddelde. Dit benadrukt het sociale beleid van de gemeente.

Lastendruk eigenaar/gebruiker

Als gekeken wordt naar de totale lastendruk per gemeente (eigenaar en ook bewoner van een huis betaalt) is de volgende ontwikkeling te zien:

De gemiddelde lastendruk in Limburg was in 2022 € 851. Echt-Susteren had een gemiddelde lastendruk van € 793. In 2022 is dit € 58 onder het provinciale gemiddelde. In 2023 is dit gedaald naar € 43; in Echt-Susteren € 834 ten opzichte van € 877 gemiddeld in Limburg.

Conclusie financiële positie

Wat betreft het belastingniveau heeft de gemeente tot in 2013 onder of gelijk aan het provinciale gemiddelde gepresteerd. Vanaf 2014 was dit niet meer het geval en in 2018 is de lastendruk € 52 hoger geweest dan het gemiddelde. Vanaf 2019 is een duidelijke kentering merkbaar, het verschil was toen nog € 33 en in 2020 is dit geheel weggewerkt. In 2023 is het gemiddelde nog steeds € 43 lager dan het provinciale gemiddelde.

6. Aanwending post onvoorzien

Programmaverantwoording

2022

6. Aanwending post onvoorzien

Overzicht post onvoorziene uitgaven 2022	
Primitieve begroting	€ 103.500
2 ^e bestuursrapportage 2022: Vrijvallen ongebruikt saldo	- € 53.500
Begrotingswijziging 2022 nr.19: Stijging cao	- € 50.000
Saldo 31 december 2022	€ -

7. Programma's

Programmaverantwoording
2022

7.1 Bevolking en bestuur

Doelstelling	Paragrafen	Reikwijdte
• een optimale dienstverlening aan de inwoner waarbij uitvoering wordt gegeven aan de wettelijke taken die de gemeente uitvoert • het betrekken van de inwoner bij het gemeentelijk beleid en beleidsvoornemens • het aanbieden van betrouwbare vraag-, gebieds- en zaakgerichte transparante dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten voor de klant • een eigentijdse, open en transparante vorm van besturen om de majeure taken en uitdagingen die in het verschiet liggen, uit te voeren • als bestuur een betrouwbare samenwerkingspartner vormen, die afspraken nakomt en helder communiceert, zowel richting inwoners als gemeenteraad • hoogste aandacht voor integriteit, zowel in de contacten met inwoners, verenigingen en bedrijven, als richting de eigen organisatie • samen met onze maatschappelijke partners werken aan de gemeente die Echt-Susteren wil zijn, namelijk het ‘Smalste stukje Nederland’, waar het goed wonen, werken en recreëren is	• Lokale heffingen • Weerstandsvormogen en risicobeheersing • Bedrijfsvoering	Het programma bevolking en bestuur omvat de volgende producten: 1. Deelbegroting bestuur (gemeenteraad) 2. Bestuur (college) 3. Verkiezingen 4. Burgerlijke stand (inclusief begraafplaatsen) 5. Basisregistratie personen (incl. reisdocumenten niet-ingezetenen) 6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening
	Verbonden partijen	
	• Servicecentrum MER • Inkoopcentrum Zuid	
	Reserves en voorzieningen	
	• Reserve verkiezingen • Voorziening pensioenverplichting bestuurders	
Gemeentelijke wet- en regelgeving		
• Beheerregeling Basisregistratie Personen (BRP) • Beheerregeling waardedocumenten • Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2014 • Informatiebeveiligingsplan BRP en waardedocumenten • Inspraakverordening 2004 • Nadere regels begraafplaats 2017	• Reglement burgerlijke stand • Reglement van orde raad Echt-Susteren 2020 • Verordening algemene begraafplaatsen Echt-Susteren 2018 • Tarieventabel leges 2022 • Uitvoeringshandboek bij het informatiebeveiligingsplan BRP en waardedocumenten	• Verordening raadscommissies Echt-Susteren 2018 • Verordening op de rekenkamercommissie 2015 • Verordening op het onderzoeksrecht van de raad • Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden • Verordening tot toekenning gemeentelijke onderscheidingen

7.1 Bevolking en bestuur

• Privacyreglement BRP • Privacyreglement curatele administratie • Privacyreglement gezag-administratie	• Verordening accountantscommissie gemeente Echt-Susteren 2014 • Verordening BRP • Verordening commissie bezwaarschriften 2014 • Verordening elektronische kennisgeving	• Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Echt-Susteren 2017
Gemeentelijke wet- en regelgeving		
• Privacyreglement registratie rijbewijzen • Privacyreglement uitsluiting kiesrecht • Privacyreglement verklaringen over gedrag • Rechtspositieregeling voor babs¹⁾ van de gemeente Echt-Susteren	• Verordening fractieondersteuning 2013 • Verordening functioneringsgesprekken burgemeester	• Verordening werkgeverscommissie griffie 2013

¹⁾ Buitengewoon ambtenaar burgerlijke stand (babs)

7.1 Bevolking en bestuur

1. Deelrekening bestuur (gemeenteraad)	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels		
---	---	--	--

	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
De uitgaven voor het functioneren van de gemeenteraad worden in een afzonderlijke rekening ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.	€ 705.527	€ 780.312	€ 754.793
Totaal			

2. Bestuur (college)	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels	
-----------------------------	---	--

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
• Transparante beleidsvoering	• Door inzet van video's die onder meer op de eigen website geplaatst zijn, zijn onder andere de raadsvergaderingen en diverse informatieavonden van de gemeente toegankelijker voor de inwoners. Dit maakt het volgen (van de besluitvorming) van de raad laagdrempelig en transparanter. Gemeenteraad wordt tevens actief geïnformeerd via raadsinformatiebrieven en raadsconferenties.	Continu
• Participatietechnieken om bottom-up processen te activeren in de belangrijkste overheidsprocessen	• Blijven betrekken van verschillende platformen en gremia bij de beleids- en planvorming (onder meer klankbordgroepen, dorpsraden en ondernemersverenigingen).	Continu
• Toegankelijke informatiekkanalen en -stromen voor de verschillende	• Door gebruik te blijven maken van de bestaande kanalen (social media, website, 't Waekblaad), nieuwe kanalen (nieuwsbrieven via de website van HSSNL) en in beperkte mate printmedia (zoals de huis-aan-huis bezorgde Verkiezingskrant) is een zo groot mogelijke groep inwoners, bedrijven en bezoekers bereikt.	Continu

7.1 Bevolking en bestuur

2. Bestuur (college)		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
doelgroepen van de gemeente Echt-Susteren (inwoners, ondernemers, bezoekers en gemeenteraad) Gemeente aantrekkelijker maken voor toeristen, inwoners en ondernemers en meeliften op het succes van de regio.	- De inzet van de digitale kanalen is geïntensiveerd en geprofessionaliseerd. Dit heeft geleid tot meer consistentie in posts, meer inzet van campagnes en het verkrijgen van meer volgers en een groter bereik. Dit komt ten goede aan de structurele informatievoorziening. - De communicatieboodschappen zijn doelgericht (met behulp van targetting) en helder (met behulp van visuele ondersteuning via fotografie, infographics en video's) gecommuniceerd. Daarnaast is de interactie en effectiviteit van informatievoorziening gemonitord en waar nodig bijgestuurd. • De gemeente is aantrekkelijker gemaakt voor toeristen, inwoners en ondernemers door de volgende factoren. - De samenwerking met partnerorganisaties is voortgezet en de gemeente heeft meegelift op inspanningen van deze partners door gemeente-overstijgende promoties. - Door het online publiceren van de betaversie van de volledig vernieuwde website van Het Smalste Stukje Nederland (HSSNL). In 2023 worden de laatste verbeterpunten doorgevoerd en wordt de site gelanceerd via een grote campagne. De nieuwe website geeft invulling aan de wens om ondernemers meer te betrekken via nieuwsbrieven (nieuw kanaal zie hieronder) en een eigen ondernemerspagina op de site waar ondernemers ook zelf informatie op kunnen bijwerken. Ook geeft de website mogelijkheden om nieuwe producten te downloaden (pdf's en gpx-bestanden van wandel- en fietsroutes), worden de evenementen compleet weergegeven op dit platform, zitten de belevingselementen van het bezinningstoerisme erin verwerkt en heeft het nieuwe betaalmiddel 'de lokale cadeaubon' een prominente plek ingenomen. Bovendien biedt de nieuwe website mogelijkheden om de verbreding van HSSNL (op gebied van sport en cultuur) vorm te geven. Daarnaast is deze website toekomstgericht. Zo kan deze in een tweede fase volledig worden omgezet naar een mobiele app.	Continu Continu Continu

7.1 Bevolking en bestuur

2. Bestuur (college)		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	- Door de intensieve inzet van bestaande marketingtools (social media en website) en de toegenomen inzet van digitale advertenties en campagnes. Hierdoor zijn de volgers toegenomen en is het bereik vergroot. - Door de vernieuwing van bestaande producten (van HSSNL) voor inwoners en bezoekers. In 2022 is de koers van het uniformeren van bestaande en nieuwe fiets- en wandelproducten van HSSNL voortgezet. Alle producten zijn opgefrist en voorzien van één look and feel, passend binnen de huisstijl van HSSNL. - Door de ontwikkeling van nieuwe producten van HSSNL zie ook programma 7.9.3. - Door de inzet van nieuwe marketingtools zoals de monitoringstool Siteimprove. Dit geeft meer inzicht in het bezoek en bereik van advertenties en campagnes. - Door de inzet van nieuwe marketingtools zoals de komst van nieuwsbrieven voor inwoners, bezoekers én ondernemers (vanuit HSSNL). Inwoners en bezoekers worden geïnformeerd over activiteiten en producten (van HSSNL). De inzet van dit nieuwe kanaal zorgt voor een groter bereik en meer betrokkenheid. - Door de 'unique selling points' van de gemeente terugkerend onder de aandacht te brengen. - Door de voorbereidingen voor het vernieuwde beleid af te ronden en in 2023 nader uit te werken.	
Cittaslow 		
• Interne & externe bewustwording over Cittaslow-filosofie	• Cittaslow-filosofie steeds meer geïntegreerd met de merkbeleving en positionering van Het Smalste Stukje Nederland door de volgende factoren. - Cittaslow-supporters betrokken bij (breed) uitdragen van Cittaslow-gedachtegoed en voor de gemeente inzetten als ambassadeur op dat gebied.	Continu

7.1 Bevolking en bestuur

2. Bestuur (college)		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
- Integreren waarden van Cittaslow bij merkbeleving Het Smalste Stukje - Intensievere samenwerking voortgezet met organisaties en overheden die bij de uitvoering van internationale samenwerking de waarden van Cittaslow toepassen en uitdragen. - Positionering Nieuwstadt en Echt-Susteren op de Europese kaart	- Samenwerking aangaan met Cittaslow-supporters op het gebied van lokale producten. - Grensoverschrijdende – ook zijnde Euregionale – contacten in het Cittaslow-netwerk onderhouden en waar nodig geïntensiveerd. - Waardepropositie voor HSSNL ontwikkeld waarbij de Cittaslow-filosofie is geïntegreerd. In 2023 wordt dit gebruikt als basis voor de strategische profilering uit te werken en te koppelen aan de merkbeleving van HSSNL. - De gemeente heeft zich actief ingezet wat betreft het (verder) versterken van de banden met onze buurgemeenten Maaseik en Selfkant. Eerstgenoemde gemeente is al lid van het Cittaslow-netwerk, de Duitse buurgemeente treedt in het voorjaar van 2023 naar verwachting toe tot de Cittaslow-gemeenschap. Vooruitlopend op deze eerste grensoverschrijdende Cittaslow-regio die zich over drie landen uitstrekt, is al een aanzet gegeven tot een nadere samenwerking onder Cittaslow-paraplu. Voortvloeiend uit het Cittaslow-lidmaatschap heeft in september een delegatie uit Orvieto (Italië) prominent deelgenomen aan de Heiligdomsvaart te Susteren. - Ondernemers uit de gemeente hebben deelgenomen aan de Weihnachtsmarkt in Neustadt. In de nasleep van de coronacrisis heeft het Neustadt-treffen niet plaatsgevonden. Wel zijn de nodige (interne) voorbereidingen getroffen voor de komende internationale Neustadt-bijeenkomsten en zijn de samenwerking en contacten in het kader van de stedenband met Neustadt an der Weinstraße continu op peil gehouden.	2022-2023 Continu 2022 2022

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Inzet social media (binnen beschikbare communicatiemiddelen)	70%	75%	75%
Verbreding naamsbekendheid Smalste Stukje	65% / 95%*	75%	75%
Uitingen van het 'merk' HSSNL breder inzetten en cross mediaal insteken	65%	75%	75%

7.1 Bevolking en bestuur

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Verhogen en verbreden integratie van toeristisch profiel binnen en buiten gemeente	75%	85%	85%
Verhogen ondersteunende videocontent bij berichtgeving	10%	25%	25%

**Bij 'stakeholders' binnen de gemeente, m.n. toeristische- en horecaondernemers, bedraagt het percentage naamsbekendheid zelfs 96% (bron: onderzoek Leisurebrains / Markteffect, feb. 2022)

3. Verkiezingen			Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Goed georganiseerde verkiezingen.	- In 2022 hebben gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. - Vanwege corona moesten de gemeenteraadsverkiezingen coronaproof worden georganiseerd. - Voor alle partijen is een voorinlevering voor de vereiste stukken van de kandidaatstelling georganiseerd. - Aanschaf 24 nieuwe verkiezingsborden voor het plaatsen van reclame van deelnemende politieke partijen. - Gestart met de voorbereidingen van de Provinciale- en waterschapsverkiezingen.	2022 Kwartaal 4 2022	
Cittaslow 			
Politieke participatie van onze inwoners	- Naast de inzet van eigen ambtenaren en collega's van het Servicecentrum MER, zijn eveneens burgerleden ingezet op de stembureaus. - Om alle kiezers van gemeente Echt-Susteren de gelegenheid te bieden hun stem uit te brengen is politiek besloten om negen vervroegde stembureaus te openen op maandag 14 en dinsdag 15 maart.	Continu Maart 2022	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Provinciale Staten en Waterschappen	-	-	-
• Opkomst (Provinciale Staten)	-	-	-
• Opkomst (Waterschappen)	-	-	-
Tweede Kamer	76,9%	-	-
Gemeenteraad	-	-	56,6%

7.1 Bevolking en bestuur

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Europees Parlement	-	-	-

4. Burgerlijke stand (Inclusief begraafplaatsen)		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een optimale dienstverlening van de burgerlijke stand.	- De verwachte dienstverlening van de burgerlijke stand is tijdig en kwalitatief goed geleverd. - Gestart met eDiensten voor het opvragen van stukken van de burgerlijke stand. - Uitvaartondernemers kunnen via eHerkenning digitaal aangifte van overlijden doen.	Continu
Optimaal beheer gemeentelijke begraafplaatsadministratie.	Beheer begrafenisadministratie is goed verlopen en efficiënt uitgevoerd.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal kosteloze huwelijken/partnerschappen	39	40	52
Aantal huwelijken/partnerschappen	104	80	122
Aantal geboorteakten	27	25	23
Aantal erkenningen	127	110	133
Aantal overlijdensakten	359	300	355
Geboorten, per 1.000 inwoners	7,9	6,6	7,8
Sterften, per 1.000 inwoners	13,4	11,2	13,8

5. Basisregistratie personen (inclusief reisdocumenten niet-ingezetenen)		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Optimaal beheer van de gegevens in de BRP (Basisregistratie personen).	- De inrichting, werking en beveiliging van de basisregistratie personen is volgens de daarvoor bepalende regelgeving op een juiste wijze ingericht. - Gestart met diverse eDiensten op het gebied van burgerzaken.	Continu

7.1 Bevolking en bestuur

5. Basisregistratie personen (inclusief reisdocumenten niet-ingezetenen)		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	- De beveiligingsmaatregelen en de overige aspecten van het aanvraag- en uitgifteproces reisdocumenten zijn volgens de daarvoor bepalende regelgeving op een juiste wijze ingericht. - Adequate aanpak adresfraude door gedegen adresonderzoek en deelname aan het lokaal overleg, flexteam en de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). - De zelfevaluatie volgens de Wet basisregistratie personen en de zelfevaluatie paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten zijn met een goed resultaat afgerond. - Vanwege de oorlog in Oekraïne zijn vanaf maart een groot aantal mensen uit Oekraïne geregistreerd. Deze inschrijvingen zijn snel en efficiënt verlopen, mede dankzij de inzet van Menswel, vrijwillige tolken en de interne samenwerking.	
Een kwalitatieve- en kwantitatieve formatie.	Door coronabeperkingen en wijzigingen/verloop in de formatie, zijn een groot aantal opleidingen en trainingen niet doorgegaan.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Rijbewijzen	3.270	2.700	2.271
Paspoorten ¹⁾ ²⁾	802	400	1.323
Nederlandse Identiteitskaart (NIK) ¹⁾ ²⁾	533	400	481
Nederlandse Identiteitskaart t/m 17 jaar ¹⁾ ²⁾	928	500	854
Paspoort niet-ingezetenen ¹⁾	1.100	750	950
NIK niet-ingezetenen ¹⁾	218	200	220
NIK niet-ingezetenen t/m 17 jaar ¹⁾	265	200	257
Uittreksel BRP	735	650	781
Afschrift Burgerlijke Stand	535	400	547
Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)	163	400	165
Vestiging inwoners, per 1.000 inwoners	53,9	50	64,5
Vertrek inwoners, per 1.000 inwoners	48,7	50	50,9
¹⁾ Vanaf 2024 nemen de reisdocumenten toe naar het niveau van 2014 (jaar dat geldigheidsduur van 5 naar 10 jaar is gegaan. Toekomstige (digitale) ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de aantallen. Vanaf 2024 zijn vernieuwingen van reisdocumenten weer op basis van eigen gegevens te voorspellen.			

7.1 Bevolking en bestuur

Indicatoren/kengetallen		Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
2) Cijfers op basis van rekenmodel ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties				
6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening				Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?		
Goede klanttevredenheid over: - de geleverde producten en diensten - de kanalen waarlangs de producten en diensten worden aangeboden (telefonie, digitaal, balie, post.) - de afhandeltermijnen - het contact met de gemeente - de communicatie vanuit de gemeente, zowel proactief als reactief - het informatieaanbod - de prijs/kwaliteit verhouding	Om de wachttijden voor onze inwoners acceptabel te houden, zijn daar waar mogelijk extra afspraakmogelijkheden opengesteld.	2022		
Verder verbeterde digitale of online dienstverlening	- Er zijn meerdere producten als eDienst beschikbaar gekomen (afschrift Burgerlijke Stand, uittreksel BRP, aangifte overlijden, aangifte geboorte, wijziging naamgebruik, wijziging geheimhouding persoonsgegevens, doorgifte vermissing reisdocument) - In alle communicatie wordt verwezen naar de digitale kanalen en wordt de klant verleid om dit kanaal te gebruiken. - De inzet van social media is verder geoptimaliseerd. Steeds vaker zijn “advertenties” ingezet via Facebook en Twitter om het bereik van belangrijke informatie te vergroten.	2022		
Geborgde kwaliteit en continuïteit van dienstverlening door uitvoeringsorganisaties, zoals o.a. Servicecentrum MER.	Er is geïnvesteerd in de verdere onderlinge samenwerking met de uitvoeringsorganisatie Servicecentrum MER als met gemeente Maasgouw en Roerdalen. Voor dienstverlening is deze samenwerking geformaliseerd in een Klankbordgroep Dienstverlening en in een gezamenlijke dienstverleningsvisie.	Continu		
Cittaslow 				
Gebruik van ICT in de ontwikkeling van interactieve diensten voor de inwoners en de toeristen				

7.1 Bevolking en bestuur

6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Digitale dienstverlening en – toegankelijkheid die voldoen aan de wettelijke eisen.	De digitale toegankelijkheid van de gemeentelijke website is verder uitgebreid en verbeterd. De nieuwe webmaster is gestart met de voorbereidingen voor een geheel nieuwe website, die in 2023 klaar en beschikbaar zal zijn.	Continu
Verder verbeterde digitale dienstverlening aan inwoners	Het aanbod aan digitale producten en diensten is uitgebreid.	Continu
Digitaal verzorgde informatievoorziening aan de toerist	- Via de gemeentelijke website is basisinformatie aangeboden over de mogelijkheden voor de toerist in de gemeente, onder gelijktijdige verwijzing naar de website www.hetsmalstestukjenederland.nl. - De website www.hetsmalstestukjenederland.nl is in nauwe samenwerking met de toeristische ondernemers in onze gemeente actueel gehouden.	2022

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
<i>In 2020 en 2021 heeft geen onderzoek 'Waarstaatjegemeente' plaatsgevonden. Het onderzoek kan maar een beperkt aantal indicatoren meten en daarnaast heeft zowel de gemeente als de klant meer baat bij een manier om de klanttevredenheid real-time te meten zodat direct bijgestuurd kan worden in plaats van achteraf. Voor 2020 en 2021 zijn daarom nu geen indicatoren beschikbaar.</i>			

Bevolking en Bestuur	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Lasten	7.913.830	7.674.699	7.307.744
Baten	442.769	508.269	845.959
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	7.471.061	7.166.430	6.461.785
Storting reserves	16.000	31.000	31.000
Onttrekking reserves	22.000	62.366	62.366
Mutaties van de reserves	-6.000	-31.366	-31.366
Totaal lasten	7.929.830	7.705.699	7.338.744
Totaal baten	464.769	570.635	908.325
Gerealiseerde resultaat	7.465.061	7.135.064	6.430.419

7.1 Bevolking en bestuur

7.2 Openbare orde en veiligheid

Doelstelling	Paragrafen	Reikwijdte
Een veilige leefomgeving voor de inwoner. Speerpunten 2019–2022 De gemeenteraad heeft in 2018 het Integrale Veiligheidsbeleid 2019-2022 vastgesteld. Met het vaststellen van dit nieuwe beleid zijn de speerpunten voor de nieuwe beleidsperiode vastgesteld. De speerpunten zijn: • Aanpak ondermijnende/georganiseerde criminaliteit • Veilige en leefbare wijken en kernen • Overlast, geweld op het snijvlak van Zorg & Veiligheid	• Lokale heffingen • Weerstandsvermogen en risicobeheersing • Bedrijfsvoering Verbonden partijen • Veiligheidsregio Limburg-Noord • Anti discriminatievoorziening Limburg • Bureau Halt Reserves en voorzieningen Geen	Het programma Openbare orde en veiligheid omvat de volgende producten: • Bijzondere wetten • Integraal veiligheidsbeleid • Rampenbestrijding
Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders		
• Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) • Beleidsplan Veiligheidsregio Limburg-Noord • Beleidsplan Politie eenheid Limburg • Beleidsregel aanpak overlast • BIBOB-beleid • Brandbeveiligingsverordening 2012 • Coffeeshopbeleid • Convenant geïntegreerde aanpak georganiseerde misdaad • Damoclesbeleid (bestuurlijke aanpak overtreding Opiumwet)	• Dekkingsplan Veiligheidsregio Limburg-Noord • Evenementenbeleid • Horecaconvenant • Integraal veiligheidsbeleid • Jaarplan Veiligheidshuis • Jaarplan buurtbemiddeling • Opleidings- en oefenactiviteitenplan • Procesbeschrijving Tijdelijk Huisverbod • Prostitutiebeleid	• Rampenbestrijdingsplan hoogwater Maas • Regionaal Crisisplan • Repressief brandweerorganisatieplan • Uitvoeringsplan Burgernet

7.2 Openbare orde en veiligheid

1. Bijzondere wetten		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een veilige omgeving zonder overlast en gevaar voor de omgeving. Geen illegale praktijken en het beperken van risico's.	De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaarbestuur (Bibob) is ingezet bij risicovergunningen (13 vergunningen).	Continu
Bestuurlijke aanpak van overtredingen van de Opiumwet (naast de strafrechtelijke aanpak).	In 2016 is het Damoclesbeleid Echt-Susteren aangescherpt. Bij overtredingen van de Opiumwet wordt niet gewaarschuwd maar wordt bij zowel woningen als lokalen direct gesloten. Deze bestuursrechtelijke maatregel is bij alle (15 sluitingen) overtredingen van de Opiumwet uitgevoerd.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Percentage Bibob-toetsen naar aanleiding van beleidsuitgangspunten. O.a. afhankelijk van aangevraagde (risico)vergunningen.	100% (15 toetsen)	100%	100% (13 toetsen)
Percentage bestuursrechtelijke maatregelen uitgevoerd n.a.v. overtredingen van de Opiumwet. O.a. afhankelijk van de door de politie geconstateerde overtredingen.	100% (14 maatregelen)	100%	100% (15 maatregelen)

2. Integraal veiligheidsbeleid		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Geen ondermijnende en georganiseerde criminaliteit.	- In verband met de coronamaatregelen en de nasleep daarvan, hebben veel minder integrale handhavingsacties door het Flexteam plaatsgevonden. - Bibob-screening van alle exploitatie- en drank- en horecavergunningen. - In verband met de coronamaatregelen en de nasleep daarvan, zijn minder signalen binnengekomen en zijn hierdoor minder (46) casussen besproken in het Lokaal Overleg over de bestuurlijke aanpak ondermijnende en georganiseerde criminaliteit.	Continu Continu Continu

7.2 Openbare orde en veiligheid

2. Integraal veiligheidsbeleid		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	Bewustwording ambtenaren/bestuurders, ondernemers en bewoners vergroot over mogelijke bedreigingen of het signaleren daarvan.	
Geen vermogenscriminaliteit/High Impact Crimes.	- Persoonsgerichte aanpak van (mogelijke) daders via het Veiligheidshuis. - In verband met de coronamaatregelen hebben er geen preventieactiviteiten via bewonersavonden om woninginbraken tegen te gaan plaatsgevonden. - Inzet buurtpreventieteams. - Inzet burgernet. - Verbeteren toezicht openbare ruimte (structurele borging informatie-uitwisseling BOA's en politie). - Inzet flexibel cameratoezicht bij verplaatsende overlast en criminaliteit.	Continu Continu Continu Continu
Geen woonoverlast, bedreigingen en geweld in de kernen.	- Persoonsgerichte aanpak van (mogelijke) daders via het Veiligheidshuis. - Buurtbemiddeling. - Inzet buurtpreventieteams. - Uitvoeren Wet tijdelijk huisverbod. - Inzet flexibel cameratoezicht bij verplaatsende overlast en criminaliteit.	Continu Continu Continu Continu Continu
Aanvaardbare jeugdgroepen binnen Echt-Susteren en geen jeugdoverlast.	JOES (Jongerenoverleg Echt-Susteren). Door dit zes-wekelijks overleg werd de aanpak van jongerenoverlast tegengegaan.	Continu
Veiligheid bij bedrijventerreinen, winkelgebieden en evenementen.	- Voortzetting van het Keurmerk Veilig Ondernemen De Berk. - Toezicht op naleven van exploitatie-, Drank- en Horeca, en evenementenvergunningen.	Continu Continu
Fysieke veiligheid.	- Infrastructuurle maatregelen, voorlichting en educatie en handhaving om de verkeersveiligheid te verhogen. Door de coronamaatregelen hebben minder educatieactiviteiten plaatsgevonden. - Toezicht en handhaving brandveilig gebruik. - Verbeteren kwaliteit repressie/incidentenbestrijding (o.a. het actualiseren van het rampbestrijdingsplan hoogwater Maas en uitvoeren van het repressief brandweerorganisatieplan). - Uitvoeren van het extern veiligheidsbeleid.	Continu Continu Continu Continu
Geen agressie tegen overheidsambtenaren.	- Versterken bewustzijn van urgentie door te handelen volgens de organisatienorm. - Melding, registratie en opvolging naar aanleiding van incidenten volgens vastgestelde nota integrale en veilige dienstverlening.	Continu

7.2 Openbare orde en veiligheid

2. Integraal veiligheidsbeleid		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Vastgesteld Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026	In het kader van de nieuwe beleidscyclus is het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 vastgesteld door de raad.	4 ^e kwartaal 2022
 Cittaslow		
Betrokkenheid inwoners bij een leefbare en veilige woonomgeving.	Ondersteunen, stimuleren en (op maat) faciliteren van bestaande buurtpreventieteams. Na het intrekken van de coronamaatregelen is weer geïnvesteerd in het op gang brengen van de buurtpreventieteams. In 2023 is het streven de buurtpreventieteams weer operationeel te hebben.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Wettelijk voorgeschreven			
Aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren	8	<7	(nog geen gegevens beschikbaar)
Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	0,7	<0,5	0,8
Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	3,9	<4	3,8
Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	1,1	<4	0,8
Aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.	4,3	<2,5	4,7
Overige			
Aantal geanalyseerde casussen Lokaal Overleg RIEC	46	60	46
Aantal hinderlijke-/overlast gevende-/criminele jeugdgroepen	0	0	0
Percentage bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen woonbuurt ¹⁾	-	<17%	12,7%
Aantal gerealiseerde buurtpreventieteams	24	25	24
Percentage bewoners dat deelneemt aan burgernet ²⁾	17,9%	20%	17,7%
Aantal casussen Veiligheidshuis (Top X aanpak)	3	3	3
Percentage succesvolle buurtbemiddelingen	58%	75%	71%

7.2 Openbare orde en veiligheid

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
¹⁾ Bron Veiligheidsmonitor 2017-2018. Deze monitor wordt één keer in de vier jaar uitgevoerd. Voor de rekening 2023 zijn nieuwe gegevens beschikbaar. ²⁾ Het aantal deelnemers burgernet blijft stijgen door gebruik te maken van de app. Deze deelnemers worden echter niet geregistreerd waardoor het percentage deelnemers nagenoeg gelijk blijft.			

3. Rampenbestrijding		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een volledig opgeleide en beoefende rampbestrijdingsorganisatie.	Uitvoeren van het opleiding- en oefenplan. Alle sleutelfiguren hebben geoefend en indien noodzakelijke een opleiding gevolgd.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal crisisbeheersingsoefeningen bevolkingszorg	1	1	1
Aantal crisisbeheersingsoefeningen sleutelfiguren	12	10	10
Aantal opleidingen bevolkingszorg	12	10	10

Openbare orde en veiligheid	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Lasten	2.935.019	2.873.902	3.059.619
Baten	91.744	91.744	161.300
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	2.843.275	2.782.158	2.898.319
Totaal lasten	2.935.019	2.873.902	3.059.619
Totaal baten	91.744	91.744	161.300
Gerealiseerde resultaat	2.843.275	2.782.158	2.898.319

7.2 Openbare orde en veiligheid

7.3 Beheer openbare ruimte

Doelstelling	Paragrafen	Reikwijdte	
• Aanleggen en zo optimaal mogelijk beheren, onderhouden en reinigen van wegen, andere openbare verhardingen, straatmeubilair, groen- en landschapsvoorzieningen, rioleringen en waterlopen met bijbehorende kunstwerken. • Beheer van gemeentelijke accommodaties. • Optimaliseren van de inzameling en verwerking van de afvalstoffen.	• Lokale heffingen • Weerstandsvormogen en risicobeheersing • Onderhoud kapitaalgoederen • Bedrijfsvoering	Het programma beheer openbare ruimte omvat de volgende producten: 1. Wegen 2. Riolerings en waterhuishouding 3. Verkeer 4. Openbaar groen 5. Natuur en landschap 6. Openbare verlichting 7. Civieltechnische kunstwerken 8. Gladheidsbestrijding 9. Rioolheffing 10. Afvalverwijdering en -verwerking 11. Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht 12. Duurzaamheid	
	Verbonden partijen		
	• Reinigingsdienst (RD) Maasland • Openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Schwalm-Nette • Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) • Waardevol Cultuur Landschap (WCL)		
	Reserves en voorzieningen		
	• Reserve wegen • Reserve duurzaamheid • Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen • Voorziening wegen • Voorziening riolering • Voorziening afvalverwijdering en – verwerking		
Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders			
• Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) • Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2014 • Civieltechnische kunstwerken: Plan civieltechnische kunstwerken 2016-2020 (ook geldend voor 2021) kwartaal 1 en 2 van 2022. Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026 kwartaal 3 en 4 2022.	• Nota Heffingen 2010 • Openbare verlichting: Beleidsplan Openbare Verlichting 2019-2022	• Structuurvisie Echt-Susteren 2012-2025 Ontwikkelen met kwaliteit • Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen • Verordening op de heffing en invordering regelende tarieven wegens dienstverlening aan derden	

7.3 Beheer openbare ruimte

Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders		
<u>Huishoudelijk afval</u> • Van Afval Naar Grondstoffen 2020-2022 • Afvalstoffenverordening Echt-Susteren 2019 • Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2021 • Uitvoeringsbesluit Echt-Susteren 2021 • Verordening op de heffing en invordering afvalstoffenheffing	<u>Groen:</u> • Bomennota Echt-Susteren 2007 • APV • Nota groenstructuren 2008 • herziening kapbeleid 2008 • waardevolle bomenlijst 2008 • nota Regie op Groen 2016 • Groenbeheerplan 2019-2023 • IBOR (integraal beheer openbare ruimte) beleidsnotitie openbare ruimte • Nota 'aanpak hondenpoepoverlast' 2021-2025 <u>Riolering en Water:</u> • Verordening op de afvoer van hemelwater en grondwater • Waterketenplan 2017-2021; • Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2017-2021 Het GRP 2022-2026 en Waterketenplan is vastgesteld in de raadsvergadering van 18 januari 2023 • Verordening op de heffing en invordering rioolheffing • Verordening aansluitvoorwaarden riolering 2003	<u>Verkeer:</u> Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2016-2025 (GVVP) <u>Wegen:</u> • Wegbeheerplan 2017-2021 De Wegbeheernota 2022-2026 is vastgesteld in de raadsvergadering van 18 januari 2023. • Meerjarig Investeringsplan 2021-2024 <u>Gemeentelijke Gebouwen:</u> • Beheerplan gebouwen 2020-2030 <u>Duurzaamheid:</u> • Energievisie en uitvoeringsprogramma 2018-2022 • Beleidskader zonneparken en windparken gemeente Echt-Susteren
Gebiedsgericht werken in de buitendienst Door te werken volgens het principe 'dicht bij de inwoner', worden de dagelijkse onderhoudswerkzaamheden in het openbaar gebied snel, klantgericht en efficiënt uitgevoerd. Om deze werkwijze te kunnen volgen, is het grondgebied verdeeld in drie gebieden: Echt, Susteren en het buitengebied. Per gebied is een gebiedsopzichter aangewezen, die overzicht heeft van alle werkzaamheden in zijn gebied. De gebiedsopzichters van de buitendienst nemen direct contact met de inwoners op bij klachten en meldingen. Voor de vakdisciplines wegen, groen, riolering en afval zijn toezichthouders aangewezen. De dagelijkse onderhoudswerkzaamheden in het openbaar gebied worden verricht door een marktpartij, de eigen buitendienst en het Serviceteam Echt-Susteren. In 2019 en volgende jaren blijft de gemeente werken aan het verbeteren van de service aan haar inwoners.	Algemeen Er vindt afstemming plaats van de beheerprogramma's van groen, wegen, riolering en het meerjarig investeringsprogramma met het verkeers- en vervoersbeleid.	Duurzaamheid Duurzaamheid is geen doel op zich, maar maakt integraal onderdeel uit van beleid en uitvoering. Er is sprake van een nuchtere en realistische aanpak, waarbij de kosten in verhouding moeten staan tot de baten (economisch-, maatschappelijk- en milieurendement voor de korte of lange termijn).

7.3 Beheer openbare ruimte

1. Wegen		Portefeuillehouder Wethouder drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow 		
Een acceptabel kwaliteitsniveau van de inrichting van de openbare ruimte		
- Goede kwaliteit van de openbare ruimte - Maximale oprekking levensduur van verharding tegen minimale kosten - Waarborg veilig gebruik van de wegen	- Beheer en onderhoud uitgevoerd aan de verhardingen volgens het principe 'schoon, heel en veilig'. Onderhoud heeft plaatsgevonden op kwaliteitsniveau 'basis' voor zowel de wegen binnen de bebouwde kom als ook de wegen buiten de bebouwde kom en dit is volgens de vigerende Wegbeheernota 2017-2021 die door de raad is vastgesteld. In de Wegbeheernota staat niet specifiek welke wegen in welk jaar moeten worden onderhouden. Na de winterperiode heeft een visuele inspectie plaatsgevonden en aan de hand daarvan is bepaald welke wegen en verhardingen zijn onderhouden in 2022. - In 2021 is gestart met de voorbereiding voor het opstellen van een nieuwe wegbeheernota met opnieuw een looptijd van 5 jaar (2022-2026). De Wegbeheernota 2022-2026 is vastgesteld in de raadsvergadering van 18 januari 2023. - Wegen doelmatig beheren en onderhouden enerzijds door een totale herinrichting van woonwijken (wegen, riool, groen en openbare verlichting) en anderzijds door op het juiste moment planmatig, duurzame onderhoudsmaatregelen uit te voeren. Tijdens de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden zijn - wanneer nodig - kleine verkeerstechnische aanpassingen meegenomen. De recreatieve routes die door een knooppuntensysteem zijn ontsloten voor fietsers (inclusief ATB-route), wandelaars, ruiters en menbers zijn op een hoog niveau beheerd en onderhouden. - Door realisatie van verschillende woningbouw plannen is het wegennet uitgebreid.	Continu 2022/18 januari 2023 Continu Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Lengte verharde wegen (km)	337	339	339
Waarvan binnen bebouwde kom (km)	169	171	171
Waarvan buiten bebouwde kom (km)	168	168	168

7.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Lengte onverharde wegen (km)	135	135	135

2. Riolering en waterhuishouding		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow 		
Bescherming van de waterkwaliteit		
Waterkwaliteit volgens de wettelijke eisen	Doelstellingen uit het vastgestelde Gemeentelijk Riolering Plan (GRP 2017-2021) invullen: • Waarborgen van de doelmatige inzameling en transport van afvalwater binnen de gemeentegrenzen, onder andere ter bescherming van de volksgezondheid. • Inzamelen en verwerken van afstromend hemelwater met een zo beperkt mogelijke overlast voor de inwoners. • Minimaliseren van vervuiling van grondwater en oppervlaktewater. • Structureel onderhoud uitvoeren. • Door preventieve en curatieve maatregelen het bestaande stelsel van vuil- en regenwaterriolen en randvoorzieningen onderhouden, zoals: - Reinigen van kolken (12.500 stuks) - Repareren van aansluitleidingen (132 stuks) - Reinigen en inspecteren van riolen (25 km) - Maaien van hemelwaterbuffers (209 stuks) - Onderhouden van rioolgemalen (250 stuks) Uitvoeren van de opgenomen investeringen in het Meerjarig Investeringsplan (zie overzicht Investeringswerken), aanleg hemelwatervoorzieningen en rioolvervangingen.	Continu Kwartaal 1 en 3 Kwartaal 1,2,3 en 4 Kwartaal 2 Kwartaal 2 en 3 Kwartaal 1,2,3 en 4
Integrale rioleringszorg en minder overstorten volgens Kader Richtlijn Water (KRW)	Verhard oppervlak afkoppelen van de riolering en de rioolwaterberging vergroten (bijvoorbeeld bij integrale wegreconstructies) ter bevordering van helder en schoon oppervlaktewater.	Continu
Scheiding waterstromen naar schoon en vuil ter voorkoming van vervuiling en verdroging. Tevens een betere beheersing van afvalwater.	• Bij nieuwbouw en herinrichting van gebieden/wijken hemelwater waar mogelijk lokaal infiltreren. • Als dit niet mogelijk is wordt het hemelwater gescheiden van het afvalwater ingezameld en op een centrale plek in de bodem geïnfiltreerd via wadi's (bufferings- en infiltratievoorzieningen) of infiltratieriolen.	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

2. Riolering en waterhuishouding		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	Alleen als lokaal of centraal infiltreren niet mogelijk is, wordt hemelwater lokaal, tijdelijk geborgen voordat het via een (verbeterd) gescheiden systeem geloosd wordt op het oppervlaktewater of de riolering.	
Geen wateroverlast in de leefomgeving en geen verdroging van de ondergrond.	- In januari 2023 is door de raad een Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) vastgesteld voor de jaren 2022-2026. Voor 2022 is het onderhoud nog uitgevoerd conform het genoemde, inmiddels verlopen, GRP. - Openstellen van een gemeentelijke stimuleringsregeling voor inwoners en bedrijven voor het afkoppelen van het verhard oppervlak van privé terreinen. Bijkomende voordelen zijn een fraaiere en groenere leefomgeving en een verkoelend effect in de zomer. <i>Inwoners en bedrijven kunnen volgens het principe op=op gebruik maken van de stimuleringsregeling.</i>	Continu
Goede afwatering, met name in het buitengebied, zonder wateroverlast en/of schade.	Opschonen en maaien van zaksloten en (watervoerende) greppels.	Kwartaal 2 en 3

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Riool in gemeente (totaal vuil- en schoon water) in km	270,2	273,7	272,8
Riool te vervangen (vuil water) in km	0,3	1,5	0,6
Aanleg schoon water riool in km	0,34	1,5	0,6

3. Verkeer		Portefeuillehouder Drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow 		
Verkeers- en vervoersbeleid uitvoeren		
Toename van de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en doorstroming van het verkeer.	Uitvoeren van de maatregelen uit het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2016- 2025 (GVVP) met het geactualiseerde uitvoeringsprogramma (2020-2025).	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

3. Verkeer		Portefeuillehouder Drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
- Duidelijke structuur en bijbehorende inrichting van de wegen - Verhoging van de leefbaarheid	- Vervolg aanleg wegenstructuur centrumgebied Echt (programma centrum Echt) met als onderdeel de turbotonde Zuiderpoort-Sint Janskamp-Aasterbergerweg. - Afwaarderen Peutenweg van 50km/u naar 30km/u. - Herinrichting Gebroekerstraat. - Aanbrengen fietspadcoating Hingenderstraat. - Saneren van overbodige verkeersborden. - Onderhouden en vernieuwen van belijning en markeringen in de kernen. - Monitoren en in kaart brengen van verkeerssituaties. - Samenwerken met (regio)gemeenten, Provincie en Rijkswaterstaat om na een calamiteit op de A2/A73 de bereikbaarheid en doorstroming in onze gemeente zo veel mogelijk te waarborgen. - Naar aanleiding van eigen constatering of na meldingen van inwoners zijn verkeersknelpunten onderzocht, gemonitord en waar mogelijk opgelost. - Overleg met (regio)gemeenten, Provincie en Rijkswaterstaat over de doorstroming en bereikbaarheid tijdens calamiteiten, wegwerkzaamheden en evenementen.	Continu Kwartaal 3 Kwartaal 4 Kwartaal 3 Continu Continu Continu Continu Continu Continu
Langzame verkeersroutes optimaliseren		
Optimale verkeersveiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers	- Samenwerken met het Connect College (voortgezet onderwijs) op het gebied van verkeersveiligheid. - Verbeteren van de positie van voetgangers en fietsers in de Gebroekerstraat in Echt. - Verbeteren van de fietsoversteek N276-Pissemerweg Susteren in samenwerking met de provincie Limburg. - Verbeteren verkeersveiligheid schoolomgevingen. - Overleggen met inwoners, ondernemers en politie/handhaving tijdens het verkeersspreekuur. - Voortzetten van het verkeersveiligheidsconvenant met alle basisscholen en het voortgezet onderwijs. - Voortzetten van de cursus "regels in het verkeer" voor ouderen. - De 13 basisscholen hebben een verkeersveiligheidslabel behaald en de gemeente heeft twee keer per jaar structureel overleg met de verkeersouders van deze scholen.	Continu Kwartaal 4 Kwartaal 4 Continu Kwartaal 3 en 4 Continu Continu Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Wettelijk voorgeschreven			
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (aantal)	10	- ¹⁾	22
- waarvan op gemeentelijke wegen	1	-	18
Verkeersongevallen met een gewonde fietser (aantal)	4	-	9
- waarvan op gemeentelijke wegen	4	-	9
Overige			
Dodelijke ongevallen (aantal)	1	-	2
- waarvan op gemeentelijke wegen	1		0
Geen cijfers in de begroting			

4. Openbaar groen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow 		
Herstel/verwezenlijking van een groene ruimte met kwaliteit		
Kwaliteit- en onderhoudsniveau voor het openbaar groen, volgens beleid	- Planmatig onderhoud aan openbaar groen uitvoeren aan de hand van het groenonderhoudscontract op basis van beeldkwaliteit en frequentie. Het openbaar groen wordt op onderdelen binnen de bebouwde kom op niveau B (basis) en buiten de bebouwde kom op niveau C (laag) onderhouden en volgens de kwaliteitsmeetlat (KOR) van het CROW beoordeeld. - Afhankelijk van het type onkruid en de locatie, is gekozen voor het bestrijden van onkruid door inzet van duurzame technieken zoals hete lucht, borstelen en branden. - Door een betere plantkeuze (soort dat sneller gesloten is, aanplant met een grotere plantdichtheid) is bij de (her)inrichting en inboet van plantsoenen rekening gehouden met het wettelijk verbod (sinds 2017) op chemische onkruidbestrijding. - Door groeiplaatsverbetering, betere plantkeuze en het omvormen van monoculturen naar een gemengde laanbeplanting wordt geanticipeerd op de veranderende klimatologische omstandigheden.	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

4. Openbaar groen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	Uitvoering gegeven aan, of voorbereidingen getroffen om renovatie van wijk- en buurtgroen uit het groenbeheerplan 2019-2023 vorm te geven. Concreet bijvoorbeeld het verbeteren van het openbare groen Kantstraat–Sint Joosterzijweg in het project Kloosterveld.	
Duurzame uitvoering onderhoud openbaar groen	- Vrijgekomen materialen zoals bladval is als bodemverbeteraar toegepast. Binnen de pilot met Wageningen universiteit is bladafval omgezet naar bokashi en beschikbaar gesteld voor agrarisch gebruik (bodemverbetering). - Inzet en aanschaf van machines op accu voor uitvoering van het groenonderhoud, voornamelijk bij het gebiedsteam Echt.	Continu
Een aangenaam leefklimaat voor de inwoners	Maximaal rekening gehouden met de functieervulling en het gewenste gebruik bij de (her)inrichting van het openbaar groen. Hierbij is uitgegaan van de principes zoals opgenomen in de kadernota groen. Bij herinrichting wordt met betrokken bewoners afgestemd hoe het betreffende (groen)gebied kan voorzien/bijdragen in de wensen en behoeften van de buurt of wijk. De groenfuncties die in de nota “Regie op groen (2016)” worden onderscheiden zijn: structurerend groen, maatschappelijk groen, functioneel groen en natuurlijk groen.	Continu
Geen of zo weinig mogelijk invasieve exoten	- Het beheer en de aanpak van invasieve exoten is geëvalueerd. De verspreidingskaart is bijgewerkt na meldingen van aanvullende locaties en wordt via de gemeentelijke website ontsloten. - Door corona en de (praktische) beperkingen die dit met zich meebrengt is de beoogde samenwerking met andere terreinbeheerders zoals Waterschap, buurgemeenten, Provincie Limburg etc. nog niet opgestart. Wel heeft de provincie Limburg een beleidsbrief invasieve exoten opgesteld met bijbehorend plan van aanpak. Het streven is om op basis van deze aanpak tot een vervolg te komen met andere terreinbeheerders. De aanpak van de Japanse Duizendknoop in het bijzonder blijft daarbij een lastige, kostbare en intensieve casus.	Continu
Soortenrijke wegbermen	Ter bevordering van de biodiversiteit in de gemeentelijke bermen en ruw grasterreinen is in 2021 een nieuw beheerplan uitgewerkt. In verband hiermee zijn in 2022 concrete beheeraanpassingen doorgevoerd; zo wordt minder intensief gemaaid en op basis van monitoring wordt het moment van maaien bepaald. Verder wordt ook hoger gemaaid waardoor bladrozetten worden gespaard en planten daardoor sneller terug groeien en	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

4. Openbaar groen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	insecten meer overlevingskansen hebben. Het onderhoudscontract is hierop aangepast.	
Speelruimten in de openbare ruimte volgens uitgangspunten speelruimtebeleidsplan	- Planmatig beheer en onderhoud uitgevoerd aan speelvoorzieningen binnen groenbestemming. - Door corona heeft de samenwerking met speeltuin Hingen voor herinrichten/realiseren van een speelruimte die ook geschikt is voor kinderen met een handicap of beperking nog niet plaats gevonden. Wel heeft betreffende stichting een nieuw gebouw gerealiseerd met sanitaire voorzieningen, het gebouw is in september 2022 feestelijk geopend. - Een evaluatie van het speelruimtebeleid Echt-Susteren 2012-2020 en de subsidieregeling speeltuinorganisaties Echt-Susteren 2015 heeft plaatsgevonden. Met de elf speeltuinorganisaties zijn diverse werkbijeenkomsten gehouden waar samen de kaders voor de actualisatie van het beleid en de subsidieregeling zijn bepaald. In 2023 zal hierover besluitvorming plaatsvinden.	Continu Kwartaal 3 en 4
Geactualiseerde bomennota	Eind 2021 is gestart met het proces om te komen tot een actualisatie van de gemeentelijke bomennota en bijbehorend beleid. In 2023 zal hierover besluitvorming plaatsvinden.	Continu
Veilig bomenareaal	- Het uitvoeren van een veiligheidsinspectie ofwel VTA (Visual Tree Assessment) is integraal opgenomen in het reguliere boomonderhoudscontract waarbij tijdens iedere snoeironde deze doorlopend worden geïnspecteerd. - Het planmatig uitvoeren van het onderhoud aan het gemeentelijk bomenbestand is conform planning uitgevoerd.	Continu
Bestendig beheer groenvoorzieningen in relatie tot de Wet Natuurbescherming	Conform de Wet Natuurbescherming (Wnb) is aan de hand van bestaande natuurwaardenkaarten en vastgestelde gedragscodes invulling gegeven aan deze wettelijke verantwoordelijkheid.	Continu
Een groene, openbare ruimte met kwaliteit	Groenvoorzieningen zijn planmatig gerenoveerd/heringericht op basis van de vastgestelde kaders zoals beschreven in de kadernota groen. Een voorbeeld is de herinrichting van en verbetering van de groene structuur Nieuwe Markt in Echt.	Kwartaal 1
Een groene leefomgeving voor jongeren	De jaarlijkse boomfeestdag is in november 2022 gehouden in park Krekelzank in	16 november

7.3 Beheer openbare ruimte

4. Openbaar groen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	Nieuwstadt. Met boomfeestdag worden kinderen op een educatieve en speelse wijze in aanraking gebracht met het belang van natuur.	
Minimale roekenoverlast	De gemeente heeft een initiërende rol op zich genomen richting bevoegd gezag provincie Limburg. De provincie is verzocht mee te denken in mogelijkheden voor een gerichte aanpak op locaties waar al langere tijd grote maatschappelijke overlast wordt ondervonden van groeiende roekenkolonies (Bijvoorbeeld Nassaulaan in Susteren en Graaf in Echt). De problematiek en de regelgeving hierover is echter zodanig complex dat binnen de kaders van de Wet Natuurbescherming (Wnb) en het provinciale faunabeheerplan nog geen aanknopingspunten zijn gevonden om iets tegen deze overlast te ondernemen. Als gemeente zijn gesprekken gevoerd met gemeenten waar een vergelijkbare problematiek speelt. In het bijzonder is overleg gevoerd met de gemeente Heerlen over dit onderwerp.	Continu
Overlast eikenprocessierups	Het bestrijden van de eikenprocessierups is in 2022 middels twee bestrijdingsrondes uitgevoerd. De ervaringen qua overlastmeldingen door inwoners was mede hierdoor zeer beperkt. Daarnaast is curatieve nazorg beperkt gebleven.	Continu
Klimaat adaptieve inrichting	In de Olmstraat is de gemeente gestart met de planvorming om deze straat klimaat adaptief in te richten aan de hand van de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie.	Kwartaal 2

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Openbaar groen (exclusief wegbermen)	108 ha	108 ha	108 ha
Wegbermen	142 ha	146 ha	146 ha
Bomenareaal (aantallen)	25.300	25.700	25.700
Bos- en natuurterreinen (totaal gemeentelijk areaal)	295 ha	295 ha	295 ha
Uit een in 2021 uitgevoerde inventarisatie naar onze eigendommen bos- en natuurterreinen is gebleken dat de oppervlakte 295,7 ha is in plaats van de steeds gerapporteerde 285 ha			
Georganiseerde speeltuinen incl. Dierenpark & kinderboerderij 't Hertenspoor (totaal aantal)	11	11	11

7.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Volkstuincomplex/Voedselbos (totaal aantal)	2	2	2

5. Natuur en landschap		Portefeuillehouder
		Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Cittaslow 		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Duidelijk onderscheiden landschapstypen.	- Bij planvorming en -beoordeling voor landschappelijke inpassingen van diverse ontwikkelingen in het buitengebied, is rekening gehouden met het landschapstype waarin de ontwikkeling plaatsvindt. - Bij aanplant/vervanging van boom- en groenstructuren in het buitengebied van onder andere Maria Hoop is rekening gehouden met de soortkeuze zodat de beplanting aansluit bij de landschapskenmerken.	Continu Kwartaal 4
Rode ontwikkelingen (woningbouw, bedrijfsontwikkelingen) en grijze ontwikkelingen (infrastructurele projecten) die landschappelijk goed zijn ingepast of waarvoor groencompensatie elders heeft plaatsgevonden.	Door de gemeente is de wettelijke en bovenwettelijke natuurcompensatie voor de ontwikkeling van VDL Nedcar en de A2 verbreding verwerkt in een plankaart <i>Projectenkaart Swentibold</i>. Van die kaart is in 2022 door de gemeente deelproject 8 -<i>Noordelijke afronding Nieuwstadt</i> gerealiseerd. Hiermee is 1,5 hectare bovenwettelijke natuurcompensatie aangelegd bestaande uit hoogstam fruitbomen, natuurlijke bosschages en door Stichting Haverland is hier een nieuw voedselbosje aangelegd. Verder worden struinpaden door het gebied gemaaid, die aansluiten op de omliggende recreatieve routenetwerken. Deelproject 9 -<i>Afronden stadswal Nieuwstadt</i> is niet uitvoerbaar gebleken doordat de benodigde grond (particulier eigendom) niet aangekocht kan worden. Dat deelproject is geschrapt. Deelproject 7 -<i>Ontwikkelingen recreatieve routestructuren LPS</i> is in voorbereiding. Hiervoor zijn onder andere gesprekken gevoerd met Waterschap Limburg in verband met de herinrichting van de Geleenbeek. Planning van uitvoering van dit deelproject is nog niet bekend. Deelproject 12 – <i>recreatieve route Haverterweg</i> is opgestart als onderdeel van de herinrichting van enkele wegen in Nieuwstadt. Mogelijk dat de realisatie van de overige deelprojecten van de projectenkaart Swentibold opgedragen worden aan de nieuw op te richten Stichting als opvolger van Stichting LPS. De voorbereidingen voor de oprichting van die nieuwe Stichting zijn in 2022 opgestart, besluitvorming zal in 2023 plaatsvinden.	Kwartaal 3 en 4 Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

5. Natuur en landschap		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
	Voor diverse ontwikkelingen (bedrijven, agrarisch, wonen) in het buitengebied zijn op basis van het Gemeentelijk Kwaliteitsmenu, de structuurvisie landschappelijke inpassingsplannen opgesteld die de instemming hebben gekregen van gemeente en de omgevingscommissie.	
Soortenbescherming (o.a. dassen, amfibieën en vleermuizen).	- Voor de bescherming van dassen en amfibieën zijn de gemeentelijke faunavoorzieningen beheerd en in stand gehouden, hiervoor zijn de voorzieningen geïnspecteerd en heeft onderhoud of reparatie plaatsgevonden. - In het buitengebied van Maria Hoop, onder andere langs de Waldfeuchterbaan en de Annendaalderweg, zijn door ziekte aangetaste bomen, vervangen. Hiermee worden de lanen en daarmee ook de vliegroutes voor vleermuizen voor de lange termijn hersteld en in stand gehouden. Een en ander conform het Natura 2000 beheerplan van de Provincie Limburg.	Continu Kwartaal 4
Grensoverschrijdende projecten van natuur en landschap en recreatief medegebruik	- Aan grenspark Maas Swalm Nette is een Interreg subsidie beschikt voor het project grensoverschrijdend ruiteren. De voorbereidingen voor het verbinden en verbeteren van de ruiterroutes over de grenzen zijn in 2022 van start gegaan, uitvoering is naar verwachting in 2024. - Door grenspark Maas Swalm Nette is een aantal druk bezochte expert-meetings georganiseerd, hierbij zijn de volgende thema's aan de orde geweest: Inrichting en beheer van wegbermen, recreatieve aantrekkelijkheid en gebiedsidentiteit, bedreigde soorten en biodiversiteit op bedrijventerreinen. Naar aanleiding van die meetings worden de mogelijkheden voor nieuwe Interreg projecten onderzocht. - Samen met de gemeente Maasgouw is gewerkt aan het zichtbaar maken van de bastions van fort Cantelmo dat in het Maasdal bij Oevereind ligt. Cantelmo betreft een van de verdedigingswerken van Stevensweert uit de Spaanse tijd. Ook zijn daar de wandelmogelijkheden en de informatieverstrekking rond het aanwezige archeologisch punt verbeterd. Cantelmo maakt onderdeel uit van Rivierpark Maasvallei en zal verbonden worden met het routenetwerk van dit grensoverschrijdende Rivierpark.	Kwartaal 3 en 4 Kwartaal 2 Kwartaal 2, 3 en 4
Gevarieerd landschap met karakteristieke kleine landschapselementen.	Voor het beheren van onze bos- en natuurterreinen is eind 2021 een nieuwe beheersvisie vastgesteld. In 2022 is op basis van die visie het bos- en natuurterreinen georganiseerd door Bosgroep Zuid Nederland. In 2022 is ongewenste opslag van berken en wilgen verwijderd in natuurgebied Haeselaarsbroek. In Bos en Broek is een rand om een perceel Amerikaanse eiken gekapt om te voorkomen dat deze niet inheemse soort zich massaal blijft uitbreiden. Deze rand wordt opnieuw aangeplant	Kwartaal 4

7.3 Beheer openbare ruimte

5. Natuur en landschap		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
	met inheemse struikensoorten zodat er min om meer een buffer ontstaat. In oktober 2022 heeft er een informatieavond plaatsgevonden waarbij de beheervisie en de aanpak door de Bosgroep is toegelicht aan circa 50 geïnteresseerden. In 2023 zal een meerjarige overeenkomst worden gesloten met de Bosgroep Zuid Nederland voor het beheren van onze bos- en natuurterreinen.	
Bescherming van de biodiversiteit		
Soortenrijke natuur en landschappen	• Circa 5,5 hectare bloem- en kruidenrijke akkerranden die de gemeente afgelopen jaren georganiseerd heeft samen met agrariërs, zijn vanaf 2022 opgenomen in de Provinciale regeling Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer. Hiermee is voor de deelnemers Provinciale subsidie gegarandeerd voor de middellange termijn. Het vervolg van de gemeentelijke pilot heeft zich vervolgens gericht op de omgeving Nieuwstadt en Susteren. Aan de noordkant van Nieuwstadt en in het Körbusch bij Susteren zijn in totaal ca. 2 hectare nieuwe kruidenrijke akkerranden gerealiseerd. De resultaten in 2022 waren erg goed en worden gecontinueerd. De aanleg van kruidenrijke randen sluit aan op actuele ontwikkelingen naar een natuur inclusieve landbouw. Bloemrijke stroken verfraaien het landschap en zorgen eveneens voor zogenaamde functionele agrobiodiversiteit (plaagonderdrukking van bijvoorbeeld luizen of eikenprocessierupsen in bomen). • Met het oog op de bevordering van de biodiversiteit houdt de gemeente volgens het gestelde in de Kadernota Groen bij renovatie of nieuwe inrichting nadrukkelijk rekening met het toe te passen beplantingsassortiment, de wijze van inrichten en beheren. • Ter bevordering van de biodiversiteit in de gemeentelijke bermen en ruw grasterreinen heeft de gemeente een bermbeheerplan. In verband hiermee zijn in 2022 concrete beheeraanpassingen doorgevoerd; zo wordt minder intensief gemaaid en op basis van monitoring wordt het moment van maaien bepaald. Verder wordt ook hoger gemaaid waardoor bladrozetten worden gespaard en planten sneller terug groeien en insecten meer overlevingskansen hebben. • De gemeente heeft medewerking verleend aan een liefdadigheidsstichting om in het gebied Marissen-kranenbroek een Laevesbos te ontwikkelen. De stichting verkoopt bomen aan geïnteresseerden die deze boom planten in het Laevesbos. De kopers betalen ook een jaarlijks bedrag voor onderhoud en instandhouding. Met de opbrengsten steunt de stichting goede doelen. De afgesproken variatie aan te	Kwartaal 2, 3, 4 Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

5. Natuur en landschap		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
	planten boomsoorten draagt bij aan het vergroten van de soortenrijkdom en biodiversiteit van betreffende houtopstand in het gebied Marissen-Kranenbroek.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Bos- en natuurbeheer in ha (totaal gemeentelijk areaal).	295	295	295

6. Openbare verlichting		Portefeuillehouder Drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow 		
Verminderen uitstraling verlichting in de openbare ruimte		
Veilig gevoel voor de inwoners en verkeersveilige situatie in de openbare ruimte, bij het invallen van en tijdens de duisternis	- Uitvoering gegeven aan de doelstellingen vastgelegd in het Beleidsplan Openbare Verlichting 2019 tot en met 2023, waardoor een adequaat verlichtingsniveau is ontstaan dat doelmatig en efficiënt beheerd wordt. - Het vervangen van armaturen ouder dan 20 jaar door nieuwe armaturen met LED lichtbronnen. De LED verlichting wordt waar mogelijk in de nachtelijke uren gedimd waardoor energie wordt bespaard en ook in de nachtelijke uren een gelijkmatig verlichtingsniveau in de straten is. - De opwaardering van openbare verlichting op plaatsen waar het verlichtingsniveau onvoldoende was.	2022
Geen overbodige verlichting in de openbare ruimte	- Uitvoering gegeven aan het beleid ten aanzien van de openbare ruimte, bij duisternis te beschermen, volgens het motto: Licht waar het moet, donker waar het kan. - Terughoudend geweest bij het verlichten van wegen in het buitengebied, in het belang van het dierlijke nachtleven. In het buitengebied zijn dit, vanwege de sociale veiligheid, in principe alleen de fietspaden die op een school-thuisroute liggen (alleen LED-verlichting). - Binnen de bebouwde kom plaatsen van openbare verlichting met LED lichtbronnen die in de nachtelijke uren gedimd worden, vanwege energiebesparing.	2022
Duurzame openbare verlichting	De uitrol vanuit het verleden is verder doorgezet. Het vervangingsprogramma LED-verlichting 2020 t/m 2024 is verder uitgerold.	2022

7.3 Beheer openbare ruimte

6. Openbare verlichting			Portefeuillehouder Drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	952 stuks conventionele led armaturen zijn vervangen door energiezuinige LED-armaturen. Dit alles passend binnen het huidige beheer- en energiebudget. 11% van het areaal openbare verlichting is verduurzaamd, hetgeen een energiebesparing van 112.670 kWh en 49.372 kg CO2 besparing oplevert.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Energieverbruik (Kwh)	1.070.295	920.000	Nog niet bekend
Lichtmasten	8.275	8.270	8.390
Conventionele lichtbronnen	2.309	1.009	1.357
LED lichtbronnen	6.056	7.424	7.197

7. Civieltechnische kunstwerken ¹			Portefeuillehouder Wethouder drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Een nieuw uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026.	- Een nieuw uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026 is opgesteld voor de kunstwerken die in beheer en onderhoud zijn bij de gemeente. - Het college heeft in de vergadering van 5 juli 2022 ingestemd met het nieuw uitvoeringsplan Civieltechnisch Kunstwerken 2022-2026. - Het uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026 maakt onderdeel uit van de Wegbeheernota 2022-2026 die op 18 januari 2023 door de Raad is vastgesteld. - De controle die in 2020 samen met het Waterschap is gestart om het beheer bestand van de kunstwerken te controleren en op elkaar af te stemmen is verder uitgewerkt. Een reeks kleine kunstwerken die naar voren zijn gekomen, zoals duikers, in het buitengebied zijn nu in beheer en onderhoud bij de gemeente en zijn verwerkt in het nieuw uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026.	Kwartaal 1 en 2 5 juli 2022 2022 18 januari 2023 Kwartaal 1 en 2	

7.3 Beheer openbare ruimte

7. Civieltechnische kunstwerken ¹		Portefeuillehouder Wethouder drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Optimale levensduur en onderhoudstoestand van civieltechnische kunstwerken tegen zo laag mogelijke kosten.	- Volgens het vigerende uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2016-2020 (verlengd voor 2021) en later het uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026 is op het juiste moment doelmatig en planmatig onderhoud uitgevoerd aan de civieltechnische kunstwerken. - De civieltechnische kunstwerken waar in 2022 onderhoud aan is uitgevoerd is afgestemd met overige civiel- en cultuurtechnische werkzaamheden van de gemeente, het waterschap en Provincie Limburg. - Een veilig gebruik van de kunstwerken is zo goed mogelijk gewaarborgd. - In 2022 is onderhoud uitgevoerd aan de civieltechnische kunstwerken, te weten: - Kleinschalig onderhoud en schoonmaakwerkzaamheden diverse kunstwerken en duikers. - Overkluizing / duiker Heerdstraat. - Duiker Holtummerweg / Venbeek.	Continu Continu 2022
¹ Civiele kunstwerken zijn bouwwerken die gemaakt zijn van metselwerk, beton, hout, staal of kunststof. Bijvoorbeeld bruggen.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal civieltechnische kunstwerken	65	100	100

8. Gladheidsbestrijding		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Verkeersveilige wegen onder winterse omstandigheden	- Bestrijden van de gladheid volgens het gladheidsbestrijdingsplan op basis van afgesproken prioriteiten. - Jaarlijks vaststellen van het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding en informatieverstrekking aan de inwoners via de gemeentelijke website en't Waekblaad. - Vanuit milieuoogpunt niet méér strooien dan noodzakelijk.	In de maanden waarin het glad was door vorst of sneeuw

7.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Zoutverbruik in € ¹⁾	€ 23.000	€ 18.000	€ 11.500
Meldingen gladheidsbestrijding	36	<19	24
¹⁾ Afhankelijk van de weersomstandigheden.			

9. Rioolheffing		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
- Volledige dekking van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de inzameling, het transport en het verwerken van afval- en hemelwater - Beperken van de verlaging van de grondwaterstand	- Het heffen van een directe belasting van de eigenaar van het object via BsGW. - Verzenden van de aanslagen 2022 met als dagtekening 28 februari 2022. - Opleggen van het vastrecht. In januari 2023 is door de raad een Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) vastgesteld voor de jaren 2022-2026. Hierin is opgenomen hoe het tarief zich verder ontwikkelt. In de periode 2023-2026 gaat de rioolheffing met 3,5 % per jaar stijgen. De in het GRP genoemde stijging voor de volgende jaren wordt jaarlijks bekeken en via de begroting vastgesteld. Voor 2022 is de heffing gehandhaafd conform het inmiddels oudere, verlopen, GRP. - In stand houden en verbeteren van de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater. - Optimaliseren van de inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater. - Treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de verlaging van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.	28 februari 2022 Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal objecten	15.984	15.890	16.114
Aantal objecten € 3.000 < € 20.000	194	211	195
Tarief riolrecht	€264,85	€ 269,10	€ 269,10
Tarief riolrecht indirecte lozing	€132,45	€ 134,50	€ 134,50
Kostendeckendheid	97,7%	92%	100%

7.3 Beheer openbare ruimte

[illegible]

7.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Wettelijk voorgeschreven			
Hoeveelheid restafval in kg per inwoner	91,8	80	86,3
Overige			
Hergebruik (%)	77	77	76,3

11. Afvalstoffenheffing		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Volledige dekking van de kosten verbonden aan het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen.	• Heffen van een directe belasting van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van het perceel waarvoor volgens de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijk afval bestaat. • Het up-to-date houden van het containerbestand van alle aansluitingen afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten en de daaraan gekoppelde gebruikers en een actuele geredigeerde belastingverordening voeren. • Verlenen van kwijtschelding voor het vaste tarief aan belastingplichtigen met een uiterst laag inkomen en buitengewoon hoge lasten. Automatische kwijtschelding wordt verleend aan belastingplichtigen (met een bijstandsuitkering of AOW uitkering) die de laatste drie jaar volledige kwijtschelding hebben ontvangen. Ook is er een vereenvoudigde aanvraagprocedure voor klanten met een bijstandsuitkering (Participatiewet) die niet in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding.	28 februari 2022 Continu Kwijtschelding wordt verleend in de periode na de aanslagoplegging

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Variabel tarief 240 ltr restafval per aanbieding	€ 9	€ 9	€ 9
Vast tarief eenpersoonshuishouden	€ 101	€ 101	€ 101
Vast tarief meerpersoonshuishouden	€ 155	€ 155	€ 155
Aantal eenpersoonshuishoudens	4.492	4.523	4.590
Aantal meerpersoonshuishoudens	10.065	9.930	10.050
Aantal bedrijven ¹⁾	138	135	204
Kostendekkendheid	97,5%	100%	91,8%

7.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
¹⁾ Aantal bedrijven waarvan via de gemeente wordt gezorgd voor de inzameling van het bedrijfsafval, afkomstig van kleine bedrijven, kantoren en winkels en dat naar aard, omvang en samenstelling gelijk is te stellen aan huishoudelijk afval. Basis Uitvoeringsrapportage 4 ^e kwartaal aantal objecten.			

Beheer openbare ruimte	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Lasten	14.041.231	17.915.947	17.264.491
Baten	8.259.552	11.292.555	11.879.414
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	5.781.679	6.623.392	5.385.077
Storting reserves	150.000	335.000	205.315
Onttrekking reserves	210.375	273.715	123.154
Mutaties van de reserves	-60.375	61.285	82.161
Totaal lasten	14.191.231	18.250.947	17.469.806
Totaal baten	8.469.927	11.566.270	12.002.567
Gerealiseerde resultaat	5.721.304	6.684.677	5.467.239

7.4 Onderwijs

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
- Gelijke kansen op onderwijs voor jongeren uit de gemeente Echt-Susteren en de regio - Een breed onderwijsaanbod passend bij de vraag en gehuisvest in bijdetijdse schoolgebouwen - Een goed leef- en vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven - Een goede positie op de arbeidsmarkt voor de inwoners van de gemeente	- Subsidieregeling peuterprogramma gemeente Echt-Susteren 2020 - Verordening materiële en financiële gelijkstelling gemeente Echt-Susteren 2012 - Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid - Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Echt-Susteren 2015 - Subsidieregeling inhaalprogramma voorschoolse educatie Echt-Susteren 2022	Het programma Onderwijs omvat de volgende producten: 1. Openbaar basisonderwijs 2. Onderwijshuisvesting 3. Onderwijszorg 4. Aanvullend lokaal beleid 5. Kinderopvang Het programma omvat het toezicht op het openbaar onderwijs, de zorg voor de onderwijshuisvesting, het ontwikkelen van lokaal onderwijsbeleid, het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling van diverse doelgroepen en het verbeteren van kansen op de arbeidsmarkt van bepaalde groepen (jong)volwassenen. Voor het speciaal basisonderwijs en het voortgezet onderwijs heeft de kern Echt een bovenlokale verzorgingsfunctie, die behouden en daar waar nodig versterkt moet worden.
	Paragrafen	
	- Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering	
	Verbonden partijen	
	Geen	
	Reserves en voorzieningen	
	Geen	

1. Openbaar basisonderwijs		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een voldoende aantal scholen voor openbaar basisonderwijs, verspreid over de gemeente, welke kwalitatief voldoet aan de hedendaagse eisen.	Het bestuur van de openbare basisscholen De Driepas in Echt en De Springdonk in Susteren is overgedragen aan de Stichting Kindante. Er wordt toezicht gehouden op de uitvoering van het openbaar onderwijs door de stichting, middels het bespreken van de begroting, jaarrekening en het jaarverslag van de stichting met het College van Bestuur en de door de gemeente benoemde vertegenwoordiger in de Raad van Toezicht. De jaarstukken zijn via het agendapunt 'Ingekomen stukken' ter kennis gebracht van de raad.	Continu

7.4 Onderwijs

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal scholen openbaar basisonderwijs	2	2	2
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs	524	489*	516

**Het aantal te verwachten leerlingen in het basisonderwijs voor 2022 is gebaseerd op de prognose 2016-2036 (peildatum 1 oktober 2020) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zoals gepubliceerd op duo.nl.*
Het aantal te verwachten leerlingen in het voortgezet onderwijs voor 2022, is gebaseerd op prognose 2014-2035 (peildatum 1 oktober 2019) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zoals gepubliceerd op duo.nl.

2. Onderwijshuisvesting		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Adequate huisvesting voor de in de gemeente gelegen scholen voor primair en voortgezet onderwijs, rekening houdende met onderwijskundige, maatschappelijke, demografische en bouwkundige ontwikkelingen.	- Beschikbaar stellen van gymnastiekruimten in de gemeentelijke binnensportaccommodaties aan de scholen voor het bewegingsonderwijs. - Medewerking verleend (december 2020) aan de renovatie van het gebouw van het Connect College. Tijdens de uitwerking van het renovatieplan heeft het schoolbestuur geconstateerd dat het gebouw niet zo goed is geïsoleerd als was aangenomen. Het schoolbestuur heeft voor de verduurzaming van het gebouw ter beoordeling een plan ingediend. In 2022 heeft hierover overleg plaatsgevonden en is door het schoolbestuur subsidie bij het rijk aangevraagd. Vóór 1 juli 2023 neemt het ministerie hierop een besluit, waarna aan de gemeenteraad en nieuw voorstel kan worden voorgelegd over de gemeentelijke bijdrage. - Overleg gevoerd met het schoolbestuur i.v.m. de slechte staat van het schoolgebouw dat gelegen is op het terrein van het AZC over de toekomstige huisvesting van de leerlingen van het asielzoekerscentrum in het hoofdgebouw aan de Mispelstraat; dit in samenhang en in samenspraak met Buurthuis St. Joris.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal scholen openbaar basisonderwijs	2	2	2
Aantal schoolgebouwen openbaar basisonderwijs	3	3	3
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs	524	489*	516
Aantal scholen bijzonder basisonderwijs	9	9	9
Aantal schoolgebouwen bijzonder basisonderwijs	9	9	9

7.4 Onderwijs

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal leerlingen bijzonder basisonderwijs	1.491	1.480*	1.447
Aantal scholen speciaal basisonderwijs	1	1	1
Aantal schoolgebouwen speciaal basisonderwijs	1	1	1
Aantal leerlingen speciaal basisonderwijs	123	116*	127
Aantal scholen voortgezet onderwijs	1	1	1
Aantal schoolgebouwen voortgezet onderwijs	2	2	2
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	1.318	1.345*	1341
<i>*Het aantal te verwachten leerlingen in het basisonderwijs voor 2022 is gebaseerd op de prognose 2016-2036 (peildatum 1 oktober 2020) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zoals gepubliceerd op duo.nl.</i> <i>Het aantal te verwachten leerlingen in het voortgezet onderwijs voor 2022 is gebaseerd op prognose 2014-2035 (peildatum 1 oktober 2019) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zoals gepubliceerd op duo.nl.</i>			

3. Onderwijszorg		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
<i>Onderwijsachterstanden</i> Vroegtijdige signalering en bestrijding van onderwijsachterstanden bij leerlingen in het basisonderwijs en bij peuters.	In overleg met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties is: • Inzet van een Flexteam NT2 op basisschool De Driepas die extra ondersteuning biedt aan kinderen van nieuwkomers (statushouders, nieuwkomers en kinderen van arbeidsmigranten) met een achterstand in de Nederlandse taal • Voorschoolse educatie aangeboden in kindercentra aan peuters met een geïndiceerde achterstand in de Nederlandse taal (zie verder product 5. Kinderopvang); • Met schoolbesturen, kinderopvangorganisaties, JGZ (Jeugd Gezondheidszorg) en CJG (Centrum Jeugd en Gezin) de voor- en voerschoolse educatie (VVE) geëvalueerd en verder doorontwikkeld.	Continu

7.4 Onderwijs

3. Onderwijszorg		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
<i>Onderwijsbegeleiding basisscholen</i> Een kwalitatieve verbetering bij scholen op thema's van onderwijs & zorg waar de gemeente een wettelijke zorgplicht, dan wel een gedeelde verantwoordelijkheid heeft.	Subsidie verleend ten behoeve van alle basisscholen voor een of meerdere activiteiten/projecten in het kader van: • Het voorkomen van schooluitval. • Het voorkomen en verminderen van taalachterstand. • Taalontwikkeling. • Een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie. • Kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs en cultuureducatie. • Wetenschap & technologie in de klas. • Gezonde voeding, gezonde leefstijl. • Het inlopen van achterstanden als gevolg van de coronacrisis (Nationaal Programma Onderwijs, schooljaren 2021-2022 en 2022-2023). De beleidsthema's en activiteiten worden voorafgaande aan het schooljaar in overleg met de schoolbesturen bepaald.	Continu
<i>Leerplicht- en kwalificatieplicht/RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie).</i> Alle (leerplichtige) kinderen gaan naar school en verlaten het onderwijs met een startkwalificatie (diploma HAVO, VWO, MBO niveau 2 of hoger).	De uitvoering van de Leerplichtwet en de RMC-taken zijn vanaf 2012 ondergebracht bij de afdeling Sociale Zaken van gemeente Roermond. Daarbij zijn: • Structureel (evaluatie) gesprekken gevoerd met leerplichtambtenaren en het Samenwerkingsverband (SWV). • Handhaven in overleg met Leerplicht daar waar preventieve en curatieve acties niet tot het gewenste resultaat leiden. • Registratie leerlinggegevens. • Voorlichting gegeven aan scholen, ouders en jongeren. • Daar waar nodig toegeleid naar hulp of zorg. • Invoering Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). • Invoering methodiek 'Ontschotten en verbinden'. • Deelname actietafels 'Thuiszitters' en 'Kwetsbare jongeren'. • Sinds oktober is er geïnvesteerd in een nieuw registratiesysteem, cijfers zijn daardoor beter te duiden en te analyseren.	Continu Oktober 2022

7.4 Onderwijs

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Wettelijk verplicht ²⁾			
Leerplicht: absoluut verzuim (aantal per 1.000 inwoners 5-18 jaar)	Nog niet gepubliceerd	4	Nog niet gepubliceerd
<i>Benchmark Limburg (2020: 2,2)</i>			
Leerplicht: relatief verzuim (aantal per 1.000 inwoners 5-18 jaar)	38	20	Nog niet gepubliceerd
<i>Benchmark Limburg (2021: 19)</i>			
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	1,6%	1,5%	Nog niet gepubliceerd
<i>Benchmark Limburg (2021: 2,0%)</i>			
Overige			
Aantal leerlingen met ondersteuning door het NT2 Flexteam	59*	59	52

**Peilmoment september 2021*
Toelichting 'Waarstaatjegemeente.nl': Volgens de Wet AVG mogen cijfers onder de 5 niet worden gedeeld omdat deze herleidbaar zijn. Hierdoor worden de cijfers voor kleinere gemeenten niet bekend gemaakt en niet gepubliceerd op 'Waar staat je gemeente'. Deze zijn dus vaak niet beschikbaar.

4. Aanvullend lokaal beleid		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Bevordering of verbetering op aanvullende terreinen van het onderwijs, dan wel het wegnemen van belemmeringen.	- Organiseren van het vervoer van de leerlingen van de basisscholen Angela, De Violier, De Driepas, en De Horst uit Echt, Maria Goretti uit St. Joost, Op De Sleik uit Sleik en De Bolleberg uit Maria Hoop naar de diverse sportaccommodaties in onze gemeente; - Ondersteuning van het project 'Hippisch College Limburg 2019-2022' van het Yuverta College (voorheen: Citaverde) door middel van subsidie.	Continu

²⁾ De wettelijk verplichte indicatoren worden gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. De definities van de indicatoren 'Absoluut verzuim' en 'Relatief verzuim' zijn echter aangepast en nog niet beschikbaar. Ook de wijze waarop de wettelijk verplichte indicator 'Voortijdig schoolverlaters' wordt opgevraagd is gewijzigd. Deze indicator is momenteel nog niet beschikbaar via www.waarstaatjegemeente.nl.

7.4 Onderwijs

4. Aanvullend lokaal beleid		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	- Voor deelname aan basisschoolprojecten/initiatieven in het kader van en het versterken van buurtalen (Duits en Frans) en het opzetten van een schoolpartnerschap over de grens (Euregio) zijn geen subsidieaanvragen ontvangen. - Nationaal programma onderwijs: Het subsidiëren van projecten voor het inlopen van de tijdens de coronacrisis opgelopen leerachterstanden binnen de hiervoor van het rijk ontvangen specifieke uitkering. - Knooppuntenoverleg 0-4 jaar - Aanpak preventieve dyslexie basisonderwijs - Bezoek jongerenwerker groep 8 basisonderwijs - Jongereninformatiepunt (JIP) voortgezet onderwijs - Project Leren Leren Connect College - Bijles door tutores Connect College	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal scholen waarvoor vervoer wordt georganiseerd (gedurende 40 weken per jaar)	7	7	7

5. Kinderopvang		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Goede, veilige en toegankelijke kinderopvang	- Toezicht gehouden op de kwaliteit van de kinderopvang (kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang) door de GGD (in opdracht van de gemeente) - Publicatie van de resultaten van de inspecties op www.landelijkregisterkinderopvang.nl	Continu
Cittaslow 		

7.4 Onderwijs

5. Kinderopvang		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Dat: - Peuters in contact zijn gekomen met leeftijdsgenoten; - Peuters, als voorbereiding op het basisonderwijs, zich ontwikkeld hebben op met name de taal- en sociale vaardigheden; - Bij peuters (dreigende) taal- en ontwikkelingsachterstanden tijdig zijn gesignaleerd en doelgericht zijn aangepakt.	- Organiseren van peuteropvang op meerdere locaties verspreid over de gemeente met subsidie van de gemeente, waar peuters vanaf 2 jaar, gedurende 2 dagdelen per week (3 tot 4 uur per dagdeel), een kwalitatief goed peuterprogramma hebben aangeboden gekregen, uitgevoerd door gekwalificeerd en geschoold personeel. - Aanbieden van extra aanbod aan peuters met een taal- en ontwikkelingsachterstand (Voor- en vroegschoolse educatie: VVE). Deze VVE-geïndiceerde peuters namen 16 uur per week (gedurende 3 of 4 dagdelen) deel aan het peuterprogramma. - Om de tijdens de coronacrisis opgelopen achterstanden in te lopen is er een subsidieregeling vastgesteld waarbij kinderopvangorganisaties de mogelijkheid hadden om tijdens de zomervakantie nog 2 weken voorschoolse educatie aan te bieden aan peuters met een geïndiceerde taal- en ontwikkelingsachterstand (inhaalprogramma). Eén kinderopvangorganisatie heeft van deze regeling gebruik gemaakt.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal locaties kinderopvang met een VVE-aanbod	14/11*	14	12**
Gemiddelde ³⁾ aantal peuters (2/3-jarigen)	459	451	477
Gemiddelde ²⁾ aantal peuters dat deelneemt aan het peuterprogramma (%)	318 (69,3%)	333 (74%)	378 (79,2%)
Gemiddelde ²⁾ aantal peuters met een VVE-indicatie vanwege taalachterstand	85 (18,5%)	78 (17,5%)	80 (16,8%)
Gemiddelde ²⁾ aantal peuters met een VVE-indicatie vanwege taalachterstand, dat deelneemt aan het peuterprogramma	62	58	66
*Vanaf 1 augustus 2021 bieden nog 11 locaties VVE aan. De peuteropvang bij basisschool Angela en de Bolleberg is opgeheven vanwege onvoldoende aanmeldingen. De peuteropvang in basisschool De Violier is verhuisd naar de locatie aan de Graaf in Echt, omdat de school vanwege een groei van leerlingen de betreffende onderwijsruimte nodig had voor het onderwijs. **Vanaf 1 augustus 2022 is bij basisschool Angela opnieuw een voorziening voor peuteropvang gestart.			

³⁾ Jaarlijks wordt op 1 april en 1 oktober de deelname gemonitord.

7.4 Onderwijs

Onderwijs	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Lasten	2.097.669	2.681.688	2.679.191
Baten	634.296	855.935	886.867
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	1.463.373	1.825.753	1.792.324
Totaal lasten	2.097.669	2.681.688	2.679.191
Totaal baten	634.296	855.935	886.867
Gerealiseerde resultaat	1.463.373	1.825.753	1.792.324

7.5 Cultuur en sport

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
- Cultuur en sport: Samen op een podium. - Cultuur en sport dragen bij aan een attractief en leefbaar Echt-Susteren. Cultuur en sport bieden mogelijkheden voor ontplooiing en ontmoeting en dragen bij aan actieve participatie van inwoners in de maatschappij. - Cultuur geeft aan mensen de mogelijkheid om zich te uiten, creativiteit te ontwikkelen, zich te organiseren en actief te zijn. Dat kan op verschillende terreinen zoals muziek, dans en dramatische expressie. Alle inwoners moeten de mogelijkheid hebben om cultuur te beleven. Kinderen moeten ook in aanraking komen met cultuur, dit wordt gestimuleerd door cultuureducatie met kwaliteit (inclusief muziekonderwijs). - Doorontwikkeling Cultuurhuis Edith Stein - De focus van de inspanning op het gebied van sport ligt op verhoging van de sportdeelname van de inwoners waardoor de gezondheid, de sociale binding en de leefbaarheid verbetert. De nadruk wordt hierbij gelegd op een laagdrempelig, vraaggericht en lokaal beschikbaar sport- en beweegaanbod in de wijk/kern. Sport scoort, ook in Echt-Susteren! - Daarnaast nemen inwoners deel aan recreatieve en culturele activiteiten. Dit draagt bij aan talentontwikkeling. - Doorontwikkeling Leisurepark In de Bandert	- Leefbaarheidsvisie - Samenwerkingsconvenant Huis voor de Sport Limburg - Notitie + onderzoeksrapport doorontwikkeling visie Leisurepark In de Bandert - Convenant gebruikers leisurepark In de Bandert - Huur- en uitvoeringsovereenkomst Menswel Sportbedrijf over binnensportaccommodaties - Ingebruikgevingsovereenkomsten Albertzaal Roosteren en Gymnastiekzaal Diepstraat - Huurovereenkomst buitensportaccommodaties - Privatiseringsovereenkomsten buitensportaccommodaties - Regeling zelfwerkzaamheid buitensportaccommodaties - Standaardinrichting buitensportaccommodaties - Conditiecatalogus onderhoud sportparken gemeente Echt-Susteren - Notitie evaluatie Cultuureducatieplan gemeente Echt-Susteren 'verbinden = versterken' - Algemene subsidieverordening Gemeente Echt-Susteren - Subsidieverordening investeringskosten sociale, culturele en sportaccommodaties - Sportakkoord Echt-Susteren - Preventieakkoord Echt-Susteren - Werkplan Stichting Menswel 2022 - Regioplan Cultuur Limburg-Noord	Het programma Cultuur en Sport omvat de volgende producten: 1. Bibliotheek 2. Cultuureducatie 3. Muziekonderwijs 4. Museum 5. Verenigingen en activiteiten 6. Monumentenzorg 7. Kerkgenootschappen 8. Sportstimulering en –ondersteuning 9. Binnensportaccommodaties 10. Buitensportaccommodaties 11. Kermissen en markten Verbonden partijen Geen Reserves en voorzieningen • Reserve welzijn en cultuur • Reserve investeringssubsidies welzijn • Reserve speelplaatsenplan • Voorziening gemeenschapshuizen Doelgroepen In algemene zin richten wij ons met ons beleid op de volgende prioritaire doelgroepen: • Jeugd tot 23 jaar • Senioren 55+ • Mensen met minimum inkomen • Mensen met beperking Hierbij hebben wij bijzondere aandacht voor de doelgroep 55+ gelet op de demografische ontwikkelingen en prognoses (in vijftien jaar tijd 23%)
Paragrafen - Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering		

7.5 Cultuur en sport

--	--	--

1. Bibliotheek		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een bibliotheekvoorziening waarbij: - Media kunnen worden ingezien en geleend - Objectieve en betrouwbare informatie en kennis kan worden verkregen, voor baan, beroep, studie, gezondheid, vrijetijdsbesteding, etc. - Inwoners kunnen leren om te gaan met internet & social media (b.v. cursussen Klik & Tik, Digisterker)	Mede met subsidie van de gemeente heeft Stichting De Domijnen georganiseerd en/of geëxploiteerd: - een leeswinkel aan de Bovenstestraat 11 in Echt; - schoolbibliotheken in de diverse basisscholen in onze gemeente (13 locaties); - cursussen basiseducatie (Klik & Tik en Digisterker). Tijdens de laatste coronalockdown (eind 2021-begin 22) is de openbare bibliotheek als essentiële dienstverlening, met maatregelen (o.a. 1,5 meter afstand houden, geplaatste plaatsen bij activiteiten) opengebleven voor het publiek. Na juni zijn de meeste activiteiten weer regulier opgestart. De bibliotheek heeft meegedaan aan de landelijke campagnes (Nationale Voorleesdagen, Boekenweek, Kinderjury, Boekstartdag, Zomerlezen, Boekenweek en Nederland leest). Voor de jeugd hebben de leesbevorderingsactiviteiten De Domijnenverkenners en Zomerlezen junior en Winterlezen junior plaatsgevonden. Er zijn maandelijks twee voorleeshalfuurtjes waarvan er één door Veldeke in het dialect wordt verzorgd. Voor volwassenen is in de zomer de leesclub weer van start gegaan en in september het Handwerkcafé. In de week van lezen en schrijven is het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) en het Taalpunt geopend. Er is een wekelijks spreekuur IDO om inwoners te helpen bij hun vragen rondom de e-overheid. Verder zijn er 4 boekpresentaties geweest van plaatselijke schrijvers.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal leeswinkels	1	1	1
Aantal schoolbibliotheken ⁴	13	13	13
Aantal bezoekers	21.320	34.000	32.220
Aantal leden vanaf 18 jaar	815	1.000	764

⁴ Er zijn 12 basisscholen met 13 locaties. Basisschool De Driepas heeft een extra locatie op het terrein van het AZC.

7.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal jeugdleden	2.508	2.700	2.472
Aantal uitleningen leeswinkel Echt	55.451	90.000	80.136
Aantal uitleningen schoolbibliotheken	44.463	50.000	52.438
Aantal cursussen/cursisten basiseducatie	-	12/72	5/16

2. Cultuureducatie		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Toename van het aantal kinderen dat binnen schooltijd deelneemt aan cultuureducatie-activiteiten en verbetering van de kwaliteit van de activiteiten.	• Deelgenomen aan regionale aanpak cultuureducatie via de Stichting DOEN. • Met de komst van het regionale project DOEN! is de noodzaak van een lokaal platform cultuureducatie vervallen. • Via de cultuurcoach van Stichting Menswel afstemming gezocht over de voortgang van projectplan DOEN Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024. • Door de drie schoolbesturen is op verschillende wijze invulling gegeven aan het cultuureducatieprogramma voor het lokale basisonderwijs. • Muziekonderwijs vormt inmiddels een vast bestanddeel van het leerplan, onderdeel programma cultuureducatie en wordt verzorgd door Stichting Myouthic. • Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de besteding van het landelijke beschikbaar gestelde budget voor cultuureducatie. • Er is nog geen koppeling gelegd tussen gemeentelijke bijdrage culturele basisvorming en de besteding van hiervoor genoemde rijks gelden . • Het zichtbaar maken van het (lokale) cultuureducatie-aanbod en het brengen van samenhang hierin is verzorgd door DOEN!.	Continu
Cittaslow 		
Bescherming ambachtelijke producten en fabricages (certificering, musea van materiele cultuur etc.)		
In stand houding van ambachtelijke werkwijzen en bescherming van toepassing.	• Het (door de structuurvisie) mogelijk maken om aanvullend bij kleinschalige verblijfsaccommodaties zelfgemaakte ambachtelijke producten of streekproducten te mogen verkopen. • Het faciliteren van voorzieningen die gericht zijn op het verkopen van ambachtelijke producten. • Het bevorderen van ambachtelijke werkwijzen, zo ook bij het bosbeheer.	Continu

7.5 Cultuur en sport

2. Cultuureducatie		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Waardering en behoud culturele lokale evenementen		
Het behoud van lokale festiviteiten en culturele evenementen.	Onder grote belangstelling van publiek en pers zijn grootschalige evenementen als de Heiligdomsvaart Susteren en het Passie Verhaal Nieuwstadt in 2022 met succes uitgevoerd.	Continu
Gebruik en onderwijs in smaak en bevordering van streekproducten		
Meer aandacht voor het gebruik van streek- en biologische producten	Dit is een blijvend onderdeel van toeristische promotie in algemene zin. Daarnaast heeft een groep ondernemers zich gepresenteerd met streekproducten, en met promotiemateriaal van HSSNL, tijdens de jaarlijkse Kunigundenmarkt in Neustadt an der Weinstrasse (november-december 2022).	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal deelnemende scholen aan cultuureducatie	9	9	9
Aantal deelnemende leerlingen cultuureducatie	1.250	2.200	1.525

3. Muziekonderwijs		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Behoud en mogelijke toename van het aantal cursisten Myouthic BASE (algemene muzikale vorming) en stabilisering van het aantal deelnemers aan de cursus Instrumentopleidingen.	- Aan Stichting Myouthic over 2022 een subsidie verleend van € 121.599 voor het verzorgen van muziekonderwijs in de gemeente Echt-Susteren. Deze subsidie is gebaseerd op (het verwachte aantal van) 140 cursisten instrumentopleidingen, 25 cursisten BASE (instrumentvoorbereidend muziekonderwijs), 4 cursisten Kortjakje en project muziekonderwijs basisscholen. - In 2022 voortgangsgesprekken gevoerd met Stichting Myouthic, met bijzondere aandacht voor de dalende trend van cursistenaantallen als gevolg van corona en invoering van het project Kortjakje. Van de muziekverenigingen is geen uitnodiging voor overleg ontvangen.	Continu

7.5 Cultuur en sport

3. Muziekonderwijs		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	• Toepassing van een verhoging van de cursustarieven door Myouthic met instemming van de deelnemende gemeenten. • Voortzetting gegeven aan het verzorgen van muziekonderwijs voor de basisscholen door Stichting Myouthic.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal cursisten Instrumentopleidingen	142	200	113
Aantal cursisten Myouthic BASE (algemene muzikale vorming)	17	50	10

4. Museum		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Instandhouding van het Museum.	• Verlening van een subsidie van € 125.000 aan Stichting Museum van de Vrouw voor de instandhouding van het Museum in het Cultuurhuis Edith Stein aan de Plats in Echt. • Actieve deelname aan overleggen over samenwerking van tussen de gebruikers van het pand. • Selectieve inventarisatie collecties voormalig Gemeentemuseum in verband met verhuizing depot Houtstraat. • Periodiek overleg gevoerd met het bestuur van het Museum over de voortgang van de activiteiten van het museum. • Door het museum is een bijzonder project georganiseerd rond het thema 'de Schatkamer van de Sint'.	Continu December 2022

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal exposities	1 (+2 lokale kunst)	4	4
Aantal symposia	0	3	1

7.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal bezoekers ¹⁾	1.442	6.000	3.758
Aantal vrijwilligers	32	35	27
¹⁾ Het Museum is wegens corona gedurende 2021 grotendeels gesloten geweest.			

5. Verenigingen en activiteiten		Portefeuillehouder Wethouder drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow 		
Een vitaal verenigingsleven en leefbaarheid in de kleine kernen.	- Aandacht voor de gevolgen van het coronavirus voor lokale organisaties binnen het maatschappelijk domein. - Verenigingsondersteuning bij de ontwikkeling naar een vitale vereniging. - Combinatiefunctionarissen ingezet voor sportstimulerings- en cultuureducatieprojecten en lokale organisaties hier actief bij betrokken. - Uitvoering gegeven aan het Lokaal Sportakkoord en verbinding gelegd met het Lokaal Preventieakkoord. - Subsidies verleend ter ondersteuning van verenigingen en vrijwilligers. - Met raad en daad bijstaan van de mantelzorgers door het Steunpunt Mantelzorg (gevestigd bij Menswel), gefinancierd door de gemeente. Mantelzorgers worden ieder jaar in het zonnetje gezet met het mantelzorgcompliment. - Ondersteuning geboden bij activiteiten en evenementen op het gebied van sport en cultuur. - Actieve deelname aan overleggen Euregio Rijn-Maas-Noord. - Sport- en cultuur-/muziekkampioenen gehuldigd tijdens Oetblinkers avond in Cultuurhuis Edith Stein. - Noodzaak uitbreiding verenigingsondersteuning onderzocht. - Aandacht voor gevolgen energiecrisis voor instandhouding verenigingsleven.	Continu 17 november 2022 Kwartaal 4
Een hoog aantal verenigingen per 1.000 inwoners.	Gemiddeld telt onze gemeente 9 verenigingen per 1.000 inwoners. De gemeente voert hiervoor een actief subsidiebeleid alsook een sportstimulerings- en verenigingsondersteuningsbeleid.	Continu

7.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal gesubsidieerde sportverenigingen	25*	29	28*
Aantal gesubsidieerde toneelverenigingen	2	2	2
Aantal gesubsidieerde muziekverenigingen	19	19	19
Aantal gesubsidieerde schutterijen	9	9	9
Aantal gesubsidieerde cultuurhistorische verenigingen	5**	6	5**
Aantal verenigingen per 1.000 inwoners	9	10	9

* Golfclub Echt-Susteren heeft i.p.v. een subsidie voor sportverenigingen over 2022 een basissubsidie ontvangen.
 ** Natuurhistorische vereniging Pepijnsland is m.i.v. 2022 opgegaan in de Heemkundekring "Echter Landj"

6. Monumentenzorg		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow 		
Herkwalificatie en hergebruik achtergebleven gebieden		
Behoud van historische panden.	- Bij gebiedsontwikkelingen is aandacht gegeven aan de leegstaande monumentale panden en zijn mogelijkheden besproken om deze te renoveren en te herbestemmen. - De instandhouding van monumentale kerkgebouwen is ondersteund met behulp van het verstrekken van een subsidie voor restauratie- en/of onderhoudskosten. - De gemeentelijke archeologische (verwachtings)waardenkaart is geactualiseerd	Continu
Instandhouding van het cultureel erfgoed en versterking van de cultuurhistorische waarden in de omgeving.	- Advies/ondersteuning voor restauratie en onderhoud van de 68 binnen de gemeente aangewezen objecten tot rijksmonument. - Overleg met Stichting Op vleugels der Vrijheid over de instandhouding van de bunker Lilbosch - Afspraak gemaakt om met de lokale cultuurhistorische verenigingen periodiek afstemming te zoeken over de zorg en de aandacht voor cultureel erfgoed en deze zorg binnen de gemeentelijke organisatie beter te positioneren. - Door de Stichting Kunst- en Cultuurraad is een weekend georganiseerd rond het thema Klinkend Klare Klanken - Inventarisatie kunst in de openbare ruimte gereed en gedigitaliseerd.	Continu 14 en 15 mei 2022

7.5 Cultuur en sport

6. Monumentenzorg		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	- Ondersteuning geboden aan 't Passie Verhaal in Nieuwstadt en de Heiligdomsvaart in Susteren. - Deelgenomen aan het regionaal overleg cultureel erfgoed Midden-Limburg.	2 juli en 26 augustus-11 september 2022

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Rijksmonumenten	68	68	68

7. Kerkgenootschappen		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
De instandhouding van kerkgebouwen en de ondersteuning van geloofsgemeenschappen in de verschillende parochies in de gemeente met betrekking tot hun sociaal maatschappelijke functie.	- Toekennen van een bijdrage op basis van de Subsidieregeling parochiebesturen Echt-Susteren 2015 over 2022 aan parochiebesturen, bestaande uit een vast bedrag van € 1.000 en € 0,45 per inwoner per kern, verdeeld over het aantal in die kern aanwezige kerken. - Toekenning van een bedrag van € 250, indien de parochie beschikt over een of meerdere kerkkoren. - Vergoeding verstrekt aan parochiebesturen voor aanstralen van kerken. - Toepassing van de vaste bestuurspraktijk voor de subsidiëring van instandhouding van zowel monumentale als niet-monumentale kerkgebouwen. Deze voorziet in een bijdrage van 15% van de maximum subsidiabele kosten. Bij de beoordeling van daartoe strekkende subsidieverzoeken is aansluiting gezocht bij subsidiebesluiten van het rijk en de provinciale overheid, met name waar het gaat om de vaststelling van de subsidiabele kosten. - Er zijn in 2022 geen nieuwe aanvragen voor een subsidie in de instandhoudingskosten van een kerkgebouw ontvangen. - In het kader van het opstellen van een Kerkenvisie (een strategische visie op de toekomst van kerkgebouwen) is in 2022 verder gewerkt aan de inventarisatie per	Continu

7.5 Cultuur en sport

7. Kerkgenootschappen		Portefuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	schoolgebouw en zijn oriënterende gesprekken gevoerd met kerk- en parochiebesturen. Nu het fusietraject van de diverse parochies van de federatie Susteren tot één nieuwe parochie per 1 januari 2023 is afgerond, kan in 2023 worden gewerkt aan de visie-omschrijving per kerkgebouw.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal gesubsidieerde parochies	10	10	10
Aantal aangestralde kerken	4	4	4

8. Sportstimulering- en ondersteuning		Portefuillehouder Wethouder drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een ontwikkelingsgericht, toekomstbestendig sportbeleid in goede samenspraak met betrokken partijen.	- Omdat de gevolgen van corona nog niet overal duidelijk zichtbaar waren, is de herijking van het sportbeleid uitgesteld. - Bij de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord is aandacht besteed aan de nieuwe website voor het sportaanbod in Echt-Susteren, de oprichting van een BOSA-coöperatie en ondersteuning van kansrijke projecten. Tevens verbinding gelegd met Lokaal Preventieakkoord. - Het van rijksweg beschikbare budget voor uitvoering van het Lokaal Sportakkoord is aangevraagd en ontvangen. - Voor goede monitoring ontbreken vooralsnog betrouwbare en consistente indicatoren. In samenwerking met de regio is gezocht naar bruikbare statistische gegevens. - In 2022 deelgenomen aan de landelijke Brede regeling combinatiefuncties. - Van het rijk is extra geld ontvangen voor en besteed aan beweeginterventies. - Het beschikbare aantal fte's ingezet voor sportstimulering, cultuureducatie en verenigingsondersteuning.	Continu

7.5 Cultuur en sport

8. Sportstimulering- en ondersteuning		Portefeuillehouder Wethouder drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	- Uitvoeringsbudget Lokaal Sportakkoord ingezet voor activiteiten, opgenomen in het uitvoeringsprogramma. - Uitvoering gegeven aan de sportstimuleringsactiviteiten zoals opgenomen in het werkplan 2022 van de Stichting Menswel. - Sinds corona onder grote publieke belangstelling weer sport- en muziekkampioenen gehuldigd in het Cultuurhuis aan de Plats. - Deelgenomen aan provinciale en regionale sportoverleggen. - Gastgever bijeenkomst Platform Zuid van de Vereniging Sport en Gemeenten in Park in de Bandert.	17 november 2022 9 september 2022

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Wettelijk verplicht			
Beweegt voldoende ¹⁾	45,7%	60%	45,7%
Overige			
Aantal fte combinatiefuncties sportstimulering	3,4	3,4	3,4
Aantal fte combinatiefuncties cultuur(educatie)	1,6	1,6	1,6
Aantal fte buurtsportcoaches	1,6	1,6	1,6
¹⁾ Percentage personen ouder dan 19 jaar dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (bron: Waarstaatjegemeente.nl). Cijfers 2022 zijn gebaseerd op meting 2021.			

9. Binnensportaccommodaties 10. Buitensportaccommodaties		Portefeuillehouder Wethouder drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Goede sportvoorzieningen met accent op kwaliteit, multifunctionaliteit en duurzaamheid.	Samen met Sportplatform Echt-Susteren en verenigingsondersteuner Menswel uitvoering gegeven aan Lokaal Sportakkoord.	Continu

7.5 Cultuur en sport

[illegible]

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Overdekt zwembad	1	1	1

7.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal sporthallen	2	2	2
Aantal 2/3 Sporthal	1	1	1
Aantal sportzalen	2	2	2
Aantal gymnastieklokalen	2	2	1
Aantal turnzalen	0	0	1
Aantal groepsaccommodaties	1	-	1
Aantal voetbalvelden	24,5	24,5	24,5
Aantal tennisbanen	22	22	22

11. Kermissen en markten		Portefeuillehouder Wethouder drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een kermistraditie in zoveel mogelijk kernen, een hoog amusementsgehalte van de kermissen en faciliteiten voor evenementen.	Besloten om de verleende subsidies wegens niet doorgaan van activiteiten door de coronacrisis niet lager vast te stellen.	Continu
Weekmarkten in Echt en Susteren en losse standplaatsen in diverse kernen.	- Acquisitie gepleegd (o.a. via advertenties in het vakblad) om nieuwe standhouders aan te trekken; - Overleg gepleegd met de bestaande standhouders om een zo breed mogelijk aanbod op de markten te realiseren waardoor de aantrekkelijkheid voor publiek en klanten wordt vergroot; - Instandhouding van geschikte marktpleinen voorzien van de noodzakelijke nutsvoorzieningen.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal kermissen	2 ¹	5	5
Aantal markten	2	2	2

¹ Alleen de kermissen in Echt en in Susteren hebben doorgang gevonden in 2021.

7.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
-------------------------	-----------------	----------------	-----------------

Subsidies

Professionele instellingen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Programma	Realisatie 2022
Stichting Menswel	1.208.650	1.231.899	5 en 6	1.218.444
Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg	444.994	462.978	6	457.765
Stichting Myouthic	126.450	165.350	5	77.435
De Domijnen	519.938	536.506 ⁵	5	536.506
Slachtofferhulp Nederland	8.257	8.257	6	8.257
St. Pedagogisch Sociaal Werk Mi- en Nrd-Limburg	4.660	2.330	6	0
Museum van de Vrouw	125.000	137.000	5	125.000
Centrum voor jeugd en gezin	1.150.178	1.205.000	6	1.202.333
Bureau Jeugdzorg voor SEH	78.012	90.000	6	88.048
SGL/Buddyzorg		3.080	6	3.080
Stichting METggz/open inloop GGZ		72.500	6	57.158
Stichting Zuyderland/inloop GGZ		21.000	6	21.000
Totaal	3.666.139	3.935.900		3.795.026

Overige instellingen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Programma	Realisatie 2022
Stichting Bijzonder in Beweging	1.634	1.725	5	1.520
Stichting Zorg In Eigen Dorp		9.500	6	9.500
Stichting 4 mei herdenking	1.000	1.000	5	1.000
Stichting Dr. Edith Stein	0	1.250	5	0
Stichting De Kunstkring Echt	4.300	4.300	5	4.300
Stichting Op vleugels der vrijheid	1.000	1.000	5	1.000
Stichting Orgelkring Echt-Susteren	1.500	1.500	5	1.500
Stichting Sociaal Cultureel Centrum D'n Hook	12.130	12.445	5	12.130
Stichting Culturele Kring Echt	8.000	13.200	5	8.000
Stichting Kreativeiten	7.295	8.723	5	7.295
Stichting LOES / SOL2	20.981	21.000	5	21.811
Toon Hermans Huis Sittard	5.000	5.000	6	5.000
Toon Hermans Huis Roermond	5.000	5.000	6	5.000
Muziekfederatie de Maasgouw	1.648	1.648	5	1.648

⁵ Afgeraamd in eerste bestuursrapportage 2022.

7.5 Cultuur en sport

Overige instellingen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Programma	Realisatie 2022
Stichting kruisen en kapellen land van Echt	2.300	2.300	5	2.300
Stichting Hart voor Echt-Susteren	7.500	10.000	6	15.000
Sportvereniging NOAV Zwemmen	10.558	11.558	5	10.558
De vereniging "De Smalste Tuin(en) van Limburg"	5.000	5.000	8	5.000
Koepel Seniorenvereniging	47.500	49.900	6	49.900
Stichting Limburgse Veteranendag	0	350	5	0
Stichting Voedselbank	2.500	5.000	6	5.000
Stichting Kledingbank	5.000	7.500	6	7.500
Stichting Leefbaar Echt-Susteren (Wensauto)	6.681	9.902	6	9.902
Stichting Platsspektakel Echt (Kultkefee)	1.000	1.000	5	1.000
Bond voor Ned Mil Oorlogs en dienstsachtoffers	400	400	6	400
Kunstgroep Swentibold Susteren	1.000	1.000	5	1.000
Stichting Kinderkookschool Echt-Susteren	29.650	32.000	6	28.700
Stichting (On) beperkt 4 life		3.150	6	3.150
Totaal	188.577	226.001		219.744

Grote evenementen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Programma	Realisatie 2022
Stichting Koppelpop	2.000	2.000	5	2.000
Stichting Kaizen Tournament	2.000	2.000	5	2.000
Wandelsportvereniging Echt (avondvierdaagse)	1..250	1.250	5	1.250
Rollers Smashing	2.500	2.500	5	2.500
Stichting Platsspektakel Echt	2.000	2.000	5	2.000
Totaal	9.750	9.750		9.750

7.5 Cultuur en sport

Cultuur & Sport	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Lasten	4.522.181	6.261.712	6.013.188
Baten	656.004	812.873	938.759
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	3.866.177	5.448.839	5.074.429
Storting reserves			46.037
Onttrekking reserves	210.038	92.000	92.000
Mutaties van de reserves	-210.038	-92.000	-45.962
Totaal lasten	4.522.181	6.261.712	6.059.225
Totaal baten	866.042	904.873	1.030.758
Gerealiseerde resultaat	3.656.139	5.356.839	5.028.467

7.5 Cultuur en sport

7.6 Sociaal domein

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
- Het bieden van inkomensondersteuning daar waar mensen niet zelfstandig in hun bestaan kunnen voorzien. - Het beroep op de sociale uitkeringen zo gering mogelijk laten zijn en uitkeringsgerechtigden zo snel mogelijk door werk in hun eigen levensonderhoud laten voorzien. - Inwoners met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm in staat stellen in de maatschappij te participeren. 'Meedoen', dat is de kortst mogelijke samenvatting van het maatschappelijke doel van dit begrotingsprogramma. Het meedoen geldt voor iedereen, jong en oud, ongeacht zijn maatschappelijke of economische positie, ongeacht of iemand beperkingen ondervindt of niet. De gemeente wil dat mogelijk maken door ruimte te bieden aan het particuliere initiatief om elkaar te ondersteunen. Als mensen en hun omgeving dit niet zelf kunnen, neemt de gemeente de verantwoordelijkheid om deze ondersteuning te organiseren of te faciliteren. Beleidsontwikkeling en beleidsvoorbereiding voor de onder dit programma behorende producten gebeuren door de gemeentelijke organisatie. De uitvoering van diverse werkzaamheden is voor een groot deel uitbesteed aan de uitvoeringsorganisatie Sociaal Domein MER, het Centrum voor Jeugd en Gezin, de plaatselijke welzijnsinstelling (Stichting Menswel) en diverse regionaal opererende instellingen. In regionaal verband zijn afspraken gemaakt over de	- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 - Beleidsplan schuldhulpverlening 2017-2021 - Debiteurenprotocol 2014 - Besluit Armoedebeleid 2020-2025 - Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Echt-Susteren 2017-II - Nadere regels re-integratie gemeente Echt-Susteren 2020 - Verordening bestrijding misbruik en oneigenlijk gebruik Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Echt-Susteren 2015 - Verordening cliëntenparticipatie gemeente Echt-Susteren 2015 - Verordening gunning door toekenning uitsluitend recht - Verordening individuele inkomenstoelage 2019 - Beleidsregel studietoelage gemeente Echt-Susteren 2022 - Verordening tegenprestatie 2015 - Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Echt-Susteren 2015 - Verordening Wet Kinderopvang gemeente Echt-Susteren 2006 - Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Echt-Susteren 2017 - Visiedocument re-integratie regio Midden-Limburg 2011 - Uitgangspuntennotitie Participatiewet regio Midden-Limburg 2014 - Algemene subsidieverordening - Beleidsregels individuele Wmo-voorzieningen - Besluit nadere regels Wmo - Besluit nadere regels Jeugdhulp	Het programma Sociaal domein omvat de volgende producten: 1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen 2. Minimabeleid 3. Maatschappelijk werk 4. Opbouwwerk/samenlevingsopbouw 5. Jeugd 6. Wet maatschappelijke ondersteuning 7. Maatwerkvoorzieningen 8. Inburgeringsbeleid 9. Ouderenbeleid 10. Volksgezondheid 11. Leerlingenvervoer Paragrafen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Verbonden partijen - Bedrijfsvoering Verbonden partijen - Servicecentrum MER - Omnibuzz - Westrom - Menswel - Centrum voor Jeugd en Gezin - Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg - Modulaire Gemeenschappelijke Regeling

7.6 Sociaal domein

instandhouding van maatschappelijke voorzieningen. Speciale aandacht in ons beleid gaat uit naar: • Jeugd tot 23 jaar • Senioren 65+ • Mensen met minimum inkomen • Mensen met (een) beperking(en)	• Convenanten en afspraken met de regiogemeenten over AMW-ML • Dorpsomgevingsprogramma's • Gebiedsvisies • Regiovisie Meedoen en Wonen • Samenwerkingsovereenkomst inwoners met complexe problematiek • Gemeentelijke Nota Gezondheidsbeleid • Beleidskader Wmo/Jeugd 2020 en verder • Nadere regels jeugdhulp • Plan van aanpak kernenbeleid • Beleid gemeenschapshuizen • Speelruimtebeleid Echt-Susteren 2012-2020 'speelruimte voor de jeugd van Echt-Susteren' • Verordening jeugdhulp • Regiovisie Jeugd en Gezin • Verordening maatschappelijke ondersteuning • Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen 2010 • Verordening leerlingenvervoer schoolbezoek gemeente Echt-Susteren 2015	Reserves en voorzieningen • Reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorziening • Reserve investeringssubsidies welzijn • Reserve Wet Maatschappelijke Ondersteuning • Reserve algemeen jeugdbeleid • Reserve speelplaatsenplan • Reserve jeugdhulp • Reserve SC MER SD • Reserve integrale aanpak en huisvesting statushouders • Reserve opvang vluchtelingen • Voorziening onderhoud gemeenschapshuizen
---	--	--

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow Begeleiding (waar mogelijk) naar regulier werk van iedereen met arbeidsvermogen.	• Uitvoering gegeven aan de Participatiewet en IOAW/IOAZ. • De uitstroom door een uitgebreide toets op het recht op uitkering geoptimaliseerd, in eerst instantie digitaal. Nadruk lag op de eigen verantwoordelijkheid om (deels) in eigen inkomen te voorzien en om te participeren. Hier werd direct bij de aanvraag op ingezet. Een goede bestandanalyse is hierbij van belang en heeft inmiddels plaatsgevonden. • Instroom in zijn algemeenheid voorkomen en dat van jongeren specifiek door samenwerking met onderwijs en andere partners.	Continu

7.6 Sociaal domein

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	• Specifieke aandacht voor de doelgroep statushouders en inwoners met een Wajong uitkering. • Uitkeringsgerechtigden ondersteund om te komen tot een goede uitstroom naar werk onder andere door alfabetiseringstrajecten, begeleidingsprojecten richting vrijwilligerswerk en dagbesteding. • Een verdere verlaging van het werkloosheidspercentage bewerkstelligd. • Doe-agenda/post corona aanpak (regionaal). • Werkgeversservicepunt (WSP) doorontwikkeld: een regionaal werkgeversloket met meer aandacht voor monitoring en betere registratie. • Breed offensief: implementatie Breed offensief om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen. • Monitoring: monitoring van het gemaakte beleid. • Doorontwikkeling Leerwerkloket.		
Stappen op de participatieladder door uitkeringsgerechtigden en hun partners.	• Bemiddeling naar werk van mensen met verwachting op doorstroom binnen een jaar (re-integratiepositie 4, 5 en 6). ¹⁾ • Re-integratie bij mensen met de verwachting van een langere doorstroomtijd (re-integratiepositie 3) bewerkstelligen. • Tot participatie gestimuleerd wanneer regulier werk niet mogelijk is vanwege bijvoorbeeld psychische problematiek of ernstige lichamelijke beperkingen (re-integratiepositie 1 en 2). • Aanbod en ontwikkeling van maatwerkvoorzieningen aan specifieke doelgroepen met beperkingen: alleenstaande ouders met laagbetaald parttime werk, cliënten met fysieke of mentale beperkingen en cliënten met een taalachterstand. • Uitvoering gegeven aan de Wet Taaleis: cliënten die niet het vereiste taalniveau hebben, krijgen de verplichting om dit niveau te halen. • De uitkering verlaagd bij onvoldoende inspanning. • Uitvoering gegeven aan de tegenprestatie. • Meer werkplekken gegenereerd voor de doelgroep van de Participatiewet via aansluiting bij het regionale Werkgeversloket en de inzet van specifieke maatregelen ter bestrijding van jeugdwerkloosheid (jobcoach jongeren). • Gebruik gemaakt van inburgeringstrajecten als instrument bij statushouders.		Continu

7.6 Sociaal domein

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Banen Wet Sociale Werkvoorziening voor mensen met een beperking, binnen de door het rijk opgelegde taakstelling	Mensen begeleid met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.	Continu
Duurzame arbeidsplaatsen Social Return	- Sectorspecifieke leerwerk arrangementen gesloten met kansrijke sectoren (bouw/infra, groen en zorg). - Het niveau van de leerwerktrajecten afgestemd op de doelgroep (onderkant arbeidsmarkt) MBO niveau 1 en 2. - Duale trajecten voor statushouders aangeboden (inburgering en beroepsopleiding gecombineerd).	Continu
¹⁾ Re-integratiepositie 1: zorg. Persoon is niet in staat tot re-integratie door ernstige beperkingen, waarbij er een zorgvraag is. Re-integratiepositie 2: maatschappelijke activering. Geen regulier werk door ernstige beperkingen of ontbreken van basale arbeidsvaardigheden. Re-integratiepositie 3: arbeidsactivering. Persoon heeft nog vaardigheden nodig voor het verrichten van regulier werk. Door scholing of ervaring (bijvoorbeeld stage) moeten competenties verbeterd of ontwikkeld worden. Re-integratiepositie 4: arbeidstoeleiding. Persoon heeft ondersteuning nodig bij het vinden van werk. Re-integratiepositie 5: persoon verricht regulier werk met ondersteuning, bijvoorbeeld loonkostensubsidie. Re-integratiepositie 6: Persoon verricht regulier werk zonder ondersteuning.		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Wettelijk verplicht			
Netto arbeidsparticipatie	67,3% ⁶	62%	67,8%
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder)	267 ⁷	240	nog niet gepubliceerd
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners, 15-64 jaar)	148 ⁸	160	nog niet gepubliceerd
Overige (bron: eigen managementrapportage)			

⁶ Aangepast. Eerder nog niet bekend.

⁷ www.waarstaatjegemeente.nl – meest recente cijfers over 2021

⁸ www.waarstaatjegemeente.nl – meest recente cijfer is 2020

7.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal actieve uitkeringen per 31 december	422	420	372 ⁹
Wsw-arbeidsplaatsen: afbouw met 4% (natuurlijk verloop)	125	115	106
Aantal beëindigingen door uitstroom naar werk ¹⁰	40	50	46
Terugverdienbedrag fraudebestrijding	€ 57.540	€ 75.000	€ 40.200 ¹¹
Tegenhoudingen aan de poort (%/aantal)	52%	50%	49%
Arbeidsplaatsen social return incidenteel	9+3 ¹²	5	4
Arbeidsplaatsen social return duurzaam ¹³	11	15	23

2. Minimabeleid		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Uitval, eenzaamheid of uitsluiting door de inkomenssituatie voorkomen.	• Verbetering van de samenwerking met stichting Leergeld. • Formalisering van de samenwerking met het Jeugdfonds Sport en Cultuur. • Uitbreiding van de dienstverlening van Stichting Leergeld met eenmalige verstrekking van laptops en fietsen bij overgang basis- naar voortgezet onderwijs voor de doelgroep. • Inventarisering en vernieuwing van de communicatie t.a.v. de mogelijkheden van gemeentelijke (minima)regelingen. • Uitvoering geven aan het Uitvoeringsplan schuldhulpverlening. • Uitvoering geven aan het Uitvoeringsplan Laaggeletterdheid.	Continu
Cittaslow 		
Armoedebestrijding	• Doorontwikkeling van het armoedebeleid om zo een goed vangnet te realiseren voor de meest kwetsbare inwoners die niet in staat zijn om te werken. Waar noodzakelijk zal het beleid zich richten op specifieke doelgroepen (bijv. 50-plussers, kinderen en niet-uitkeringsgerechtigden).	Continu

⁹ Ondanks de corona-crisis en de energiecrisis is er nog steeds sprake van een afname van het bijstandsbestand.

¹⁰ Uitkeringsgerechtigden die voor een periode van 3 maanden tot een jaar uitstromen naar regulier werk. Door de fors lagere instroom is ook een lagere uitstroom te verwachten.

¹¹ Als gevolg van het hoge percentage 'terughoudingen aan de poort' is het terugverdienbedrag fraudebestrijding lager.

¹² Drie plaatsingen gedurende het jaar, dus (nog) niet duurzaam

¹³ Uitkeringsgerechtigden die langer dan 1 jaar bij regulier werk worden geplaatst

7.6 Sociaal domein

2. Minimabeleid		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	• Verbetering van de schuldhulpverlening door o.a. voorlichting te geven om zo een laagdrempelige toegang te organiseren. • Optimaliseren van de inzet van voedsel- en kledingbank door de dienstverlening van de voedselbank breder onder de aandacht te brengen bij maatschappelijk middenveld/partners en burgers. • Verstrekken van eenmalige aanvullende subsidie aan Voedsel- en Kledingbank vanwege maatschappelijke ontwikkelingen. • Verdere vormgeving en doorontwikkeling van preventie en vroegsignalering van schulden. • Aanbieden stress-sensitieve dienstverlening + omgekeerde toets-methodiek • Uitbreiding van het Kindpakket met meerdere aanbieders bij verjaardagsvouchers. • Realisatie van het aanbieden van 2e hands laptop- en fietsen. • Uitbreiding van studiebegeleidingsplekken. • Het aanbieden en organiseren van Kinderkledingdagen i.s.m. Kledingbank. • Verbeteren en versterken van het netwerk; het maatschappelijk middenveld. • Duidelijkere communicatie over lage inkomensregelingen. • Deelname Benchmark Armoede en Schulden.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Toekenningen minimaregelingen:			
• Individuele inkomenstoeslag	378	360	384
• Maatschappelijk actief bonus	27	50	25 ¹⁴
• Aanvragen stichting Leergeld	336	350	495 ¹⁵
• Aanvragen Jeugdfonds Sport & Cultuur	73	250	120 ¹⁶

¹⁴ De doelgroep voor de regeling is per 2022 verruimd waardoor een stijging in aanvragen werd verwacht. Dit heeft echter nog niet tot een daadwerkelijke verhoging van het aanvragen geleid.

¹⁵ Na corona zijn de aanvragen fors toegenomen.

¹⁶ Jeugdfonds Sport en Cultuur is een nieuwe samenwerkingspartner per 1 januari 2021. Het was lastig om op voorhand een goede inschatting te maken van het aantal aanvragen (begroting 2022). Dit verklaart de afwijking met de realisatie.

7.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal intakes schuldhelpverlening	66	110	106
Aantal gezinnen dat een voedselpakket ontvangen (Voedselbank)	70	55	69
Persoonlijk participatiebudget	54	60	81

3. Maatschappelijk werk		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een samenleving waar inwoners naar vermogen zo lang mogelijk zelf de regie over hun leven voeren.	Stichting Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg (AMW-ML) gesubsidieerd voor de uitvoering van de volgende taken: • Het geven van informatie en advies. • Invullen onderdeel gemeentelijk basisaanbod; • Doorverwijzen; • Ondersteunen van kwetsbare inwoners bij zelfredzaamheid en participatie- • Hulpverleningstrajecten; • Crisishulpverlening (24/7) bereikbaarheidsdienst voor Midden-Limburg (het 'er-op-af-team'); • Hulpverlening vanuit ketenzorg en multidisciplinaire teams (verbonden aan gemeentelijke en regionale ketenpartners); • Deze dienst- en hulpverlening is laagdrempelig en gratis toegankelijk zonder indicatie. Maatschappelijke ontwikkelingen zoals de energiecrisis, de inflatie, huisvestingsproblemen, kansen ongelijkheid, toenemende mantelzorg ondersteuning, eenzaamheid, uitgestelde zorg/ondersteuning, personele problematiek zorgen voor toenemende druk en onzekerheid. Deze maatschappelijke ontwikkelingen leiden ertoe dat persoonlijke vraagstukken op een aantal levensgebieden versterkt worden en dat de draagkracht van verschillende mensen onder druk staat. De onzekerheden over het eigen leven en de toekomst zijn toegenomen. Kwetsbaarheden op het gebied van armoede in algemene zin en mentaal welbevinden komen nadrukkelijker aan de oppervlakte. Dat uit zich onder andere in een toename van het aantal crisissen en het aantal incidenten en klachten.	Continu

7.6 Sociaal domein

3. Maatschappelijk werk		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	Het aantal aanmeldingen, casussen in begeleiding en I&A vragen is hierdoor in het tweede halfjaar ten opzichte van het eerste halfjaar van 2022 toegenomen. Hiermee zet de stijging van het forse aantal aanmeldingen en casussen in begeleiding zich voort ten opzichte van de voorgaande kwartalen en jaren.	
Cittaslow 		
Gediscrimineerde minderheden		
Vermindering van discriminatie	De gemeente is aangesloten bij het Meldpunt Discriminatie.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
In begeleiding	514	300	601
Korte informatie en adviesvragen ¹⁷	173	150	189
Afgesloten casussen	245	-	314

4. Opbouwwerk/samenlevingswerk		Portefeuillehouder Wethouders drs. G.H.C. Frische, drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen en drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow 		
Leefbaarheid en voorzieningenniveau		
Leefbare dorpen	Uitvoering van het project Aula Connect College, waarbij de bestaande Aula wordt aangepast zodat er voorstellingen met een publiek tot 500 personen kunnen plaatsvinden. Het is de bedoeling dat het lokale verenigingsleven van deze accommodatie gebruik gaat maken.	Continu

¹⁷ Nieuw opgenomen kengetal in verband met de wijziging in het registratiesysteem zoals genoemd in de begroting 2021.

7.6 Sociaal domein

4. Opbouwwerk/samenlevingswerk		Portefeuillehouder
Wethouders drs. G.H.C. Frische, drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen en drs. P.H.J. Pustjens		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	- Nadere uitvoering geven aan de gebiedsvisie Pey, de gebiedsvisie Nieuwstadt en de gebiedsvisie Roosteren. - Het verder bevorderen van het multifunctioneel gebruik van gemeenschapshuizen en het verder verduurzamen van deze accommodaties	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal sociale wijkteams	4	4	4
Aantal gemeenschapshuizen (waarvan 7 in gemeentelijk eigendom)	10	10	10

5. Jeugd		Portefeuillehouder
Wethouder I.G.M.H. Minkenberg		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Vermindering van jeugdproblematiek door een meer integrale samenwerking in de basisondersteuning. Er wordt domein-overstijgend gewerkt met domein veiligheid; Openbare Orde en Veiligheid (OOV) Tevens vanuit het jongerenwerk met GROUPXL en Preventie Vincent van Gogh in en met het domein onderwijs (zowel binnen het primair en secundair onderwijs en het MBO). Er is een samenwerking met het CJG en de Praktijkondersteuner Jeugd (POH-J)	- Ondersteuning van jeugdigen en – jonge- moeders en gezinnen in een vroeg stadium (Kansrijke Start, Nu Niet Zwanger, Voorzorg) - Steunouder (vrijwillige inzet in een gezin, door een ouder voor een ouder en kind) - Inzet jongerenwerk en Group XL in het primair onderwijs - Inzet jongerenwerk en Group XL in het voortgezet en middelbaar onderwijs middels een Jongeren-Informatie-Punt (JIP) - Humanitas voor begeleide omgangsregeling (BOR 1) - Inzet jeugd en gezinswerker (CJG) in het AZC voor jongeren - Continuering van het bestaande aanbod aan jeugd- en jongerenwerk (o.a. jongerencoaching) en inzet Group XL.	Continu Vanaf juni 2022. Subsidie t/m december 2023 Vanaf april 2022. Subsidie t/m december 2023 Vanaf april 2022. Subsidie t/m december 2023 Vanaf januari 2022 t/m december 2022 Continu Continu

7.6 Sociaal domein

5. Jeugd			Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Zo is de mogelijkheid gecreëerd om zorg tijdig op- en af te schalen.	• Uitvoeren van de Pilot Aanpassing Toegang (PAT), een aanpassing van het toegangsproces waarmee het CJG meer in de lead wordt gezet. Bij succes komt er een voorstel om de werkwijze structureel in te zetten. • Het uitvoeren van de pilot - intensieve begeleidingstrajecten – door GroupXL om vanuit een lokale voorziening intensieve begeleiding te bieden aan jeugdigen en gezinnen ter voorkoming van inzet van zwaardere hulpverlening zoals geïndiceerde opname, begeleiding of behandeling. • Het uitvoeren van de pilot met minder kaders naar meerderjarigheid. Dit met als doel om vanuit de lokale voorzieningen de overgang tussen 18- en 18+ soepel te laten verlopen, het adequaat en efficiënt begeleiden van de grensovergang van de jeugdzorg naar de volwassenzorg. Ook nadrukkelijk met de doelstelling om effectief ondersteuning te bieden en curatieve trajecten te voorkomen.	Vanaf 01-01-2023 structureel Geheel 2022 met aangepast addendum.	
Inzicht in en grip op verwijzingen naar gespecialiseerde jeugdhulp.	• Continuering van het gezamenlijk overleg met verwijzers naar gespecialiseerde jeugdhulp (Centrum voor Jeugd en Gezin, BJZ, huisartsen en jeugdgezondheidszorg) om de verbinding te versterken. • Voeren van contractgesprekken door contractmanagement en regionaal beleidsmedewerkers van het beleidsteam jeugd met diverse aanbieders. • Facilitering van diverse huisartsen met een praktijkondersteuner jeugd (POH-Jeugd), zodat jeugdproblematiek snel en dichtbij kan worden opgepakt. Middels de inzet met een POH-J streven we ernaar om verwijzing naar een gespecialiseerde aanbieder enkel in te (laten) zetten wanneer echt noodzakelijk. .	Continu	
Goede kwaliteit gespecialiseerde jeugdhulp die ook tijdig beschikbaar is en wordt afgeschaald zodra dat kan.	• Contractgesprekken (2 keer per jaar) gevoerd met de negen grootste aanbieders, waarin nadrukkelijk wordt besproken op welke wijze de aanbieder kan bijdragen aan verbetering van kwaliteit en transformatie van het aanbod. • Wachtlijsten gemonitord; besproken met de betreffende zorgaanbieders. • Periodieke evaluatiegesprekken door het Centrum voor Jeugd en Gezin met jeugdige/gezin en aanbieder. • Doorontwikkeling van de percelen Wonen en Behandeling met Verblijf om zo te komen tot doorstroming en afschaling van zorg en zo thuis mogelijke hulp. • Inzet expertteam en expertisecentrum bij complexe casussen. • Samenwerking bevordert tussen jongerenwerk en Group XL met preventie VvGi	Continu	

7.6 Sociaal domein

5. Jeugd		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	Regiovisie Jeugd en Gezin vanuit MLO opgesteld en door de Raad van Echt - Susteren vastgesteld. In de Regiovisie Jeugd en Gezin heeft de noodzakelijke en gewenste doorontwikkeling van ondersteuning en hulpaanbod in het voorliggende veld (in samenspraak met zorgaanbieders, ouders en jongeren) een plek gelregen.	Besluit Raad 29 september 2022
Cittaslow 		
Ondersteunen gezinsleven en zwangerschap		
Een gezond en veilig leefklimaat voor onze jongeren, waarbij zij zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige inwoners.	- Organiseren van preventieve jeugd- en jongerenactiviteiten. - Realiseren en in stand houden van jongeren- en speelvoorzieningen. - Verstrekken van subsidies aan speeltuinorganisaties (stichtingen) voor het ontwikkelen en in stand houden van georganiseerde, openbare speeltuinen. - Inzet van passende en kwalitatief goede hulp aan en ondersteuning van jeugdigen waar nodig.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Wettelijk verplicht			
% jongeren 12 tot 21 jaar met een delict voor de rechter	1%	0,99%	1% ¹⁸
% kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin (2015 was 3,65%)	5%	5%	5% ¹⁹
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	14,8%	12,5%	14% ²⁰
% jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	1,1%	1,6%	1,3% ²¹
% jongeren van 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering	0,3%	0,3%	0,3% ²²
Overige			
Ambulante jeugdhulptrajecten CJG	598	600	583

¹⁸ Cijfers 2020 (meest recent) www.waarstaatjegemeente.nl

¹⁹ Cijfers 2021 (meest recent) www.waarstaatjegemeente.nl

²⁰ Cijfers 1e half jaar 2022 www.waarstaatjegemeente.nl

²¹ Cijfers 1e half jaar 2022 www.waarstaatjegemeente.nl

²² Cijfers 1e half jaar 2022 www.waarstaatjegemeente.nl

7.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
% verwijzingen naar het CJG uit medisch domein	14,6%	15%	15,77%
Aantal gerealiseerde georganiseerde speeltuinen incl. Dierenpark & kinderboerderij 't Hertenspoor (totaal)	11	12	11

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow 		
Een inclusieve samenleving	De gemeente heeft zorggedragen voor de inrichting en instandhouding van algemene en/of collectieve voorzieningen. Dit deden we samen met de inwoners, gericht op ondersteuningsvragen, rekening houdende met de Wmo-taken en met als uitgangspunt vraag gestuurd in plaats van aanbodgericht. <i>Onderwerp: leefbaarheid in de kernen/wijken</i> • Impulsen gegeven aan de leefbaarheid door het verbeteren van de bestaande sociale cohesie (onder andere door een breed en kwalitatief hoogstand verenigingsleven en toegankelijke gemeenschapsaccommodaties). • De gemeente heeft zorggedragen voor een adequaat voorzieningenniveau en heeft geïnvesteerd in het versterken van de sociale basis voor kwetsbare inwoners. • Via een leeftijdsbewust woningbeleid eveneens streven naar leefbaarheid en vergroten van de mogelijkheden langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. In de geactualiseerde Structuurvisie Midden-Limburg 2022 tot en met 2025 staat de groeiende behoefte aan de juiste woning centraal. Dat betekent dat er ambitie is voor - en ruimte wordt gegeven aan - nieuwe plannen die passen bij de kwalitatieve vraag, met aandacht voor aanpassing van plannen die niet (meer) passen bij een actuele behoefte. • De gemeente heeft de wijksteunpunten in stand gehouden, waarbij de behoefte van de betreffende kern leidend is geweest. • Vormgegeven aan de leefbaarheidsprojecten uit de gebiedsvisies: De herinrichting van de oude kern bij de Kerk en het (voormalige) Patronaat is gereed, waardoor een aantrekkelijk en sfeervol openbaar gebied is gerealiseerd door	Continu

7.6 Sociaal domein

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	de inrichting en de materiaalkeuze. Maatschappelijke voorzieningen liggen in de directe nabijheid en de verkeersfuncties zijn aangepast. Met de verkoop van de voormalige leegstaande basisschool is er een doorstart gemaakt met het versterken van de sociale cohesie en de leefbaarheid van Roosteren. De kantine van de Albertzaal is verruimd. Primair om de jongeren een plaats te geven waar ze samen kunnen komen. Zo blijven jongeren betrokken bij Roosteren. Ook biedt de extra ruimte huisvesting aan verschillende andere sociale activiteiten die bijdragen aan de leefbaarheid. De badmintonclub kan door de aanbouw meer competities en evenementen organiseren wat bijdraagt aan de positieve exploitatie. Het MFC, de Albertzaal en de uitgebouwde kantine vormen een totale maatschappelijke voorziening. In de voormalige basisschool is een vergadercentrum en een kookstudio gevestigd. Er is samenwerking met het MFC. Dat geeft ruimte om het bestaande MFC meer beschikbaar te stellen voor commerciële doeleinden van Kasteel Eyckholt. Er ontstaat een extra bron van inkomsten waarmee de sociale structuur meer zelfstandig kan bestaan. - De gemeente informeerde de inwoners via diverse kanalen over de toegang, de ontwikkelingen en het voorzieningenaanbod van het sociale domein. - De gemeente faciliteerde welzijnsorganisatie Menswel om deze organisatie mogelijkheden te geven verder zorg te dragen voor directe gratis onafhankelijke cliëntondersteuning. - De gemeente nam deel aan de ontwikkeling van de flexibele maatschappelijke opvang en draagt bij aan de lokale aanpak om dak- en thuisloosheid te voorkomen. <i>Onderwerp: mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk</i> - De gemeente ondersteunde via het steunpunt mantelzorg van Menswel, de sterke lokale betrokkenheid op het terrein van mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk. - De gemeente verstrekke jaarlijks een mantelzorgcompliment aan die mantelzorgers die met hun zorgvrager voldoen aan de voorwaarden. - De gemeente faciliteerde Menswel bij het invullen van respijtzorg en uitbouwen netwerk. - De gemeente faciliteerde Menswel bij het verder uitbouwen van de voorziening vrijwilligers vacaturebank.	

7.6 Sociaal domein

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	- De gemeente organiseerde activiteiten om de vrijwilligers en mantelzorgers een steuntje in de rug te geven en de waardering en dankbaarheid van de overheid kenbaar te maken (b.v. waarderingsavond voor mantelzorgers). <i>Onderwerp: bevorderen toegankelijkheid</i> - De gemeente verbetert de fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte en gemeenschapsvoorzieningen in de kernen. Dit met gebruikmaking van de inventarisaties van knelpunten door de werkgroep toegankelijkheid van de Adviesraad Sociaal Domein. - De gemeente heeft, in overleg met de Adviesraad Sociaal Domein en andere vertegenwoordigende bewonersgroepen (bijvoorbeeld kerncontactgroepen) geïnventariseerd en geprioriteerd inzake de meest in het oog springende kritiekpunten van maatschappelijke organisaties inwoners en cliënten van Wmo-voorzieningen. <i>Onderwerp: verstrekken van maatwerkvoorzieningen</i> Zie product 7 Maatwerkvoorzieningen. <i>Onderwerp: maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg.</i> Zie product 3 Maatschappelijk werk. <i>Onderwerp: ondersteuning burgerinitiatieven sociaal domein</i> De gemeente heeft de subsidieregeling innovatieve activiteiten toegepast, ter ondersteuning van vernieuwende ideeën en arrangementen in het sociale domein.	
Effectieve toegang tot medische diensten		
Toegang tot eerstelijnsgezondheidszorg.	Initiatieven ondernomen om de samenwerking tussen eerstelijnsvoorzieningen in de kernen te bevorderen;	Continu
Transitie en transformatie sociaal domein		

7.6 Sociaal domein

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Transformatie binnen het sociaal domein.	• Het versterken van de basisvoorzieningen in de kernen van de gemeente. • Het vergroten van de eigen kracht en het samenwerken van bewoners en bewonersinitiatieven om duurdere zorg en ondersteuning zoveel mogelijk te voorkomen. Het beschikbaar stellen van laagdrempelige algemene voorzieningen of specifieke maatwerkvoorzieningen. • Het opzoeken van intensieve samenwerking in het sociale domein om zo de onderwerpen; Wmo, Jeugd, en Participatie waar mogelijk te combineren en uit deze integratie weer nieuwe mogelijkheden te ontdekken. • Het ondersteunen van activiteiten die tot doel hebben bewustwording en toepassen van een gezonde leefstijl voor diverse doelgroepen (budget koken, hygiëne, gezond leren eten, etc.). • Het ondersteunen van activiteiten voor de kwetsbare inwoner met (meervoudige) complexe problematiek.	Continu
Transformatie samen met andere partners.	• De gemeente ondersteunt kansrijke burgerinitiatieven. • De gemeente en de provincie Limburg ondersteunde de KinderKOOKschool bij het realiseren van kooklessen in brede zin voor basisschoolleerlingen. • Het bedenken en realiseren van algemene en/of collectieve voorzieningen. • Het starten van de pilot Huiskamer Groen en de huiskamer-plus Mariahoop. • De mogelijkheden van een open inloop voor inwoners met kwetsbaarheden zijn onderzocht. Menswel en MET ggz starten een open inloop voor inwoners met kwetsbaarheden. • Er is onderzocht welk deel van de beschermd wonen cliënten kunnen overstappen naar de Wlz. • De taken rondom beschermd wonen en maatschappelijke zijn overgeheveld van centrumgemeente Venlo naar de lokale gemeenten. • Vanaf 2022 is de uitvoeringsorganisatie ook nadrukkelijker betrokken bij de aanpak dak- en thuisloosheid. De instroom maatschappelijke opvang is vanuit een lokale beschikking Wmo georganiseerd, ook regie vanuit de lokale gemeenten op maatschappelijke opvang trajecten is nadrukkelijk vanuit lokale betrokkenheid ingevuld. In Midden-Limburg wordt de maatschappelijke opvang in 2022 zoveel mogelijk lokaal gehuisvest door inrichting van trajecthuizen in elke gemeente.	Continu

7.6 Sociaal domein

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Huiskamerprojecten	7	7	7
Huiskamer-Plus-Projecten	5	5	7
Huiskamer-Extra-Project	1	1	1

7. Maatwerkvoorzieningen			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Continue uitvoering nieuwe taken Wmo.	- Processen geëvalueerd en bijgesteld. - Vraagstukken gezamenlijk op MLO-niveau (beleidsmatig) opgepakt en vanuit een integrale benadering Wmo, Jeugd en Participatie beoordeeld.	Continu	
Cittaslow 			
Inwoners die meer bewust zijn van hun eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht.	- Verminderen van de vraag naar maatwerkvoorzieningen, dan wel het zolang mogelijk uitstellen ervan. - Inwoners gestimuleerd om eerst op eigen kracht of via hun sociale netwerk (buren, familie en kennissen) hun problemen op te lossen. - Inwoners met een beperking ondersteund om hen te kunnen laten participeren en ervoor te zorgen dat de uitgaven binnen het beschikbare budget blijven door inwoners gebruik te laten maken van voorliggende algemene voorzieningen zoals huiskamerprojecten klussendienst en vervoersvoorzieningen door vrijwilligers.	Continu	
Integratie van mensen met een beperking.	- Maatwerkvoorzieningen (zoals hulpmiddelen, individuele begeleiding of groepsbegeleiding) verstrekt. - Initiatieven ondersteund die gericht zijn op het stimuleren van een juiste en reële beeldvorming over mensen met een beperking bij inwoners.	Continu	

7.6 Sociaal domein

7. Maatwerkvoorzieningen		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	De openbare ruimte toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Wettelijk verplicht			
Clënten met een maatwerkarrangement Wmo excl. regiotaxi per 10.000 inwoners	750	850	790
Overige			
Aantal uitstaande woonvoorzieningen	700	710	631 ²³
Aantal uitstaande vervoersvoorzieningen incl. regiotaxi	1.889	1.750	1.825
Aantal cliënten Hulp bij het huishouden (unieke cliënten in jaar)	1.217	1.250	1.185
Aantal cliënten Hulp bij het huishouden (actief in december)	991	1.000	1.007
Aantal cliënten begeleiding individueel (unieke cliënten in jaar)	417 ²⁴	370	386 ²⁵
Aantal cliënten begeleiding individueel (actief in december)	318 ²⁶	320	299
Aantal cliënten begeleiding groep (unieke cliënten in jaar)	144	140	143
Aantal cliënten begeleiding groep (actief in december)	102	105	103
Aantal cliënten huiskamer+, huiskamer extra	140 ²⁷	180	160

8. Inburgering		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Realisatie van de taakstelling voor het huisvesten van vreemdelingen	- Structureel overleg (2-maandelijks) met corporaties, SC-MER en gemeente. - Afspraken gemaakt met corporaties over toewijzingscriteria voor statushouders.	Continu

²³ Er heeft een opschoning van het bestand plaatsgevonden waarbij een aantal 'oude' voorzieningen afgesloten zijn.

²⁴ Gewijzigd: foutief opgenomen in jaarrekening 2021.

²⁵ Er kan niet direct een verklaring gegeven worden voor de afname ten opzichte van 2021. Waarschijnlijk lag het aantal 2021 hoger als gevolg van corona.

²⁶ Gewijzigd: foutief opgenomen in jaarrekening 2021.

²⁷ Corona heeft voor daling gezorgd. Aantal cliënten stijgt nu weer.

7.6 Sociaal domein

8. Inburgering			Portefeuillehouder
Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. G.H.C. Frische			
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
(asielzoekers) met een verblijfsvergunning	• Afstemming met Provincie en regio over aanpak en mogelijkheden. • Afstemming met COA m.b.t. realisatie taakstelling door hervestiging van vluchtelingen. • Inzet van ondersteuning en begeleiding. • Realisatie huisvesting.		
Monitoring en bijstellen van de organisatie voor de uitvoering van de nieuwe Inburgeringswet vanaf 1 januari 2022	• Afstemmingsoverleg MER gemeenten en MER uitvoeringsorganisatie. • Volgen en verwerken regelgeving. • Inkoop en inrichting van benodigde voorzieningen op MER niveau. • Identificeren knelpunten Nieuwe Wet Inburgering. • Met MER gemeenten gezamenlijk oplossingen verkennen.	Continu	
Cittaslow 			
Ondersteuning waar noodzakelijk van etnische minderheden bij hun integratie.	• Inzet van ondersteuning en begeleiding vanuit Menswel. • Inzet van de module arbeidsmarkt en participatie (MAP) door Vluchteling aan Zet. • Verkennen mogelijkheden voor meer uitgebreide maatschappelijke begeleiding.	Continu	
Uitvoering van de nieuwe inburgeringswet	• Uitvoering van de wet in samenwerking met de arbeidsmarktregio ML. • Regionaal afstemmingsoverleg met AMR ML en 't Gilde. • Lokaal afstemmingsoverleg 'denktank' met MER gemeenten. • Inkoop en inrichting van benodigde voorzieningen op ML niveau. • Inkoop en inrichting van benodigde voorzieningen op MER en lokaal niveau. • Volgen en verwerken regelgeving. • Evalueren van huidig inburgeringsbeleid. • Verkennen uitbreiding maatschappelijke begeleiding; Menswel, COA, VluchtelingaanZet. • Inzet community of practices vanuit Divosa.	Continu	
Realisatie van 122 opvangplekken voor de gemeentelijke opvang van Oekraïense vluchtelingen	• Naar aanleiding van de vluchtelingenstroom die de oorlog in Oekraïne tot gevolg had gehoor gegeven aan de landelijke oproep om Oekraïense vluchtelingen op te vangen. • Onder begeleiding van de ambtelijke Kerngroep Oekraïne twee gemeentelijke opvanglocaties ingericht, de groepsaccommodatie In de Bandert en een deel van de AZC-locatie. Beheer en exploitatie wordt verzorgd door Menswel.	Kwartaal 1 2022	

7.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal te huisvesten statushouders	55	43	41
Aantal te begeleiden instroom Nieuwe inburgeraars ²⁸	27	140 ²⁹	22
Aantal te begeleiden statushouders zittend bestand ³⁰	174	190	135

9. Ouderenbeleid		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Zelfstandig functionerende senioren in de eigen gemeenschap.	Organisaties voor ouderenzorg gefaciliteerd d.m.v. subsidiering en andere vormen van ondersteuning, waaronder passende huisvestingsmogelijkheden. Onder meer de volgende voorzieningen zijn gesubsidieerd: • Meer bewegen voor ouderen (MBVO)-activiteiten • Ouderenadvisering • Huiskamerprojecten • Klussendienst	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Ouderenadviesgesprekken	415	400	423
Deelnemers Meer Bewegen voor Ouderen	603	800	615 ³¹

²⁸ Vanaf 1 juli 2021 was inzet volgens nieuwe inburgeringswet gepland maar deze is uitgesteld tot 1 januari 2022

²⁹ In de begroting is een foutieve definitie gehanteerd. De (nieuwe) definitie van deze indicator moet zijn: iedereen die vanaf 1 januari 2022 inburgeringsplichtig is

³⁰ Nieuwe indicator vanwege nieuwe inburgeringswet. Nieuwe definitie: iedereen die voor 1 januari 2022 inburgeringsplichtig is en nu inburgert. De nieuwe definitie veroorzaakt de afwijking tussen begroting en realisatie.

³¹ Realisatie in lijn met 2021. Blijft achter tov begroting als gevolg van corona.

7.6 Sociaal domein

10. Volksgezondheid		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Gezonde inwoners	• In stand houden van een gezondheidsdienst (GGD). • Onder de noemer Kerntakendiscussie is er in 2021 aandacht geweest voor de toekomstige ontwikkelingen van de GGD. Doel van de Kerntakendiscussie is het maken van keuzes over de uitvoering door de VRLN (GGD). Naar aanleiding hiervan zijn er in 2021 gesprekken geweest met alle portefeuillehouders en beleidsmedewerkers gezondheid uit de 15 gemeenten. • Publiceren van informatiemateriaal t.a.v. gezond leven. • Uitvoering geven aan de Nota Lokaal Gezondheidsbeleid. • Faciliteren van een lesprogramma Gezond leren Koken, budgetkoken, kookactiviteiten voor kwetsbare inwoners zoals allochtonen, laaggeletterden (KinderKOOKschool). • Activiteiten Jeugdgezondheidszorg (zie product Jeugd).	Continu
Cittaslow 		
Een bewuste en gezonde levensstijl van de inwoners	• Sluiten van het Lokaal Preventieakkoord Echt-Susteren (LPA) met een aantal partners (GGD, Menswel). Met het LPA zetten we in op preventie door het bevorderen van positieve gezondheid van alle inwoners en het makkelijker maken van gezond leven. Tevens willen we de gezondheidsverschillen verkleinen. • Start van het leefstijl- en beweegtraject HealthyLIFE (onderdeel van het LPA). • Ingezet op preventie vanuit verschillende beleidsdisciplines, zoals Wmo, mantel-zorg en vrijwilligersondersteuning, subsidies en sportbeleid. • Geïnvesteed in sportfaciliteiten, sporthallen en het zwembad om het voor inwoners mogelijk te maken dicht bij huis te sporten en recreëren. • Sinds september is Echt-Susteren aangesloten bij JOGG (Gezonde jeugd - Gezonde toekomst). Met de JOGG-aanpak heeft de gemeente een integrale wijkgerichte methode in handen om de omgeving van kinderen van 0 t/m 19 jaar bewuster te maken van het belang van voldoende bewegen en gezonder eten. JOGG bouwt en faciliteert een landelijk 'werknet' van gemeenten, maatschappelijke welzijns- en zorgorganisaties, kennisinstellingen en bedrijven. Alle partijen gaan concreet aan de slag om samen de fysieke en sociale leefomgeving van kinderen gezonder te maken. JOGG richt zich daarbij op gezonde voeding, genoeg bewegen en voldoende slaap. Tevens is er aandacht voor kinderen en jongeren met overgewicht of obesitas. De	Continu

7.6 Sociaal domein

10. Volksgezondheid		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	basis van de samenwerking is de lokale JOGG-aanpak, een integrale domein overstijgende aanpak op gemeentelijk en regionaal niveau.	

Indicatoren/kengetallen ³²	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Goed ervaren gezondheid onder 19-64 jarigen	73%	79%	73%
Overgewicht onder 19-64 jarigen	57%	52%	57%
Roken onder 19-64 jarigen	16%	17%	16%
Overmatig alcoholgebruik onder 19-64 jarigen	5%	4%	5%

11. Leerlingenvervoer		Portefeuillehouder Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Passend vervoer voor leerlingen.	Aanbod leerlingenvervoer	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Totaal aantal leerlingen in het leerlingen vervoer,	148	134	153*
waarvan aantal leerlingen met aangepast vervoer	135 (91%)	123	139*

• Peildatum december 2022

³² Gezondheidsmonitor wordt 1 keer per 4 jaar afgenomen

7.6 Sociaal domein

Sociaal Domein	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Lasten	34.959.612	46.953.872	45.283.266
Baten	22.572.110	33.418.533	34.065.956
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	12.387.502	13.535.339	11.217.310
Storting reserves	108.864	2.148.545	3.445.957
Onttrekking reserves	190.602	555.035	1.469.406
Mutaties van de reserves	-81.738	1.593.510	1.976.551
Totaal lasten	35.068.476	49.102.417	48.729.223
Totaal baten	22.762.712	33.973.568	35.535.362
Gerealiseerde resultaat	12.305.764	15.128.849	13.193.862

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
Bevorderen van een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van het grondgebied van de gemeente Echt-Susteren voor het creëren en stimuleren van een aantrekkelijke landelijke gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Dit komt onder meer tot uitdrukking in het (samen) opstellen van beleid en plannen voor het stimuleren van de leefbaarheid in de diverse kernen, van het behoud en herstel van waarden in het landelijk gebied, van bedrijvigheid en van woningbouw (kwantitatief en kwalitatief).	• Structuurvisie Echt-Susteren 2012-2025 • Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022-2025 • Diverse gebiedsvisies • Gebiedsdekkende bestemmingsplannen voor stedelijk gebied, bedrijventerreinen en buitengebied. • Facetbestemmingsplannen: Cultuurhistorie en Deregulering • Beleidsnotitie huisvesting 'shortstay'-arbeidsmigranten • Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan • Gemeentelijk Waterketenplan • Planschadeverordening gemeente Echt-Susteren 2009 • Verordening starterslening gemeente Echt-Susteren 2020	Het programma ruimtelijke ordening en volkshuisvesting omvat de volgende producten: 13. Ruimtelijke plannen 14. Volkshuisvesting
Paragrafen		Regio - Het oog van Midden-Limburg, Regiovisie 2008-2028 gebiedsontwikkeling Midden-Limburg - Structuurvisie Wonen Midden Limburg 2022-2025
• Lokale heffingen • Weerstandsvermogen en risicobeheersing • Bedrijfsvoering		
Verbonden partijen		
• Geen		
Reserves en voorzieningen		
• Reserve stedenbouwkundige adviezen • Reserve kwaliteitsfonds • Reserve regionale woonvisie		

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

1. Ruimtelijke plannen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een fysieke leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is, met ruimte voor initiatief en oog voor ruimtelijke kwaliteit.	Algemene bestemmingsplannen en Nota's: • Actualisatie Algemene Plaatselijke Verordening, inclusief nadere regels terrassen en evenementen. • Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022-2025. Projectgerelateerde bestemmingsplannen: • Wijzigingsplan Pastoor Cramerstraat 19 Echt • Bestemmingsplan Reigelsbroekweg ong. Sint Joost • Bestemmingsplan Maasbrachterweg 58 Echt • Bestemmingsplan Annendaalderweg 71 Maria Hoop • Bestemmingsplan Heerweg 40-42 Echt • Bestemmingsplan Heugenderweg 8 Koningsbosch • Bestemmingsplannen Hoekstraat 29 Roosteren • Bestemmingsplan bedrijvenpark de Loop Echt Beoordeling ruimtelijke initiatieven: In 2022 zijn in totaal 262 verzoeken (principeverzoeken, adviesverzoeken en informatieverzoeken) behandeld. Dit zijn er meer dan het geraamde aantal van 220.	6-7-2022 6-7-2022 5-4-2022 21-4-2022 21-4-2022 29-9-2022 29-9-2022 29-9-2022 3-11-2022 14-12-2022 Continu
Tijdige en adequate uitvoering van de Omgevingswet.	Op basis van het “plan van aanpak implementatie Omgevingswet” en de “minimale actielijst” zijn stappen gezet om ervoor te zorgen dat de gemeente gereed is voor de (inmiddels wederom uitgestelde) inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024). Zo is er geparticipeerd in regionale werkgroepen, is er samen met Roerdalen en Maasgouw gewerkt aan een pilot voor een omgevingsplan, is gezamenlijk plansoftware en een vergunningensysteem aangeschaft en is een intern opleidingstraject opgestart. De gemeenteraad is via onder andere raadsinformatiebrieven op de hoogte gebracht van de aanpak en stand van zaken. In 2022 is tevens gestart met het opstellen van een Initieel Omgevingsplan om, vooruitlopend op de Omgevingswet, alle vigerende bestemmingsplannen onder te brengen in één bestemmingsplan om zo te komen tot uniformering en harmonisatie. Dit overall bestemmingsplan wordt in 2023 in procedure gebracht.	Continu

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

1. Ruimtelijke plannen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow 		
Plan gemeentelijke veerkracht		
Een toekomstvisie en ruimtelijke kaders die zijn ontwikkeld in samenspraak met onze inwoners.	Bij de totstandkoming en de uitvoering van onze ruimtelijke plannen (structuur- en gebiedsvisies, bestemmingsplannen, projectplannen) worden verenigingen, bedrijfsleven en inwoners zo optimaal mogelijk betrokken, onder andere via voorlichtings- en inspraakavonden. Daarbij is ook bijzondere aandacht voor de vele geïnstitutionaliseerde overlegvormen die in onze gemeente functioneren, zoals de dorpsraden, de ondernemersverenigingen, het participatieplatform en diverse belangengroeperingen. Een speciale rol komt toe aan de leden van de gemeenteraad. De raadsleden staan in nauw contact met de inwoners en zijn diep geworteld in de samenleving. Zij geven bij uitstek inhoud aan hun rol als volksvertegenwoordiger. Op deze wijze wordt optimaal inhoud gegeven aan het opstellen en uitvoeren van beleid voor en door de inwoners van onze gemeente. Bij particuliere initiatieven die niet passen binnen het bestemmingsplan is de omgevingsdialoog de norm, hetgeen inhoudt dat van initiatiefnemers wordt verwacht dat zij de omgeving (afhankelijk van de aard van het initiatief) informeren over en/of betrekken bij de uitwerking van plannen. Vooruitlopend op de invoering van de omgevingswet is in december 2022 al een beleidsnota participatie vastgesteld, waarin dit gemeentelijk beleid is vastgelegd. Ook is najaar 2022 gestart met de voorbereiding van een nieuwe gemeentelijke Omgevingsvisie. De vigerende structuurvisie is vastgesteld in 2012.	Continu 14 december 2022
Verbetering uiterlijk aanzien gemeente		
Bescherming van het uiterlijk aanzien en verbetering van de kwaliteit van de omgeving.	- Bij de beoordeling van ruimtelijke initiatieven/bouwplannen is rekening gehouden met algemene regels, bestemmingsplanregels, specifieke verordeningen en welstandscriteria; - Bij ruimtelijke initiatieven waarop het Gemeentelijk Kwaliteitsmenu van toepassing is zijn voorwaarden gesteld over landschappelijke inpassing en in voorkomende gevallen is het leveren van een extra kwaliteitsbijdrage (in natura of een geldelijke bijdrage in het kwaliteitsfonds) als voorwaarde gesteld voor medewerking.	Continu
Leefbaarheid / achterstandswijken		

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

1. Ruimtelijke plannen		Portefuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Leefbare kernen en burgerparticipatie.	- Door in beleid en planvorming aandacht te schenken aan een breed spectrum van leefbaarheidsthema's (veiligheid, maatschappelijke betrokkenheid, groenvoorzieningen etc.) wordt zorg gedragen voor een goede leefbaarheid in met name de kleinere kernen. - In 2022 is invulling gegeven aan de gebiedsvisie Roosteren, met als doel om rotte plekken aan te pakken en de leefbaarheid te vergroten. - De afgelopen jaren zijn in bijna alle kernen gemeenschapshuizen gerenoveerd of nieuw gebouwd. Voor gemeenschapshuis De Koppel is in 2022 besloten om medewerking te verlenen aan een uitbreiding van de berging. De werkzaamheden zijn in eigen beheer gerealiseerd. Bij Buurthuis St. Joris zijn twee ruimten aangepast, - zodat OBS De Driepas een lokaal van het buurthuis kan gebruiken als wissellokaal. - Voor een aantal gemeenschapshuizen binnen de kern Echt is een onderzoek gestart naar mogelijkheden van (ver)nieuwbouw, zodat toekomstbestendige multifunctionele accommodaties gerealiseerd worden. - Voor de kern Susteren is samen met een initiatiefgroep het onderzoek gestart naar de mogelijkheid van oprichting van een gemeentelijk gemeenschapshuis in beheer bij een nieuwe stichting. Vooralsnog worden ruimten door de verenigen gehuurd bij commerciële uitbaters. - Voor drie gemeenschapshuizen niet in eigendom van de gemeente, zijn overeenkomsten opgesteld om de bekostiging van het planmatig onderhoud over te nemen. Hiermee wordt de verantwoordelijkheid voor het planmatig onderhoud op dezelfde wijze ingevuld door de gemeente als voor de gemeenschapshuizen in eigendom van de gemeente. Vaststelling van deze overeenkomst heeft begin 2023 plaats gevonden.	Continu
Nieuwe bestemmingen in geldende plannen voor bebouwing van voormalig agrarisch terrein		
Functioneel hergebruik van vrijkomende agrarische percelen/opstallen.	Ruimtelijke initiatieven waarbij sprake is van herbestemming en/of functioneel hergebruik van agrarische bedrijfslocaties zijn vanuit een positieve grondhouding benaderd.	Continu

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

1. Ruimtelijke plannen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Handhaving van vrijkomende agrarische gronden zoveel mogelijk binnen hun oorspronkelijke bestemming en identiteit van het gebied.	Binnen de ruimtelijke kaders van Structuurvisie en bestemmingsplannen is het behoud van de agrarische gebruiksmogelijkheden en bescherming van aanwezige natuur- en landschapswaarden gewaarborgd.	Continu
Herkwalificatie en hergebruik achtergebleven gebieden		
Herbestemming van vervallen locaties.	Positieve grondhouding over ruimtelijke initiatieven tot herbestemming van vervallen locaties, die een bijdrage leveren aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal vast te stellen bestemmingsplannen (incl. postzegelplannen)	16	7	8
Aantal principeverzoeken	332	220	262

2. Volkshuisvesting		Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow 		
Woningbouwbeleid		
Een evenwichtig woningbouwprogramma waarin vraag en aanbod op elkaar aansluiten.	- De geactualiseerde Structuurvisie Wonen Midden Limburg 2022 tot en met 2025 is eind 2022 vastgesteld door de Raad. In deze visie staat de groeiende behoefte aan de juiste woning centraal. Dat betekent dat er ambitie is voor - en ruimte wordt gegeven aan - nieuwe plannen die passen bij de kwalitatieve vraag, met aandacht voor aanpassing van plannen die niet (meer) passen bij een actuele behoefte. - Facilitering van woningbouwprojecten gericht op de doelgroepen ouderen, starters en jongeren.	4 ^e Kwartaal 2022

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

2. Volkshuisvesting		Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	- Regionale samenwerking en afstemming van woningbouwprojecten. - Starters op de woningmarkt de mogelijkheid bieden een aanvullende door gemeente en provincie gefinancierde starterslening aan te vragen. - Het huisvesten van statushouders op basis van de halfjaarlijkse taakstellingen van het Rijk. - Woningcorporaties en hulpverleningsinstanties zijn gefaciliteerd in het ontwikkelen van huisvesting voor kwetsbare doelgroepen. - Met de woningcorporaties Nester en ZOwonen en hun huurderscorporaties zijn lokale prestatieafspraken opgesteld over beschikbaarheid en betaalbaarheid van huurwoningen, leefbaarheid van wijken en verduurzaming van hun woningvoorraad.	Continu
Het optimaal benutten van de aan de gemeente op basis van de structuurvisie Wonen toegekende bouwvolumes.	In 2022 zijn 118 woningen gerealiseerd, volgens gereedmelding in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Er zijn 4 woningen gesloopt en 0 woningen onttrokken aan de woningvoorraad. Dat betekent een netto toevoeging van 114 woningen aan de woningvoorraad. In de actualisatie van de Structuurvisie Wonen is het nieuwe beleid van de provincie opgenomen, inhoudende dat de focus ligt op toevoeging van kwalitatief de juiste plannen op de juiste plek. Er blijft aandacht voor dynamisch voorraadbeheer.	Continu
Het in balans brengen van de planvoorraad met de actuele woonbehoeften.	Binnen de gemeente Echt-Susteren is behoefte aan grondgebonden seniorenwoningen, appartementen met een lift en woningen voor starters en jongeren. Bij het realiseren van nieuwbouw zijn deze woningtypes het uitgangspunt geweest. Dit geldt ook bij het aanpakken van "rotte plekken". Levensloopbestendige woningen of starterswoningen hebben prioriteit.	Continu
Doelgroepenbeleid		
Een adequaat woningaanbod voor verschillende doelgroepen van de lokale woningbouwmarkt.	In 2022 is gewerkt aan plannen voor de voorbereiding en realisatie van woningen voor onder andere senioren en jongeren. Realisatie gaat grotendeels in 2023 en 2024 plaatsvinden	Continu
Huisvesting specifieke doelgroepen		
Voldoende en passende shortstay woonmogelijkheden voor internationale werknemers.	Huisvesting van internationale werknemers is belangrijk. De gemeente Echt-Susteren heeft beleid voor de huisvesting van deze werknemers, daar waar het kwantitatieve aspecten betreft (aantal bewoners, minimale oppervlakte, parkeervoorzieningen e.d.).	Continu

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

2. Volkshuisvesting		Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	Gemeente Echt-Susteren neemt - met inachtneming van de voorwaarden zoals in het beleid zijn opgenomen - een positieve grondhouding aan ten aanzien van initiatieven voor de huisvesting van internationale werknemers.	
Het huisvesten van de statushouders, op basis van de taakstelling, die het ministerie halfjaarlijks aan de gemeente toewijst.	Met de woningcorporaties Nester en ZOwonen zijn afspraken gemaakt over de huisvesting van statushouders. De taakstelling wisselt per jaar. Voor 2022 was de opgave 43 personen. Hiervan zijn 16 personen door ZOwonen en 28 personen door Nester in een woning geplaatst. In 2022 zijn dus 44 statushouders gehuisvest. De achterstand van 2021 is daarmee met 1 ingelopen. De nog in 2023 te realiseren taakstelling resterend uit 2022 bedraagt 11 statushouders.	Continu
Passende huisvesting in een passend woonklimaat voor kwetsbare doelgroepen	- Een groeiend deel van de huurders van sociale huurwoningen behoort tot de kwetsbare doelgroepen. Dit zijn mensen die op meerdere vlakken worden ondersteund; woonbegeleiding, hulpverlening en begeleiding vanuit het sociaal maatschappelijk domein. Met het sluiten van een regionale convenant tussen gemeente, woningcorporaties en hulpverleningsinstanties en het matchingspunt voor de toewijzing van woningen is de benodigde hulpverlening geregeld. - In de jaarlijks op te stellen prestatieafspraken tussen gemeente, woningcorporaties en hun huurdersorganisaties zijn ook maatschappelijke afspraken opgenomen, zodat voor alle inwoners een optimaal resultaat wordt bereikt.	Continu
Voldoende geschikte en betaalbare woningen voor mensen met een smalle beurs.	In de prestatieafspraken met de corporaties staan afspraken over betaalbaarheid en beschikbaarheid zodat ook deze inwoners aan een woning worden geholpen.	Continu
Starters op de lokale woningmarkt door een aanvullende lening de mogelijkheid bieden tot het verwerven van hun eerste woning.	- De provincie heeft haar aandeel in de financiering van de startersleningen (75%) verlengd. De gemeente blijft het provinciaal beleid volgen. De Verordening startersleningen Gemeente Echt-Susteren is dusdanig aangepast dat provinciale wijzigingen in bedragen worden gevolgd. - Het aantal aanvragen van de Starterslening is flink toegenomen. Dit komt mede door de stijgende rente. Mensen die op zoek zijn naar een koopwoning kunnen hierdoor over het algemeen minder hypotheek krijgen en zijn sneller geneigd het verschil te financieren met de Starterslening. Er zijn geen betalingsachterstanden.	Continu

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

2. Volkshuisvesting		Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Voldoende standplaatsen en woonwagens voor de doelgroep woonwagenebewoners.	Binnen de gemeente Echt-Susteren zijn 45 standplaatsen die in beheer zijn bij de woningcorporaties. Gebleken is dat dit voldoende is om aan de vraag naar standplaatsen te kunnen voldoen.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Wettelijk voorgeschreven			
Nieuw gebouwde woningen	56 ¹⁾	100	118
Demografische druk (%)	76,9	76,5	73
Overige			
Woningvoorraad Echt-Susteren ²⁾	14.467	14.591	14.743
Huishoudensontwikkeling ³⁾	14.358	14.293	14.600
Bouwwolume (Planvoorraad) op basis van structuurvisie ⁴⁾	112	152	118
Leegstand woningen vlgs BSGW ⁵⁾	418	350	380
Plan capaciteit ⁶⁾	640	505	624
Startersleningen	20	15-20	42
Huisvesting statushouders ⁷⁾	55	40	44

¹⁾ Op basis van gereedmeldingen Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG) 43, de 56 woningen in 2021 zijn op basis van eigen gegevens;

²⁾ Verschil toevoeging nieuw gebouwde woningen en woningvoorraad 2022 ten opzicht van 2021 zit in nieuwe Bron: waar staat je gemeente?

³⁾ Gegevens/prognoses Etil;

⁴⁾ Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022-2025;

⁵⁾ Bron: BSGW: exclusief woningen in aanbouw, recreatiewoningen en sloop;

⁶⁾ Gegevens op basis van Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2021-2025, exclusief Middelveld III;

⁷⁾ Afhankelijk van taakstelling.

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Lasten	1.243.064	1.270.461	1.152.759
Baten	132.961	192.961	226.773
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	1.110.103	1.077.500	925.986
Storting reserves		116.712	282.903
Onttrekking reserves		-0	7.123
Mutaties van de reserves		116.712	275.780
Totaal lasten	1.243.064	1.387.173	1.435.662
Totaal baten	132.961	192.961	233.896
Gerealiseerde resultaat	1.110.103	1.194.212	1.201.766

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

7.8 Omgevingsrecht

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
Beperking van overlast en het waarborgen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en de veiligheid door: • Het verlenen van vergunningen en ontheffing; • het houden van toezicht op naleving van regels; • het afdwingen (waar nodig) van de naleving ervan.	• Algemene Plaatselijke Verordening (APV) • Bomennota Echt-Susteren • Bouwverordening Echt-Susteren • Beleidsnotitie kermisbeleid • Geldende bestemmingsplannen en de daarop gebaseerde gemeentelijke beleidsregels • Beleidsplan Omgevingsrecht • Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan Echt-Susteren • Kadernota handhavingsbeleid • Nota bodembeheer • Verordening kwaliteit VTH Echt-Susteren • Verordening naamgeving en nummering • Verordening op de heffing en invordering van leges • Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Omgevingscommissie MER 2022 • Verordening Wet geurhinder en veehouderij • Wegsleepverordening • Welstandsnota Echt-Susteren	Het programma Omgevingsrecht omvat de volgende producten: 1. Vergunningverlening 2. Toezicht 3. Handhaving 4. Milieu
Indicatoren/kengetallen De indicatoren en kengetallen voor dit programma komen voor wat betreft de begrotingsgegevens voort uit het Uitvoeringsprogramma SC MER OD 2022. Aangezien het Uitvoeringsprogramma pas in de tweede helft van 2021 wordt opgesteld wordt in de primaire begroting uitgegaan van de cijfers van 2021. De Omgevingsdienst doet per kwartaal verslag van de voortgang van de uitvoering van haar taken.		Paragrafen • Lokale heffingen • Weerstandsvermogen en risicobeheersing • Bedrijfsvoering
		Verbonden partijen • Servicecentrum MER • Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord
		Reserves en voorzieningen • Reserve SC MER OD • Algemene milieureserve

1. Vergunningverlening			Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Een adequate uitvoering van de wettelijke uitvoeringstaken van ruimtelijke ordening, bouw en milieu en bijzondere wetten.	In 2022 lag het aantal behandelde aanvragen en meldingen nagenoeg op het aantal geraamde vergunningaanvragen en meldingen. Wel was – net als in 2021 – sprake van bouwplannen met een grotere omvang dan geraamd. Dat heeft voor de Omgevingsdienst tot extra werkzaamheden geleid. Via een begrotingswijziging zijn tussentijds nog extra middelen ad € 155.200 beschikbaar gesteld voor deze aanvullende dienstverlening.	Continu	

7.8 Omgevingsrecht

1. Vergunningverlening		Portefuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	Als gevolg van het grote aantal complexe, omvangrijke bouwplannen waren ook de legesinkomsten in 2022 buitengewoon hoog. Daarnaast heeft de Omgevingsdienst een aanzienlijke inzet gepleegd in de voorbereidingen op de Omgevingswet en een nieuw softwarepakket, alsmede de (reguliere) informatievoorziening richting de klant.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022 ²⁾	Realisatie 2022
Opbrengst leges	2.313.034	981.500 ¹⁾	2.006.612
Aantal verleende Wabo-vergunningen	621	610	594
Aantal verleende APV-vergunningen	227	484	425

¹⁾ Primair begroot: € 731.500. ²⁾ Berap: € 250.000 bijgeraamd.

²⁾ Deze cijfers wijken af van de cijfers uit de primaire gemeentebegroting en zijn bijgesteld naar aanleiding van de ramingen uit het Uitvoeringsprogramma 2022 van de MER Omgevingsdienst.

2. Toezicht		Portefuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Adequaat gemeentelijk toezicht met weloverwogen inzet van verdere sanctiemiddelen.	- Via gerichte bouwcontroles is getoetst of bouwwerken volgens de verleende vergunning zijn gerealiseerd, waarbij de nadruk ligt op het waarborgen van de constructieve veiligheid. Het bouwtoezicht lag iets boven raming, in lijn met de aanhoudende opleving in de bouwsector. - Er zijn op basis van een planning, volgens het uitvoeringsprogramma, integrale bedrijfscontroles uitgevoerd. De controleplanning is volledig gehaald. - Er zijn controles uitgevoerd op het gebied van brandveiligheid bij gevoelige objecten (zorginstellingen, scholen, horeca, kantoren, bedrijfshallen) en bij evenementen. Ingediende klachten/meldingen zijn tijdig afgehandeld. In 2022 was sprake van een forse toename van het aantal objectgerichte klachten (dit zijn klachten over (vermeend) illegaal bouwen of milieuoverlast van bedrijven). Deels is dit een maatschappelijke trend, die al enkele jaren doorzet. Daarnaast is het ook steeds	Continu

7.8 Omgevingsrecht

2. Toezicht		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	gemakkelijker om een klacht in te dienen (nieuwe kanalen/app). De boa-klachten (afval, stoken, parkeren/verkeer, dierenoverlast, etc.) lagen in 2022 rond de geraamde aantallen. Deze klachten worden opgepakt gedurende het reguliere toezicht van de boa's. Er heeft gebiedsgericht toezicht in de openbare ruimte plaatsgevonden door boa's op de thema's en accenten zoals door de gemeente gewenst en was vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma 2022.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022 ²⁾	Realisatie 2022
Aantal bedrijven controles ¹⁾	132	132	132
Aantal uren integraal gebiedstoezicht	2.285	2.000	2.285
Aantal ontvangen meldingen/klachten	922	1.011	1.023
¹⁾ Tijdens al deze bedrijven controles (op 5 thema's) wordt gelet op aspecten zoals bouwen, ruimtelijke ordening en milieu. Daarnaast wordt er per type controle gelet op voor deze controle specifieke wet- en regelgeving. ²⁾ Deze cijfers wijken af van de cijfers uit de primaire gemeentebegroting en zijn bijgesteld naar aanleiding van de ramingen uit het Uitvoeringsprogramma 2022 van de MER Omgevingsdienst.			

3. Handhaving		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Adequate handhaving het omgevingsrecht.	- Inzet van het handhavingsinstrumentarium bij geconstateerde overtredingen van wet- en regelgeving. Daarbij is een stijging waarneembaar van het aantal handhavingsbesluiten. - Vanuit de Omgevingsdienst is geparticipeerd in projecten en acties in het kader van de aanpak Ondernijning (woningssluitingen door hennepsteelt, flexteaminzet). - Vanuit het project Keurmerk Veilig Ondernemen zijn controles en daaruit voortvloeiende handhavingssacties opgepakt op industrieterrein De Berk.	Continu

7.8 Omgevingsrecht

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022 ²⁾	Realisatie 2022
Aantal handhavingsbesluiten (bestuursdwang en dwangsom)	17	18	13
²⁾ Deze cijfers wijken af van de cijfers uit de primaire gemeentebegroting en zijn bijgesteld naar aanleiding van de ramingen uit het Uitvoeringsprogramma 2022 van de MER Omgevingsdienst.			

4. Milieu		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een verantwoorde milieu hygiënische omgeving gebaseerd op landelijk vastgestelde normen en waarden.	Beoordeling van onderzoeken en advisering over bodem, geluid, externe veiligheid, archeologie, groen/ecologie in het kader van ruimtelijke plannen en projecten, vergunningverlening, toezicht en handhaving.	Continu
Cittaslow 		
Bescherming luchtkwaliteit		
Een luchtkwaliteit die minimaal voldoet aan de wettelijke eisen.	Het aspect luchtkwaliteit maakt expliciet onderdeel uit van de afweging bij nieuwe initiatieven/bedrijfsvestigingen en ook het milieutoezicht op bestaande bedrijven.	Continu
Vermindering geluidsoverlast		
Naleving van wettelijke eisen, sanering van verkeerslawaaï en vermindering van geluidsoverlast	- Door toetsing van ruimtelijke plannen/ontwikkelingen aan de normstelling uit de Wet geluidhinder is zorggedragen voor naleving van de regelgeving over geluid. - Waar nodig en mogelijk wordt uitvoering gegeven aan saneringsprogramma's met gebruikmaking van landelijke subsidies. - Waar mogelijk en nodig zijn geluidreducerende maatregelen (bijvoorbeeld geluidreducerend asfalt) toegepast bij gemeentelijke werken en initiatieven.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
-			
De indicatoren voor milieu maken integraal onderdeel uit van de onder paragraaf 1 (vergunningverlening) en 2 (toezicht/bedrijven controles) van dit programma opgenomen indicatoren.			

7.8 Omgevingsrecht

Omgevingsrecht	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Lasten	2.571.406	3.662.421	3.581.470
Baten	892.508	1.142.508	2.112.080
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	1.678.898	2.519.913	1.469.390
Storting reserves		94.800	1.138.834
Onttrekking reserves	-0	253.208	1.546.005
Mutaties van de reserves	0	-158.408	-407.171
Totaal lasten	2.571.406	3.757.221	4.720.304
Totaal baten	892.508	1.395.716	3.658.085
Gerealiseerde resultaat	1.678.898	2.361.505	1.062.220

7.8 Omgevingsrecht

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
• Het bedrijfsleven op economisch, recreatief en toeristisch gebied te stimuleren en faciliteren om te investeren in werkgelegenheid, met oog voor een goede balans met mens en omgeving. • Het stimuleren van maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen. • Bevorderen van een goed ondernemersklimaat voor bestaande en nieuwe bedrijven. • Bevorderen van een goede economische structuur en werkgelegenheid op het gebied van recreatie en toerisme in de gemeente.	• Grondnota Echt-Susteren 2019 • Nota Kostenverhaal 2011 • Plan recreatie en toerisme 2022-2024 • Structuurvisie Gemeente Echt-Susteren 2012-2025 (en actualisatiebesluiten) • Structuurvisie Wonen, Zorg en Woonomgeving. • Telecommunicatieverordening gemeente Echt-Susteren 2010 • Verordening precariobelasting 2021 • Verordening Regiofonds Midden-Limburg • Verordening op de heffing van toeristenbelasting 2021 en 1^e wijziging op de heffing van toeristenbelasting 2021 • Winkeltijdenverordening Echt-Susteren 2013 • Erfgoedverordening Echt-Susteren 2018	Het programma Economische zaken en grondexploitaties omvat de volgende producten: 1. Beheer en exploitatie van eigendommen 2. Plattelandsvernieuwing 3. Recreatie en toerisme 4. Werkgelegenheid en economie 5. Grondexploitaties
		Verbonden partijen • Visit Zuid-Limburg • NV Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg • Bocage commanditaire vennootschap • Euregio Rijn-Maas-Noord • Euromosa
Paragrafen	Reserves en voorzieningen	
• Weerstandsvermogen en risicobeheersing • Bedrijfsvoering • Grondbeleid	• Algemene Reserve Grondbedrijf • Reserve parkeerplaatsen • Reserve Regiofonds • Reserve uitvoering recreatief toeristisch beleid • Reserve deelneming GEM Bocage C.V. • Reserve deelneming GEM Bocage beheer B.V • Reserve deelneming OML BV	• Reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied • Reserve samenwerkingsovereenkomst Industriepark Swentibold • Reserve winst Grondexploitaties • Reserve gebiedsvisies • Reserve majeure projecten • Voorziening verliezen grondexploitaties

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

1. Beheer en exploitatie van eigendommen			Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Strategische inzet van gemeentelijke eigendommen voor realisatie van ruimtelijke doelen/grondexploitaties.	- De gemeentelijke grondnota is geactualiseerd en eind 2022 vastgesteld door de gemeenteraad. - Ter verwerving van benodigde percelen voor het Lokaal bedrijventerrein De Berk III heeft de gemeente Echt-Susteren landbouwgronden uitgeruild.	14 december 2022	Continu
Verbetering van de landbouwstructuur.	De gemeente participeerde in de kavelruil: Schil van Montfort waardoor de landbouwstructuur in de noord-oost zijde van onze gemeente kon worden versterkt.		Continu
Verkoop van overhoeken.	De verzoeken zoals ingediend in 2022 tot aankoop van overhoeken zijn afgewikkeld.		Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Aantal ha verpachte landbouwgrond	875	871 ¹	871
¹)Aangepast op basis van laatste informatie			

2. Plattelandsvernieuwing			Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Een duurzaam en gevarieerd platteland.	<i>Bloem- en kruidenrijke akkerranden</i> De circa 5,5 hectare bloem- en kruidenrijke akkerranden die afgelopen jaren samen met agrariërs zijn gerealiseerd, zijn vanaf 2022 opgenomen in de Provinciale regeling Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer. Hiermee is voor de deelnemers Provinciale subsidie gegarandeerd voor de middellange termijn. Het vervolg van de gemeentelijke pilot heeft zich vervolgens gericht op de omgeving Nieuwstadt en Susteren. Aan de Noordkant van Nieuwstadt en in het gebied Körbusch bij Susteren zijn in totaal ca. 2 hectare nieuwe kruidenrijke akkerranden gerealiseerd. De resultaten in 2022 waren erg goed en worden daarom voortgezet. De aanleg van kruidenrijke randen sluit aan op actuele ontwikkelingen naar een natuur inclusieve	Kwartaal 3 en 4	

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

2. Plattelandsvernieuwing		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	landbouw. Bloemrijke stroken verfraaien het landschap en zorgen voor zogenaamde functionele agrobiodiversiteit (plaagonderdrukking van bijvoorbeeld luizen of eikenprocessierupsen in bomen). • <i>Meer natuur op onze landbouwgronden.</i> Het buitengebied en onze landbouwarealen bieden uitstekende mogelijkheden om natuurpotenties te benutten. Agrarische ondernemers hebben daar een belangrijke taak en verplichting in. Naast de verplichte basisinspanning ten aanzien van vergroening en grondgebruik zijn er mogelijkheden om op agrarische percelen extra te vergroenen. Er zijn subsidiepakketten van Provincie en Rijk voor bijvoorbeeld aanleg en beheer kruidenrijke randen, bosschages en bomen. De eerste verkenning om daar samen met onze pachters werk van te maken is in voorbereiding. Komende jaren zullen we actief de boer op gaan om agrarisch ondernemers te enthousiasmeren en stimuleren om hieraan deel te nemen. Mogelijk dat we in ons pachtbeleid voorwaarden opnemen om deze vergroening te stimuleren. Daar waar ondernemers zelf ideeën hebben voor innovatie, proberen we die samen mogelijk te maken. Zo gaan wij bijvoorbeeld medewerking verlenen om op een gemeentelijk perceel Miscanthus ('Olifantengras') te planten dat vervolgens jaarlijks wordt gemaaid. Het gewas kent vele gebruiksmogelijkheden onder andere in de papierindustrie, stalstrooisel, verzelplaten en andere constructiematerialen. De Miscanthus wordt aangeplant in combinatie met een strokenteelt van Anna Paulownabomen, die om de zes jaar worden geoogst. Het balsa achtige, lichte hout groeit snel en wordt steeds meer in de bouw toegepast. Om het perceel worden kruidenrijke randen aangelegd voor extra ecologische waarde. Voordelen van deze pilot zijn: geen bestrijdingsmiddelen, geen bemesting en daardoor geen belasting voor bodem en water, CO2 opslag in hout en gewas, geen kale bodems en daardoor geen bodemerosie etc... natuurlijk is het geen puur natuur maar wel een grote stap in de richting van duurzaam landgebruik.	Kwartaal 4

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Van regulier bos naar voedselbos omgezet areaal, totaal areaal	2 ha	2,5 ha	2,5 ha

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
-------------------------	-----------------	----------------	-----------------

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow Gastvrijheid		
Een duidelijke gemeentelijke visie en identiteit van gastvrijheid en toerisme.	- Het Smalste Stukje Nederland (HSSNL) is gepromoot via print- en online media. Folder- en flyer distributie gebeurde heel gericht op plaatsen waar toeristen zich oriënteren op de vrijetijds mogelijkheden in de nabije regio, zoals bij Visit (VVV) vestigingen en via toeristische ondernemers. Uit kostenoverwegingen is vooral weer ingezet op mogelijkheden van gratis publiciteit, meer aandacht voor online media (zoals wekelijks op Facebook en via Instagram) maar ook regelmatig via het Waekblaad en incidenteel middels advertenties zoals in de Wegwijzer van Visit Zuid-Limburg. Beelden en persoonlijke verhalen maken meer indruk dan algemene promotieteksten. - Aandacht ging ook uit naar verbreding van HSSNL. Naast toerisme en recreatie gaat het dan in eerste instantie met name om cultuur en sport. Deze hebben ook een plek op het inmiddels vernieuwde platform en bijbehorende app, die in de plaats is gekomen van de website van Het Smalste Stukje Nederland. Het nieuwe platform wordt gekenmerkt door meer beleving en interactie, is completer en biedt ondernemers de mogelijkheid om zelf hun aanbod op het gemeentelijke platform te actualiseren. - Er is een nieuw meerjarenplan toerisme en recreatie opgesteld dat de periode 2022-2024 beslaat. Daarin wordt ingegaan op het toeristisch-recreatieve aanbod van de gemeente, worden cijfers gepresenteerd over omzet en overnachtingen, trends en ontwikkelingen, samenwerking met andere partijen en de accenten voor 2022-2024 gezet.	2022 Voorjaar 2022
Een bij de gemeente passend pakket aan toeristisch-recreatieve voorzieningen met name op het	De ontsluiting en het beter (digitaal) zichtbaar maken van bijzondere (beziings)plekken in onze gemeente is verder uitgerold naar het zuiden met de gemeenten Beek, Stein en Sittard-Geleen. Samen met deze gemeenten en onder de promotionele vlag van Visit Zuid-Limburg is de nieuwe route Vol Verwondering	Vanaf april 2022

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
gebied van ontspanning, cultureel erfgoed, gastronomie en bezinning.	gelanceerd. Door deze samenwerking is een groot bereik gerealiseerd. De eerste oplage van 20.000 kaarten werd in september gevolgd door een tweede druk. - De Heiligdomsvaart kon na het corona-uitstel in 2022 alsnog plaatsvinden. - De plannen rondom realisatie van een uitkijkpunt binnen de gemeente zijn verder verkend. Dit is een proces van langere adem vanwege de benodigde externe cofinanciering.	Augustus 2022
Toeristisch beleid		
Een uitnodigend toeristisch beleid en kwaliteit betreffende overnachtingsmogelijkheden.	- Echt-Susteren is nog steeds met haar grote variëteit aan verblijfsaccommodaties verspreid over de hele gemeente gepositioneerd als aantrekkelijke uitvalsbasis voor de regio, inclusief de Belgische en Duitse grensstreek. Op deze manier is gewerkt aan een gestage toename van het aantal overnachtingen. - De nog te realiseren nieuwe hotelvoorziening aan de A2 (Poort van Echt) betekent een welkome aanvulling op het beperkte aanbod binnen de gemeente in dit verblijfssegment. - De overnachtingsaccommodaties zijn regelmatig voorzien van beachflags, gadgets, flyers, folders, routes en kaarten waarmee zij hun gasten informeren over de toeristisch-recreatieve mogelijkheden binnen en buiten Echt-Susteren.	2022
Betere bekendheid van streekproducten.	Dit is een blijvend onderdeel van toeristische promotie in algemene zin. Daarnaast heeft een groep ondernemers zich gepresenteerd met streekproducten, en met promotiemateriaal van HSSNL, tijdens de jaarlijkse Kunigundenmarkt in Neustadt an der Weinstrasse.	November-december 2022
Beschikbaarheid 'slow'routes		
Een goed aanbod van (toeristische) routes met aandacht voor de waarden van Cittaslow en een inhoudelijk geborgde informatievoorziening over deze routes.	- De verouderde houtwallenroute is vernieuwd en omgedoopt tot nieuw ommetje Marissen incl. vervanging van de bestaande borden. Ook is een nieuwe gedenkplek gerealiseerd bij de oorlogsbunker in Lilbosch als onderdeel van de Europese Liberation Route. - De drielandenwandeling is aangepast door een aantrekkelijker route aan de westzijde van onze gemeente toe te voegen. Deze is nu ook in twee etappes te lopen. De bijbehorende kaart en beschrijving is vernieuwd en op de markt gebracht. - Nabij Roosteren is verder gewerkt aan voorzieningen rondom het vroegere fort Cantelmo. Naast het archeologische oriëntatiepunt zijn de contouren van de torens	Eind 2022 December 2022 Medio 2022 Eind 2022

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	van het verdedigingswerk in het landschap gemarkeerd, is het bestaande wandelpad omgelegd, een bank geplaatst en tot slot wordt een informatiebord geplaatst met informatie over de historische betekenis van de locatie. De werkgroep kleiwaren heeft de plannen rondom een themaroute verder uitgewerkt. Daarbij wordt het de Valk terrein, het centrumgebied en het buitengebied van Gebroek betrokken met o.a. de plaatsing van een originele klei-kiep-lorry nabij de nieuwe rotonde en tientallen nieuwe informatieborden op plekken die herinneren aan de voormalige dakpannenfabriek en de grondstof klei die in de nabijheid werd afgegraven en vervoerd naar de fabriek.	Geheel 2022
Aanwezigheid van actieve organisaties		
Bewustzijn van de waarden van Cittaslow bij andere organisaties.	- Met Visit Zuid-Limburg is regelmatig overleg geweest, o.a. over de lancering van de bezinningsroute Vol Verwondering, onder de aandacht brengen van fiets- en wandelroutes en de bijdrage vanuit HSSNL aan het Magazine Zuid-Limburg lonkt, dat in een oplage van meer dan 100.000 exemplaren is verschenen en waarin ook het aanbod van HSSNL is terug te vinden. - Het Smalste Stukje Nederland heeft nog steeds een prominente plek met infobrochures, kaarten, routes en gadgets binnen de Visit-(voormalige VVV) vestiging aan de Bovenste Straat als onderdeel van de leeswinkel van De Domijnen. De samenwerking met heemkundeverenigingen en stadsgidsen heeft een structureel karakter. Zij denken mee in het verbeteren van routes en de informatievoorziening onderweg, hebben actieve inbreng geleverd in de werkgroep kleiwarenroute en in het vernieuwen van de Houtwallenroute in en rondom Het Marissen. - Na Covid heeft weer een fysieke bijeenkomst plaatsgevonden met ondernemers en andere betrokken partijen bij Het Smalste Stukje Nederland. O.a. is gesproken over het onderzoek naar de naamsbekendheid van HSSNL en Cittaslow, is het meerjarenplan toerisme 2022-2024 besproken, zijn de marketing- en promotieactiviteiten toegelicht en zijn de ondernemers aan het woord geweest over hun activiteiten tijdens de coronapandemie.	Begin 2022 Voorjaar 2022 Continu Continu September 2022
Internationale organisaties en samenwerking		
Intensievere samenwerking met organisaties en overheden die bij de uitvoering van internationale	Ondernemers hebben wederom met steun en facilitering van de gemeente met een aantal lokale streekproducten (zoals ham, kaas, bieren en stroop) deelgenomen aan	November-december 2022

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
samenwerking de waarden van Cittaslow en Slowfood toepassen en uitdragen.	de Kunigundenmarkt, een advent markt in Neustadt an der Weinstraße. De gemeente heeft hun daarbij voorzien van promotiemateriaal van Het Smalste Stukje Nederland. Regelmatig is er contact geweest met de partnerstad, op bestuurlijk en ambtelijk vlak. Dit laatste geldt ook voor het onderhouden van het netwerk en de samenwerking in het kader van Cittaslow, met name met de buurgemeenten aan weerszijden van de grens, Maaseik en Selfkant (kandidaat Cittaslow-gemeente).	2022
Toeristische infrastructuur		
Goed bereikbare en ontsloten toeristische voorzieningen.	- De bestaande fiets-, wandel-, ruiter- en mountainbikeroutes worden goed onderhouden en waar nodig uitgebreid en verbeterd. - Bij de ontwikkelingen en ingrepen rondom het Rivierpark Maasvallei staat het recreatief gebruik centraal. Samen met de andere Maasgemeenten tussen Maastricht en Maasgouw, de Provincie Limburg en natuurorganisaties is er in 2022 gewerkt aan het plaatsen van fietstellers, herdruk ontdekkingskaart, vernieuwen fietskaart en bezoekersgids, wandelspecial als bijlage bij Wandelmagazine, organisatie Maascongres, Facebookcampagne ambassadeurs, vernieuwing bezoekerscentrum De Wissen, veerponten, droge voeten app en inzet Maasverkenners (gidsen). - Folders en kaarten van HSSNL zijn wederom verspreid, waaronder de acht vernieuwde ommetjes, drie nieuwe ommetjes (Koningsbosch, Dieteren en Het Marissen) de vernieuwde drielanden fiets- en wandeltochten en de pocketmap, met daarop ook alle fiets- en wandelknooppunten. Samen met de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek is een nieuwe bezinningsfietsroute verschenen: de Route Vol Verwondering. Met onderweg fysieke en digitale ontsluiting van gebouwen en plekken, aangevuld met audiotours die ter plaatse te beluisteren zijn met interessante verhalen en verdiepende informatie over de locaties aan de route.	Continu Tweede helft 2022 April 2022

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Geregistreerde overnachtingen	320.000 ¹⁾	355.000 ¹⁾	300.000 ²⁾
Tarief toeristenbelasting ³⁾	1,00/1,50	1,00/1,50	1,00/1,50
Bedrijven en organisaties bekend met term Het Smalste Stukje Nederland ⁴⁾	96%	Geen meting	Geen meting
Positieve associatie bedrijven en organisaties met kenmerken HSSNL ⁴⁾	81%	Geen meting	Geen meting

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Mate waarin term HSSNL vanuit bedrijven en organisaties past bij Echt-Susteren ⁴⁾	81%	Geen meting	Geen meting
Gebruik van HSSNL bij eigen profilering bedrijven en organisaties ⁴⁾	48%	Geen meting	Geen meting

¹⁾ Gebaseerd op de meest actuele cijfers.

²⁾ Voorlopig cijfer april 2023. Definitief aantal wordt medio 2023 verwacht. De ervaring leert dat de definitieve cijfers medio van het jaar doorgaans substantieel hoger liggen dan de bekende cijfers in maart. Dit heeft te maken met de latere betalingen van de toeristenbelasting over het reeds verstreken kalenderjaar. De verwachting is dan ook dat het definitieve cijfer minimaal de realisatie van 2021 evenaart.

³⁾ Gedifferentieerd tarief: €1,50 toeristische overnachtingen en € 1,00 niet-toeristische overnachtingen (arbeidsmigranten bij niet-recreatieve accommodaties)

⁴⁾ In 2021 is gekozen voor een andersoortig onderzoek nml. ondervraging van het toeristisch bedrijfsleven en diverse culturele-, sport- en maatschappelijke organisaties naar de ervaring met de campagne Het Smalste Stukje Nederland en de onderliggende cittaslowwaarden. De resultaten hiervan waren begin 2022 bekend.

4. Werkgelegenheid en economie		Portefeuillehouder Wethouders drs. G.H.C. Frische en drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Cittaslow 		
Versterking economisch ondernemersklimaat en lokale werkgelegenheid		
Een sterk economisch ondernemersklimaat en behoud en groei van werkgelegenheid.	- Het bezoeken van bedrijven en onderhouden van contacten met stakeholders binnen de gemeente Echt-Susteren. - De gemeente neemt deel aan het Samenwerkingsverband Midden-Limburg (SML). Doel is gezamenlijk het bedrijfsleven te stimuleren en ondersteunen, alsmede afstemming en uitvoering van beleid op het gebied van werklocaties in de regio; - Facilitering van ondernemers binnen de gemeente Echt-Susteren bij nieuwe vestiging, uitbreiding of verplaatsing; - Intensiveren van contacten en voeren van periodieke overleggen met ondernemers- en winkeliersverenigingen en de ondernemersverenigingen van bedrijventerreinen; - Beheer van de lokale cadeaubon.	Continu
Eén compact, levendig, aantrekkelijk en goed bereikbaar centrum van Echt.	- Voortzetten van planvorming voor het centrum van Echt; - Uitvoering gegeven aan het Programma Centrum Echt, op het gebied van: - aanleg en voorbereiding van diverse infrastructurele werken, te weten Groenserkampweg, Sint Janskamp, Aasterbergerweg, rotonde McDonald's,	Continu

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

4. Werkgelegenheid en economie			Portefeuillehouder Wethouders drs. G.H.C. Frische en drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	nieuwe ontsluitingsweg richting Ursulinenplein, turborotonde ter plaatse van Mourik, Ursulinenplein; - o de planvorming rondom het complex De Valk; - o de planvorming en opwaardering herinrichting van de Plats en omgeving; - o plannen voor de transformatie van met name het gebied Bovenste Straat-zuid/Gelrestraat en planvorming voor de Apollo/Stoba locatie; - o de planvorming voor de herinrichting parkeerplaats de Graaf; - o de planvorming om het wonen boven winkels mogelijk te maken; - o de met de Provincie afgesloten 1^e en 2^e Samenwerkingsagenda Kwaliteit Limburgse Centra; • Inrichten en verstrekken van informatie vanuit het informatiepunt in het centrum van Echt; • Planvorming hotelaccommodatie de Poort van Echt; • Facilitering van de oprichting van een ondernemersvereniging voor het centrum van Echt.		
Een goed vestigingsklimaat voor (startende) ondernemers.	• Inzet van de accountmanager bedrijven, fysiek en digitaal; • Begeleiden van bedrijven bij verduurzaming door inzet van de Stichting Groene Energie Limburg; • Promoten van de gemeente Echt-Susteren als gebied waar het aangenaam verblijven en winkelen is; • Horecabedrijven ondersteunen na de Covid-periode bij het uitbreiden van terrassen via gedoogbeschikkingen; • Advisering over vestiging- en ontwikkelingsmogelijkheden binnen de gemeente Echt-Susteren.		Continu
Een voldoende, kwalitatief goed en gedifferentieerd bedrijventerreinenaanbod.	• Participatie via aandeelhouderschap in OML (Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg); • In SML-verband uitvoering geven aan Investeringsagenda Midden-Limburg; • Gemeentelijke grondexploitatie uitbreiding de Berk III: grondverwerving en planvorming; • Uitbreiding bedrijventerrein De Loop-West: vaststelling bestemmingsplan; • Grondverwerving (vestiging Wet voorkeursrecht gemeenten) en planvorming het Vonderen;		Continu

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

4. Werkgelegenheid en economie			Portefeuillehouder Wethouders drs. G.H.C. Frische en drs. K.A.P. Leurs
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
	• Indiening voorstel bij het Rijk voor de Regiodeal Midden-Limburg; • Faciliteren van ondernemers en ondernemersverenigingen;		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Wettelijk voorgeschreven			
Funciemenging (%) ¹⁾	47,6	50,4	Nog niet bekend
Vestigingen van bedrijven ²⁾	131,7	125,9	Nog niet bekend
Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar	548	760	Nog niet bekend ⁴⁾
Overige			
Niet-werkende werkzoekende %	8,1	3,0	Nog niet bekend ⁵⁾
Aantal bedrijven op bedrijventerreinen ³⁾	494	445	507
Aantal bedrijven in winkelcentra ⁶⁾	399	500	434
Aantal verkochte m ² gemeentelijke grond bedrijventerrein	4.351	5.000	0
¹⁾ De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). ²⁾ Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar (LISA). ³⁾ Bronwijziging 2022: Kamer van Koophandel. Toevoeging aantallen Businesspark Midden Limburg ⁴⁾ CBS: De gegevens over 2022 komen in 2023 beschikbaar. ⁵⁾ Kamer van Koophandel: De gegevens over 2022 komen in 2023 beschikbaar. ⁶⁾ Bron 2022: Locatus, inclusief Horeca.			

5. Grondexploitaties			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Een aanbod van bedrijfs- en woningbouw kavels dat aansluit op de vraag uit de markt.	Uitvoering geven aan grondexploitatieprojecten zoals omschreven in onderstaande tabel. De projecten worden nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.	Zie onderstaande tabel.	

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

	Omdat deze vaak samenhang vertonen met overige ruimtelijke projecten, wordt hieronder de volledige projectenlijst getoond.	
--	--	--

De belangrijkste doelstellingen en richtinggevende principes voor onze gemeente zijn vastgelegd in de gemeentelijke structuurvisie 2012-2025 'Ontwikkelen met kwaliteit'. Door deel C 'Sturing en uitvoering' en bijlage 7 van deze visie wordt voor een deel concreet invulling gegeven aan de toekomstvisie van onze gemeente. Onderstaande projecten zijn volgens de projectenlijst 'Speerpunten stedelijk gebied' zoals opgenomen in (bijlage 7 van) de structuurvisie 2012-2025. Voor wat betreft de bijbehorende overzichtskaart van onderstaande projecten verwijzen wij u naar de projectenkaart van deze structuurvisie. Daarnaast is een aantal projecten in onderstaande tabel opgenomen welke niet als zodanig in de structuurvisie zijn opgenomen ('Overige stedelijke ontwikkelingen').

SV nr.	Speerpuntprojecten Stedelijk gebied	projectfile	Projectfase				Kern					prioriteit (laag/midden/ hoog)
			I	V	U	A						
								2022	2023	2024	2025	
1.	Programma Centrum Echt	ja					Echt					hoog
2.	De Valk/foodmarkt	initiatief derden					Echt					hoog
3.	Voormalige LTS Echt	gereed					Echt					gereed
4.	Herstructurering woningbouwloc. Pr. Bernardstraat/ de Graaf	gereed					Echt					gereed
5.	Locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat	ja					Echt					hoog
6.	Bocage	ja					Echt					hoog
7.	Locatie voormalig schoolgebouw Heerweg (fase 1 gereed, fase 2 en 3)	ja					Echt					hoog
8.	Locatie hoek Heerweg - Kerkveldsweg-Oost (gesaneerd in 2016)						Echt					laag
9.	Bloemenhof (voormalige dakpannenfabriek Cuypers)	ja					Echt					hoog
10.	Apollo-locatie Bovenste Straat zuid	ja					Echt					hoog
10a.	Apollo-locatie Hoffakker 5	ja					Echt					hoog
11.	Expo	initiatief derden					Echt					laag
12.	Clarastraat (Kern Pey, onderdeel Biej Oalders)	gereed					Peij					hoog
13.	't Thaal	gereed					Peij					hoog
14.	Weyenpasweg	ja					Hingen					laag

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

15	Op de Baant	ja					St. Joost					gereed
16	Centrum St .Joost (zie DOP St, Joost nr. OVS30)	gereed					St. Joost					gereed
17.	Verbouw en nieuwbouw Kloosterhoeve	gereed					St. Joost					gereed
18.	Brugweg Ruimte-voor-Ruimte	gereed					Peij					gereed
19	Sterrendael (vml.Star Potato)	ja					Slek					hoog
20	Vlaskuilseweg-Kerkweg Maria Hoop (café-zaal Wolters)	ja					Maria Hoop					laag
21.	Schellaertstraat (valt onder nr. 20)	nee					Maria Hoop					n.v.t.
22.	Diergaarderstraat/Schellaertstraat (valt onder 20)	nee					Maria Hoop					n.v.t.
23.	Molenweg	initiatief derden					Koningsbosch					laag
24.	Kloostercomplex Koningsbosch (initiatief derden)	initiatief derden					Koningsbosch					laag
25.	Klooster Koningsbosch	initiatief derden					Koningsbosch					hoog
26.	Verlengde Karel V-straat	ja					Koningsbosch					hoog
27.	Herstructurering hofje Karel V-straat	gereed					Koningsbosch					gereed
28.	Koningsplein Koningsbosch	gereed					Koningsbosch					gereed
29.	Op den Driessen	nee					Koningsbosch					laag
30.	Zorglocatie Mariaveld/ Hospice Susteren (hospice = gereed)	gereed					Susteren					gereed
31.	Reinoud van Gelderstraat (locatie Reinoudhal, Kompenie)	gereed					Susteren					gereed
32.	Reinoud van Gelderstraat (locatie Majoor Evansschool/ gezinsvervangend tehuis), (Maj. Evansschool = gereed)	gereed					Susteren					gereed
33.	Winkelhart Susteren	ja					Susteren					hoog
34.	Oude Rijksweg Noord	gereed					Susteren					gereed
35.	Middelveld III	ja					Susteren					hoog
36.	Koppelveld	nee					Dieteren					laag
37	Vleutstraat	gereed					Dieteren					hoog
38	Kerkstraat Dieteren						Dieteren					laag
39	Steenakker Roosteren						Roosteren					laag
40	Hoogveld Roosteren						Roosteren					laag

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

41	Hoeffaert						Roosteren					laag
42.	Hoekstraat Roosteren	gereed					Roosteren					gereed
43	Bronnenberg						Nieuwstadt					laag
44	Herstructurering schoollocatie burg. Willemschool	ja					Nieuwstadt					hoog
45	Kloppend hart Nieuwstadt	nee					Nieuwstadt					hoog
46	Elsenewal	initiatief derden					Nieuwstadt					midden
47	Witham	gereed					Nieuwstadt					gereed
48a	Krekelzank / Nieuwbouw basisschool Burg. Willeme	gereed					Nieuwstadt					gereed
48b	Woningbouw vm. locatie tenniscompl. Nieuwstadt (voortvloei project 48a)	gereed					Nieuwstadt					gereed
49.	Haverterstraat	gereed					Koningsbosch					gereed
50.	Flecken e.o.	gereed					Susteren					gereed
51	Olmstraat	gereed					Echt					gereed
52.	Herstructurering bedrijventerrein De Wolfskoul	nee					Susteren					hoog
53.	Herstructurering bedrijventerrein Dieterderweg	nee					Susteren					hoog
54.	Herstructurering bedrijventerrein De Loop	ja					Echt					midden
55 t/m 57 zie ontwikkeling diverse bedrijfslocaties							Echt					
58	Het zwembad in de Bandert	gereed										gereed
59	Recreatiecomplex Middelsgraaf	initiatief derden					Susteren					midden
60	Uitbreiding Hommelheide	initiatief derden					Susteren					midden
61	Locatie voormalige H. Pius X Kerk	gereed					Echt					gereed
62	A2-verbreding (zie ook OVS50)	ja					Echt					hoog
63	Pergamijn (Pepinusbrug)	initiatief derden					Peij/ Koningsbosch					hoog
55.	Ontwikkeling diverse bedrijfslocaties											

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

55	Businesspark ML (OML)	ja					Echt					midden
56.	Ontwikkeling In de Bandert	gereed					Echt					hoog
57	De Berk (viel onder 55,1)	ja					Echt					laag
57b	De Berk III	ja					Echt					hoog
OSV	Overige stedelijke ontwikkelingen (OVS) niet in de structuurvisie opgenomen											
OSV20	DOP Koningsbosch (zie SV 26,27,28)	gereed					Koningsbosch					gereed
OSV30	DOP St. Joost (zie SV 15, 16,17)	gereed					St. Joost					gereed
OSV40	Gebiedsvisie Susteren (zie SV 33)	nee					Susteren					hoog
OSV50	Gebiedsvisie A2	gereed					Echt					midden
OSV60	Gebiedsvisie Peij	ja					Peij					hoog
OSV70	Livar Experience Centre (Zandweg 10 Maria Hoop)	nee					Peij					hoog
OSV80	De Loop West	ja					Echt					hoog
OSV90	Vonderen	ja					St. Joost					hoog
OSV100	Spooreplacement Susteren	ja					Susteren					hoog
OSV110	Uitbreiding VDL Nedcar	ja					Nieuwstadt					hoog
OSV120	Gebiedsvisie Roosteren	ja					Roosteren					hoog

Fasering: **I** = initieren, **V** = voorbereiden, **U** = uitvoeren, **A** = afronden

 '= project is gereed

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Economische Zaken en grondexploitaties	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Lasten	5.272.473	3.630.976	3.585.359
Baten	5.303.610	2.218.672	2.460.731
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	-31.137	1.412.304	1.124.628
Storting reserves	769.106	513.033	337.666
Onttrekking reserves	204.158	1.182.224	953.320
Mutaties van de reserves	564.948	-669.191	-615.654
Totaal lasten	6.041.579	4.144.009	3.923.025
Totaal baten	5.507.768	3.400.896	3.414.051
Gerealiseerde resultaat	533.811	743.113	508.974

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
- Het voeren van een gezond financieel beleid, waarmee financiële risico's gemeden worden en structurele uitgaven gedekt worden met structurele inkomsten. - Een integrale afweging tussen beschikbare middelen en gewenste bestedingen waarbij het belastingniveau op een gemiddeld niveau blijft. - Beheersbaar blijven van financiële ontwikkelingen waarbij de raad in de positie gebracht wordt tijdig een integrale afweging te maken tussen de politieke wensen en de beschikbare middelen. - Begrotings- en budgetdiscipline. - Zorgen voor een solide reservepositie en een structurele buffer voor onvoorziene lasten om het hoofd te kunnen bieden aan onvoorziene situaties. - Verhoging van de algemene lastendruk is aanvaardbaar onder de voorwaarde dat de lastenverhoging voor de inwoners reëel blijft.	- Financiële verordening gemeente Echt-Susteren 2017 - Normenkader - Nota afschrijvingsbeleid - Nota reserves en voorzieningen - Nota risicomanagement - Nota weerstandsvermogen - Financieringsstatuut 2019 - Verordening hondenbelasting 2020 - Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Echt-Susteren - Verordening onroerendezaakbelastingen 2021 - Verordening forensenbelasting 2021	Algemene dekkingsmiddelen omvat de volgende producten: 1. Algemene gemeentelijke belastingen 2. Algemene uitkering gemeentefonds 3. Beleggingen 4. Taxaties wet WOZ (Waardering Onroerende Zaken)
Paragrafen	Verbonden partijen	Reserves en voorzieningen
- Lokale heffingen - Weerstandsvermogen en risicobeheersing - Bedrijfsvoering - Verbonden partijen	- Belastingsamenwerking Gemeenten en waterschappen (BsGW) - N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) - Nederlandse Waterschapsbank - Deelneming Enexis Holding N.V.	- Algemene reserve - Reserve BTW-compensatiefonds - Reserve personeel & Bestuur - Reserve revolverende investeringen - Reserve vermindering kapitaallasten - Reserve bedrijfsvoering - Reserve restant budgetten - Reserve afschrijvingslasten investeringen - Reserve SC MER bedrijfsvoering - Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

1. Algemene gemeentelijke belastingen en financiële positie			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Aanvaardbare financiële lastendruk voor huishoudens die op of rond het provinciale gemiddelde ligt.	- De jaarlijkse stijging van de OZB voor woningen bedroeg in 2022 1,75% per jaar. - In 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met een nieuw systeem van afvalinzameling en –verwerking voor 2020 en volgende jaren. De wijzigingen in het afvalinzamelingsbeleid moeten de basis vormen voor de neerwaartse bijstelling van de lokale lastendruk. - In 2022 is de gemiddelde lastendruk in Echt-Susteren (€ 793) lager dan het provinciale gemiddelde in Limburg (€ 851). - Meer gedetailleerde informatie over rechten, heffingen en belastingen is te vinden in de paragraaf Lokale heffingen van deze programmabegroting.	verordeningen zijn vastgesteld in de vergadering van 15 december 2021.	
Een gezonde financiële positie.	- Bestaande uitgaven zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. - Voor nieuw beleid is incidentele of structurele dekking gevonden in een sluitende meerjarenbegroting. - Het voeren van een strak begrotingsbeleid. Overschrijdingen van budgetten worden niet toegestaan, eventuele onvoorziene tegenvallers moeten binnen de bestaande begroting opgevangen worden. Dit betekent dat in deze gevallen keuzes gemaakt moeten worden. - Beheersen van risico's. Omdat in de gemeente een aantal omvangrijke bedrijventerreinen en grondexploitaties in ontwikkeling zijn, wordt hier goed de vinger aan de pols gehouden. Het actualiseren van deze exploitaties heeft een hoge prioriteit. Voor 2022 gelden (vanaf vaststelling) de op 3 november 2022 door de raad vastgestelde nota's risicomanagement en weerstandsvermogen. - In de begroting is een bedrag van € 103.500 geraamd voor onvoorziene uitgaven. Deze post is in de 2^e bestuursrapportage 2022 met € 53.500 verlaagd omdat er nog geen gebruik van was gemaakt. De overige € 50.000 is ingezet voor de stijging van de cao.	3 november 2022 3 november 2022	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Wettelijk voorgeschreven			
Gemeentelijke woonlasten éénpersoons huishouden	€ 720	€ 729	€ 803
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons huishouden	€ 792	€ 801	€ 932
Provinciale woonlasten meerpersoons huishouden 1) 2)	€ 820	n.n.b.	€ 947

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Nationale woonlasten éénpersoons huishouden 1) 2)	€ 710	n.n.b.	€ 826
Nationale woonlasten meerpersoons huishouden 1) 2)	€ 802	n.n.b.	€ 904
Overige			
Tarief hondenbelasting 1 ^e hond	€ 43,80	€ 44,40	€ 44,40
Tarief hondenbelasting 2 ^e hond	€ 65,40	€ 66,00	€ 66,00
Tarief hondenbelasting kennel	€ 262,80	€ 266,40	€ 266,40
Tarief toeristenbelasting	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50
Tariefstijging ozb woningen	1,75%	1,75%	1,75%
Tariefstijging ozb niet-woningen	4%	4%	4%

1) Gegevens uit Belastingoverzicht 2022 (provincie Limburg; maart 2022)
2) Gegevens uit Coelo Atlas van de lokale lasten 2022

2. Algemene uitkering gemeentefonds		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een juiste weergave van de ontwikkeling van de algemene uitkering voor het begrotingsjaar en de daarop volgende jaren. <i>Opm. De gemeente heeft zelf geen invloed op de hoogte van de algemene uitkering. Deze wordt op rijksniveau bepaald.</i>	Het rijk publiceert driemaal per jaar een circulaire, te weten in mei, september en december. De meicirculaire geeft een beeld van het lopende jaar en de komende jaren, de september- en decembercirculaire beperken zich meestal tot bijstelling van het lopende dienstjaar. De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. In den lande is steeds meer kritiek op dit systeem. Gemeenten verlangen meerjarige zekerheid. Gemeenten willen toe naar een andere bekostigingssystematiek. <u>Informatie verwerking van decentralisatie-uitkeringen in jaarstukken 2022</u> Jaarlijks worden gemeenten in de decembercirculaire geïnformeerd over nieuwe decentralisatie-uitkeringen voor het lopende jaar. Door de late publicatie van de decembercirculaire is het niet mogelijk om in 2022 nog uitgaven te doen voor deze onderwerpen. De inkomsten worden wel toegerekend aan 2022, maar gaan mee in de resultaatbepaling van het boekjaar 2022 en mogen worden overgebracht naar 2023 via resultaat(bestemming).	Continu

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

2. Algemene uitkering gemeentefonds		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	<u>Accressen</u> De voeding van het gemeentefonds als gevolg van de methode 'samen de trap op en samen de trap af' wordt het accres genoemd. In de Startnota 2022 heeft het kabinet aangegeven nader te bezien of het wenselijk is om het accres stabiel te maken. Het volumedeel van het accres wordt daarom voor 2022–2025 vastgezet. Door het vastzetten van het volumedeel van het accres voor gemeenten zijn bij zowel het Rijk als de gemeenten veel minder budgettaire schommelingen dan voorheen. Dit betekent dat de accresstanden voor de jaren 2022 tot en met 2025 voor gemeenten slechts nog zullen wijzigen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. Hiermee wordt een eerste belangrijke stap gezet richting een meer stabiele financiering voor gemeenten. Het biedt gemeenten voor de komende jaren zekerheid over hun inkomsten en beschikbare vrije ruimte, ook wanneer de uitgaven van het Rijk achterblijven bij de ramingen. <u>Herijking gemeentefonds</u> Met ingang van 2023 wordt de herijking van het gemeentefonds een feit. Dit houdt in dat het aantal verdeelmaatstaven voor de berekening van de algemene uitkering wordt teruggebracht. Bij de eerste aankondiging van de herijking een aantal jaren geleden werd nog uitgegaan van een nadeel dat kan oplopen tot € 100 per inwoner. In onze gemeentelijke begroting werd hierin gedeeltelijk voorzien door een stelpost op te nemen om dit nadeel op te vangen. Doordat in 2022 bekend is dat onze gemeente geen nadeelgemeente maar een voordeelgemeente is geworden zijn de stelpost voor de jaren 2024 ad € 790.000 en voor 2025 ad € 1.185.000 vrijvallen. <u>Opschalingskorting algemene uitkering</u> In januari 2022 is een eerste berekening gemaakt waaruit bleek dat het schrappen van de opschalingskorting in 2026 voor onze gemeente een nadelig effect oplevert van € 3,2 miljoen ten opzichte van het jaar 2025. Dit bedrag is ook vermeld in het overdrachtsdocument 2022. Volgens de berekening op basis van deze maartbrief 2022 is het nadeel iets kleiner geworden, namelijk € 2.792.000 ten opzichte van het jaar 2025. Eén van de opties die het rijk biedt hiervoor is uitbreiding van het lokaal belastinggebied. Wat het rijk hiermee bedoelt is nog niet duidelijk. De VNG is hierover nog in overleg met het rijk. De opschalingskorting wordt door gemeenten als zeer oneerlijk ervaren omdat het principe van herindelen van bovenaf opgelegd is. De opschalingskorting heeft de gemeenten in de jaren 2015 t/m	

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

2. Algemene uitkering gemeentefonds		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	2021 cumulatief al € 1,5 miljard gekost en daarnaast € 150 miljoen als gemist accres over de opschalingskorting. De oploop van de opschalingskorting is geschrapt voor de duur van de kabinetsperiode. Het betreft een reeks die oploopt van € 400 miljoen in 2023 naar € 675 miljoen in 2025. Eerder was de oploop van de opschalingskorting al bevroren voor de jaren 2020 tot en met 2022. Dit betekent dat de stand van de opschalingskorting zoals bereikt in 2019 van € 300 miljoen wordt bevroren tot en met 2025. Incidenteel wil zeggen dat de korting in de betreffende jaren (€ 400 miljoen voor 2023; € 135 miljoen voor 2024 en € 140 miljoen voor 2025) wordt teruggeboekt, maar de reeks eindigt wel in een korting van € 975 cumulatief in 2026, zoals voorzien. <u>Belangrijkste mutaties</u> <i>De energietoelage</i> De energietoelage bedraagt voor het jaar 2022 in totaal € 1.300 voor mensen die leven van 120% van het sociaal minimum. Tijdens de augustusbesluitvorming is besloten om in 2023 nogmaals € 1.300 aan deze doelgroep uit te keren. Dit is opgenomen in de Miljoenennota 2023. Om huishoudens in 2022 nog beter te ondersteunen, wordt gemeenten de mogelijkheid geboden om € 500 hiervan al in 2022 uit te keren. Gemeenten hebben onder de huidige wetgeving hiervoor de tijd tot 1 juli 2023. <i>Eenmalige rijksbijdrage</i> Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe heeft het kabinet voor gemeenten eenmalig € 1 miljard extra in 2026 beschikbaar gesteld. Daarvan is een bedrag van € 76 miljoen toegevoegd aan het BTW-compensatiefonds en komt € 924 miljoen beschikbaar via de algemene uitkering van het gemeentefonds.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Nominale groei Algemene uitkering in % o.b.v.:			
• Meicirculaire 2021	3,71%		
• Septembecirculaire 2021	3,71%		
• Meicirculaire 2022		8,43%	8,43%

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
• Septembecirculaire 2022		8,43%	8,43%

3. Beleggingen			Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?	
Maximaal rendement op het aandelenbezit van Enexis en de BNG.	- Na de verkoop en splitsing van Essent waren voor de aandeelhouders de dividenden van Enexis, Attero en EPZ van belang. In 2014 zijn de aandelen van Attero verkocht. Voor de overige twee bedrijven is in 2022 over 2021 een dividend ontvangen van € 0,66 per aandeel. In totaliteit correspondeert dit met een bedrag van circa € 369.386. - Wat betreft het dividend BNG over 2021 rapporteert de BNG het volgende: het renteresultaat bedraagt in 2021 € 407 miljoen, een daling van € 70 miljoen ten opzichte van 2020. De daling is voor € 57 miljoen toe te schrijven aan het feit dat BNG Bank als gevolg van een procesmatige fout niet tijdig heeft voldaan aan een rapportageverplichting om in aanmerking te komen voor de extra rentekorting van 0,5% op de Targeted Longer-Term Refinancing Operation (TLTRO). BNG Bank erkent en betreurt de gemaakte fout en heeft naar aanleiding hiervan maatregelen genomen om dit in de toekomst te voorkomen. De BNG stelt een dividenduitkering over 2021 voor van € 127 miljoen (€ 2,28 per aandeel). Dit is 60% van de nettowinst die overblijft na aftrek van de uitkering aan houders van hybride kapitaal. Het reguliere uitkeringspercentage van 50% is aangepast om te compenseren voor de niet-verkregen TLTRO-korting. In totaal is derhalve in 2022 over 2021 € 48.817 uitgekeerd.	Dividenden van het voorgaande jaar worden doorgaans in mei/juni van het daarop volgende jaar uitgekeerd.	
Een veilig, betaalbaar en betrouwbaar energienetwerk.	Het verstrekken van een converteerbare hybride geldlening aan Enexis. De aandeelhouders geven Enexis het recht om de lening om te zetten naar aandelen als dat nodig is voor de financiële stabiliteit van Enexis. De gemeente Echt-Susteren bezit 556.200 aandelen in Enexis Holding N.V. Dit is 0,3716% van het totale aandelen van Enexis. De totale lening door Enexis bedraagt € 500 miljoen. Het aandeel van de gemeente Echt-Susteren hierin is € 1.857.936. Over 2022 is een rendement ontvangen van € 40.500.	Jaarlijks wordt het rendement aan de deelnemende gemeenten uitgekeerd.	

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Dividend Enexis en EPZ	€ 0,50	€ 0,47	€ 0,66
Aantal aandelen Enexis en EPZ	556.200	556.200	556.200
Dividend BNG	€ 1,81	€ 1,27	€ 2,28
Aantal aandelen BNG	21.411	21.411	21.411

4. Taxaties wet WOZ (Waardering onroerende zaken)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Een marktconforme waarde van de woningen en niet-woningen.	- Jaarlijkse taxatie van de WOZ-objecten. In de eerste acht weken van ieder jaar stelt BsGW namens de gemeente bij WOZ-beschikking de waarde vast van alle onroerende zaken in de gemeente. BsGW maakt de opgestelde taxatie officieel bekend aan inwoners en bedrijven via het aanslagbiljet gemeentelijke belastingen. Daarop kunnen inwoners en bedrijven eventueel bezwaar maken. De WOZ-waarde is bepalend voor de belastingen die gemeenten, maar ook de rijksoverheid en waterschappen treffen. - De peildatum voor de taxaties 2022 bedroeg 1 januari 2021. - Bijhouden van een volledige WOZ-administratie door BsGW, waardoor alle veranderingen van woningen, niet-woningen en ongebouwde objecten binnen de gemeente zo accuraat mogelijk worden meegenomen in de WOZ-taxaties. - Uitvoeren van marktanalyse door BsGW via bureau- en veldanalyse. De permanente marktanalyse van woningen en niet-woningen is een belangrijk deelproces binnen de uitvoering van de Wet WOZ. Het is van belang dat de gemeente (BsGW) de koopprijzen van woningen en niet-woningen en de huurprijzen van niet-woningen goed vastlegt in het waarderingssysteem en de vraagprijzen gebruikt om te controleren of de modelwaarden aansluiten op de markt. - Gebruik maken van een modelmatige waarderingsapplicatie voor het taxeren van woningen, niet-woningen en agrarische objecten. - Hanteren van taxatiewijzers voor diverse typen objecten, zoals scholen, ziekenhuizen, etc. Deze taxatiewijzers geven op basis van uitgevoerde marktanalyses kengetallen en rekenmethoden voor het bepalen van de WOZ-waarde. De taxatiewijzers dragen bij aan de uniforme en kwalitatief goede waardering van deze objecten.	Taxaties vinden gedurende het gehele jaar door.

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

4. Taxaties wet WOZ (Waardering onroerende zaken)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	- Afhandelen van bezwaren en beroepen binnen de wettelijk gestelde termijnen. - Informatie leveren aan het Waterschap, de belastingdienst en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). - Vanaf 1 januari 2022 is er een wettelijke verplichting om woningen te waarderen op gebruiksoppervlakte. BsGW verzorgt voor de aangesloten gemeenten deze transitie. De werkzaamheden zijn gestart in 2019 en liepen zowel in 2020 en 2021 door.	

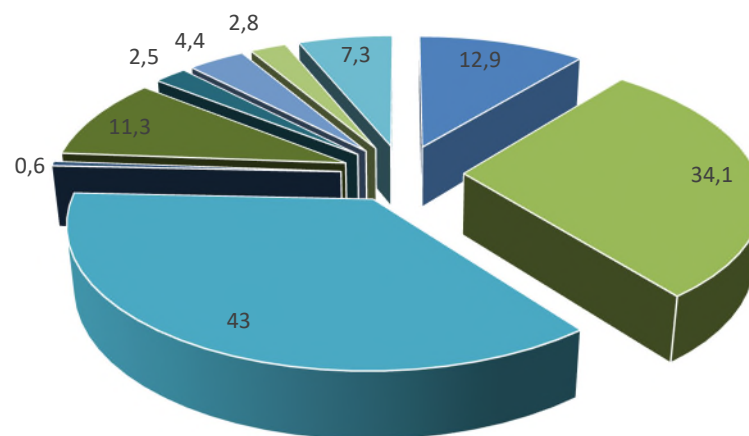
Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Wettelijk voorgeschreven			
Gemiddelde WOZ-waarde woningen E-S ¹⁾ ²⁾	€ 224.518	€ 241.650	€ 253.400
Gemiddelde WOZ-waarde woningen Limburg ¹⁾ ²⁾	€ 214.573	€ 228.085	€ 243.771
Overige			
Totale WOZ-waarde niet-woningen (x 1.000) ²⁾	€ 570.683	€ 554.437	€ 555.753
¹⁾ De waardeontwikkeling is afhankelijk van externe factoren waar de gemeente geen invloed op heeft. ²⁾ Gegevens uit Belastingoverzicht 2022 (provincie Limburg; april 2022)			

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Inkomsten (x € 1 miljoen)	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Algemene uitkering van het rijk	€ 38,1	€ 36,7	€ 43,0
Vergoeding rijk bijstandsuitkeringen ¹⁾	€ 6,9	€ 6,2	€ 12,1
Deelfonds Wmo	€ 5,3	€ 5,3	€ 7,1
Deelfonds Participatie	€ 3,6	€ 3,4	€ 3,6
Deelfonds Jeugd	€ 7,9	€ 6,7	€ 11,3
Onroerende zaakbelastingen	€ 6,7	€ 7,0	€ 7,3
Afvalstoffenheffing	€ 2,8	€ 2,9	€ 2,8
Rioolrechten	€ 4,3	€ 4,2	€ 4,4
Dividend/rente belegging	€ 0,3	€ 0,3	€ 0,6
Economische zaken en grondexploitaties	€ 3,6	€ 4,1	€ 2,5
Onttrekkingen reserves	€ 17,4	€ 2,0	€ 12,9
Diversen ²⁾	€ 12,2	€ 6,9	€ 11,3
Totaal	€ 109,1	€ 85,8	€ 118,8

¹⁾ Stijging i.v.m. opvang Oekraïners

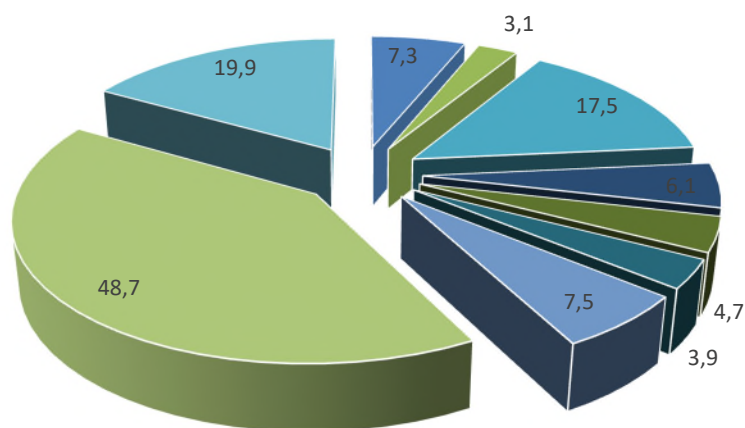
²⁾ De post diversen is opgebouwd uit o.a. legesopbrengsten, pachten, huren, bijdragen derden, e.d..

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 ■ 8 ■ 9

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Uitgaven (x € 1 miljoen)	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Bevolking en bestuur (bev)	€ 9,3	€ 7,9	€ 7,3
Openbare orde en veiligheid (oov)	€ 2,8	€ 2,9	€ 3,1
Beheer openbare ruimte (bor)	€ 15,8	€ 14,2	€ 17,5
Onderwijs	€ 2,7	€ 2,1	€ 2,7
Cultuur & sport (c&s)	€ 7,4	€ 4,5	€ 6,1
Sociaal domein	€ 41,1	€ 35,1	€ 48,7
Ruimtelijke ontwikkeling/volkshuisvesting	€ 1,8	€ 1,3	€ 1,4
Omgevingsrecht (or)	€ 3,6	€ 2,6	€ 4,7
Economische zaken en grondexploit. (ez)	€ 6,9	€ 6,0	€ 3,9
Algemene dekkingsmiddelen	€ 16,0	€ 1,8	€ 12,9
Overhead (ovh)	€ 0,3	€ 6,9	€ 7,5
Rekening-/begrotingsaldo	€ 1,4	€ -	€ 2,9
Totaal	€ 109,1	€ 85,8	€ 118,8

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 ■ 8 ■ 9

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen in duizenden euro's)	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Algemene dekkingsmiddelen			
Algemene uitkering gemeentefonds	€ 55.175	€ 52.175	€ 57.458
Algemene belastingen			
Onroerende zaakbelasting	€ 6.715	€ 6.972	€ 7.271
Hondenbelasting	€ 183	€ 175	€ 179
Toeristenbelasting	€ 510	€ 385	€ 445
Onvoorzien			
Onvoorziene uitgaven algemeen	€ -	€ 104	€ -
Rente van kapitalen			
Dividend BNG	€ 39	€ 25	€ 48
Rente converteerbare hybride lening Enexis	€ 41	€ -	€ 41
Dividend Enexis, Attero	€ 280	€ 262	€ 370
Saldo begroting voor bestemming	€ 1.431	- € 207	€ 7.158
Mutaties met reserves			
Toevoegingen aan reserves	€ 17.402	- € 1.222	€ 17.165
Onttrekking aan reserves	€ 17.383	€ 1.964	€ 12.945
Saldo reserves	- € 19	€ 742	- € 4.220
Saldo begroting na bestemming	€ 1.412	€ 535	€ 2.939

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Primitieve begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Rekening 2022
Lasten	1.628.677	1.220.925	1.241.848
Baten	44.740.451	50.349.016	51.523.446
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	-43.111.774	-49.128.091	-50.281.599
Storting reserves	177.753	7.628.763	11.677.763
Onttrekking reserves	1.126.464	9.210.182	8.692.450
Mutaties van de reserves	-948.711	-1.581.419	2.985.313
Totaal lasten	1.806.430	8.849.688	12.919.610
Totaal baten	45.866.915	59.559.198	60.215.896
Gerealiseerde resultaat	-44.060.485	-50.709.510	-47.296.286

8. Recapitulatie

Programmaverantwoording
2022

Recapitulatie Programmarekening 2022

Programma	Bedrag begroot primitief uitgaven	Bedrag begroot uitgaven	Bedrag werkelijk uitgaven	Bedrag begroot primitief inkomsten	Bedrag begroot inkomsten	Bedrag werkelijk inkomsten	Saldo
Bevolking en Bestuur	7.929.830	7.705.699	7.338.744	464.769	570.635	908.325	6.430.419
Openbare orde en veiligheid	2.935.019	2.873.902	3.059.619	91.744	91.744	161.300	2.898.319
Beheer openbare ruimte	14.191.231	18.250.947	17.469.806	8.469.927	11.566.270	12.002.567	5.467.239
Onderwijs	2.097.669	2.681.688	2.679.191	634.296	855.935	886.867	1.792.324
Cultuur & Sport	4.522.181	6.261.712	6.059.225	866.042	904.873	1.030.758	5.028.467
Sociaal Domein	35.068.476	49.102.417	48.729.223	22.762.712	33.973.568	35.535.362	13.193.862
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	1.243.064	1.387.173	1.435.662	132.961	192.961	233.896	1.201.766
Omgevingsrecht	2.571.406	3.757.221	4.720.304	892.508	1.395.716	3.658.085	1.062.220
Economische Zaken en grondexploitaties	6.041.579	4.144.009	3.923.025	5.507.768	3.400.896	3.414.051	508.974
Algemene dekkingsmiddelen	1.806.430	8.849.688	12.919.610	45.866.915	59.559.198	60.215.896	-47.296.286
Overhead	6.855.147	7.715.138	7.489.610	107.725	217.925	715.866	6.773.744
Resultaat	535.335	127		0	0		
Totaal	85.797.367	112.729.721	115.824.020	85.797.367	112.729.721	118.762.973	-2.938.953

9. Paragrafen

Programmaverantwoording

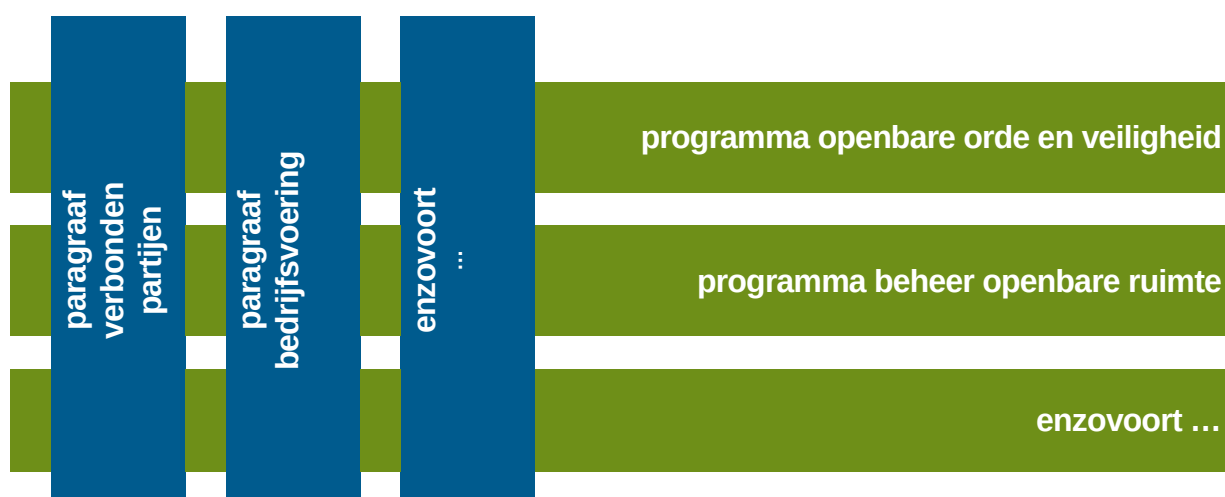
2022

9.1 Inleiding paragrafen

De paragrafen bij de begroting en de jaarstukken geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting en de jaarstukken gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat om onderdelen van de financiële functie die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Die kunnen grote financiële impact hebben. Mogelijk is hun politieke betekenis groot, of zijn ze van belang voor de realisatie van de programma's. Het gaat bijvoorbeeld om het aangeven van het beleid over het weerstandsvermogen: Wat denkt de raad dat een verstandige spaarpot is voor toekomstige tegenvallers? Over de onderwerpen van de paragrafen is veelal in de begroting, jaarstukken en andere documenten informatie te vinden, maar deze informatie is versnipperd. Vanwege het belang van de betrokken onderwerpen en het feit dat de raad in een duaal stelsel kaders stelt en controleert, is het belangrijk dat de raad een overzicht heeft van de betrokken onderwerpen en daarvoor een instrument heeft om de kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. Daarvoor zijn de paragrafen.

De paragrafen en de programma's

Er is een relatie tussen de programma's en de paragrafen. Deze relatie is in het onderstaande schema weergegeven:

Zoals het schema aangeeft, is er enige overlap tussen de paragrafen en de programma's. Bijvoorbeeld wanneer een gemeente heeft gekozen voor het instrument kwaliteitshandvesten dan wordt deze keuze opgenomen en uitgewerkt in de paragraaf bedrijfsvoering. Betreft een van de kwaliteitshandvesten het parkeerbeleid (een wielklem wordt binnen één uur na melding verwijderd), dan kan dit ook een onderdeel vormen van het programma beheer openbare ruimte.

De mate waarin onderwerpen zowel in de bedrijfsvoeringparagraaf als in een programma terugkomen, hangt ook af van het politieke gewicht dat het onderwerp heeft in het programma. Is in genoemd voorbeeld het kwaliteitshandvest parkeerbeleid maar van marginale betekenis in het programma beheer openbare ruimte, dan kan in het programma met een korte verwijzing worden volstaan. Is het een cruciaal onderdeel in het programma, dan wordt daar op het kwaliteitshandvest ingegaan. Een vergelijkbare redenering gaat op voor de andere paragrafen.

Een eenduidige richtlijn is hier niet makkelijk te geven, omdat per gemeente en per begrotingsjaar de situatie kan verschillen. Elke gemeente moet haar eigen 'maatwerk' vinden. Een duidelijk markeringspunt is dat de programma's direct gericht zijn op de inwoners en de paragrafen indirect; het zijn kaders die de raad voor het college stelt voor het beheer en de uitvoering.

Het hoofddoel van de paragrafen is de raad in staat te stellen de beleidslijnen van de diverse onderdelen van de financiële functie vast te stellen en de hoofdlijnen van de uitvoering te controleren. Daarnaast betekenen de paragrafen ook dat de raad meer zelf gaat regelen. De raad wordt niet alleen beter in staat

gesteld de kaderstellende en controlerende functie uit te voeren, maar heeft ook een plicht tot kaderstellen en controleren. Het gaat vooral om zaken waarbij gemeenten te zeer verschillen om normen verplichtend op te leggen. Een standaardnorm voor het weerstandsvermogen is immers niet goed mogelijk, gezien de verschillen tussen gemeenten. Daar staat tegenover dat transparantie essentieel is voor de raad zelf, maar ook voor de inwoners en de toezichthouders, dus voor het algemeen belang. Om voldoende transparantie te verkrijgen is het van belang dat de raad zelf aangeeft wat hij onder bijvoorbeeld de weerstandscapaciteit en risico's verstaat en wat zijn beleid over het weerstandsvermogen is.

Bovenstaande geeft eigenlijk al aan dat de paragrafen, niet alleen van belang zijn voor raad en inwoner, maar ook voor de toezichthouder. Die heeft een toegenomen behoefte aan informatie voor het beoordelen van de financiële positie van gemeenten. Redenen hiervoor zijn de complexer wordende samenleving, ontwikkelingen van financiering en vormen van verzelfstandiging. Daarnaast hebben gemeenten, via decentralisatie meer taken en verantwoordelijkheden gekregen. Een belangrijk deel van de informatiebehoefte van de toezichthouder wordt opgevangen door de voorgestelde paragrafen bij de begroting en de jaarstukken.

Waarom, welke paragrafen?

Zeven paragrafen zijn verplicht gesteld bij het Besluit Begroten & Verantwoorden provincies en gemeenten (BBV). Alle paragrafen zijn, ieder op hun eigen manier, van belang voor het inzicht in de financiële positie. Hieronder wordt kort beschreven welke paragrafen voorgeschreven zijn en wat het specifieke belang van de betreffende paragraaf is.

Lokale lasten

Het overzicht lokale heffingen, maakt deel uit van het programmaplan van het overzicht algemene dekkingsmiddelen. Bij de uitwerking van de lokale heffingen kan naast de algemene dekkingsmiddelen, zoals de OZB, ook worden ingegaan op lokale heffingen die bij een programma horen. Zo worden de rioolrechten op het programma ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, geboekt als baten. Het overzicht lokale heffingen heeft betrekking op de belastingen en op de heffingen. Het overzicht bevat de beleidsvoornemens voor de lokale lasten en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen. De belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten. De lokale lasten zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De uitgangspunten van het beleid, de tarieven, de kostendekkendheid, kwijschelding en 'lastenplaatjes' zijn de centrale onderwerpen van dit onderdeel.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is belangrijk wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Aandacht voor het weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan raadsleden over de financiële positie van hun gemeente. Hoe de kengetallen berekend moeten worden, wordt vastgelegd in een ministeriële regeling. Het gebruik en het vaststellen van de berekeningswijze van de kengetallen heeft geen functie als normeringinstrument voor het financieel toezicht door de provincies. De invoering van de set van vijf kengetallen is bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken. De voorgeschreven kengetallen worden al langere tijd gebruikt bij onder anderen financiële stresstesten. Een gemeente kan bij de vaststelling van de eigen normen gebruik maken van de signaleringswaarden zoals die worden toegepast bij stresstesten.

Onderhoud kapitaalgoederen

Dit onderdeel gaat met name in op de onderhoudstoestand en de kosten van wegen, riolering, gebouwen, kunstwerken en dergelijke. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een groot deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom belangrijk voor een juist inzicht in de financiële positie.

Financiering

De financieringsparagraaf is sinds 2001 verplicht bij begroting en jaarverslag. Het doel van deze paragraaf is de uitvoering van de treasuryfunctie te volgen.

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is nodig voor het verwezenlijken van de taken van gemeenten. De bedrijfsvoeringparagraaf moet inzicht geven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens over de bedrijfsvoering; met het oog op het uitvoeren van de programma's in het programmaplan en met het oog op de continuïteit van de gemeente. Delen van bedrijfsvoering zijn vanaf 1 juli 2017 ondergebracht in het Servicecentrum MER. Het betreft personeel & organisatie, financiën, documentaire informatievoorziening en informatisering en automatisering. In 2022 is de wet open overheid (WOO) in werking getreden. Toelichting over de WOO zal vanaf 2022 in de deze paragraaf te vinden zijn.

Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in derde rechtspersonen, waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang. Gezien de veelheid aan verbonden partijen en hun financiële en bestuurlijke belang is het voor het inzicht van de raad belangrijk dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang, zoals geconcretiseerd in de programma's in hoofdlijnen aan worden gegeven. Daarbij moet apart stilgestaan worden bij de voornemens over verbonden partijen.

Grondbeleid

De hoofdlijnen van het grondbeleid komen in deze paragraaf aan de orde. De paragraaf grondbeleid geeft de visie op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de doelstellingen, zoals opgenomen in het programmaplan. Via grondbeleid kan een nadere invulling aan het uitvoeren van bepaalde beleidsvoornemens worden gegeven. Gedacht kan worden aan volkshuisvesting. Gezien het grote financiële belang van grondbeleid is een overzicht van het grondbeleid noodzakelijk voor de raad.

De paragrafen en de beleids- en budgetcyclus

Van de programma's is gezegd dat een gemeente een reeks van beleidscycli kent, met elk hun eigen beleidsprocessen en eigen, veelal meerjarige tijdshorizon. De begroting kan daarom worden gezien als de beleidsmatige en budgettaire neerslag van meerjarige beleidscycli die betrekking hebben op één kalenderjaar. De raad gebruikt in deze visie de begroting als een instrument van planning en control om het voortschrijden van de uitvoering van de (beleids-)programma's (bij) te sturen en te controleren. Ook voor de onderwerpen van de paragrafen geldt dat ze veelal een meerjarige tijdshorizon hebben en voor de raad een instrument van planning en control zijn. In dat licht zijn er twee manieren om met de paragrafen om te gaan.

De gemeente gaat uit van een nota voor het terrein van de betreffende paragraaf. Zo'n nota geeft dan bijvoorbeeld ontwikkelingen die belangrijk zijn, uitgangspunten, een visie, een lange termijn aanpak en prioriteiten. De nota's, die net zoals bij de beleidsnota's voor de programma's een neerslag kunnen krijgen in een collegeprogramma, zijn dan leidend bij het opstellen van de paragrafen. Deze behandelen voor het betreffende onderwerp de voortgang van de beleidsuitvoering, zoals aangegeven in de nota, de nieuwe ontwikkelingen en de vraag of de inhoud van het beleid nog steeds van toepassing is. De paragrafen hebben op die manier, evenals de programma's, een functie in de planning en control van de raad. De paragrafen kunnen in deze aanpak meer ter zake en kort zijn, zeker wanneer er geen duidelijke beleidswijzigingen nodig zijn. Ook is het bij deze benadering van belang dat de betreffende nota actueel blijft door deze bijvoorbeeld een keer in de vier jaar bij te stellen.

Een vereiste is dat de paragrafen zelfstandig leesbaar zijn. Dat betekent onder meer dat er kort wordt samengevat wat in de nota is bepaald. Ook het onderwerp van de paragraaf is van invloed op de inhoud en de omvang. Een paragraaf weerstandsvermogen bijvoorbeeld is als regel omvangrijker dan een paragraaf verbonden partijen. Het eerste onderwerp heeft namelijk een dynamischer karakter dan het tweede. Als de tweede benadering niet gekozen wordt, dan is als regel de paragraaf langer dan in het geval er met een nota gewerkt wordt.

9.2 Paragraaf lokale heffingen

Verordening 212: Artikel 14. In de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. De mate van kostendekkendheid van de rioolrechten en de afvalstoffenheffing
- b. Het aantal en het bedrag aan kwijtscheldingen
- c. De waardeontwikkeling van onroerende zaken

Deze paragraaf bevat verder informatie over het tarievenbeleid voor de gemeentelijke heffingen, de ontwikkeling van de lokale heffingen en het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente.

	Rekening 2021	Begroting 2022	Bijgestelde begroting	Rekening 2022
OZB	€ 6.715.000	€ 6.972.000	€ 7.042.000	€ 7.271.000
Afvalstoffenheffing	€ 2.825.000	€ 2.859.000	€ 2.884.000	€ 2.798.000
Rioolheffing	€ 4.258.000	€ 4.312.000	€ 4.273.000	€ 4.375.000
Hondenbelasting	€ 183.000	€ 175.000	€ 175.000	€ 179.000
Toeristenbelasting	€ 355.000	€ 385.000	€ 385.000	€ 318.000
Toeristenbelasting	€ 155.000			€ 127.000
Forensenbelasting	n.v.t.	€	€ 75.000	€ 76.000

Lokale heffingen

Visie en uitgangspunten

In deze jaarrekening zijn bij de verantwoording over de lokale lasten de volgende uitgangspunten aangehouden:

- Kostendekkendheid: het eerste uitgangspunt is dat de gebruiker betaalt. De gemeenteraad is vrij om de hoogte van het tarief vast te stellen met een kostenonderbouwing als basis, waarbij het Rijk een aantal grenzen heeft gesteld, waaronder een maximale kostendekkendheid van 100%.
- Voor de berekening van de bouwleges is een staffeling van de tariefberekening toegepast. Het plafond voor de te heffen bouwleges is bepaald op € 350.000.
- In het hoofdlijnenakkoord 2018-2022 is aangegeven dat de onroerendezaakbelasting in de periode 2018-2022 met maximaal 1,75% per jaar stijgt. Dit is waarschijnlijk minder dan de inflatiecorrectie. Om dit gedeeltelijk te compenseren is in de kadernota 2020 een voorstel gedaan het tarief voor de niet-woningen toe te laten groeien naar het gemiddelde Limburgse tarief voor niet-woningen van de plattelandsgemeenten. Dit is vertaald in een jaarlijkse stijging van 4% voor drie jaar, in plaats van de in het Hoofdlijnenakkoord genoemde 1,75%. In 2022 is dit opnieuw bekeken. Nadat het tarief nu 2 jaar lang met 4% is verhoogd is het eigenarentarief volgens het belastingoverzicht 2021 15,3% lager en het gebruikerstarief 18,9% lager. Om toch toe te groeien naar het provinciale gemiddelde van plattelandsgemeenten wordt voorgesteld om de stijging van 4% ook voor de jaren 2023 en daarna toe te passen.
- De hoogte van de tarieven en de kostendekkendheid van de tarieven zijn in december 2021 door de raad vastgesteld. In het hoofdstuk "Uniforme methode van berekening van tarieven" van de "Nota heffingen 2010" staat de methode beschreven die gehanteerd wordt voor het bepalen van de kosten die inzicht geeft in de totstandkoming van de tarieven doordat beleidskeuzes zichtbaar worden vastgesteld.
- Het huidige systeem voor de inzameling van het huishoudelijk afval is op 1 januari 2020 gestart. De raad heeft in de vergadering van 21 februari 2019 gekozen voor een moderne en duurzame afvalinzameling, volgens de startnotitie Van Afval Naar Grondstoffen. Het scheidingsgedrag van de inwoners wordt maximaal gestimuleerd met een goede service en een financiële prikkel. De tarieven zijn normaliter 100% kostendekkend en als de inwoners het afval goed scheiden betalen zij een lagere afvalstoffenheffing dan voorheen.
- De raad heeft op 18 januari 2023 het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2022-2026 vastgesteld. Het vertrekpunt voor het nieuwe GRP was het Waterketenplan 2021-2025. Dit plan beschrijft de gezamenlijk visie vanuit het samenwerkingsverband Waterpanel Noord met betrekking tot de

toekomst van de waterketen in onze regio. Het Waterketenplan 2021-2025 geeft de ambities voor een water- en klimaatbestendig Noord- en Midden-Limburg. Het GRP 2022-2026 beschrijft de invulling van die prioriteiten op lokaal niveau voor onze gemeente en bestaat uit een visie, een plan en een programma.

Het tarief voor rioolheffing bedraagt € 269,10. Vanaf 2023 wordt dit geleidelijk verhoogd met 3,5% tot € 308,80 in 2026.

- Het tarief voor de toeristenbelasting bedraagt € 1,50 per persoon per overnachting.
- Om onderscheid in tarief tussen het kort verblijf van arbeidsmigranten in verblijven met een niet-recreatieve bestemming (bijvoorbeeld huisvesting volgens de beleidsnotitie 'huisvesting shortstay-arbeidsmigranten gemeente Echt-Susteren') enerzijds en elke andere vorm van kort verblijf anderzijds mogelijk te maken, is vanaf 2018 de lijst van definities uitgebreid en is onderscheid gemaakt in het van toepassing zijnde tarief per persoon per nacht. Dit tarief is € 1 per persoon per overnachting. Het onderscheid is gebaseerd op de aard van het verblijf dat voor overnachting ter beschikking wordt gesteld. Een en ander houdt in dat verblijf door bijvoorbeeld arbeidsmigranten in verblijven met een recreatieve bestemming (of verblijven die bepaalde perioden van het jaar als zodanig worden gebruikt), belast wordt tegen het reguliere (hogere) tarief.
- Hoewel de grafrechten van openbare begraafplaatsen niet kostendekkend zijn worden deze niet verder verhoogd. Er is duidelijk een maatschappelijke trend zichtbaar dat het aantal crematies toeneemt en het aantal begravingen afneemt. Dit heeft tot gevolg dat de lasten van de begraafplaatsen over minder begravingen moet worden omgeslagen, waardoor de kosten per begraving sterk stijgen. Hierdoor wordt de keuze voor een begraving of crematie om financiële redenen bijna onmogelijk. Dit is een onwenselijke ontwikkeling. Daarom zijn de tarieven van begravingen bevroren op het niveau van het jaar 2015.
- Op basis van de Gemeentewet is er geen grondslag voor de invoering van een leegstandsbelastingen voor niet-woningen.
- Vanaf 2021 geldt een nieuwe verordening precariobelasting. De gemeenteraad heeft er mee ingestemd dat geen precariobelasting meer wordt geheven voor terrassen.
- Met ingang van 2022 is een forensenbelasting ingevoerd om zodoende de niet-ingezetenen die in de gemeente een tweede woning hebben, bij te laten dragen in de algemene voorzieningen die de gemeente biedt. De eigenaar betaalt weliswaar onroerendezaakbelasting over zijn bezit, net als de ingezetene met een eigen huis in de gemeente, maar voor de niet-ingezetene wordt geen vergoeding via de algemene uitkering ontvangen.

Kostendekkendheid tarieven

Rechten	Rekening 2022	Kosten-dekkendheid
Afvalstoffenheffing	€ 2.798.000	92%
Rioolheffing	€ 4.375.000	100%
Leges	€ 2.593.000	100%
Begraafenisrechten	€ 57.000	75%
Totaal	€ 9.823.000	

Relaties met de programma's

De diverse belasting- en heffingenopbrengsten zijn verantwoord onder de volgende programma's:

Programma	Belasting
Bevolking en bestuur	Leges
Openbare orde en veiligheid	Leges
Beheer Openbare Ruimte	Rioolheffing Afvalstoffenheffing Begraafenisrechten

Programma	Belasting
	Leges
Omgevingsrecht	Leges
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Leges
Algemene dekkingsmiddelen	Onroerende zaakbelastingen Toeristenbelasting Hondenbelasting Precariorechten Forensenbelasting

Kostenontwikkelingen

De kostenontwikkeling voor inzameling en verwerking van afval ziet er als volgt uit:

Kostensoort	X € 1.000
Directe kosten	3.282
Kwijtschelding	62
Oninbaar	16
Kapitaallasten	38
Onttrekking voorziening	- 338
Inkomsten excl. heffingen	- 663
Netto kosten	2.397
Overhead	177
Compensabele btw	474
Totale kosten	3.048
Opbrengst heffingen	
- reinigingsrechten	37
- eenpersoons huishoudens	611
- meerpersoons huishouden	2.150
Totale heffingen	2.798
Dekkingspercentage	92%

Voor het rioolrecht ziet de onderbouwing er als volgt uit:

Kostensoort	X € 1.000
Directe kosten	1.490
Kwijtschelding	1
Oninbaar	19
Kapitaallasten	1.879
Storting voorziening	286
Inkomsten excl. heffingen	- 40
Netto kosten	3.635
Overhead	312
Compensabele btw	428
Totale kosten	4.375
Opbrengst heffingen	
- rioolheffing	4.375
Totale heffingen	4.375
Dekkingspercentage	100%

Extracomptabele berekening

In de tarieven van de heffingen zijn een aantal componenten extracomptabel berekend. Volgens het BBV is dit toegestaan. Het betreft:

- een rentepercentage van 3,5% over de boekwaarden van de investeringen;
- overhead: de totale overheadskosten van afgerond € 6,75 miljoen zijn berekend als een percentage over het begrotingstotaal van afgerond € 85,8 miljoen (7,86%); het gehanteerde percentage komt uit de begroting (voorcalculatie);
- de compensabele btw over de afschrijvingscomponent van de afschrijvingen vanaf 2003 (19% over de periode 2003-2012; 21% over 2013-2022).

Onroerende Zaak Belasting (OZB)

Voor 2022 golden voor de aanslagen OZB de, naar prijspeil 1 januari 2021, vastgestelde waarden van het onroerend goed. Het is een bestendige gedragslijn om na een herwaardering te rekenen met een per saldo gelijkblijvende netto OZB-opbrengst. Voor 2022 is een stijgingspercentage van 1,75% gehanteerd voor woningen en 4% voor niet-woningen.

Openbaarheid WOZ-waarde

Vanaf 1 oktober 2016 zijn WOZ-waarden van woningen verplicht openbaar. Echt-Susteren is medio oktober 2017 aangesloten op de landelijke voorziening (LV-WOZ) en voldoet daarmee aan deze wettelijke plicht.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente heeft eigen beleidsvrijheid voor de normbedragen bij het toekennen van kwijtschelding. De kwijtscheldingsnorm is in Echt-Susteren 100% van de voor de aanvrager geldende bijstandsnorm. BsGW voert het kwijtscheldingsbeleid uit. Ze maken hierbij gebruik van het Inlichtingenbureau (IB). Het Inlichtingenbureau toetst de gegevens van de aanvrager die nodig zijn voor eventuele kwijtschelding aan de criteria om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Het gaat hierbij om de gegevens van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), Sociale Zaken en Werkgelegenheid

(SoZaWe), de Belastingdienst en de Dienst Wegverkeer (RDW). Komt de aanvrager op basis van deze toetsing in aanmerking voor kwijtschelding, dan wordt deze automatisch toegekend en hoeft de aanvrager niet opnieuw een verzoek in te dienen.

Om voor deze toetsing in aanmerking te komen, is de toestemming nodig van de aanvrager. Die toestemming verleent hij door een handtekening te plaatsen op het formulier 'verzoek om kwijtschelding'.

Belasting	X € 1	% ¹⁾
Onroerende-zaakbelasting	-	-
Afvalstoffenheffing	62.000	2,22%
Reinigingsrechten bedrijven	-	-
Rioolheffing	1.000	0,02%
Totaal	63.000	0,88%

% afvalstoffenheffing ten opzichte van opbrengst afvalstoffenheffing; % totaal ten opzichte van totale belastingopbrengst

Tarieven

Hieronder is een overzicht ingevoegd van de belangrijkste tarieven die het afgelopen jaar en de jaren daarvoor golden.

	Tarieven	2019	2020	2021	2022
A	Algemene dekkingsmiddelen				
	OZB				
	- Woningen – eigenaarsdeel	0,14065%	0,13236%	0,12401%	0,12077%
	- Niet-woningen – eigenaarsdeel – gebruikersdeel	0,21870% 0,17482% 0,39352%	0,22266% 0,17799% 0,40065%	0,23873% 0,19083% 0,42956%	0,25114% 0,20075% 0,45189%
	Hondenbelasting				
	1^e hond 2^e en volgende hond	€ 42,00 € 63,00	€ 43,10 € 64,65	€ 43,80 € 65,40	€ 44,40 € 66,00
	Toeristenbelasting	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50
B	Overige lokale heffingen				
	Afvalstoffenheffing				
	- Vast recht (per aansluiting) - Eenpersoons huishouden - Meerpersoons huishouden - Variabel deel (per lediging)	€ 155,25 € 232,90	€ 101,00 € 155,00 € 9,00	€ 101,00 € 155,00 € 9,00	€ 101,00 € 155,00 € 9,00
	- Rioolheffing - Indirecte lozing (50%)	€ 256,60 € 128,30	€ 260,70 € 130,35	€ 264,85 € 132,45	€ 269,10 € 134,55

9.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Verordening 212 artikel 16

- In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op een overzicht van de top 10 van de risico's.*
- Het beleid over het risicomanagement van de gemeente Echt-Susteren wordt vastgelegd in een "Nota Risicomanagement" en een "Nota Weerstandsvermogen". De raad stelt deze nota's vast. In de nota's wordt aandacht besteed aan:*
 - De methodiek hoe het risicomanagement wordt gevoerd*
 - De manier waarop het weerstandsvermogen wordt bepaald*
- De in lid 2 genoemde nota's worden tenminste één maal per raadsperiode geactualiseerd.*

Algemeen

Het doel van een gemeente is om maatschappelijke doelstellingen te realiseren voor zijn klanten (inwoners, ondernemingen, maatschappelijke instellingen, andere overheden etc.). Dit geldt ook voor onze gemeente.

Bij het realiseren van deze doelstellingen loopt de gemeente risico's. Deze risico's zijn van uiteenlopende aard. Om zicht te krijgen op de aard, inhoud en omvang van de risico's en op de mogelijke beheersmaatregelen, wordt risicomanagement toegepast. Het gemeentelijk risicomanagement is gericht op het opsporen en ondervangen van bedreigingen die aan het realiseren van de gestelde maatschappelijke doelstellingen in de weg kunnen staan.

Verder geeft het risicomanagement inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële en niet-financiële gevolgen van risico's op te vangen, (het zogenaamde weerstandsvermogen) en in de financiële buffer die de gemeente daarvoor nodig en beschikbaar heeft (de zogenaamde weerstandscapaciteit).

Beleidskader

Het huidige gemeentelijk beleid over risicomanagement en weerstandsvermogen is vastgelegd in enerzijds de Nota risicomanagement Echt-Susteren 2022 en anderzijds de Nota weerstandsvermogen Echt-Susteren 2022, beiden vastgesteld door de raad op 3 november 2022. Beide nota's zijn nauw met elkaar verbonden en moeten in onderlinge samenhang gelezen worden.

Beleid over risicomanagement

In de Nota risicomanagement Echt-Susteren 2022 is voor de uitvoering van het risicomanagement gekozen voor het zgn. COSO ERM plus-model. Met behulp hiervan worden periodiek op een systematische wijze de risicodragende gebeurtenissen geïnventariseerd, de kans op optreden en het effect daarvan ingeschat, de al bestaande beheersmaatregelen in kaart gebracht en tenslotte het restrisico gekwantificeerd. Dit restrisico is de grondslag voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit resp. het weerstandsvermogen. Hierover wordt in de begroting en jaarrekening aan de raad gerapporteerd. Daarbij wordt ook de noodzakelijk geachte omvang van het weerstandsvermogen voorgelegd.

Het risicomanagement maakt daarmee regulier onderdeel uit van de gemeentelijke planning en control-cyclus en de berekeningen uit het risicomanagement-model geven de juiste omvang van de benodigde weerstandscapaciteit aan. Er wordt actief gestuurd op risicobeheersing om de risico's zoveel mogelijk te beperken en voorkomen. Ook wordt het risicobewustzijn gestimuleerd doordat in ieder op te stellen bestuurlijk behandelvoorstel (B&W-voorstel, raadsvoorstel), iedere projectfile en in iedere projectenrapportage verplicht een risicoparagraaf opgenomen moet worden.

Beleid over weerstandsvermogen

Hierna wordt kort ingegaan op de belangrijkste beleidsmatige keuzes voor het weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit zoals deze voortvloeien uit de Nota weerstandsvermogen Echt-Susteren 2022.

Bepaling weerstandscapaciteit

Bij de weerstandscapaciteit moet onderscheid worden gemaakt tussen:

- *Beschikbare weerstandscapaciteit*
- *Benodigde weerstandscapaciteit*

De **beschikbare** weerstandscapaciteit wordt bepaald door de optelling van:

- Algemene reserves
- Onbenutte begrotingsruimte
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Stille reserves in de materiële vaste activa
- Stille reserves in de niet uit de balans blijvende bezittingen

Omdat in de Nota Reserves en Voorzieningen een onder- en bovengrens is gesteld aan de algemene reserves, kan de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- nooit minder bedragen dan de ondergrens van de algemene reserve (zgn. minimaal beschikbare weerstandscapaciteit);
- nooit meer bedragen dan de optelsom van de bovengrens van de algemene reserve, de onbenutte ruimte in begroting en belastingcapaciteit en de stille reserves in materiële vaste activa en niet uit de balans blijvende bezittingen (zgn. maximaal beschikbare weerstandscapaciteit).

De **benodigde** weerstandscapaciteit is gelijk aan de optelsom van de financiële restrisico's uit het nettorisicoprofiel. Het nettorisicoprofiel is de resultante van het risicomanagementproces zoals beschreven in de Nota Risicomanagement Echt-Susteren 2022. Ter afdekking van risico's die op dit moment nog niet ingeschat zijn of kunnen worden, wordt dit bedrag vanuit het voorzichtigheidsbeginsel verhoogd met 10%. In formulevorm:

Formule 1

Benodigde weerstandscapaciteit = 1,1 x (som financiële restrisico's uit netto-risicoprofiel)

Bepaling weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen moet onderscheid worden gemaakt tussen:

- Het *relatieve* weerstandsvermogen
- Het *absolute* weerstandsvermogen

Het **relatieve** weerstandsvermogen is het verhoudingsgetal (ratio) tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit, en wordt berekend op basis van de volgende formule:

Formule 2

Relatieve weerstandsvermogen =

$$\frac{(\text{beschikbare weerstandscapaciteit})}{(\text{benodigde weerstandscapaciteit})}$$

Dit verhoudingsgetal is een maatstaf voor de mate waarin financiële restrisico's kunnen worden opgevangen ('robuustheid van de gemeentelijke financiële positie'). Voor de beoordeling van deze ratio wordt uitgegaan van de volgende tabel:

Tabel 1

Ratio	Kwalificatie
> 2	Uitstekend
1,4 < X < 2	Goed
1,0 < X < 1,4	Ruim voldoende
0,8 < X < 1,0	Voldoende
0,6 < X < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Als beleidskader is gesteld dat het relatieve weerstandsvermogen tenminste de kwalificatie 'voldoende' moet hebben. Met andere woorden: dat de ratio tenminste 0,8 bedraagt.

Het **absolute** weerstandsvermogen is een door de raad vastgesteld bedrag dat als financiële buffer wordt aangehouden voor het opvangen van financiële restrisico's.

Dit bedrag moet beschikbaar zijn als weerstandscapaciteit en is in het theoretisch ideaalmodel tenminste gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit.

Maar omdat als beleidskader is gesteld dat het relatieve weerstandsvermogen tenminste 0,8 moet bedragen, volgt hieruit automatisch dat het absolute weerstandsvermogen tenminste gelijk moet zijn aan 80% van de benodigde weerstandscapaciteit. In formulevorm:

Formule 3

Absolute weerstandsvermogen = 0,8 x benodigde weerstandscapaciteit

Verder wordt vanuit het voorzichtigheidsbeginsel een normatieve ondergrens gesteld voor het absolute weerstandsvermogen. Deze normatieve ondergrens bedraagt 10% van enerzijds de Algemene Uitkering (AU) uit het gemeentefonds en deelfonds sociaal domein en anderzijds de OZB-capaciteit. Het bedrag voor de normatieve ondergrens wordt berekend op basis van de volgende formule:

Formule 4

Normatieve ondergrens absolute weerstandsvermogen = 0,1 x (AU + OZB-capaciteit)

Als beleidskader is gesteld dat de raad als absolute weerstandsvermogen de uitkomst van formule 3 vaststelt, tenzij dit bedrag lager is dan de uitkomst van formule 4. In dat laatste geval stelt de raad de uitkomst van formule 4 vast als absolute weerstandsvermogen. Met andere woorden: het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet tenminste een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 4 zijn.

Tenslotte is er ook nog een normatieve bovengrens voor het absolute weerstandsvermogen. Dit hangt samen met het feit dat er een maximum zit aan de beschikbare weerstandscapaciteit, en het absolute weerstandsvermogen nu eenmaal niet meer kan bedragen dan de maximale beschikbare weerstandscapaciteit. Het bedrag voor de normatieve bovengrens wordt berekend op basis van de volgende formule: weerstandscapaciteit

Formule 5

Normatieve bovengrens absolute weerstandsvermogen = maximaal beschikbare weerstandscapaciteit

Als beleidskader wordt gesteld dat de raad als absolute weerstandsvermogen de uitkomst van formule 3 vaststelt, tenzij dit bedrag hoger is dan de uitkomst van formule 5. In dat laatste geval stelt de raad de uitkomst van formule 5 vast als absolute weerstandsvermogen.

Berekening ondergrenzen, bovengrens, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen per 31 december 2022

Op basis van het gestelde in de Nota Risicomanagement Echt-Susteren 2022, de Nota Weerstandsvermogen Echt-Susteren 2022, de uitkomsten van het risicomanagementproces per 31 december 2022 en de aan deze jaarrekening ten grondslag liggende gegevens worden de ondergrens, de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen per 31 december 2022 als volgt berekend (afgerond op duizendtallen):

Tabel 2

Weerstandscapaciteit			Toelichting
A	Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 6.562.000	Op basis van de jaarrekening 2022, hoofdstuk 5, tabel 5 incidenteel € 4.944.000 en structureel € 1.618.000
B	Benodigde weerstandscapaciteit	€ 1.265.000	Zie formule 1: 1,1 x (som financiële restrisico's uit nettorisicoprofiel per 31 december 2022)
Weerstandsvermogen			Toelichting
C	Relatieve weerstandsvermogen	5,19	Zie formule 2: A gedeeld door B
D	Absolute weerstandsvermogen	€ 1.012.000	Zie formule 3: 0,8 x B
Ondergrenzen			Toelichting
E	Normatieve ondergrens relatieve weerstandsvermogen	0,80	Zie toelichting nota's.
F	Normatieve ondergrens absolute weerstandsvermogen	€ 6.473.000	Zie formule 4: 0,1 x (AU + OZB-capaciteit), waarbij: - Algemene Uitkering 2022: € 57.458.000 (op basis van specificatie nr. 9 d.d. 30 januari 2023) - OZB-capaciteit 2022 € 7.271.000 (op basis van de jaarrekening 2022, paragraaf 3.1)
Bovengrenzen			Toelichting
G	Normatieve bovengrens absolute weerstandsvermogen	€ 11.618.000	Zie formule 5: Gelijk aan maximaal beschikbare weerstandscapaciteit, waarbij: - Bovengrens algemene reserve: € 10.000.000 (op basis Nota reserves en voorzieningen 2021); - Onbenutte belastingcapaciteit: € 1.618.000 (op basis van jaarrekening 2022, hoofdstuk 5, tabel 5)

Conclusies:

- 1.** **C** is groter dan **E**, dus **C** voldoet aan het ondergrensvereiste (= ratio moet tenminste 0,8 bedragen);
- 2.** De kwalificatie van **C** luidt: 'uitstekend' (zie tabel 1);
- 3.** **D** is kleiner dan **F**, dus **D** voldoet niet aan het ondergrensvereiste (= het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet minimaal een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 4 zijn). Het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet daarom minimaal bedrag **F** zijn;
- 4.** **F** is kleiner dan **G** en voldoet dus aan het normatieve bovengrensvereiste (= het vast te stellen absolute weerstandsvermogen mag maximaal een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 5 zijn);
- 5.** Daarom wordt het begrote absolute weerstandsvermogen per 31 december 2022 voor de rekening 2022 vastgesteld op het bedrag **F**, dus op € 6.473.000. Het saldo van de algemene reserve bedraagt op 31 december 2022 € 4.944.000. Met het beschikbare saldo van de reserve vermindering kapitaallasten (die ook tot de algemene reserve behoort) wordt ruimschoots voldaan aan de norm van het absolute weerstandsvermogen.

Opgemerkt wordt dat, op basis van de per 31 december 2022 beschikbare informatie, van sommige onderkende risico's niet precies bekend is óf en zo ja in welke mate deze een financieel restrisico kennen. Dergelijke risico's zijn dus wel in beeld en worden als zodanig bewaakt, maar zijn nog niet cijfermatig verdisconteerd in het weerstandsvermogen per 31 december 2022 voor de jaarrekening 2022.

Risico Top 10

Bij de 'Risico Top 10' wordt voor de rangvolgorde uitgegaan van het netto risico, d.w.z. het financieel restrisico dat overblijft nadat rekening is gehouden met de kans van intreden en met de genomen beheersingsmaatregelen.

Per 31 december 2022 ziet de 'Risico Top 10' er als volgt uit (afgerond op duizendtallen):

Risico Top 10	Onderwerp	Bruto-risico	Kans van intreden	Getroffen beheersingsmaatregelen	Netto-risico
1	Bedrijventerrein De Berk III Exploitatierisico. Totdat het bestemmingsplan (gedeeltelijk) onherroepelijk is, bestaat (gedeeltelijk) het risico dat de gronden niet in exploitatie kunnen worden gebracht en dat de tot dusverre gemaakte verwervings- en planontwikkelingskosten niet kunnen worden terugverdiend. De verworven gronden behouden in dat geval wel hun restwaarde als agrarische gronden.	1.182.000	30%	Beheersingsmaatregel; intensieve projectbeheersing en omgevingsdialoog. Effectiviteit: 10%	319.000
2	Programma Centrum Echt Saldo diverse projectrisico's	500.000	40%	Beheersingsmaatregel: vooral proactief in overleg treden met vastgoedeigenaren en kansen transformatie benutten. Effectiviteit momenteel lastig te kwantificeren. Transformatieprojecten komen goed op gang. In exploitatieovereenkomsten worden afspraken over planschade gemaakt.	200.000
3	Bezwaren rioolheffing	351.000	50%	EY heeft namens diverse woningcorporaties bezwaar gemaakt tegen de rioolheffing van diverse gemeenten over verschillende jaren bij BsGW. Omdat de zaken per jaar en per gemeente erg casuïstisch zijn, kan niet worden gezegd wat de uitkomst na finale beslechting bij een gemeente, voor de navolgende jaren betekent. Onderlinge verschillen tussen de verordeningen van gemeenten en de onderliggende financiële onderbouwingen maken het onmogelijk om de uitkomsten per gemeente door te trekken naar de andere gemeenten. Een positief resultaat voor de ene gemeente betekent niet dat dit ook voor andere gemeenten geldt. Hetzelfde geldt voor een negatief resultaat. Het	176.000

				gedingbedrag voor onze gemeente bedraagt € 351.368.	
4	Inflatie / prijsstijgingen bouwkosten aannemers Prijsafwijkingen zijn inherent aan de sterk stijgende kosten voor brandstof, arbeids- en energiekosten van (toe)leveranciers.	200.000	50%	Beheersmaatregel: managen van kosten door minder onderhoud en bijstelling in Berap voor prioritaire onderhoudszaken	100.000
5	Bocage: Grondexploitatie	450.000	20%	Intensieve projectbewaking.	90.000
6	Milieuschade (Water- en stormschade en droogteschade) Gelet op de klimaatverandering zal de kans op droogte en extreem zware storm en/of regenval in de toekomst blijven, zo niet toenemen. Daarmee zal ook de kans toenemen op wind- en wateroverlast met bijbehorende gevolgschade alsook op verdroging van de bodem, het droog komen staan van beken en vijvers en hierdoor het afsterven van (laan)bomen en beplantingen enz	150.000	50%	Er wordt continu gewerkt aan het optimaliseren van het riool- en watersysteem. Stormschade (o.a. omgewaaide bomen) is niet te beheersen. De ontwikkeling van droge en natte perioden in Nederland zal worden gemonitord en indien nodig c.q. waar mogelijk zullen dan maatregelen worden getroffen. Thans is volledige beheersing vooraf nog niet mogelijk en de effectiviteit ook nog niet kwantificeerbaar.	75.000
7	Bocage: financiering CV/BV	4.500.000	50%	Recht van hypotheek op gronden. Effectiviteit beheersingsmaatregel = € 2.199.361	51.000
8	Sinds 2020 is er een juridisch geschil tussen Veolia en diverse gemeentes waaronder Echt-Susteren over de verwerking en vervuilingsgraad van PMD-afval versus contractafspraken. Verwerker Veolia claimt een afwijking in vervuilingsgraad PMD.	100.000	50%	Nog juridisch in afhandeling	50.000
9	Bij extreem weer kan afwatering van de omgeving rondom de Reinoudhal / basisschool In 't Park een risico vormen	200.000	25%	Beheersmaatregel: regenwaterbuffer te verruimen bij Reinoudhal en tevens de verbinding te maken met buffer regenwaterstelsel Mariaveld.	50.000

				Plan: vergroening schoolplein af te stemmen met school incl. subsidie	
10	OML BV: borgtocht BNG	392.000	10%	Extern lichaam, dus slechts in verwaarloosbare mate beïnvloedbaar via intensieve projectbewaking. OML BV staat er financieel goed voor. Voldoende eigen middelen aanwezig. Effectiviteit beheersingsmaatregel onbekend.	39.000
	Totaal	€ 8.025.000			€ 1.150.000

Uit deze Risico Top 10 per 31 december 2022 blijkt dat:

- Het totaal netto risico van deze Top 10 (€ 1.150.000) bijna 91% vormt van de totale benodigde weerstandcapaciteit (€ 1.265.000).
- Het totaal netto risico (€ 1.150.000) voor bijna 61% bestaat uit risico's met betrekking tot projecten en voor het overige vooral uit risico's in het fysiek domein (beheer en ruimtelijke ordening) en juridische onzekerheden.

Omdat het totale gemeentelijke netto risicoprofiel als resultante van het risicomanagement-proces per 31 december 2022 voor een belangrijk deel voortvloeit uit projecten, wordt van alle projecten, dus ook die uit de Risico Top 10, nauwlettend de ontwikkeling van het risicoprofiel gevolgd om, als noodzakelijk, tijdig nieuwe of aanvullende beheersmaatregelen te treffen. Dit gebeurt zowel voor het reguliere periodieke risicomanagementproces als voor de periodieke projectenrapportage.

In het voorgaande is inzicht gegeven in de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen, en is een Risico Top 10 behandeld. Via het risicomanagementproces dat deel uitmaakt van onze reguliere planning- en control cyclus wordt actief gestuurd op risicobeheersing om de risico's zoveel mogelijk te beperken. Voor projecten geldt bovendien dat nauwlettend de ontwikkeling van het risicoprofiel wordt gevolgd om, indien noodzakelijk, tijdig nieuwe of aanvullende beheersmaatregelen te treffen. In de praktijk doen lang niet alle risico's zich daadwerkelijk voor. Toch moeten we waakzaam blijven voor de mogelijke gevolgen van al ingezet en nieuw beleid, van ontwikkelingen in de projecten en van gevolgen die voortvloeien uit opgelegd rijksbeleid, zoals bijvoorbeeld de drie decentralisaties en transities in het sociaal domein, de invoering van de nieuwe Omgevingswet en de wetgeving op het terrein van de vennootschapsbelasting.

Naast de risico's genoemd in deze paragraaf zijn er ook nog risico's benoemd in de toelichting op de programma's en in de afzonderlijke paragrafen.

Financiële kengetallen en de relatie met het BBV

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies, Gemeenten en Waterschappen (BBV) schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basis-set van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen die gelden voor de begroting vanaf 2016 en de jaarrekeningstukken vanaf 2015. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan raadsleden over de financiële positie van hun gemeente. Hoe de kengetallen berekend moeten worden, is vastgelegd in een ministeriële regeling. Het gebruik en het vaststellen van de berekeningswijze van de kengetallen heeft geen functie als normeringinstrument voor het financieel toezicht door de provincies. De invoering van de set van vijf kengetallen is bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken. De voorgeschreven kengetallen worden al langere tijd gebruikt bij onder anderen financiële stresstesten. Een gemeente kan bij de vaststelling van de eigen normen gebruik maken van de signaleringswaarden zoals die worden toegepast bij stresstesten.

Zoals vermeld, is de definitieve berekeningswijze vastgelegd in een ministeriële regeling en kunnen zich nog specifieke wijzigingen voor doen in onderstaande tabellen. Voor raadsleden is het van belang dat ze de betekenis van de kengetallen begrijpen en inzicht krijgen in de financiële positie van hun gemeente. Een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie is daarvoor essentieel. Daarbij is het ook relevant om inzicht te hebben in de ontwikkeling van de kengetallen over de jaren heen.

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 schrijft het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten voor dat de kengetallen ook voor de drie opvolgende jaren van de begroting gepresenteerd moeten worden. Ook wordt per tabel een korte toelichting gegeven over het resultaat. Met ingang van het begrotingsjaar 2016 worden financiële kengetallen in de begroting opgenomen. De provincie heeft onderstaand overzicht gepresenteerd. Een vergelijking wordt gemaakt met het Limburgs ongewogen gemiddelde van 2021. Aan de categorieën heeft de provincie geen kwalificatie gegeven, omdat normering in eerste instantie door de gemeente zelf moet plaatsvinden. Wel kan over het algemeen worden gesteld, dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal	Limburgs gemiddelde over 2021 ¹	2022	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden	47,00%	27,53%	< 90%	90-130%	> 130%
2. Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden	39,20%	31,40%	< 90%	90-130%	> 130%
3. Solvabiliteitsratio	34,20%	39,36%	> 50%	20-50%	< 20%
4. Grondexploitatie	2,40%	1,31%	< 20%	20-35%	> 35%
5. Structurele exploitatieruimte	3,00%	9,09%	> 0%	= 0	< 0%
6. Belastingcapaciteit	103,30%	87,72%	< 95%	95-105%	> 105%

¹⁾ Bron: www.findo.nl (databank decentrale overheden)

Geconstateerd wordt dat de uitkomsten over 2022 voor onze gemeente vier keer in categorie A vallen en twee keer in categorie B. De uitkomsten zijn in 5 categorieën gelijk aan die van het gemiddelde van de Limburgse gemeenten. Behalve in de categorie belastingcapaciteit waarin de gemeente beter scoort en in een hogere categorie zit dan het Limburgse gemiddelde.

1A. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een aanwijzing van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers neemt de netto schuldquote af. Het beoordelen van de netto schuldquote is niet alleen afhankelijk van onderstaande gegevens. Dit moet in een breder perspectief worden gezien (denk aan stille reserves, opbrengsten uit grondexploitatie, beleggingen etc.). Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze schuldpositie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2021	Begr. 2022	Rek 2022
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	69.387.000	63.780.000	63.780.000
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	10.942.000	7.807.000	12.244.000
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	9.840.000	7.000.000	10.470.000
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f)	9.925.000	15.617.000	10.412.000
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	44.387.000	3.058.000	40.530.000
F	Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	201.000	60.000	119.000
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	2.440.000	2.500.000	6.299.000
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	91.710.000	79.398.000	105.817.000
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	36,22%	72,23%	27,53%
	Bedragen x € 1.000			

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c, van het BBV).

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers neemt de netto schuldquote af. Het effect van het elimineren van de verstrekte leningen aan derden (bijvoorbeeld woningcorporaties) is slechts miniem.

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze schuldpositie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij begroting ultimo jaar	Rek. 2021	Begr. 2022	Rek. 2022
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	69.387.000	63.780.000	63.780.000
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	10.942.000	7.807.000	12.244.000
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	9.840.000	7.000.000	10.470.000
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	5.884.000	7.745.000	6.323.000
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	44.387.000	3.058.000	40.530.000
F	Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	201.000	60.000	119.000
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	2.440.000	2.500.000	6.299.000
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	91.710.000	79.398.000	105.857.000
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	40,62%	82,15%	31,40%

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers neemt de solvabiliteit toe. Hierbij wordt er van uitgegaan dat het eigen vermogen niet wordt aangevuld. De praktijk laat echter zien dat er telkenjare overschotten zijn op de exploitatie, waardoor het eigen vermogen toeneemt en daardoor ook de ratio. Een ratio tussen 25 en 40 wordt als solide beoordeeld. Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze solvabiliteitsratio in categorie B: Tussen 20 en 50% weinig risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2021	Begr. 2022	Rek. 2022
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	55.630.000	47.182.000	62.788.000
B	Balanstotaal	154.973.000	137.662.000	159.531.000
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	35,90%	34,27%	39,36%

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. In artikel 38, onderdeel a, van het BBV wordt gevraagd om in de balans afzonderlijk op te nemen:

Grond- en hulpstoffen gespecificeerd naar:

1. Niet in exploitatiegenomen bouwgronden en
2. Overige grond- en hulpstoffen.

In onderdeel b van artikel 38 wordt gevraagd om 'onderhanden werk' te vermelden, hieronder vallen ook bouwgronden in exploitatie. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (volgens artikel 17 onderdeel van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

Beoordeling

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt het kengetal grondexploitatie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2021	Begr. 2022	Rek. 2022
A	Bouwgronden in exploitatie (cf. art.38 lid b BBV)	662.000	2.871.000	1.388.000
B	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	91.710.000	79.398.000	105.817.000
	Grondexploitatie A/B x 100%	0,72%	3,62%	1,31%

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt nu het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd en moet volgens het BBV ook in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

In artikel 19 onderdeel c van het BBV wordt een overzicht gevraagd van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma tenminste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. In artikel 19 onderdeel d wordt een overzicht gevraagd van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In artikel 23 van het BBV staat dat deze gegevens ook moeten worden verstrekt voor de meerjarenraming. Deze gegevens worden ook verstrekt bij de jaarrekening (zie artikel 19 BBV). Op basis van deze gegevens kan het saldo van de structurele baten en structurele lasten worden berekend. Daarbij wordt het saldo opgeteld van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17 onderdeel c van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten is het noodzakelijk om onderstaande cijfers te presenteren.

Beoordeling

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt de structurele exploitatieruimte voor het jaar 2022 in categorie A: het minst risicovol.

	Bij jaarrekening	Rek. 2021	Begr. 2022	Rek. 2022
A	Totale structurele lasten	81.903.000	79.029.000	93.539.000
B	Totale structurele baten	84.328.000	79.205.000	103.008.000
C	Totale structurele toevoegingen aan reserves	16.000	-	16.000
D	Totale structurele onttrekkingen aan reserves	199.000	193.000	168.000
E	Totale baten	91.710.000	79.398.000	105.817.080
	Structurele exploitatieruimte $((B-A)+(D-C))/(E) \times 100\%$	2,84%	0,46%	9,09%

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar "t" te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage. De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2022 - op basis van de cijfers van het Coelo - bedragen € 904. Het gemiddelde voor het jaar 2021 was € 813.

Beoordeling

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze belastingcapaciteit in categorie B tussen 95% en 105%.

	Bij jaarrekening	Rek. 2021	Begr. 2022	Rek. 2022
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 300	€ 310	€ 306
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 265	€ 269	€ 269
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 155	€ 155	€ 155
	Variabel deel (per lediging € 9)	€ 72	€ 72	€ 72
D	Eventuele heffingskorting	-	-	-
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	€ 792	€ 806	€ 793
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	€ 813	€ 811	€ 904
	Woonlasten t.o.v. land. gemiddelde jaar er voor $(E/F) \times 100\%$	97,42%	99,30%	87,72%
	Bedragen x € 1.000			

Aansluiting tussen Iv3-posten en BBV-definities/artikelen

1. Netto schuldquote

Onderhandse leningen (= vaste schulden volgens art. 46 BBV lid b)

P132 van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars

P133 van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

P134 van binnenlandse bedrijven

P135 van overige binnenlandse sectoren

P136 van buitenlandse instellingen

Overige vaste schuld (= vaste schulden volgens art. 46 BBV lid a, c en d)

P131 Obligatieleningen

P137 Door derden belegde gelden

P138 Waarborgsommen

Kortlopende schuld (= netto vlottende schuld volgens art. 48 BBV)

P211 Kasgeldleningen

P212 Banksaldi

P213 Overige kortlopende schulden

Overlopende passiva (= overlopende passiva volgens art. 49 BBV)

P 29 Overlopende passiva

Langlopende uitzettingen (= financiële vaste activa volgens art. 36 BBV lid d, e en f)

A1332 Overige uitzettingen met een looptijd ≥ 1 jaar (niet zijnde leningen aan woningbouwcorporaties, deelnemingen, overige verbonden partijen en overige partijen)

Kortlopende (debiteuren) vorderingen en uitzettingen (=uitzettingen < 1 jaar volgens art. 39 BBV)

A221 Vorderingen op openbare lichamen

A222 Verstrekte kasgeldleningen

A223 Rekening courant verhoudingen niet financiële instellingen

A224 Overige vorderingen

A225 Overige uitzettingen

A23 Liquide middelen (kas, bank) (=liquide middelen conform art. 40 BBV)

Overlopende activa (=overlopende activa volgens art. 40a BBV)

A29 Overlopende activa

2. Het eigen vermogen bestaat uit (zie ook artikel 42 BBV)

P111 Algemene reserve

P112 Bestemmingsreserve (exclusief P113 Overige bestemmingsreserves (dekkingsreserves d.w.z. opheffen heeft gevolg voor de exploitatie) + f

P114 Saldo van rekening

3. Kengetal grondexploitatie

Ook hier kunnen Iv3-gegevens voor worden gebruikt, namelijk:

A211 Niet in exploitatie bouwgronden

A213 Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)

De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit zijn niet te berekenen op basis van Iv3-gegevens. Gemeenten moeten deze kengetallen zelf berekenen.

Bijlage 5.10.1 Redelijk peil 2022

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Om dat te kunnen beoordelen moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. Onroerende-zaakbelastingen (OZB)
2. Rioolheffingen
3. Afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten

Totaal WOZ-waarde woningen 2022	[1]	3.048.400.000
Totaal WOZ-waarde niet woningen gebruikers 2022	[2]	378.350.000
Totaal WOZ-waarde niet woningen eigenaren 2022	[3]	411.600.000
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde 2022	[4]	7.271.000
Totaal onderdekking reiniging/afvalstoffen 2022	[5]	250.000
Totaal onderdekking riolering 2022	[6]	0
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde gecorrigeerd voor onderdekking reiniging/afvalstoffen en riol 2022	[7=4-5-6]	7.021.000
Werkelijk gewogen landelijk gemiddelde OZB-percentages van de gecorrigeerde WOZ-waarde 2022	[8=(7/(1+2+3)*100)]	0,1892%
Percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2022	[9=8*1,20]	0,2195%

Op basis van bovenstaande formule is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2022 vastgesteld op 0,1729%. Als de uitkomst van de berekening hoger is dan het landelijke gemiddelde OZB percentage voor toelating tot artikel 12, dan voldoet de gemeente aan dit onderdeel voor toelating.

9.4 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Verordening 212: Artikel 16. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op een overzicht van en een stand van zaken over de geldende onderhoudsplannen.

Algemeen

Volgens artikel 212 Gemeentewet doet het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen verslag over de voortgang van het geplande onderhoud en het eventuele achterstallig onderhoud aan openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, straatmeubilair, riolering en gebouwen.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een dwarsdoorsnede van de begroting. Uitgaven voor onderhoud komen in de gehele begroting voor. Met onderhoud van de kapitaalgoederen gaat een groot deel van de begroting om. Een goed overzicht is daarom van belang voor een duidelijk inzicht in de financiële positie.

De raad heeft met deze paragraaf de mogelijkheid om kaders te stellen in het onderhoud en de onderhoudstoestand van de diverse vakgebieden. Het gewenste niveau van het onderhoud is recht evenredig met de noodzakelijke kosten om dit niveau te bereiken en te handhaven. Het is gewenst om het onderhoudsniveau op alle vakgebieden in evenwicht met elkaar te hebben, zodat een goede keuze gemaakt kan worden tussen wat minimaal vereist is en de kosten die nodig zijn om een hoger onderhoudsniveau te handhaven. Er is een meetlat opgesteld om te komen tot een beheervorm, die duurzaam, functioneel en veilig is en waarbij rekening wordt gehouden met de financiële kaders van de gemeentelijke begroting. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vier kwaliteitsniveaus. Een belangrijk centrumgebied vereist bijvoorbeeld een hoger onderhoudsniveau.

Riolering/waterhuishouding

De gemeentelijke rioleringszorg is vastgelegd in de Wet milieubeheer. In 2016 is het waterketenplan en een bijbehorend gemeentelijk rioleringsplan (GRP 2017 tot en met 2021) door de raad vastgesteld. Deze plannen zijn in het samenwerkingsverband Limburgse Peelen tot stand gekomen. In deze plannen zijn maatregelen opgenomen ter bescherming van de volksgezondheid en het verbeteren van de milieuhygiëne. Op basis van de uitgangspunten uit het waterketenplan is een doorkijk gemaakt naar de noodzakelijke ontwikkelingen op watergebied.

In het GRP 2017 tot en met 2021 is het gemeentelijke beleid over het onderhoud en de gewenste verbeteringen van het gemeentelijke rioleringsstelsel vastgelegd. Hierbij is ook een doorkijk gegeven van de gevolgen van forsere regenbuien op het stelsel.

De voorgenomen verbetermaatregelen, zoals opgenomen in het gemeentelijk rioleringsplan, zijn geïntegreerd in het huidige meerjareninvesteringsprogramma (MIP). Het meerjareninvesteringsprogramma loopt op schema; de uitvoering van de verbetermaatregelen ook.

Het reguliere jaarlijkse cyclisch onderhoud verloopt volgens plan en er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

In 2021 is binnen Waterpanel Noord een nieuw Waterketenplan 2021-2025 vastgesteld waar wederom de doorkijk op watergebied gemaakt is. Met dit vertrekpunt is in 2022 is een nieuw GRP opgesteld met een looptijd van 5 jaar. Het nieuwe GRP 2022-2026 is vastgesteld in de raadsvergadering van 18 januari 2023.

Openbaar Groen

Sinds 2018 wordt het onderhoud van het openbaar groen en het verwijderen van onkruid op verhardingen uitgevoerd door een marktpartij. Sinds april 2020 is het groenonderhoud in onze gemeente uitbesteed aan een normale marktpartij met een 'social return'-component en inzet van medewerkers uit de sociale werkvoorziening (SW) en participatiewet (PW) doelgroep. Het onderhoud blijft op basis van de uitgangspunten schoon, heel en veilig.

Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis zoals dat is vastgelegd in het Integraal Beheer Openbare Ruimte plan (IBOR) en door de raad in 2012 vastgestelde kwaliteitsniveaus. Daarin zijn de maatregelen voor het beheer van de openbare ruimte (op basis van beeldkwaliteit) gekoppeld aan de daarvoor beschikbare budgetten. Op grond hiervan worden betreffende onderdelen binnen

bebouwde kom op niveau B (basis), en buiten bebouwde kom op niveau C (laag) onderhouden volgens de kwaliteitsmeetlatcatalogus (KOR) van het CROW.

De gemeentelijke structuurvisie bevat de thema's en onderwerpen van een landschapsbeleidsplan. In plaats van een actualisering van het groenstructuurplan is in 2016 de nota Regie op Groen vastgesteld. Met deze nota is een stap gezet in het voeren van regie op groen. De beleidsuitgangspunten zijn vertaald naar het Groenbeheerplan en overige sectorale beleidsplannen zoals de gemeentelijke bomennota die in 2023 in geactualiseerde vorm aan de raad ter vaststelling zal worden aangeboden. Het Groenbeheerplan 2019 – 2023 vormt de concrete uitwerking naar realisatie in het veld. Daarnaast bevat het een grove meerjarenplanning voor renovatie van groen op wijk- en buurtniveau. De nota Regie op Groen heeft gevolgen voor de kwaliteitsniveaus van het beheer openbaar groen. Op beperkte schaal wordt differentiatie in de kwaliteitsniveaus aangebracht, afhankelijk van locatie, groenfunctie, budget en mogelijke ontwikkelingen ten aanzien van (een beperkte) inzet van een nog op te richten (groen)onderhoudsbedrijf zoals vernoemd in het coalitieakkoord 2022 - 2026. Aan de hand van het groenbeheerplan worden vervolgens de werkplannen/bestekken voor de uitvoering van onderhoud van openbaar groen, onkruidbestrijding op verhardingen, bermen en bomen opgesteld of geactualiseerd (indien nodig).

Wegen

Het beheer van wegen is het systematisch plannen, budgetteren, voorbereiden en uitvoeren van activiteiten die gericht zijn op de verhardingen om hun functie te laten vervullen en voor de lange termijn op economisch verantwoorde wijze mobiliteit, veiligheid en kwaliteit te waarborgen.

De wegbeheernota 2017-2021 die in juli 2017 door de raad is vastgesteld is hiervoor de basis.

Een nieuwe wegbeheernota met een looptijd van 5 jaar (2022-2026) is door de raad vastgesteld op 18 januari 2023.

In de wegbeheernota is aangegeven dat met het huidige beschikbare budget, het onderhoudsniveau basis, nog gecontinueerd kan worden. Blijvende monitoring van de kwaliteit van de wegen en verhardingen is wel belangrijk om waar nodig op tijd te kunnen bijsturen. Het onderhoud laat geen achterstand zien.

Verkeer

Het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2016-2025 zorgt voor een samenhangend en uitvoeringsgericht verkeers- en vervoersbeleid van de gemeente. De gemeente voldoet hiermee aan de Planwet verkeer en vervoer. Het verkeersplan fungeert enerzijds als een beleidslijn voor toekomstige plannen, anderzijds bevat het een uitvoeringsprogramma (actualisatie 2020-2025) met concrete maatregelen voor de komende jaren.

De provincie Limburg werkt op het gebied van mobiliteit samen met gemeenten (RMO/ SML Midden-Limburg). Onderdelen van het uitvoeringsprogramma kunnen via het RMO/SML mogelijk cofinanciering van de Provincie ontvangen.

Civieltechnische kunstwerken

Voor kwartaal 1 en 2 van 2022 is nog gebruik gemaakt van het vigerende Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2016-2021, deze is als leidraad gebruikt voor de jaarlijkse geplande onderhoudswerkzaamheden. Voor kwartaal 3 en 4 van 2022 is gebruik gemaakt van het nieuw uitvoeringsplan Civieltechnisch Kunstwerken 2022-2026 waar het college van B&W in de vergadering van 05 juli 2022 mee heeft ingestemd. In de nieuwe meerjarenplanning, een onderdeel van het nieuw plan, staan de te nemen onderhoudsmaatregelen per kunstwerk.

Onderhoud wordt afgestemd met de overig geplande werkzaamheden van de gemeente, Waterschap en Provincie. Het benodigde budget is ondergebracht bij de post voorziening wegen. Het onderhoud kunstwerken laat geen achterstand zien.

Openbare Verlichting

De kwaliteit van de openbare verlichting is van groot belang voor de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid. Daarnaast spelen ook sfeer-, milieu- en energieaspecten een rol. Gezien de steeds verdergaande aansprakelijkheid van de gemeente is het belangrijk door een beleidsplan openbare verlichting het huidige beeld weer te geven. Uitgangspunt voor het

beheer is het Beleidsplan Openbare Verlichting 2019-2022. De voornaamste uitgangspunten van dit beleidsplan zijn het vervangen van oude armaturen en het vervangen van oude lichtmasten. De nieuwe armaturen worden voorzien van LED verlichting.

Gebouwen

Het beheerplan gebouwen inclusief de financiële aspecten is in 2019 geactualiseerd voor de komende 10 jaar (2020-2030). Het beheerplan gebouwen is de leidraad bij alle uit te voeren onderhoudswerkzaamheden.

Eventuele meevallers en tegenvallers worden binnen het beschikbare budget opgevangen.

Beheerplannen

Plannen	Vastgesteld door de raad	Nieuwe planning in raad/college	Financiële vertaling begroting en meerjarenraming
Verkeer, GVVP 2016-2025	Ja	2025	Ja
Waterketenplan 2022-2026	Nee	nvt	Ja
Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2022-2026	Ja	2026	Ja
Verlichtingsplan 2019-2022	Ja	2022	Ja
Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2016-2020 en verlengd t/m 2021 (ook geldend voor kwartaal 1 en 2 voor 2022). Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026 voor kwartaal 3 en 4 2022.	Nee	2022 05 juli 2022	Ja Ja
Beheerplan Gebouwen 2020-2030	Ja	2024	Ja
Kadernota Regie op Groen	Nee	n.v.t.	Ja
Groenbeheerplan 2019-2023	Nee	2024	Ja
Wegbeheerplan 2022 – 2026 Besluitvorming raad door omstandigheden 18 januari 2023	Ja	2022 / 18 januari 2023	Ja
Bomennota 2023 - 2033	Ja	2023	Ja

Naam	Rekening 2021	Begroting 2022	Bijgestelde Begroting 2022	Rekening 2022
Openbare verlichting	€ 502.425	€ 504.392	€ 504.392	€ 495.638
Beheer en onderhoud wegen ¹	€ 3.721.101	€ 3.768.470	€ 4.064.986	€ 3.654.496
Openbaar groen ¹	€ 2.231.067	€ 1.779.858	€ 2.127.532	€ 2.103.330
Verkeer	€ 454.900	€ 409.764	€ 409.764	€ 380.633
Beheer/onderhoud riolering en waterhuishouding	€ 2.819.812	€ 2.910.623	€ 2.910.624	€ 2.615.306

Onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 228.890	€ 306.240	€ 306.240	€ 220.243
Onderhoud gemeenschapshuizen	€ 14.103	€ 22.533	€ 22.533	€ 44.998
<i>Begrotingscijfers zijn volgens het nieuwe BBV. Doorverdeelde salarissen en bijkomende kosten zijn verrekend in bovenvermelde kosten. Overige kosten die voorheen in doorverdelingen werden meegenomen, zoals kosten financiën/automatisering/personeel algemeen etc., zijn nu verantwoord onder overhead.</i> ¹ <i>Abusievelijk is een deel van wegen opgenomen onder Openbaar groen in het verleden, dit is hersteld. Vandaar lagere totalen op Openbaar groen en hogere totalen op Beheer en onderhoud wegen ten opzichte van de begroting 2022.</i>				

Algemeen voorbereidingskrediet

Om de uitvoering van de projecten volgens het meerjareninvesteringsplan (MIP) te kunnen realiseren is het noodzakelijk om de voorbereiding een jaar eerder te starten dan vermeld in het MIP.

Hiervoor wordt jaarlijks een algemeen voorbereidingskrediet ad € 250.000 beschikbaar te zijn voor alle kredieten die in het MIP zijn opgenomen. In het jaar dat een bepaald project in het MIP is opgenomen, worden gemaakte voorbereidingskosten overgeheveld naar het krediet voor dat project. Op dit voorbereidingskrediet wordt niet afgeschreven. Dit is al bepaald in de 1^e bestuursrapportage 2013.

Naast bovenstaande investeringen van het MIP kunnen ook in de loop van het jaar nieuwe investeringen worden voorbereid. Deze staan dan nog niet op het MIP vermeld. Ook voor deze investeringen geldt dat voorbereidingskosten worden gemaakt voordat een kredietvoting aan de raad wordt voorgelegd.

De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad binnen het genoemde voorbereidingskrediet bestedingen te doen voor het maken van voorbereidingskosten voor (nieuwe) investeringen.

Als de raad afwijzend besluit over de kredietvoting, dan moeten de gemaakte voorbereidingskosten ten laste gebracht worden van de reserve vermindering kapitaallasten. Wordt het krediet wel gevoteerd, dan worden de voorbereidingskosten overgebracht naar het gevoteerde krediet.

9.5 Financieringsparagraaf

Verordening 212, Artikel 15:

In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. Kasgeldlimiet*
- b. Renterisiconorm*
- c. Berekening van het emu-saldo (bij de begroting)*

Financieringsstatuut

De Wet Fido stelt regels voor het financieringsgedrag van de decentrale overheden, met name gaat het om regels voor het beheersen van financiële risico's, zowel op aangetrokken als op uitgezet geld en voor het beheer van de treasury. In het Financieringsstatuut is de beleidsmatige kant van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstelling, richtlijnen en limieten. In september 2019 is het Financieringsstatuut gemeente Echt-Susteren herzien en vastgesteld door het college.

Kredietrisico op verstrekte leningen.

Tot 1994 werden leningen voor sociale woningbouw door de gemeente aangetrokken en verstrekt aan de woningcorporaties. Het saldo van de leningen aan de woningcorporaties bedraagt €1.394.000 per 31 december 2022. Al deze leningen zijn ondergebracht bij de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Vanaf 1994 trekken woningcorporaties zelf geldleningen aan die eveneens worden ondergebracht bij het WSW. De gewaarborgde geldleningen voor een bedrag van € 477.000 voor zorginstellingen, verenigingen en gemeenschapshuizen betreffen leningen die toegestaan zijn volgens het Financieringsstatuut.

Samenstelling leningenportefeuille en spreiding renterisico.

Volgens de staat van de vaste leningen, behorende bij de rekening 2022 bedraagt de restant schuld, inclusief de leningen voor woningbouw, per 31 december 2022 € 63.780.000. De lasten van rente voor 2022 waren € 796.000. Het gemiddeld rentepercentage bedraagt daarom 1,25%.

Het effectief percentage bedraagt 1,17%. Dit is het percentage exclusief de leningen ter financiering van de woningbouw. De hieruit voortvloeiende lasten worden van de betreffende corporaties terugontvangen. Wanneer de markt daartoe aanleiding geeft en de bepalingen in de betreffende contracten de mogelijkheid bieden, converteren wij waardoor ruimte ontstaat voor door de raad te formuleren nieuw beleid zonder extra belasting voor de inwoners.

Financieringen en beleggingen en af te sluiten transacties

Binnen de marges van het contract van de integrale dienstverlening van onze rekening-courant met de BNG (kredietmaximum € 2.000.000) en de bepalingen van de wet FIDO, waarbij een kasgeldlimiet van 8,5% wordt gehanteerd van de uitgaven op de exploitatie van het betreffende begrotingsjaar € 85.797.000) is de bedrijfsvoering voor het jaar 2022 vorm gegeven.

Meerjarige liquiditeitenplanning

Voor de normale exploitatielasten wordt uitgegaan van het principe dat jaarlijkse uitgaven worden voldaan uit de jaarlijkse inkomsten. Voor een goede liquiditeitenplanning zijn twee zaken van belang, namelijk de verwachte investeringen en de renteontwikkeling op korte en op lange termijn.

Voor de investeringen wordt uitgegaan van het meerjareninvesteringsplan. De renteontwikkeling wordt dagelijks bijgehouden en per kwartaal met de portefeuillehouder financiën besproken. Als de renteontwikkeling daarvoor aanleiding geeft wordt in direct overleg met de portefeuillehouder gehandeld, om mogelijke renterisico's te beperken. Naast de investeringen wordt ook in de liquiditeitenplanning meegenomen de eventuele verkoopopbrengsten uit het grondbedrijf. Door deze aspecten regelmatig te monitoren wordt optimaal gebruik gemaakt van de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt.

Schatkistbankieren

Het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Het wetsvoorstel verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de

mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten op grond van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan. Voor Echt-Susteren heeft het schatkistbankieren relatief weinig gevolgen. Doordat er fors geïnvesteerd wordt, moeten financiële middelen aangetrokken worden. De middelen die niet direct nodig zijn werden tegen 0% "geparkeerd" bij de schatkist. Sinds het tweede halfjaar 2022 is de rente aan het stijgen. Dit betekent dat gemeenten ook voor de geparkeerde middelen bij de schatkist een rentevergoeding ontvangen.

In 2019 is besloten tot het aantrekken van financieringsmiddelen voor een totaalbedrag ad € 40 miljoen tegen verschillende looptijden. Voorwaarde was en is dat de rente negatief moet zijn. Ná de onzekere periode in november 2019 is de rente weer stilaan gestegen, totdat eind januari 2020 de rente voor lang geld weer begon te dalen. Op 9 maart 2020 werd de rente voor het eerst negatief en zijn toen twee lineaire geldleningen van € 10 miljoen elk aangetrokken. Een geldlening met een looptijd van 15 jaar en een rente van -/- 0,11%. De tweede geldlening met een looptijd van 20 jaar en een rente van -/- 0,02%. Per 15 oktober 2020 is de rente weer gedaald en is nog een geldlening afgesloten van € 10 miljoen met een looptijd van 20 jaar tegen een rente van -/- 0,035%. Met de aangetrokken € 30 miljoen kunnen investeringswerken en aflossingen van langlopende schuld gefinancierd worden. De middelen die niet direct nodig zijn worden "geparkeerd" bij de schatkist.

Uitzetten overtollige middelen

Een gemeente mag geen middelen aantrekken en vervolgens uitzetten om inkomsten te genereren. De gemeente is verplicht om de overtollige liquide middelen te parkeren bij de schatkist. Hierop is één uitzondering. Een gemeente mag de overtollige liquide middelen wel uitlenen aan ander decentrale overheden. Sinds de rente in het 2e halfjaar 2022 aan het stijgen is, is de vraag van collega gemeente groot om overtollige liquide middelen van een collega gemeente te kunnen lenen. Het mes snijdt dan aan twee kanten: De uitlenende gemeente ontvangt een hogere rente dan bij de schatkist, de lenende gemeente betaalt een lager rente dan bij de bank. Per 31 december 2022 was een bedrag van € 20 miljoen uitgeleend aan collega gemeenten, zodat het saldo bij de schatkist € 6.316.000 groot was.

Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) en Wet tot aanpassing van het sanctiemechanisme voor decentrale overheden van de Wet houdbare overheidsfinanciën

De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) bevat het benodigde wettelijke instrumentarium voor het bereiken en in stand houden van houdbare overheidsfinanciën. De kern van de wet is verankering van de Europese begrotingsafspraken en de bepaling dat het Rijk en de decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning moeten leveren om aan deze afspraken te voldoen. De meest in het oog springende daarvan is het bereiken van begrotingsevenwicht op middellange termijn. Met deze afspraak wordt uitdrukking gegeven aan de noodzaak van een houdbare EMU-schuld. De beheersing van het EMU-saldo is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het Rijk en de decentrale overheden. De eindverantwoordelijkheid voor de overheidsfinanciën als geheel ligt bij het Rijk. Om deze verantwoordelijkheid in te kunnen vullen, heeft het Rijk, in het bijzonder de Minister van Financiën, de instrumenten daarvoor nodig. De inkomsten en uitgaven van de decentrale overheden staan niet onder de directe invloed van het Rijk. Het huidige artikel 6 van de Wet Hof biedt de Minister van Financiën de mogelijkheid om het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen via een sanctiemechanisme. Met deze wetswijziging wordt het sanctiemechanisme vervangen door een correctiemechanisme. Met het correctiemechanisme bestaat de mogelijkheid om het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen bij een dreigende, meerjarige, overschrijding van de vastgestelde norm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden. Het correctiemechanisme treedt alleen in werking als de macronorm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden structureel wordt overschreden. Het opleggen van sancties aan de decentrale overheden op grond van het correctiemechanisme is pas mogelijk als op realisatiebasis sprake is van de overschrijding van de tekortnorm.

N.B. De sanctie bestaat uit een korting op het gemeentefonds als op macroniveau de gemeenten een overschrijding van dit EMU-saldo veroorzaken. De individuele gemeente heeft daarop geen invloed.

Meerjarige ontwikkeling financiering

Om een beeld te vormen van onze gemeentelijke schuldpositie kan men werken met diverse ratio's. Vaak komen hier echter cijfers uit die van toepassing zijn voor het bedrijfsleven, maar in mindere

mate geschikt zijn voor de lagere overheid. Daarom wordt gekozen voor een andere insteek om toch een oordeel te kunnen vormen over onze gemeentelijke schuldenpositie. Men kan zich de vraag stellen: wanneer is de schuld te hoog? In zijn algemeenheid kan men zeggen dat de schuld te hoog is als deze meer bedraagt dan 150% van de exploitatie-uitgaven. Voorzichtigheid is geboden als de schuld tussen de 100% en 150% van de exploitatie-uitgaven bedraagt.

Schulden nemen door de rentelasten meerjarig begrotingsruimte in. Als de rentelasten te hoog oplopen, wordt te zeer beslag gelegd op de begrotingsruimte, waardoor geen ruimte meer overblijft voor reguliere activiteiten.

In onderstaande tabel zijn opgenomen de saldo van de geldleningen per 31 december van het dienstjaar evenals de betaalde rente behorende bij deze geldleningen en de exploitatietotalen per 31 december van het dienstjaar.

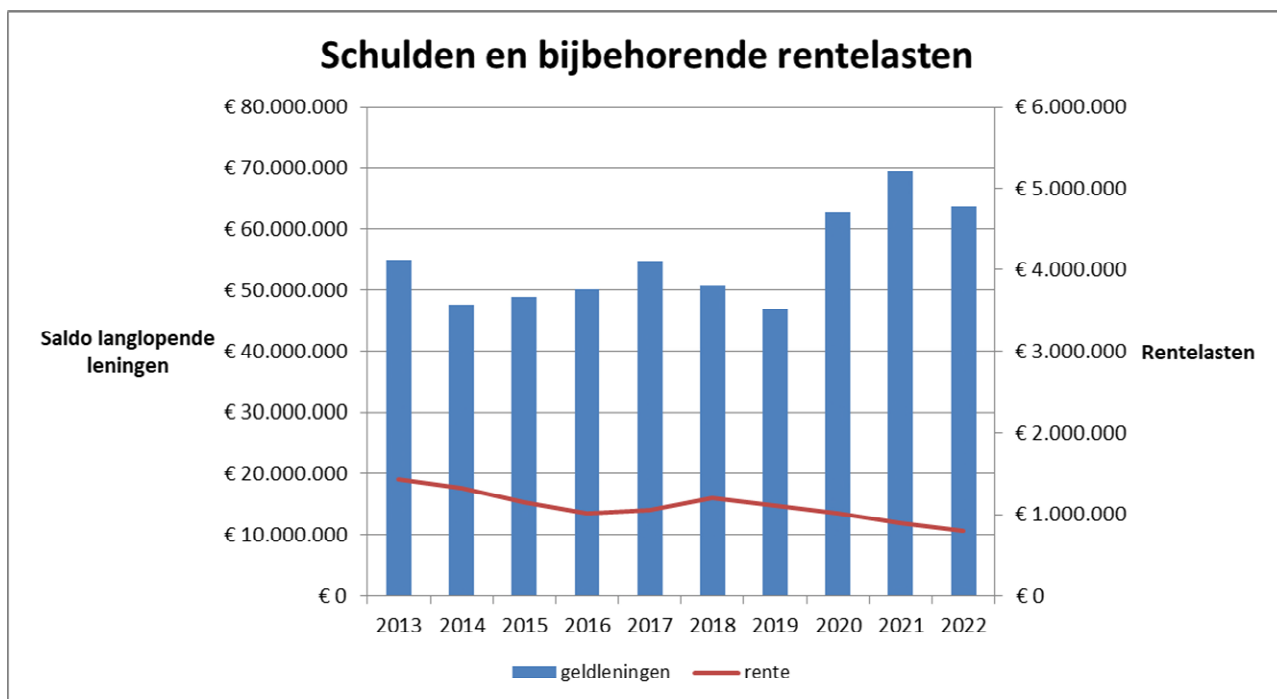
In de laatste kolom wordt de verhouding weergegeven tussen de schuld en het exploitatietotaal. Geconcludeerd mag worden dat onze gemeente met een percentage schuld van 90,03% in relatie tot het exploitatie totaal voor 2021 zich in de veilige zone bevindt.

Saldo per	Saldo vaste geldleningen	Betaalde rente	Exploitatie totaal begroot	Schuld exploitatie totaal in procenten
31-12-2013	€ 54.967.283	€ 1.433.187	€ 65.269.000	84,22%
31-12-2014	€ 47.553.356	€ 1.320.564	€ 65.939.000	72,13%
31-12-2015	€ 48.801.828	€ 1.150.286	€ 82.672.000	59,03%
31-12-2016	€ 50.043.000	€ 1.018.045	€ 80.682.000	62,02%
31-12-2017 *)	€ 54.828.000	€ 943.000	€ 77.956.000	70,33%
31-12-2018	€ 50.801.000	€ 1.199.000	€ 73.829.000	68,81%
31-12-2019	€ 46.840.000	€ 1.111.000	€ 76.056.000	61,59%
31-12-2020	€ 62.875.000	€ 1.013.000	€ 78.267.000	80,33%
31-12-2021 **)	€ 69.387.000	€ 888.000	€ 77.073.000	90,03%
31-12-2022 ***)	€ 63.780.000	€ 796.000	€ 85.797.000	74,34%

*) De te betalen rente is in 2017 lager doordat een kasgeldlening ad € 20.000.000 is afgesloten met een negatieve rente.

**) Het saldo van de schuldenlast is weliswaar gestegen, maar de rentelast is gedaald. Bij de schatkist is ruim € 27 miljoen geparkeerd per 31 december 2021, waardoor per saldo de schuldenlast € 42,3 miljoen bedraagt.

***) Het saldo van de schuldenlast is weliswaar gestegen, maar de rentelast is gedaald. Bij de schatkist is ruim € 6 miljoen geparkeerd en € 20 miljoen is uitgezet bij collega gemeenten per 31 december 2022, waardoor per saldo de schuldenlast € 37,8 miljoen bedraagt.

Renterisiconorm

Voor de leningen is van belang de wettelijke renterisico norm. Door deze normstelling, zijnde 20% van het begrotingstotaal aan het begin van het dienstjaar, wordt een kader gesteld om openbare lichamen tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te laten komen, dat het renterisico op grond van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. Bij een gelijkmatige opbouw van de leningenportefeuille, waarbij niet in enig jaar een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille geherfinancierd moet worden, wordt het renterisico op de vaste schuld gespreid over de jaren. Een verandering van de rente werkt zodoende vertraagd door op de rentelasten en baten in enig jaar. Voor de berekening van het renterisico moet modelstaat B opgesteld worden.

Modelstaat B

- Renterisico vaste schuld over het jaar 2022
- Gemeente Echt-Susteren
- Provincie Limburg

Toelichting: renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm

Modelstaat B wordt eenmaal per jaar als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder gezonden. Op deze staat wordt het renterisico van de komende vier jaren gerapporteerd. Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico heeft betrekking op het gehele openbare lichaam, zoals ook op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm. De renterisiconorm heeft betrekking op het totaal van de begroting van uitsluitend het komend jaar. Het komend jaar is 2022.

(Bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen Renterisiconorm	2022 begroot	2022 rekening
1	Renteherzieningen	€ 0	€ 0
2	Aflossingen	€ 5.624	€ 5.607
3	Renterisico 1 + 2	€ 5.624	€ 5.607
4	Renterisiconorm	€ 17.159	€ 17.159
5a = 4 > 3	Ruimte onder renterisiconorm	€ 11.535	€ 11.552
5b = 3 > 4	Overschrijding renterisiconorm		
Berekening renterisiconorm			
4a	Begrotingstotaal	€ 85.797	
4b	Percentage regeling	20%	
4 = (4a x 4b /100)	Renterisiconorm	€ 17.159	

Berekening kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet moet worden berekend aan het begin van elk kalenderjaar en bij wijziging van elk percentage.

Begrotingstotaal 2022	€ 85.797.000
Het bij ministeriele regeling vastgesteld percentage	8,5%
Kasgeldlimiet: € 85.797.000 x 8,5% =	€ 7.293.000

Toelichting kasgeldlimiet

Rapportage van over- en overschrijding van de kasgeldlimiet vindt plaats via de financieringsparagraaf bij de jaarrekening en bij de begroting. In de jaarrekening worden opgenomen de kwartaalstaten van het 1^e tot en met 4^e kwartaal 2022. Als in drie achtereenvolgende kwartaalrapportages de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt de toezichthouder daarvan op de hoogte gesteld, zo enigszins mogelijk ruim voorafgaand aan de derde overschrijding. In een plan van aanpak moet aangegeven worden hoe opnieuw aan de kasgeldlimiet te voldoen. Dit plan moet door Gedeputeerde Staten goedgekeurd worden. Zoals uit de kwartaalstaten (zie volgende pagina) blijkt, was er in 2022 geen sprake van een overschrijding van de kasgeldlimiet.

Berekening EMU-saldo

Beheersing van het EMU-saldo begint met een goede informatievoorziening, ook over het begrote EMU-saldo van de lokale overheid. Het EMU-saldo moet over alle jaren van de meerjarenbegroting gepresenteerd worden, daarom voor de jaren 2022 tot en met 2025. De berekening is als bijlage opgenomen in deel II van deze begroting.

Renteschema

In artikel 13 van het besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten is opgenomen dat met ingang van het begrotingsjaar 2018 in de financieringsparagraaf inzicht moet worden gegeven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. In onderstaand renteschema staan de gevraagde gegevens vermeld.

Renteschema		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering		808.671
De externe rentebaten (idem)		- 154.800
Saldo rentelasten en baten		653.871
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	- 5.634	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	- 29.972	
De rentebaat van doorverstrekte leningen als daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering) die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	- 68.722	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		- 104.328
Rente over eigen vermogen		+ 0
Rente over voorzieningen		+ 0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		549.543
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		- 549.543
Renteresultaat op het taakveld Treasury		- 0

Modelstaat A

Liquiditeitspositie over het 1^e tot en met en 4^e kwartaal 2022 Provincie Limburg

Berekening liquiditeitspositie

Op deze staat moet eenmaal per kwartaal de gemiddelde liquiditeitspositie over het voorgaande kwartaal worden ingevuld. Het gaat hierbij om de gemiddelde liquiditeitspositie van het gehele openbare lichaam, inclusief bedrijven en andere takken van dienst. Schuldverhoudingen tussen de algemene dienst en bedrijven of andere takken van dienst moeten niet worden opgenomen. De staten moeten op kwartaalbasis worden verstuurd naar de toezichthouder. De staten over de kwartalen van het afgelopen jaar worden ook als onderdeel van de financieringsparagraaf in het jaarverslag over het voorgaande jaar naar de toezichthouder gezonden.

Bij het bepalen of een lening tot een korte schuld gerekend kan worden, moet rekening worden gehouden met de gehanteerde derivaten. Uitgangspunt hierbij is dat het resultaat van de onderliggende lening en het derivaat telt. Een lange vastrentende lening waarop een derivaat wordt afgesloten, met als gevolg een variabele (bv. 3-maands) rente, heeft een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar en moet tot de korte schuld worden gerekend.

Bedragen x € 1.000

	maand	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
(1) Vlottende (korte) schuld	1	5.000	5.551	4.501	4.950
	2	5.000	5.001	5.232	4.500
	3	5.050	5.000	4.500	4.534
(2) Vlottende middelen	1	35.235	29.053	32.741	33.560
	2	27.301	27.380	31.596	30.644
	3	27.323	29.991	33.634	34.651
(3) Netto vlottende schuld (+) overschot (-)	1	- 30.235	- 23.502	-28.240	-28.610
	2	- 22.301	- 22.379	-26.364	-26.144
	3	- 22.273	-24.991	-29.134	-30.117
(4) Gemiddelde netto vlottende schuld (+) Gemiddeld overschot vlottende middelen (-)		- 24.936	-23.624	-27.913	-28.290

(5) Kasgeldlimiet		7.293	7.293	7.293	7.293
(6a) Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)		32.229	30.917	35.206	36.213
(6b) Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)					
Berekening kasgeldlimiet					
De kasgeldlimiet moet worden berekend aan het begin van elk kalenderjaar en bij wijziging van elk percentage (post 8).					
(7) Begrotingstotaal		85.797	85.797	85.797	85.797
(8) Het bij ministeriele regeling vastgesteld percentage		8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(9) Kasgeldlimiet: $7 \times 8 : 100$		7.293	7.293	7.293	7.293

Toelichting

Post 1: het gezamenlijk bedrag van

1. De opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van korter dan één jaar
2. De schuld in rekening-courant
3. De voor een termijn van korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden
4. Overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld

Post 2: het gezamenlijk bedrag van

5. De contante gelden in kas
6. De tegoeden in rekening-courant
7. De overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar

Post 7: stand van de begroting per 1 januari van het betreffende jaar.

9.6 Paragraaf bedrijfsvoering

Verordening 212: Artikel 18: In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand*
- b. Percentage ziekteverzuim*

Servicecentrum MER

Afdeling Bedrijfsvoering

Sinds 1 juli 2017 is de afdeling bedrijfsvoering van het Servicecentrum MER operationeel. De taakvelden Financiën, HRM, DIV en I&A zijn ondergebracht bij deze afdeling.

Juridische zaken

Vanuit de gemeentelijke organisatie en Servicecentrum MER (Omgevingsdienst, Sociaal Domein en Bedrijfsvoering) wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de juridische vraagbaak- en controlfunctie van cluster Veiligheid & Juridische Zaken. Hierdoor kunnen juridische risico's reeds in de voorfase worden afgewend. De verwachting is dat de juridische vraagbaak- en controlfunctie in 2023 zich doorzet en dat er organisatiebreed meer juridisch advies wordt ingewonnen op verschillende beleidsterreinen. Gelet op de ervaren inefficiënties tussen de MER-partners in het bezwarenproces wordt er gestreefd naar harmonisatie en uniformering in de administratieve afhandeling van het bezwaarproces. Daartoe is een intergemeentelijke projectgroep ingesteld die het bezwarenproces van de MER-partners harmoniseert en uniformeert ten behoeve van een efficiënt leanproces voor de afdelingen Omgevingsdienst en Sociaal Domein van het Servicecentrum MER.

In vergelijking met voorgaande jaren is het aantal bezwaren vrijwel stabiel gebleven met soms een uitschieter. Deze uitschieters zijn meestal het gevolg van beleids- en wetswijzigingen. Meer dan voorheen is ook ingezet op premediation wat in diverse gevallen tot een minnelijke oplossing dan wel het intrekken van het bezwaarschrift heeft geleid. Door het intensiveren van de aanpak van ondermijning bestaat de verwachting dat er meer (extern) juridisch advies wordt ingewonnen en dat daarmee samenhangend ook een toename van het aantal bezwaar- en beroepschriften te verwachten is.

De Wet Open Overheid (Woo) is per 1 mei 2022 in werking getreden. Deze wet vervangt de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). De wet geeft regels over het actief openbaar en toegankelijk maken van overheidsinformatie en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De wet verplicht overheidsorganisaties documenten in elf categorieën (wet- en regelgeving, organisatiegegevens, raadsstukken, bestuurstaken, stukken van adviescolleges, convenanten, jaarplannen en -verslagen, Woo-verzoeken, onderzoeken, beschikkingen en klachten) actief openbaar te maken, welke taak mogelijk extra formatie meebrengt. De afhandeling van met name complexe en omvangrijke Woo-verzoeken heeft een extreme belasting voor de gemeentelijke organisatie tot gevolg. De verwachting is dat de ingezette tendens dat veelvuldig een beroep wordt gedaan op de Woo voor het toezenden van informatie inzake bestuurlijke aangelegenheden zich zal blijven voortzetten.

Bij de afhandeling van klachten wordt zoveel mogelijk de minnelijke procedure toegepast omdat dit in veel gevallen tot een voor alle betrokkenen positief resultaat leidt. Voor de afhandeling van klachten over het Servicecentrum MER geldt dat de ontvangst en registratie van die klachten en ook de bewaking van de procedure bij de moedergemeente ligt. Dit vanwege de regierol van de moedergemeente ten opzichte van Servicecentrum MER. Dit heeft tot voordeel dat er veel meer zicht is op de aard en omvang van het aantal klachten. Daarnaast kan een klacht, respectievelijk de afwikkeling ervan, bijdragen aan verbetering van de dienstverlening.

Verder worden de gevolgen van de Omgevingswet die -na instemming van de Eerste Kamer op de voorgenomen datum van inwerkingtreding- op 1 januari 2024 in werking treedt inzichtelijk gemaakt en wordt op de wijzigingen voor de organisatie zoveel mogelijk geanticipeerd.

HRM

Organisatieontwikkeling

In de snel veranderende wereld moet de organisatie flexibel kunnen bewegen om in te spelen op de opgaven die op ons afkomen. Afgelopen jaren is te weinig tijd besteed aan de ontwikkeling van de organisatie. Gelet op de krappe arbeidsmarkt en ontstane capaciteitsvraagstukken is zicht op processen en een goede focus noodzakelijk. Management en bestuur zijn daarom met elkaar in gesprek gegaan om een gezamenlijke koers voor de komende jaren te bepalen.

Om onze dienstverlening te garanderen is het noodzakelijk dat de organisatie steeds kan inspelen op de veranderende behoeften van de samenleving. Dit vereist een flexibele organisatie die inzet op effectiviteit en continu streeft naar verbetering. In het hoofdlijnenakkoord is vastgelegd dat daarom wordt ingezet op de volgende vier ontwikkelsporen

- **Professionalisering:**
De medewerker is de professional, hij is goed gekwalificeerd en is specialist in zijn vakgebied. Naast de tijd die de medewerker besteedt aan inhoudelijke taken en werkzaamheden is ruimte nodig om te werken aan eigen ontwikkeling en aan de ontwikkeling van de organisatie als geheel. De leidinggevende stimuleert deze ontwikkeling, geeft coachend leiding en vertrouwen.
- **Optimaliseren werkomgeving:**
Faciliteiten zoals huisvesting en ICT-voorzieningen zijn een belangrijk onderdeel van aantrekkelijk werkgeverschap. Mogelijkheden als hybride werken, autonomie en regelvrijheid dragen bij aan het aantrekken van de juiste professionals en aan het behouden van vitale en goed gekwalificeerde medewerkers.
- **Continu verbeteren:**
Door de wendbaarheid van de organisatie te vergroten kan op de juiste manier worden ingespeeld op de steeds sneller veranderende wereld om ons heen. Van activiteitgericht naar procesgericht werken op basis van proces- en zaakgericht werken, Lean en stimulerend leiderschap.
- **Aandacht voor medewerkers:**
Betrokken en bevlogen medewerkers zijn cruciaal voor het succes van de organisatie. Leidinggevendenden moeten dan ook voldoende tijd besteden aan coaching en begeleiding van medewerkers. En om medewerkers nog meer te betrekken bij de organisatie wordt onder andere ingezet op het organiseren van ontmoetingen en sociale activiteiten.

De ontwikkeling van de organisatie wordt conform deze vier sporen vormgegeven via een meerjarige programmatische aanpak, genaamd GROEI.

Cao Gemeenten 2021-2022

In het LOGA-overleg (Landelijk Overleg Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden) is een akkoord bereikt voor de Cao Gemeenten 2021 - 2022. In dit akkoord is een structurele salarisverhoging afgesproken van 1,5% met ingang van 1 december 2021 en 2,4% per 1 april 2022.

De structurele salarisverhogingen worden tot het pensioengevend inkomen gerekend en dit betekent dat de pensioenpremie voor de werkgever hoger is geworden.

Harmonisatie arbeidsvoorwaarden

Alle lokale arbeidsvoorwaardenregelingen zijn opgenomen in een personeelshandboek. Naar aanleiding van een evaluatie is in 2021 gestart met het actualiseren van een aantal regelingen voor alle MER-organisaties. In 2022 zijn diverse regelingen geactualiseerd. De actualisatie duurt ook nog voort in 2023.

HR21

Sinds 2018 maakt de gemeente Echt-Susteren gebruik van het functiebeschrijvings- en –waarderings-systeem HR21. Om het functieboek actueel te houden vindt er ieder jaar een onderhoudsronde plaats.

In 2022 is verder gegaan met het opstellen van resultaatbeschrijvingen per functie, wat in 2021 al in gang was gezet. De competenties die horen bij de HR21-functies zijn hierin meegenomen. Voor het vastleggen van resultaatafspraken over de taken, de beoogde (persoonlijke) ontwikkeling en afspraken over werktijd,

-plek en –planning is een daarvoor ontwikkeld formulier beschikbaar. Het jaar 2022 was beoogd als proefjaar om hiermee te experimenteren door leidinggevend en medewerkers. Door de hoge werkdruk, vacatures, ziekte en actuele prioriteiten is hier onvoldoende ervaring mee opgedaan om eventueel gewenste bijstellingen door te voeren alvorens deze systematiek definitief vast te stellen. Daarom is het experimenteerjaar met een jaar verlengd. Vervolgens kan dan in 2023 worden besloten in welke vorm dit formulier kan worden vastgesteld en welke invloed dit heeft op de gesprekkencyclus.

Opleiden en ontwikkelen

Door coronamaatregelen is de uitvoering van het opleidingsbeleid in 2021 op diverse plekken gestagneerd en uitgesteld. In 2022 is dit weer opgepakt en is er veel aandacht gegeven aan de ontwikkeling van medewerkers. Het beschikbare budget voor opleidingen is dan ook volledig benut. Eind 2022 heeft weer een organisatiebrede inventarisatie plaatsgevonden om inzicht te krijgen in opleidingswensen en –behoeften, op basis waarvan een opleidingsbeleid 2023 is samengesteld.

Naar aanleiding van de uitkomsten van het PSA-onderzoek in 2021 hebben twee teams vanuit hun behoefte om werkdruk aan te pakken in 2022 Ciep-trainingen ingezet. Het toepassen van deze werkmethode creëert zelfsturing, rust, overzicht, structuur en focus. Op basis van een evaluatie in samenwerking met de opleider, wordt besloten over een eventueel aanbod voor andere teams. Verder is een start gemaakt met de introductie van het lean-gedachtengoed. Deze filosofie van continu verbeteren is gericht op verminderen van werkdruk en het goed inrichten van processen. Vier groepen medewerkers hebben middels incompany workshops kennis gemaakt met de beginselen van lean. Daarnaast zijn 4 kernteams aan de slag gegaan met het in kaart brengen van procesverbeteringen op het gebied van:

- Ruimtelijke Initiatieven
- Beantwoorden Moties en Toezeggingen
- Subsidies
- Meldingen Openbare Ruimte

In vervolg daarop worden gesignaleerde verbetermogelijkheden stap voor stap toegepast in deze processen.

HR-systeem

Eind 2021 is HRM begonnen met de zoektocht naar een nieuw HR-systeem voor de vier MER-organisaties. Dit is gedaan via een Europese aanbesteding. Verschillende leveranciers hebben zich ingeschreven en begin 2022 hebben de leveranciers een demo gegeven van hun HR-systeem. Een afvaardiging vanuit de 4 organisaties – bestaande uit medewerkers en leidinggevend, HRM, Financiën en Informatisering – heeft samen een favoriet aangewezen. Het nieuwe HR-systeem wordt geleverd door IJk, en het pakket zelf is van AFAS.

Personeelsplanning

Om gewenste resultaten te behalen is een goede match tussen (bestuurlijke) opgaven enerzijds en medewerkerscapaciteit anderzijds noodzakelijk. Om hier sturing aan te geven werkt het management sinds 2019 aan Strategische Personeelsplanning. Hiermee wordt cyclisch inzicht verkregen in benodigde HR-interventies.

Arbo

In 2021 is gewerkt aan een gezamenlijke arbobeleid. Het Arbobeleidsplan 2022 – 2026 is eind 2022 in de vier MER-organisaties vastgesteld. Het arbobeleid vormt de kapstok waaronder overige arbo gerelateerde onderwerpen een plaats gaan krijgen. Denk hierbij aan het harmoniseren van werkzaamheden in het kader van arbo en verder beleid ontwikkelen/harmoniseren.

Medewerkers krijgen steeds meer te maken met agressie en wangedrag. In het najaar van 2022 is de basiscursus agressietraining georganiseerd. Hieraan hebben ongeveer 40 medewerkers, op vrijwillige basis deelgenomen. Het is de bedoeling om deze cursus iedere twee jaar te herhalen. In het tussenliggende jaar zal de basistraining aangeboden worden voor nieuwe medewerkers en medewerkers die de training nog niet gevolgd hebben.

Door coronamaatregelen is in 2021 nog geen uitvoering gegeven aan de spreekuren van de bedrijfsarts op locatie. Sinds 2022 vinden deze weer op locatie voor de vier MER-organisaties plaats.

In 2021 is een nieuwe RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie) uitgevoerd en een bijbehorend Plan van Aanpak opgesteld. De implementatie hiervan is gestart in 2021 en loopt door in 2022. Het betrouwbaar en actueel houden van de RI&E is een continue proces en hierbij worden jaarlijks een deel van de in 2021 geconstateerde knelpunten aangepakt.

HRM-kengetallen

Leeftijdsopbouw per 31 december 2022							
	Totaal	< 25	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55-59	> 60
Totaal aantal medewerkers	139	1	16	29	40	24	29
mannen	81	0	7	19	20	15	20
vrouwen	58	1	9	10	20	9	9

Deeltijdfactor per 31 december 2022		Aantal		Percentage	
	TOTAAL	Fulltime	Parttime	Fulltime	Parttime
Totaal aantal medewerkers	139	101	38	73%	27%
mannen	81	77	4	55,5%	2%
vrouwen	58	24	34	17,5%	25%

Ontwikkeling gemiddeld ziekteverzuimpercentage	
2017	5,48%
2018	4,08%
2019	4,22%
2020	6,41%
2021	7,27%
2022	8,01%*

Schaalbezetting per 31 december 2022		
Schaal	Aantal medewerkers	%
0 t/m 3	0	0%
4 t/m 6	19	14%
7 t/m 9	51	37%
10 t/m 12	63	45%
13 en hoger	6	4%
Totaal	139	100,0%

* De stijging van het ziekteverzuim is met name te wijten aan een aantal langdurig zieken en ziekte als gevolg van Corona.

Ontwikkeling personeelsbestand	
2017	151,54 fte
2018	126,08 fte
2019	126,53 fte
2020	126,85 fte
2021	129,47 fte
2022	132,36 fte
Per 1 juli 2017 zijn onderdelen Bedrijfsvoering overgegaan naar het Servicecentrum MER.	

Indicatoren/kengetallen	
Wettelijk voorgeschreven	
Formatie fte per 1.000 inwoners	4,05 fte
Bezetting fte per 1.000 inwoners	4,09 fte
Apparaatskosten per inwoner	€ 384,11
Kosten externe inhuur als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	9,82%
Overhead in % van totale lasten	7,60%

Financiën

Beleids- en budgetcyclus

In 2022 zijn de volgende producten uit de Beleids- en budgetcyclus (BBC) aan de raad aangeboden:

Raad	Product
6 juli 2022	jaarrekening 2021
6 juli 2022	1 ^e bestuursrapportage 2022
6 juli 2022	kadernota 2023
3 november 2022	begroting 2023
14 december 2022	2 ^e bestuursrapportage 2022

Op 3 november 2022 is de nieuwe Nota reserves en voorzieningen 2022 door de raad vastgesteld.

Kostentoerekening

Omdat medewerkers van de gemeente ook werken aan investeringen en grondexploitaties, worden uurkosten hiervan toegerekend aan bedoelde investeringen en exploitaties. Dit is gerechtvaardigd vanuit het oogpunt van kosten toerekenen waar ze thuishoren en is ook bedrijfseconomisch gebruikelijk.

Relatie met programma's

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de gemeentelijke organisatie, niet alleen de ambtelijke organisatie maar ook de 'bestuurlijke' organisatie. De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de programma's. Het slagen van de programma's is voor een belangrijk deel afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering.

Er is een samenhang tussen het programma Bevolking en Bestuur en de paragraaf Bedrijfsvoering. De paragraaf richt zich op de reguliere operationele kaders terwijl het programma zich meer richt op de relatie tussen de inwoners en de gemeente.

Frauderisico

Het college is zich bewust van het inherente risico van fraude dat zij, zowel intern als extern, loopt bij het uitvoeren van haar activiteiten. Het college heeft in 2023 een notitie frauderisicoanalyse 2022 vastgesteld. In de komende jaren wordt verder invulling gegeven aan de frauderisicoanalyse.

Externe partijen moeten er op kunnen vertrouwen dat de gemeente en haar medewerkers op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zaken doen. Daarom heeft de gemeente een gedragscode opgesteld die door iedere medewerker bij indiensttreding wordt ondertekend. Het belang van de gedragscode en de naleving wordt periodiek benadrukt en is onderwerp van gesprek tussen leidinggevende en medewerker. Er is een vertrouwenspersoon en meldpunt ingesteld waarbij eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld. De gedragscode is beschikbaar via onze website en wordt (daarmee) ook gedeeld met onze externe relaties.

Onze (financiële) processen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheiding. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwikkelen en toegang heeft tot activa.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management of directie maatregelen doorbreekt en het risico van samenspanning tussen medewerkers. Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen moeten er toe bijdragen dat override of controls wordt gesignaleerd.

De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Gezien de activiteiten van de gemeente heeft informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy en daarmee samenhangende reputatie een hoge prioriteit.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de CISO (Concern Information Security Officer) en de Functionaris Gegevensverwerking de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern via interne audits, als extern via het ISAE 3402 onderzoek en ISO 27001 audit. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

Het college is van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze worden gemitigeerd.

Informatiemanagement

Informatie & automatisering

In 2020 is het bedrijfsplan Informatisering vastgesteld. In dit bedrijfsplan is weergegeven wat Servicecentrum MER doet op het gebied van Informatisering voor de klantorganisaties, welke producten en diensten Servicecentrum MER levert en wat daarvoor nodig is.

In 2022 zijn hiertoe een aantal projecten uitgevoerd binnen de 4 clusters:

- Informatiebeheer;
- Informatiebeveiliging & Privacy;
- ICT;
- Informatiemanagement.

Deze 4 clusters hebben ook in 2022 gezorgd voor een groot aantal informatiseringstaken. Cluster Informatiebeheer heeft zich bezig gehouden met het registreren van de inkomende communicatie en het op orde krijgen en houden van het archief. Cluster Informatiebeveiliging & Privacy heeft ondersteund bij en toezien op het naleven van de wetgevingen rondom gegevensveiligheid zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). De basistaak van cluster ICT (het professioneel beheren en onderhouden van onze complexe ICT infrastructuur die nodig is om onze medewerkers optimaal te ondersteunen) heeft ook in 2022 veel aandacht gehad. Het cluster Informatiemanagement is in 2022 aan de slag geweest met een aantal voorbereidende werkzaamheden om innovatieve oplossingen te kunnen implementeren die de dienstverlening verhogen.

Een aantal projecten die in dit kader zijn uitgevoerd zijn:

- Impactanalyse en voorbereiding implementatie Microsoft Office 365;
- Netwerksegmentatie en vervanging firewalls;
- Implementatie MER breed werkplekconcept;
- Verbetering gegevensveiligheid (informatiebeveiliging en privacy);
- Opstellen en starten met uitvoering Verbeterplan Informatiebeheer.

Het harmoniseren, standaardiseren en digitaliseren van werkwijzen, oplossingen en aanpak zijn hierin een succesbepalende factor gebleken.

SC MER vervolgt hierin de aanpak van het professionaliseren van onze diensten en toegevoegde waarde.

Facilitaire Zaken

Vergaderapparatuur

In 2022 zijn alle vergaderruimtes in het gemeentehuis voorzien van moderne vergaderapparatuur. De gebruiksvriendelijke AV-apparatuur wordt gebruikt voor presentaties, maar is ook uitermate geschikt voor online vergaderingen. Het hybride werken krijgt hierdoor een positieve boost.

Representatieve ruimtes

Na het opknappen van de vergaderruimtes is eind 2022 gestart met het herinrichten van het eerste gedeelte van de kantoren in de bestuurscirkel. Afronding van deze herinrichting volgt in 2023, evenals de herinrichting van de Trouwzaal (hier worden 3 kantoorruimtes gecreëerd) en van de wethouderskamers en cirkel.

Beveiligingsdiensten

De beveiligingsdiensten van het gemeentehuis zijn in 2022 opnieuw aanbesteed. In oktober heeft een nieuwe partij de aanbesteding gewonnen en hebben het stokje overgenomen.

Vernieuwing ICT-werkplek

In MER-verband zijn in 2022 alle ICT-werkplekken vervangen. De standaard werkplek is vernieuwd en uitgebreid en alle medewerkers zijn voorzien van o.a. twee beeldschermen. De medewerkers van Echt-Susteren zijn ook voorzien van een persoonlijke toetsenbordset voor het werken op kantoor.

Vernieuwing wifi en beveiligingscamera's

De daadwerkelijke vernieuwing van de wifi en de beveiligingscamera's is gepland in 2023. In 2022 hebben de voorbereidende werkzaamheden plaatsgevonden en is langdurig gewerkt aan de nieuwe bekabeling.

Portofoons

In 2022 zijn nieuwe portofoons aangeschaft voor de crisisorganisatie. Deze worden in 2023 geïnstalleerd.

Doorontwikkeling facilitaire dienstverlening

De ingezette professionalisering van de interne dienstverlening is doorgezet en wordt in 2023 verder opgepakt.

Evenementen

In 2022 werd de gebruikelijke facilitaire ondersteuning geleverd bij in- en externe evenementen.

Gevolgen Corona maatregelen

De gevolgen van Corona zijn in 2020, 2021 en 2022 voor iedereen merkbaar en zichtbaar geweest. De maatregelen die getroffen zijn om het virus te beteugelen zijn ook in 2022 nog gedeeltelijk gehandhaafd gebleven. Echter medio maart 2022 zijn de maatregelen opgeheven en wordt Corona gaandeweg aangemerkt als een "gewone" griep. Indien de situatie niet wijzigt wordt in dit jaarverslag voor de laatste keer over Corona gerapporteerd.

Marketing, communicatie en branding

Nieuw intranet

In 2022 heeft het project om te komen tot een nieuw intranet een boost gekregen. Een leverancier heeft de aanbesteding gewonnen en de voorbereidingen zijn in gang gezet. Hierdoor kan in 2023 een nieuw multifunctioneel intranet worden opgeleverd.

9.7 Paragraaf verbonden partijen

Verordening 212, artikel 19:

1. *In de paragraaf verbonden partijen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval van elke verbonden partij op:*
 - a. *De naam en vestigingsplaats*
 - b. *Het financieel belang van de gemeente*
 - c. *De zeggenschap van de gemeente*
 - d. *Het publiek belang dat wordt gediend met de deelname*
 - e. *De bestuursstructuur*
2. *Het beleid over verbonden partijen wordt vastgelegd in de Nota verbonden partijen. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:*
 - a. *De uitgangspunten voor het beleid over verbonden partijen*
 - b. *Het denkkader voor de uitvoering van taken door verbonden partijen*
 - c. *De randvoorwaarden voor deelname in een-verbonden partij*
 - d. *Het beheer van en het toezicht op een verbonden partij*

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vastgelegd dat de paragraaf verbonden partijen wordt opgesplitst in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Stichtingen/verenigingen;
3. Coöperaties/vennootschappen.
4. Overige verbonden partijen.

De betekenis van deze paragraaf is afhankelijk van de vraag of er een Nota Verbonden Partijen aanwezig is, waarin een kader stellend overzicht is opgenomen. De paragraaf verbonden partijen kan zich dan beperken tot het geven van een totaalbeeld van participaties in verbonden partijen en de financiële aspecten er van.

Inleiding

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de zogenaamde 'verbonden partijen'. Dit zijn rechtspersonen waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. De gemeente heeft een bestuurlijk belang, als ze een zetel heeft in het bestuur, of als ze stemrecht heeft. De gemeente heeft een financieel belang, als zij geld ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement, of als financiële problemen bij de betreffende rechtspersoon verhaald kunnen worden op de gemeente.

Een partij die jaarlijks een subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een juridische afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij.

Visie en beleid over verbonden partijen.

De gemeente Echt-Susteren streeft ernaar om een bestuurlijk en financieel belang te houden in die organisaties die een bijdrage leveren aan het openbaar belang en waarvan de activiteiten aansluiten bij het beleid zoals dat door de gemeente Echt-Susteren wordt gevoerd.

De Nota verbonden partijen 2022 is vastgesteld in de raadsvergadering van 14 december 2022. In deze nota is het beleid over verbonden partijen geformuleerd en is meegenomen de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen die in 2022 is vastgesteld door de Eerste kamer.

Algemeen

Bij het aangaan en continueren van samenwerking met - of deelnemingen in - verbonden partijen, is het van belang om af te wegen:

- Wat is de meest doelmatige manier om de betreffende taak uit te voeren?
- In hoeverre is gegarandeerd, dat de verbonden partij bij de taakuitvoering de resultaten realiseert die de gemeente voor ogen staan?
- Heeft de gemeente voldoende inhoudelijk en financieel inzicht in de taakuitvoering?

De gemeente Echt-Susteren heeft bestuurlijke en financiële belangen in diverse verbonden partijen, zoals gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard blijft de gemeente Echt-Susteren beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden houden over deze partijen. Een volledig overzicht van de partijen waarin de gemeente bestuurlijk en/of financieel per 31 december 2022 participeerde, treft u in deze paragraaf aan.

Samenwerking is noodzakelijk. Alle taken die de gemeente samen met anderen beter, efficiënter en effectiever kan doen dan alleen, komen daarvoor in principe in aanmerking. Alleen, hierbij moet iedere keer opnieuw de schaal in aanmerking genomen worden. Een grotere schaal biedt vaak een groter draagvlak (economisch, kennis, distributie). Daarnaast kan uiteraard in bepaalde gevallen ook nog worden gekozen voor uitbesteden.

Het niveau van samenwerking kan uiteraard ook verschillen. Samenwerking is mogelijk op gebied van gezamenlijke beleidsontwikkeling, als overlegplatform of voor uitvoerende taken. Voor de uitvoerende taken kan men ook kiezen voor andere uitvoeringsorganisaties. Verder kan samenwerking nog worden gesplitst in verplichte en vrijwillige samenwerking. Verplichte samenwerking kent de gemeente bijvoorbeeld op het gebied 'rood-wit-blauw': brandweer, rampenbestrijding en politie.

Overzicht verbonden partijen per 31-12-2022

Nr.	Naam
A. Gemeenschappelijke regelingen	
1.	Veiligheidsregio Limburg-Noord
2.	Westrom
3.	Omnibuzz
4.	Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)
5.	Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
6.	Reinigingsdienst Maasland
7.	Openbaar lichaam Duits–Nederlands Grenspark Maas–Swalm-Nette
8.	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)
9.	Euregio Rijn-Maas-Noord
10.	Sociaal domein Limburg-Noord
B Stichtingen / verenigingen	
1.	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL), voorheen NV AVL Sturing
2.	VVV Zuid-Limburg
3.	Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)
C Coöperaties / vennootschappen	
1.	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg B.V.
2.	C.V. Inkoopcentrum Zuid
3.	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
4.	N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)
5.	Bocage Commanditaire vennootschap met als beherend vennoot een BV (CV/BV-constructie)
6.	Deelneming Enexis Holding N.V.
7.	CSV Amsterdam B.V. (voorheen Claim Staat Vennootschap B.V.)
8.	Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
9.	Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
10.	Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)
D Overige verbonden partijen	
1.	Euromosa
2.	Ons Waardevol Cultuur Landschap (WCL)
3.	Samenwerking Midden-Limburg

Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheidsregio Limburg-Noord	
Doel	De Veiligheidsregio Limburg-Noord geeft vorm en inhoud aan intergemeentelijke samenwerking op de schaal van Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel: De behartiging van de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen voor: a) De brandweerzorg; b) De geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; c) De rampenbestrijding en crisisbeheersing; d) Het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; e) Het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio; f) De publieke gezondheidzorg als bedoeld in de Wet publieke gezondheid.
Nut	De gemeente heeft de regie op het lokale integrale veiligheidsbeleid. Sommige veiligheidsonderwerpen zijn echter regionaal belegd omdat dit qua schaalgrootte en efficiëntie voordelen biedt. Zo zijn de Veiligheidsregio's in het leven geroepen om de crisisbeheersing en rampenbestrijding in Nederland goed te beleggen.
Noodzaak	Artikel 9 Wet veiligheidsregio's (Wvr). De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in artikel 8 (Veiligheidsregio Limburg-Noord), treffen een gemeenschappelijke regeling, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding: veiligheidsregio.
Effecten	De effecten van de GR (zo mogelijk objectief meetbaar); • Inventarisatie van risico's van branden, rampen en crises; • adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of op grond van de wet aangewezen gevallen en in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; • adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid; (het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al wat daarmee verband houdt en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand) • voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; • instellen en in stand houden van een brandweer; • instellen en in stand houden van een Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen; • voorzien in de meldkamerfunctie; • aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; • inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de Veiligheidsregio.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vevat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen en het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is. Het algemeen en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden

1. Veiligheidsregio Limburg-Noord	
	van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd. Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan de raad van zijn gemeente alle inlichtingen die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad van zijn gemeente verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
Vestigingsplaats	Venlo
Deelnemers	Limburgse gemeenten vanaf Echt-Susteren en noordelijker.
Bestuursstructuur	Het aantal deelnemers aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord bestaat per 31 december 2022 uit 15 gemeenten. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. In de gemeenschappelijke regeling bestaat een bestuurscommissie GGD en een bestuurscommissie Veiligheid. De bestuurscommissies zijn adviserend aan het AB.
Financiën	De kosten worden gedragen door de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2022 € 3.397.000
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 7.683.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 6.551.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 58.712.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 52.433.000
Solvabiliteit (EV / VV)	13,09%
Resultaat 2022	€ 965.000
Risico	De deelnemende gemeenten kunnen bij niet nakomen van financiële verplichting, door aangetrokken geldleningen of verstrekte garanties, hoofdelijk worden aangesproken (art 32). Bij uittrekking uit de gemeenschappelijke regeling regelt het algemene bestuur de gevolgen hiervan. Bij opheffing wordt een liquidatieplan opgesteld met daarin de gevolgen van de deelnemende gemeenten.

2. Westrom	
Doel	Westrom heeft tot doel om mensen te integreren in de samenleving door werk. Het gaat dan om mensen die om welke reden dan ook een afstand hebben tot de reguliere arbeidsmarkt. De missie van Westrom is om deze mensen te helpen zich via werk verder te ontplooiën. Dit vanuit de visie dat elk mens waarde heeft en passend werk verdient. Leidende doelstellingen voor Westrom zijn het in gezamenlijkheid uitvoeren van de re-integratie, het succesvol invullen van (beschutte) werkplekken en het ontwikkelen van medewerkers door (zo regulier mogelijk) werk. De activiteiten en werkzaamheden van Westrom zijn er op gericht om het mogelijk te maken dat mensen met een arbeidsbeperking volwaardig aan de slag kunnen.

2. Westrom	
	Westrom biedt daarmee ondersteuning aan hen die dit nodig hebben op weg naar een passende baan.
Nut	Westrom is de uitvoeringsorganisatie van en voor vijf gemeenten in Midden-Limburg. Er wordt intensief samengewerkt met de deelnemende gemeenten in Midden-Limburg en er vindt afstemming plaats over beleid en uitvoering. De aan de Westrom verbonden gemeenten zijn Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.
Noodzaak	De gemeente is sinds 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Westrom voert voor de vijf gemeenten een belangrijk deel van de Participatiewet uit. Daarmee vervult Westrom als Participatiebedrijf een belangrijke rol bij het aan het werk helpen van mensen met een arbeidsbeperking (waaronder met name de Wsw-doelgroep) als ook bij het toeleiden naar regulier werk voor de bredere doelgroep van de Participatiewet en de invulling van beschut werk. Westrom heeft de kennis, ervaring en het netwerk om de kwaliteiten van mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt te vertalen naar geschikt werk met professionele begeleiding.
Effecten	Het aantal medewerkers per ultimo 2022 bij of via Westrom bedraagt 790,20 fte tegen 845,90 fte per ultimo 2021. Daarmee vervult Westrom een belangrijke maatschappelijke functie en is Westrom één van de grotere werkgevers in de regio. Naar de toekomst toe ligt er een belangrijke taak voor Westrom om invulling te geven aan de wettelijk verplichtte realisatie van beschut werk nieuw, dat gefaseerd de oude Wsw-dienstverbanden gaat vervangen.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Westrom is een intergemeentelijk samenwerkingsverband van 5 Midden-Limburgse gemeenten. Aan het hoofd van deze intergemeentelijke samenwerking staan een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden van het college van burgemeester en wethouders van elke deelnemende gemeente. Daarnaast zijn drie externe adviseurs aan het algemeen bestuur toegevoegd. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf afgevaardigden van het algemeen bestuur en drie externe leden, die op basis van hun deskundigheid door Westrom zijn gevraagd om zitting te nemen in het bestuur. De gemeenteraad kan de eigen leden van het algemeen bestuur ter verantwoording roepen. Elk lid van het algemeen bestuur moet verantwoording afleggen aan het college en de raad van hun eigen gemeente. Het dagelijks bestuur moet voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting geldt, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de gemeenteraden zenden. Daarmee kan de gemeenteraad zich tijdig voorbereiden op de ontwerpbegroting die de gemeenteraad kort daarna van de GR Westrom krijgt voorgelegd. Vervolgens kan de gemeenteraad binnen acht weken na ontvangst van de stukken aan het dagelijks bestuur van Westrom zijn zienswijze op de voorlopige jaarrekening, het jaarverslag en de begroting kenbaar maken. Het algemeen bestuur beoordeelt en bepaalt in hoeverre de ingebrachte zienswijzen van de raden worden opgenomen in de definitief vast te stellen jaarrekening, jaarverslag en begroting. Het algemeen bestuur van Westrom stelt de stukken voor 1 juli vast. Naast deze verantwoordingsplicht van een lid van het algemeen bestuur aan college en raad heeft de gemeenteraad altijd nog de mogelijkheid om op grond van de Gemeentewet het vertrouwen in de wethouder of het lid van het

2. Westrom	
	algemeen bestuur op te zeggen. Dit is het meest vergaande middel dat de gemeenteraad kan inzetten.
Vestigingsplaats	Roermond
Deelnemers	Per 31 december 2022 waren er de volgende deelnemers: gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond
Bestuursstructuur	Er is een algemeen en dagelijks bestuur
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 4.150.573
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 4.176.446
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 4.072.791
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 4.548.947
Resultaat 2022	€ 261.773
Financiën	De verdeling van de gemeentelijke bijdrage vindt zijn basis in de afspraken voor de GR (de regeling baten en lasten Westrom). Vanaf de begroting 2019 worden voor de te betalen gemeentelijke bijdrage(n) aangepaste (kosten-) verdeelsleutels gehanteerd. Uitgangspunt hierbij is dat de gemeentelijke bijdrage(n) aan de Westrom in het negatief subsidieresultaat verrekend worden naar rato van de loonsom Sw'ers per deelnemende gemeente van het voorbije jaar. De gemeentelijke bijdrage ter bekostiging van een deel van de infrastructuur kent een andere verdeelsleutel namelijk op basis van inwoneraantal per (vaste) peildatum 31-12-2016 voor de restant huurperiode van het bedrijfspand De Hanze. De gemeentelijke bijdrage aan de Westrom bedraagt in 2022 € 491.684 De bijdrage van het ministerie die volledig wordt doorbetaald is op basis van de algemene uitkering 2022 € 3.278.512
Risico	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort binnen de Westrom. De komende jaren zal Westrom naar verwachting haar organisatie(-omvang) dienen aan te passen aan een verder afnemende Wsw-doelgroep.

3. Omnibuzz	
Doel	Omnibuzz is de organisatie die voor haar klanten (reizigers en gemeenten) het vervoer met de regiotaxi regelt. Inwoners die een beperking ondervinden m.b.t. het vervoer en het zich lokaal verplaatsen kunnen bij de gemeente een aanvraag doen voor de regiotaxi. Omnibuzz verstrekt de vervoersplassen en verzorgt de administratieve afhandeling van het reizen. Taken: administratie en beheer van het klantenbestand, planning van de ritten, pasverstrekking, klachtenafhandeling, advisering aan pashouders over het op maat maken van de vervoerswensen, adviseren aan gemeenten over beleidsontwikkeling, communicatie via (nieuws)brieven aan reizigers, persberichten, veel gestelde vragen, informatiefolders, planning en control, het voeren van een financiële administratie (automatische incasso reizigers, betaling vervoerders), het opstellen van de begroting en jaarrekening, tussentijdse financiële rapportages, het doen van calculaties en controle van ritgegevens, waarborgen van kwaliteit door een bonus/malus systematiek en

3. Omnibuzz	
	controle op tijdigheid van uitgevoerde ritten, het doen van klanttevredenheidsonderzoeken.
Nut	Door de samenwerking met de deelnemende gemeenten is Omnibuzz in de loop van de jaren uitgegroeid tot een organisatie die rekening houdt met de belangen van gemeenten en hun inwoners. Omdat er wordt samengewerkt met 32 gemeenten vindt er afstemming plaats over beleid en uitvoering rondom de regiotaxi. Dat biedt uniformiteit en schaalvoordelen.
Noodzaak	• Omnibuzz geeft invulling aan het gemeenschappelijke belang om zo adequaat en goed mogelijk vervoer aan te bieden tegen de meest reële kosten. • Omnibuzz heeft een groot bereik in de provincie. • Omnibuzz verzekert de klanten van een juiste uitvoering door de ervaring en deskundigheid op gebied van collectief vraagafhankelijk vervoer. • Omnibuzz neemt administratie uit handen. Zij zorgt voor controle op de ritgegevens en geeft inzicht in het gebruik en de kosten. • Omnibuzz evalueert de dienstverlening en handelt klachten af. • Omnibuzz verzorgt de coördinatie tussen de reiziger en deelnemende gemeenten.
Effecten	De GR Omnibuzz zorgt dat klanten (ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten. De GR Omnibuzz werkt in overleg met de gemeenten en klanten continu aan kwaliteitsverbeteringen en beheersbaarheid van vervoersvormen. Het efficiënter organiseren van vervoer levert resultaten op duurzaamheid (minder voertuigen nodig) en zorgt dat vervoer binnen de gemeentelijke begrotingen mogelijk blijft. Dit sluit aan bij de (al ingezette) kanteling in het sociaal domein, het bevorderen van zelfredzaamheid en het zo veel als mogelijk gebruik maken van algemeen (voor iedere inwoner) toegankelijke voorzieningen (bijvoorbeeld het openbaar vervoer). Omnibuzz geeft invulling aan het gemeenschappelijke belang om zo adequaat en goed mogelijk vervoer aan te bieden tegen de meest reële kosten.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	GR Omnibuzz is een collegeregelingsorgaan in de vorm van een openbaar lichaam. Een collegeregelingsorgaan wil zeggen dat de colleges van de deelnemende gemeenten de regeling hebben getroffen. Dit houdt ook in dat er geen raadsleden in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling plaats kunnen nemen. De gemeenteraad kan het eigen lid van het algemeen bestuur ter verantwoording roepen. Elk lid van het algemeen bestuur moet verantwoording afleggen aan het college en de raad van hun eigen gemeente. Het dagelijks bestuur moet voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting geldt, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de gemeenteraden zenden. De algemene financiële en beleidsmatige kaders geven een aanwijzing over de hoogte van de eigen bijdrage, de beleidsvoornemens en de prijscompensatie. Daarmee kan de gemeenteraad zich tijdig voorbereiden op de ontwerpbegroting die de gemeenteraad kort daarna van de GR Omnibuzz krijgt voorgelegd. Vervolgens kan de gemeenteraad aan het dagelijks bestuur van Omnibuzz hun zienswijze op de voorlopige jaarrekening, het jaarverslag en de begroting kenbaar maken. Niet het dagelijks bestuur maar het algemeen bestuur, waarin alle deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd, bepaalt in hoeverre de ingebrachte zienswijzen van de raden worden opgenomen in de definitief vast te stellen jaarrekening, jaarverslag en begroting.

3. Omnibuzz	
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten, met uitzondering van Mook en Middelaar.
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke Regeling. Er is een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door 30 wethouders van de deelnemende gemeenten (van elke afzonderlijke gemeente is de portefeuillehouder Wmo lid van het AB). Het Dagelijks Bestuur van Omnibuzz wordt gevormd door zeven portefeuillehouders van deelnemende gemeenten (drie portefeuillehouders uit Noord-Limburg en vier uit Zuid-Limburg).
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 4.242.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 4.422.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 3.625.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 1.977.000
Resultaat 2022	€ 46.847
Financiën	Iedere gemeente betaalt het werkelijke aantal zones die de geïndiceerde inwoners met Omnibuzz reizen. De beheerskosten worden voor 50% afgerekend op basis van het aantal pashouders en voor 50% op basis van het aantal inwoners. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2022 € 600.675

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
Vestigingsplaats	Statutair: Echt Locaties: Maasbracht (afdeling Omgevingsdienst), Echt (afdeling Sociaal Domein en concernstaf), St. Odiliënberg (afdeling Bedrijfsvoering)
Doel	Het algemene doel van de Gemeenschappelijke Regeling MER (werknaam: Servicecentrum MER) is een adequate uitvoering van diverse taken op het gebied van het omgevingsrecht, sociaal domein en bedrijfsvoering voor de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.
Nut	Binnen het Servicecentrum MER bundelen de drie gemeenten hun afzonderlijke kwantitatieve en kwalitatieve uitvoeringscapaciteit, wat hen in staat stelt de kwaliteit en klantgerichtheid van de dienstverlening te verbeteren, de kwetsbaarheid te verminderen en continuïteit te borgen en kosten te reduceren, zonder daarbij te zeer in te boeten op sturingsmogelijkheden en 'bestuurlijke nabijheid'.
Noodzaak	<i>Omgevingsdienst</i> Onderzoeken naar verschillende landelijke (milieu)incidenten en naar de kwaliteit van de uitvoering van het Omgevingsrecht (met name milieuhandhaving) hebben geleid tot de introductie van landelijke kwaliteitscriteria, die zijn verankerd in de Wet Vergunning Toezicht Handhaving. Deze kwaliteitscriteria zijn gericht op zowel de kwalitatieve als kwantitatieve capaciteit van de uitvoering van het Omgevingsrecht. Aangezien de MER-gemeenten individueel niet konden voldoen aan deze kwaliteitscriteria is ervoor gekozen om in de vorm van een gemeenschappelijke regeling een uitvoeringsorganisatie op te richten die dat wel kan. <i>Sociaal Domein</i>

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
	Inspelend op de complexiteit van de drie decentralisaties binnen het Sociaal Domein (Participatiewet, Jeugdwet en Wmo) is er voor gekozen om de uitvoeringstaken op het gebied van zorg, ondersteuning en participatie te bundelen en onder te brengen binnen het Servicecentrum MER. Dit om daarmee voor cliënten ook integraler, efficiënter en effectiever te kunnen opereren binnen het sociaal domein. <i>Bedrijfsvoering</i> Uitgangspunt is om waar mogelijk via de samenwerking op de bedrijfsvoeringstaken financiën, human resource management (HRM), informatie & automatisering (I&A) en digitale informatievoorziening (DIV) voordelen te realiseren op het terrein van kostenbeheersing, kwaliteitsverbetering, klantgerichtheid en kwetsbaarheid/continuïteit. Dit door standaardisatie/uniformering, optimalisatie en synchronisatie van processen en systemen.
Effecten	<i>Algemeen</i> In het Uitvoeringsprogramma worden concrete resultaatafspraken vastgelegd. Over de voortgang van de resultaatafspraken wordt door het Servicecentrum MER gerapporteerd aan de opdrachtgevende gemeente. De raad wordt via het jaarverslag hierover geïnformeerd. <i>Omgevingsdienst</i> Naast het feit dat het Servicecentrum op (nagenoeg) alle punten voldoet aan de landelijke kwaliteitscriteria blijkt uit deze rapportages ook een hoge klanttevredenheid, en een jaarlijkse besparing op de uitvoeringskosten <i>Sociaal Domein</i> De afdeling Sociaal Domein heeft de transitietaken en de dienstverlening aan cliënten geborgd. Vanuit deze basis worden de uitvoeringstaken verder doorontwikkeld om de komende jaren de beoogde transformatie te realiseren. <i>Bedrijfsvoering</i> De uitvoering van de basale dagelijkse bedrijfsvoeringstaken in de vorm van advisering, service en beheer over Financiën, HRM, I&A en DIV is binnen deze afdeling geborgd voor zowel de drie deelnemende gemeenten als het Servicecentrum MER zelf. Ook deze afdeling moet zich nog doorontwikkelen om een transformatie van taakgericht werken naar integrale dienstverlening te realiseren.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting en begrotingswijzigingen naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is verrat bij de ontwerpbegroting of begrotingswijziging, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen en het dagelijks bestuur van het Servicecentrum MER geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is. Het algemeen en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd. Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan de raad van zijn gemeente alle inlichtingen die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad van zijn gemeente verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
Deelnemers	De gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
Bestuursstructuur	Het algemeen bestuur wordt gevormd door de drie colleges van burgemeester en wethouders. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden, d.w.z. één collegelid per deelnemende gemeenten, waaronder de voorzitter.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 131.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 131.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 4.558.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 6.172.000
Resultaat 2022	€ -
Financiën	Door overheveling van budgetten uit de begrotingen van de deelnemende gemeenten, beschikt de MER over een eigen begroting. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2022 € 9.927.886

5. Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
Doel	De Gemeenschappelijke Regeling is getroffen in het belang van een zo doelmatig mogelijke uitvoering van enige wettelijke bepaling of beleidsregel over de heffing en invordering van: a. Gemeentelijke belastingen, inclusief activiteiten binnen de Wet waardering onroerende zaken, zoals dit door de deelnemende gemeenten na bereikte overeenstemming daarover met het algemeen bestuur expliciet is bepaald. b. Waterschapsbelastingen en – als hiervan afgeleid belang – de werkzaamheden van de administratie van gegevens voor bestuursverkiezingen in het beheersgebied van de deelnemers. De BsGW optimaliseert het maatschappelijk rendement door de volgende doelstellingen: 1. Minimaliseren van de uitvoeringskosten; 2. Optimaliseren van de belastingopbrengsten; 3. Beperken en spreiden van de risico's in de bedrijfsvoering en 4. Optimaliseren van de kwaliteit van haar dienstverlening aan de inwoner en haar deelnemers. BsGW is een zelfstandig samenwerkingsverband voor de heffing en inning van gemeentelijke en waterschapbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. 30 van de 33 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg werken samen in BsGW. Vanaf 2019 zijn dit 28 gemeenten vanwege de vorming van de gemeente Beekdaalen. In 2020 heeft de gemeente Mook en Middelaar gevraagd toe te mogen treden tot BsGW. Deze samenwerking betekent dat de uitvoeringstaken van de waterschap-belastingen, de gemeentelijke belastingtaken en de administratieve taken van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ), worden verzorgd door BsGW.
Nut	De verzelfstandiging heeft als doelstelling een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en -inning.
Noodzaak	Wettelijk of op een andere manier was er geen noodzaak om toe te treden tot BsGW. Ook zelfstandig konden de taken uitgevoerd worden.

5. Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
Effecten	Het onderbrengen van genoemde werkzaamheden bij BsGW heeft geleid tot aanzienlijke structurele financiële voordelen. Zie hiervoor het raadsvoorstel met de zienswijze over de jaarlijkse begroting van BsGW.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raad mag jaarlijks zijn zienswijze uitspreken over de conceptbegroting van BsGW. Daarnaast formuleert de raad zelf zijn beleid over de heffingen door deze jaarlijks vast te stellen. BsGW voert dit beleid dan uit.
Vestigingsplaats	Roermond
Deelnemers	Waterschap Limburg, alle Limburgse gemeenten behalve Horst aan de Maas en Venray.
Bestuursstructuur	Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling (opgericht per 1 april 2011). Het bestuur van de regeling bestaat uit: a. Het algemeen bestuur; b. Het dagelijks bestuur; c. De voorzitter. <i>Algemeen Bestuur:</i> Het belangrijkste orgaan van BsGW is het algemeen bestuur. De raad van iedere deelnemende gemeente respectievelijk het algemeen bestuur van ieder deelnemend waterschap wijst één lid van het algemeen bestuur aan. In 2019 zijn er 28 deelnemende gemeenten en één waterschap. De vergaderingen van het bestuur zijn openbaar. <i>Dagelijks bestuur:</i> Het dagelijks bestuur bestaat minimaal uit drie en maximaal uit zeven leden uit het algemeen bestuur, te benoemen door het algemeen bestuur. Per deelnemer kan niet meer dan één lid van het dagelijks bestuur worden aangewezen. Tot de bevoegdheden van het dagelijks bestuur behoort onder meer het voorbereiden van besluiten van het algemeen bestuur. <i>Voorzitter:</i> De voorzitter wordt aangewezen door het algemeen bestuur. De voorzitter is onder meer belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Hij tekent de stukken die van het bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan. De voorzitter vertegenwoordigt BsGW in en buiten rechte. Namens de gemeente Echt-Susteren maakt wethouder Frische deel uit van het algemeen en het dagelijks bestuur.
Financiën	De netto exploitatiekosten worden gedragen door de deelnemers. Om deze kosten over de deelnemers te verdelen, maakt BsGW gebruik van een methodiek waarbij de kosten worden toegerekend aan producten van dienstverlening. De verdeelsleutels voor de kosten zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 362.000 negatief
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 1.982.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 9.395.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 8.199.000
Resultaat 2022	€ 792.000
Risico	De bedrijfsvoeringsrisico's van de Gemeenschappelijke Regeling komen voor rekening van BsGW. Daarnaast zijn er risico's die voor rekening komen van de deelnemers, onder meer risico's over de eigen belastingopbrengsten. BsGW heeft een risicoanalyse uitgevoerd op haar bedrijfsvoeringsrisico's. Voor elk van de risico's is de kans dat het zich voordoet realistisch ingeschat en de gevolgen benoemd met daarbij de omvang van de financiële impact.
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2022 € 516.000

6. Reinigingsdienst Maasland	
Statutaire naam	Reinigingsdienst Maasland
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	RD Maasland verzorgt de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval in de gemeenten Maasgouw, Roerdalen en Leudal. De gemeente Echt-Susteren participeert in de GR voor het onderdeel milieuparken.
Vestigingsplaats	Haelen (gemeente Leudal)
Doel	RD Maasland is een regionaal afval inzamelbedrijf dat op 14 januari 1963 is opgericht door de voormalige gemeenten Heel, Horn en Beegden. Vervolgens is, na diverse herindelingen en uitbreiding van de samenwerkingsregeling het huidige werkgebied ontstaan. De deelnemende gemeenten zijn naast eigenaar ook de belangrijkste opdrachtgevers van RD Maasland. Echt-Susteren is per 1 januari 2014 toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling voor het onderdeel milieupark. Daarnaast voert RD Maasland diensten uit in opdracht van particulieren en bedrijven. RD Maasland wil zich met haar activiteiten onderscheiden van andere op de markt opererende afvalinzamelingbedrijven door: • op maatschappelijk verantwoorde (MVO) en doelmatige wijze zorg te dragen voor een duurzame verwijdering en nuttige toepassing van huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen; • een verbreding van het takenpakket op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte; • actief en soepel in te spelen op nieuwe vragen vanuit de lokale overheid op het gebied van arbeidsparticipatie; • de uitvoering van de taken te realiseren tegen de laagst mogelijke kosten; • bij te dragen aan educatie en voorlichting op scholen; • samen te werken met aan gemeenten verbonden partijen, waaronder SW-bedrijven; • voor de inwoners van haar verzorgingsgebied herkenbaar te zijn als een bedrijf dat zich inzet voor een schone leefomgeving en een hoge klanttevredenheid.
Nut	Uitvoering van artikel 10.22 van de Wet milieubeheer. Echt-Susteren neemt alléén deel aan de milieuparken voor de inzameling van het grof huishoudelijk afval. De inwoners kunnen het grof huishoudelijk afval aanleveren bij de milieuparken in Maasbracht, Montfort en Roggel. Echt-Susteren hoeft daardoor geen eigen milieupark te exploiteren en maakt op deze wijze gebruik van op korte afstand gelegen bestaande voorzieningen. Als lid van de GR kan Echt-Susteren indien gewenst ook gebruik maken van andere diensten van RD Maasland.
Noodzaak	Door gebruik te maken van de bestaande milieuparken van RD Maasland is de noodzaak verbonden om deel te nemen aan de bestaande entiteit; de GR RD Maasland. Alternatieven voor de milieuparken zijn mogelijk, maar dan moet Echt-Susteren uit de GR treden. Een onderzoek in 2019 heeft uitgewezen dat de uittreedkosten een belemmering zijn voor een alternatief milieupark.
Effecten	De bijdrage Echt-Susteren bedraagt in 2022 € 356.616 en de kosten per aansluiting bedragen € 42,71. Er worden 8.350 aansluitingen toegerekend aan RD Maasland. De uiteindelijke kosten worden bepaald door de vaste en variabele kosten. De variabele kosten zijn afhankelijk van de hoeveelheid en soort grof afval dat jaarlijks wordt aangeleverd en van de poorttarieven.

6. Reinigingsdienst Maasland	
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	In de Gemeenschappelijke Regeling zijn op basis van artikel 4, lid 5, de bijzondere afspraken met Echt-Susteren couleur locale, in een aanhangsel opgenomen. • Het bestuur van de GR krijgt voor de uitvoering van haar taken de bevoegdheden van (beleids)uitvoerende aard. • De raad kan uit hun midden of uit het college van burgemeester en wethouders één lid aanwijzen als vertegenwoordiger in het algemeen bestuur. • De externe inlichtingen – en verantwoordingsverplichtingen van het algemeen bestuur zijn in artikel 15 van de GR opgenomen. • De raad kan een zienswijze op de begroting van de GR uitbrengen en het algemeen bestuur van de GR moet hier bij de vaststelling rekening mee houden. • De raden van de deelnemende gemeenten gaan over toetreding, uittreding, wijziging en opheffing van de GR.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling RD Maasland wordt gevormd door de vertegenwoordigers uit de colleges van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door drie wethouders uit de deelnemende gemeenten. Wethouder Meuwissen is lid van het algemeen bestuur.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 987.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 811.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 9.509.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 9.612.000
Resultaat 2022	€ 227.000 negatief
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2022 € 356.616

7. Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Duits–Nederlands Grenspark Maas–Swalm-Nette	
Vestigingsplaats	Roermond
Doel, Nut en Noodzaak	Het openbaar lichaam is in 2002 opgericht om de grensoverschrijdende samenwerking in het Grenspark tussen de Nederlandse en Duitse partners te bevorderen. De doelstelling is voornamelijk gericht op de ontwikkeling van natuur en landschap , recreatie en toerisme, milieueducatie en voorlichting in het grensgebied. Het doel is te komen tot een Grenspark met een eigen identiteit die gebaseerd is op de verscheidenheid van natuur en landschap en het karakter van de mensen die hier wonen en werken en voor de bezoekers van buiten de regio een belangrijke attractie vormt. Het openbaar lichaam heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers aan het openbaar lichaam te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. Het openbaar lichaam voert binnen deze taak projecten uit. Zij vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese en nationale. Het grenspark werkt daarbij nauw samen met de deelnemers en overige partners. Het grenspark levert een grensoverschrijdende bijdrage aan de regionale ontwikkelingen en de bekendheid van de grensregio vanuit toeristisch-recreatief oogpunt.

7. Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette	
Effecten	In de periode 2023-2026 worden de actuele INTERREG projecten verder uitgevoerd en zal acquisitie gepleegd worden voor verdere grensoverschrijdende samenwerking en projecten conform de programmadoelen. Gepland is in de periode 2023-2026 zo mogelijke een nieuw project per jaar te starten. Naast de verdere uitvoering van de lopende projecten zullen de volgende reeds ontwikkelde communicatie en marketing instrumenten in 2023-2026 worden voortgezet: programma van evenementen zoals de fiets- en wandelexcursies, websites, social media, natuurwerkdag en netwerk bijeenkomsten van natuur- en landschapsgidsen en routescouts.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Met het indienen van de algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april aan de raad is een belangrijke stap gezet om de zienswijzeprocedure van de raad binnen de gestelde termijnen te doorlopen. Daarnaast is de termijn voor het geven van een zienswijze op de ontwerpbegroting door de raden van de deelnemende gemeenten verlengd van zes weken naar acht weken.
Deelnemers	Tot het Grenspark behoren het Duitse Naturpark Schwalm-Nette en de Nederlandse gemeenten Beesel, Leudal, Echt-Susteren, Roerdalen, Roermond en Venlo.
Bestuursstructuur	Het Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is opgericht als Openbaar Lichaam naar Nederlands recht (gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen) met standplaats Roermond.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 31.849
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 48.349
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Resultaat 2022	Niet bekend
Financiën	De gemeentelijke bijdrage 2022 bedraagt € 3.747. Grenspark MSN wordt financieel gesteund door de provincie Limburg, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de aan het Grenspark MSN deelnemende overheden. Dit vormt sinds 2002 de financiële basis voor de acquisitie en coördinatie van grensoverschrijdende projecten.

8. Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)	
Vestigingsplaats	Roermond
Doel, nut, noodzaak	De gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord is per 1 januari 2018 van kracht. Het doel van deze regeling was en is om samen met de deelnemers: 1. de kwaliteit van dienstverlening aan inwoners, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en 2. de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Met het indienen van de algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april aan de raad is een belangrijke stap gezet om de zienswijzeprocedure van de raad binnen de gestelde termijnen te doorlopen. Daarnaast is de termijn voor het geven van een zienswijze op de ontwerpbegroting door de raden van de deelnemende gemeenten verlengd van zes weken naar acht weken.

8. Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)	
Deelnemers	De gemeenten Mook en Middelaar, Gennep, Bergen, Horst aan de Maas, Venray, Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen, Leudal, Weert, Nederweert, Roermond, Beesel, Peel en Maas, Venlo en de provincie Limburg.
Bestuursstructuur	Het bestuur van de RUD Limburg Noord bestaat uit een algemeen en een dagelijks Bestuur. Algemeen Bestuur Het Algemeen Bestuur bestaat uit 16 leden, waaronder de voorzitter. De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en Gedeputeerde Staten van de provincie hebben uit hun midden elk één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen. Dagelijks Bestuur Het Dagelijks Bestuur is door en uit het Algemeen Bestuur gekozen. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit drie leden en één plaatsvervangend lid. De voorzitter De voorzitter van de RUD Limburg Noord is de heer Tim Snijckers, wethouder van de gemeente Maasgouw.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 211.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 346.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 866.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 1.106.000
Resultaat 2022	€ 135.041
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2022 € 72.432

9. Euregio Rijn-Maas-Noord	
Vestigingsplaats	Konrad-Zuse-Ring 6, D-41179 Mönchengladbach
Doel	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de ca. 2 miljoen inwoners in dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de Euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De Europese Unie, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Nederlandse regering ondersteunen dit streven door verschillende subsidieregelingen.
Deelnemers	Van de Euregio Rijn-Maas-Noord maken tegenwoordig 29 leden deel uit. In het Nederlandse deel van de Euregio zijn dat de gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Peel en Maas, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en de Kamer van Koophandel. Aan Duitse kant gaat het naast de Landeshauptstadt Düsseldorf om de steden Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Staelen,, Geldern, Nettetal, Wassenberg en Wegberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg. Met ingang van komend jaar treedt de gemeente Selfkant mogelijk toe.

9. Euregio Rijn-Maas-Noord	
Bestuursstructuur	Publiekrechtelijk openbaar lichaam naar Duits recht. De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Met ingang van 2015 is burgemeester Hessels toegetreden tot het dagelijks Bestuur (als vertegenwoordiger van de regio Midden-Limburg).
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	Dit samenwerkingsverband beschikt niet over een eigen en/of vreemd vermogen.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	n.v.t.
Resultaat 2022	n.v.t.
Financiën	De gemeentelijke bijdrage 2022 bedraagt € 8.764

10. Modulaire gemeenschappelijke regeling Sociaal domein Limburg-Noord (MGR)	
Vestigingsplaats	Venray
Doel, nut, noodzaak	Regionale samenwerking op het gebied van Beschermd Wonen (BW), Maatschappelijke opvang (MO) en Bemoeizorg & preventie (B&P), dit met als doel om - De continuïteit van de voorzieningen voor BW, MO, B&P voor inwoners met complexe problematiek te waarborgen - De regionale aanpak van de doelgroep als bedoeld in de regiovisie te waarborgen
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Met het indienen van de algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april aan de raad is een belangrijke stap gezet om de zienswijzeprocedure van de raad binnen de gestelde termijnen te doorlopen. Daarnaast is de termijn voor het geven van een zienswijze op de ontwerpbegroting door de raden van de deelnemende gemeenten verlengd van zes weken naar acht weken.
Deelnemers	Op 21 juni 2022 is een mijlpaal bereikt in Noord- en Midden-Limburg. Met ingang van deze datum zijn veertien Noord- en Midden-Limburgse gemeenten de samenwerkingsovereenkomst Beschermd Wonen (BW), Maatschappelijke Opvang (MO), Bemoeizorg (B) & Preventie (P) aangegaan. Deze samenwerkingsovereenkomst regelt de regionale samenwerking op het gebied van BW, MO en B&P. Dit om de continuïteit te waarborgen van voorzieningen in Noord- en Midden-Limburg ten behoeve van de kwetsbare inwoners die afhankelijk zijn van deze voorzieningen en om ambities en doelen uit de Regiovisie Meedoen en Wonen te realiseren. De Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg-Noord (MGR) is als uitvoerder van deze bedrijfsvoeringstaken in de samenwerking aangewezen. Om dit mogelijk te maken is de MGR met ingang van 21 juni 2022 gewijzigd en is Module 2 (BW, MO, B&P) toegevoegd. Op dezelfde datum zijn de zeven Midden-Limburgse gemeenten officieel toegetreden tot de regeling. De zeven gemeenten zijn: Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert.
Bestuursstructuur	Het samenwerkingsverband kent de volgende bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en een voorzitter.

10. Modulaire gemeenschappelijke regeling Sociaal domein Limburg-Noord (MGR)	
	Namens de gemeente Echt-Susteren maakt wethouder Frische deel uit van het algemeen bestuur.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 0
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 60.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 287.293
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 10.583.612
Resultaat 2022	€ 353.928
Financiën	Het Sociaal Domein Limburg-Noord kent een tweetal modules waarbij de gemeenten Maasgouw / Echt-Susteren / Roerdalen slechts aan 1 module deelnemen. De gemeenten Maasgouw / Echt-Susteren / Roerdalen dragen voor 3,45% / 5,11% / 2,64% bij aan de uitvoeringskosten van module 2 en ook delen ze in het overschot op de regionale begroting BW MO B&P voor dezelfde percentages van dit overschot.

Stichtingen/verenigingen

1. Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL), voorheen NV AVL Sturing	
Doel	De statutaire taak is het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten ¹⁾ bij het verwerken van het huishoudelijk afval en gft. Tot de taken behoort ook advisering aan de gemeenten en het deelnemen aan netwerken. Adres: postbus 950, 6000 AZ Weert ¹⁾ behalve Mook-Middelbaar dat is aangesloten bij Afvalverwerking Regio Nijmegen
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten m.u.v. Mook-Middelbaar
Bestuursstructuur	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks en een acht leden tellend algemeen bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen. Dit apparaat werkt samen met een netwerk van deskundige ambtenaren uit diverse regio's in de provincie.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Resultaat 2022	Niet bekend
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks € 0,35 contributie per inwoner. De gemeentelijke bijdrage over 2022 bedraagt € 11.113.

2. Visit Zuid-Limburg (voorheen VVV Zuid-Limburg)	
Doel	Visit Zuid-Limburg is een zogenaamde 'intermediaire' organisatie die als ondernemingsmissie heeft: 'Het bevorderen van het toerisme en recreatie in en náár Zuid-Limburg'. Visit Zuid-Limburg is lid van de landelijke koepel VVV Nederland en uit dien hoofde ook verplicht om aan alle kwaliteitseisen die aan VVV's worden gesteld te voldoen. Visit Zuid-Limburg realiseert haar ondernemingsmissie door actief te zijn op de volgende taakvelden: • Informatieverzameling en -verstrekking • Reservering en bemiddeling • Productontwikkeling • Marktbewerking/promotie • Begeleiden van toeristisch/recreatieve projecten • (Mede) organiseren en coördineren van evenementen
Rechtsvorm	Visit Zuid-Limburg is een stichting zónder winstoogmerk.
Deelnemers	Visit Zuid-Limburg heeft twee belangrijke 'doelgroepen' waarvoor zij diensten verleent en die deze organisatie onder andere financieren: de Zuid-Limburgse gemeenten én de Midden-Limburgse gemeente Echt-Susteren en de ondernemers.
Bestuursstructuur	De gemeenten en ondernemers zijn representatief vertegenwoordigd binnen het bestuur van Visit Zuid-Limburg en in die zin dus ook continu vinger aan de pols houden over de ontwikkeling en de activiteiten van de organisatie. Het Visit bestuur bestaat uit 13 leden, waarvan zes afgevaardigden via de gemeenten/regio's, een neutrale voorzitter, een neutrale financiële inhoudsdeskundige en vijf afgevaardigden vanuit ondernemers (groeperingen).

2. Visit Zuid-Limburg (voorheen VVV Zuid-Limburg)	
	Burgemeester Hessels maakt deel uit van het bestuur. Hij vertegenwoordigt in het Visit -bestuur de regio Midden-Limburg (waarvan alleen de gemeente Echt-Susteren aangesloten is bij de Visit Zuid-Limburg).
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 643.335
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 900.967 het Visit Zuid-Limburg werkt met een gebroken boekjaar. De cijfers worden bepaald per 31 maart van het dienstjaar. De jaarrekening 2021 is in november 2022 vastgesteld.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 1.392.837
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 1.724.547
Resultaat 2021	€ 257.432
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2022 € 73.753

3. Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)	
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten die voortvloeien uit het aandeelhouderschap in Enexis Holding N.V. en de uit Essent voortkomende vennootschappen. De VEGAL heeft een faciliterende en verbindende rol bij de informatieverstrekking van en naar Enexis Holding N.V. Postadres: postbus 450, 6100 AL Echt
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten
Rechtsvorm	De Vegal is een vereniging.
Bestuursstructuur	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen. Voorzitter van de Vegal is burgemeester Hessels.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 12.765
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 12.705
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	N.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	N.v.t.
Resultaat 2022	€ 60 negatief
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen tot en met 2022 jaarlijks € 250 contributie. Vanaf het jaar 2023 wordt de contributie verhoogd naar € 400 per jaar.

Coöperaties/vennootschappen

1. Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg B.V.	
Doel	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg heeft als statutaire doelstelling: • De exploitatie, verkoop, beheer en onderhoud van werklocaties; • Het ondernemen van activiteiten voor het stimuleren van economische ontwikkelingen en het bevorderen van de werkgelegenheid; • Het opzetten en onderhouden van een intermediaire dienst ter ondersteuning van voornoemde doelen; • Het verkrijgen, exploiteren en vervreemden van registergoederen; • Het deelnemen in, het (doen) financieren van, het samenwerken met, het voeren van directie over en het verlenen van adviezen en andere diensten aan rechtspersonen en andere ondernemingen; Het verstrekken van garanties en het geven van zekerheden conform het door de algemene vergadering van aandeelhouders vastgestelde vigerende ondernemingsplan.
Kerntaken	Met als uitgangspunt dat OML (meer)waarde creëert voor de regio en de aandeelhouders heeft zij de volgende kerntaken: • Locatie- en gebiedsontwikkeling waaronder herstructureringsprojecten en strategische verwervingen; • Ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen; • Acquisitie en sales; • Advisering bij ruimtelijk-economische vraagstukken
Deelnemers	Aandeelhoudende gemeenten: 5 Aantal aandelen: 3.700 Echt-Susteren (725 aandelen), Leudal (799), Maasgouw (533 aandelen), Roerdalen (463 aandelen), Roermond (1.080 aandelen).
Bestuursstructuur	OML BV is een onafhankelijke overheidsorganisatie met een eigen directie. De raad van commissarissen vormt het toezichthoudend orgaan op de OML BV. Het is de bedoeling dat de raad van commissarissen toezicht houdt op het beleid en de algemene gang van zaken binnen de vennootschap. De Raad van Commissarissen moet ten allen tijde in het belang van het bedrijf handelen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (de deelnemende gemeenten) vormt het hoogste orgaan van de vennootschap.
Financiën	Echt-Susteren bezit 725 aandelen van € 3.722 = € 2.697.348
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 21.069.440
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 22.649.795 (onder voorbehoud goedkeuring accountant)
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 4.370.096
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 5.800.920 (onder voorbehoud goedkeuring accountant)
Resultaat 2022	€ 1.580.355 (onder voorbehoud goedkeuring accountant)
Risico	De deelnemende gemeenten staan samen garant voor de lening verstrekt door de Rabobank (borgstelling naar rato van aandelenbezit).

2. C.V. Inkoopcentrum Zuid	
Doel	Per 5 juli 2013 is deze Stichting omgevormd tot het Inkoopcentrum Zuid, zijnde een Coöperatieve Vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid. Het doel van het Inkoopcentrum Zuid bestaat uit twee pijlers. De eerste pijler is de basisdienstverlening die bestaat uit diensten die direct voor alle deelnemers beschikbaar is i.c. de aanbidding van raamcontracten, de netwerkfunctie en de digitale helpdesk.

2. C.V. Inkoopcentrum Zuid	
	De tweede pijler betreft het in opdracht van de deelnemers verrichten van aanbestedingen, contractmanagement, advisering, het maken van een digitale inkooptoolkit op maat en het invullen van (tijdelijke) inkoopfuncties.
Deelnemers	Alle 15 Noord- en Midden Limburgse gemeenten, WML, ICT-NML, SC MER en VRLN.
Bestuursstructuur	De coöperatieve vennootschap Inkoopcentrum Zuid kent een Algemene Ledenvergadering die bestaat uit door de deelnemers aan te wijzen leden (één per deelnemer) en een uit en door de leden van Algemene Ledenvergadering gekozen Bestuur.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 249.877
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 381.575
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	n.v.t.
Resultaat 2022	€ 131.698
Financiën	De lidmaatschapsbijdrage bedraagt € 7.500 per jaar, exclusief vergoedingen bij afname van diensten door de raamcontracten en kosten van rechtstreekse opdrachten. Al naar gelang de prestaties van deze C.V. ontvangt de gemeente ook geld.
Bijdrage 2022 Echt-Susteren	€ 7.531,50 (€ 7.500 bijdrage, plus 2/21 ^e deel niet compensabele BTW)

3. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Doel	BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. De purpose van BNG Bank is: Gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer van BNG Bank. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.
Deelnemers	Zie onder doel.
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).
Vestigingsplaats	Den Haag
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 5.062 miljoen
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 4.615 miljoen

3. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 143.995 miljoen
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 107.459 miljoen
Achtergestelde schulden begin dienstjaar 2022	€ 36 miljoen
Achtergestelde schulden einde dienstjaar 2022	€ 38 miljoen
Resultaat 2022	Over 2022 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 300 miljoen (2021: EUR 236 miljoen).
Financiën	De gemeente Echt-Susteren bezit in totaal 21.411 aandelen met een balanswaarde van € 48.579, wat neerkomt op een zeer beperkt belang. Ieder jaar wordt door de bank dividend uitgekeerd. Wat betreft het dividend BNG over 2021 rapporteert de BNG het volgende: het renteresultaat bedraagt in 2021 € 407 miljoen, een daling van € 70 miljoen ten opzichte van 2020. De daling is voor € 57 miljoen toe te schrijven aan het feit dat BNG Bank als gevolg van een procesmatige fout niet tijdig heeft voldaan aan een rapportageverplichting om in aanmerking te komen voor de extra rentekorting van 0,5% op de Targeted Longer-Term Refinancing Operation (TLTRO). BNG Bank erkent en betreurt de gemaakte fout en heeft naar aanleiding hiervan maatregelen genomen om dit in de toekomst te voorkomen. De BNG stelt een dividenduitkering over 2021 voor van € 127 miljoen (€ 2,28 per aandeel). Dit is 60% van de nettowinst die overblijft na aftrek van de uitkering aan houders van hybride kapitaal. Het reguliere uitkeringspercentage van 50% is aangepast om te compenseren voor de niet-verkregen TLTRO-korting. In totaal is derhalve in 2022 over 2021 € 48.817 uitgekeerd.
Risico	De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2023 kan de bank daarom niet maken.

4. N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)	
Doel	1. De vennootschap heeft ten doel te voorzien in de behoefte aan leidingwater, voor drinkwater en andere doeleinden en daarmee samenhangende diensten. 2. De vennootschap probeert het doel te bereiken door het winnen, het zuiveren, het opslaan, het inkopen, het transporteren, het distribueren en het leveren van water, en het verrichten van diensten op genoemde terreinen.
Deelnemers	De provincie Limburg en de Limburgse gemeenten.
Bestuursstructuur	Aandeelhouders zijn de provincie Limburg en in Limburg gelegen gemeenten. De gemeente Echt-Susteren is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen, die 5 leden telt.
Vestigingsplaats	Maastricht
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 194.003.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 201.413.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 387.395.000

4. N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)	
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 390.100 .000
Resultaat 2022	€ 6.303.000 Het positief resultaat wordt jaarlijks toegevoegd aan het eigen vermogen.
Financiën	De gemeente Echt-Susteren bezit in totaal 12 aandelen van € 4.538 nominaal per stuk met een balanswaarde van € 54.454, wat neerkomt op een zeer beperkt belang.
Risico	Het risico is nihil. Er is sprake van een robuust eigen vermogen. De solvabiliteit (EV/TV) van WML is 34,1% per ultimo 2022. Er is geen jaarlijkse dividendinkomst geraamd. Verder is er geen financieel risico behalve de balanswaarde van de aandelen (€ 54.454) als WML liquideert.

5. Herontwikkeling Bocage	
Doel	In het plangebied Bocage is een oude printplatenfabriek gesaneerd en een nieuw woningbouwgebied ontwikkeld voor ca. 215 -230 woningen. Het plan moet zich onderscheiden van andere plannen om de concurrentie met andere plannen in de regio te kunnen doorstaan. Daarom wordt ingezet op een plan met kwalitatief hoogwaardige woningbouw. De ontwikkeling van dit plan gebeurt in samenwerking met Hurks Groep. De concrete afspraken over deze samenwerking zijn uitgewerkt in de op 29 maart 2012 gesloten "Samenwerkingsovereenkomst Bocage in Echt". Het project wordt voor wat betreft de grondexploitatie door partijen uitgevoerd voor gezamenlijke rekening en risico in de vorm van een CV/BV structuur.
Deelnemers	Gemeente Echt-Susteren, Hurks B.V. en Hurks participatie Echt BV.
Bestuursstructuur	Commanditaire vennootschap met als beherend vennoot een BV (CV/BV-constructie)
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 5.454.304
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 5.454.304
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 5.987.887
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 5.491.540
Resultaat 2022	€ 0
Financiën	Beide participanten hebben ieder € 2.727.151,50 kapitaal gestort. Dat is ruim voldoende om het project te realiseren. Dit werkkapitaal vormt (als risicodragend vermogen) de basis voor de verkrijging van het voor de planuitvoering noodzakelijke vreemd vermogen door de CV (Gemeente Echt-Susteren, Hurks participatie Echt B.V. en GEM Bocage Beheer BV). De daarvoor noodzakelijke beheershandelingen worden uiteraard uitsluitend verricht door de beherend vennoot "GEM Bocage Beheer BV" waarin zowel de gemeente als Hurks B.V. als aandeelhouder participeren.
Risico	Het voeren van de grondexploitatie is niet zonder risico. De huidige economische ontwikkelingen (met name de ontwikkeling van de energie- en bouwkosten), de situatie op de woningmarkt en de woningbehoefte, strenge eisen van de hypotheek verstrekkers en de stijging van de hypotheekrente kunnen van invloed zijn op de afzet van bouwgrond en het woningbouwprogramma, planning en looptijd van de Gebiedsontwikkeling. De bij dit project behorende financiële risico's zijn door het risicomanagement verdisconteerd in het weerstandsvermogen van de gemeente Echt-Susteren.

6. Deelneming Enexis N.V.	
Statutaire naam	Enexis N.V.
Rechtsvorm	N.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,8 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • Betrouwbare energievoorziening; • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. De provincie probeert met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) is het hoogste besluitvormingsorgaan binnen Enexis. In de AVA vindt besluitvorming plaats over onder meer het jaarverslag, het dechargeren van de RvB en de RvC, het vaststellen van de jaarrekening en het bepalen van de winstbestemming. Ook keurt de AVA de strategie van de vennootschap goed en benoemt zij de leden van de RvC. Bepaalde bevoegdheden van de AVA zijn toegekend aan de Aandeelhouderscommissie (AHC). Deze commissie telt zeven leden en heeft als doel de slagvaardigheid en effectiviteit van de besluitvorming binnen de AVA te bevorderen. De leden van de AHC ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding. De aandeelhouders van Enexis Holding N.V. zijn provincies en gemeenten binnen het verzorgingsgebied van Enexis Netbeheer B.V. Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Participatie	0,37% (na splitsing)
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 4.241 miljoen
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 5.441 miljoen
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 3.659 miljoen
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 3.366 miljoen
Resultaat 2022	€ 1.300 miljoen winst
Financiën	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).

6. Deelneming Enexis N.V.

Dividend over 2022	Overeenkomstig de statuten staat de winst, voor zover die niet wordt gereserveerd, ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (artikel 36.2). Aanvullend op deze statutaire bepalingen is met de aandeelhouders overeengekomen dat het uit te keren dividend over boekjaar 2022 maximaal 50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsvoering zal bedragen, waarbij een minimumniveau van € 100 miljoen wordt nagestreefd. Dit percentage zal verlaagd worden als deze uitkering ertoe leidt dat het bedrijf binnen vijf jaar haar A rating-profiel kan verliezen. De voorgestelde dividenduitkering over het verkoopresultaat van Fudura B.V. in boekjaar 2022 bedraagt € 100 miljoen. Dit dividendbeleid zorgt ervoor dat de aandeelhouders een voorspelbaar en stabiel dividend kunnen verwachten. Tegelijkertijd borgt het beleid voldoende eigen vermogensgroei voor de vennootschap en toont het actieve steun van de aandeelhouders aan een gezonde financiële positie van de vennootschap. Na de verkoop en splitsing van Essent waren voor de aandeelhouders de dividenden van Enexis, Attero en EPZ van belang. In 2014 zijn de aandelen van Attero verkocht. Voor de overige twee bedrijven is in 2022 over 2021 een dividend ontvangen van € 0,66 per aandeel. In totaliteit correspondeert dit met een bedrag van circa € 369.386.
Risico's	De huidige reguleringsmethodiek is niet berekend op de trendbreuk in investeringen en exploitatiekosten als gevolg van de energietransitie. De vergoeding voor de extra investeringen en kosten wordt uitgesteld tot de volgende reguleringsperiode. Dit betekent dat Enexis deze extra investeringen moet voorfinancieren, wat de financiële ratio's en de investeringsruimte onder druk zet. Met meerdere stakeholders wordt over het financieringsvraagstuk gesproken. Samen met andere netbeheerders blijft Enexis pleiten voor verdergaande aanpassingen in de reguleringssystematiek. Enexis bewaakt de financiële ratio's en onderzoekt de mogelijkheden om deze op het gewenste niveau te behouden. Enexis participeert in een onderzoek naar alternatieve mogelijkheden om de energietransitie te financieren. Aangezien in het Methodebesluit 2022-2026 gedeeltelijk aan de zorgen van de netbeheerders wordt tegemoet gekomen, schat Enexis de financiële impact nu lager in.
Toekomstige verwachtingen	Steeds meer overheden, bedrijven en huishoudens maken plannen om bij te dragen aan het Nederlandse Klimaatakkoord en het coalitieakkoord van eind 2021 en zetten die plannen om in actie. Woningen worden verduurzaamd, wind- en zonneparken gebouwd en er wordt volop geïnvesteerd in elektrisch vervoer en verduurzaming van de industrie. Net als andere netbeheerders moet ook Enexis hun infrastructuur aanpassen en voorbereiden op een CO2-neutrale toekomst. Dat is een lastige taak omdat onbekend is welke vormen van duurzame energie in de toekomst door de netten stromen. En dus ook niet hoe de infrastructuur eruit moet zien. Een andere vraag is hoe het steeds hogere tempo van de transitie bijgebeend kan worden, vanwege de schaarste aan personeel. En hoe de kosten van de verbouwing binnen de perken kunnen worden gehouden, zodat de energietransitie voor iedereen betaalbaar blijft. Deze uitdagingen dwingen tot het maken van duidelijke keuzes. Die keuzes vormen de basis van de nieuwe strategie van Enexis die in 2022 werd goedgekeurd door de aandeelhouders. Het centrale thema van deze strategie is; focus op uitvoering van de energietransitie. Enexis gaat zich steeds meer concentreren op de kerntaken om daarmee de energietransitie te realiseren.

7. CSV Amsterdam B.V. (voorheen Claim Staat Vennootschap B.V.)	
Statutaire naam	CLAIM STAAT VENNOOTSCHAP AMSTERDAM B.V.
Rechtsvorm	B.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Deze deelneming wordt tijdelijk aangehouden om (in eerste instantie) de verkoop van Essent aan RWE af te wikkelen en in een later stadium ook de verkoop van Attero aan Waterland. Eventuele claims kunnen door Waterland worden ingediend. Na afwikkeling van deze eventuele claims aan Waterland wordt de Escrow-rekening opgeheven en het restant op deze rekening kan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Dit is in 2020 ook gebeurd.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	Algemene vergadering van aandeelhouders. De aandeelhouder zijn vijf provincies en 88 gemeenten. Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Participatie	0,37%
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 312.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 210.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 23.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 13.000
Resultaat 2022	€ -/- 102.300
Dividend over 2022	De vennootschap keert geen dividend uit.
Risico's	Uit de liquidatie van de BV komt naar verwachting nog een klein bedrag voor de gemeente beschikbaar.

8. Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	
Statutaire naam	PUBLIEK BELANG ELEKTRICITEITSPRODUCTIE (PBE) B.V.
Rechtsvorm	B.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Het aandeelhouderschap wordt aangehouden omdat PBE, door de afspraken met de staat en vastgelegd in een convenant, rechten en verplichtingen heeft voor een periode van 8 jaren ná ondertekening van de EPZ SPA (30 september 2011). PBE is sinds eind 2011 slechts een praktisch lege BV om een aantal zaken af te wikkelen.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	Algemene vergadering van aandeelhouders. Aandeelhouders zijn vijf provincies en 88 gemeenten. Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Participatie	0,37%
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 1.532.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ 1.480.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 7.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ 10.000

8. Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	
Resultaat 2022	€ -/- 52.060
Dividend over 2022	N.v.t.
Risico's	Het bestuur van de vennootschap is een proces gestart om het convenant met de Staat te beëindigen en de vennootschap op te heffen. Er zijn verder geen aandachtspunten en ontwikkelingen te melden.

9. Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)	
Vestigingsplaats	Europalaan 24 te Maastricht
Doel, nut, noodzaak	De vennootschap heeft ten doel: het aanbrengen en in stand houden van een voldoende voorzieningenniveau op stortplaatsen voor afval na beëindiging van de exploitatie alsmede het verwerven, vervreemden, huren, beheren en exploiteren van onroerende zaken die verband houden met en/of betrekking hebben op deze stortplaatsen. Bij het realiseren van het doel van de vennootschap kan onderscheid worden gemaakt tussen: - het aanbrengen van de voorzieningen, - het beheer van de aangebrachte voorzieningen, - het treffen van maatregelen om geconstateerde gebreken weg te nemen en het beheer van een nazorgfonds. De vennootschap heeft binnen het hiervoor aangegeven kader voorts ten doel het deelnemen in, het voeren van het beheer over, het financieren van andere ondernemingen en vennootschappen met een soortgelijk of aanverwant doel en het stellen van zekerheid voor schulden van anderen en al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten.
Bestuursstructuur	Algemene Vergadering van Aandeelhouders Wethouder Meuwissen vertegenwoordigt de gemeente Echt-Susteren
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 8.744.317
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 26.793.098
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	Niet bekend
Resultaat 2022	Niet bekend
Financiën	Het kapitaal is verdeeld in 27.640 aandelen van nominaal vijfenveertig eurocent (€ 0,45) elk. De gemeente Echt-Susteren heeft 780 aandelen. Alle aandelen luiden op naam. Aandeelbewijzen worden niet uitgegeven.

10. Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)	
Vestigingsplaats	Maastricht

10. Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)	
Doel	ADV Limburg is een onafhankelijke stichting die voor 27 Limburgse gemeenten de Wet op de antidiscriminatievoorzieningen uitvoert. In deze wet is geregeld dat elke gemeente een onafhankelijk meldpunt moet hebben waar burgers discriminatie kunnen melden. Het doel van deze regeling is het oprichten en het in stand houden van een Anti Discriminatie Voorziening Limburg met de volgende taken: • klachtmelding en klachtbehandeling; • registratie, monitoring en (beleids)advisering • voorlichting en preventie
Nut	Mensen die discriminatie ervaren of waarnemen, kunnen hiervan melding maken of een klacht indienen bij een antidiscriminatievoorziening (ADV). In 2009 met de introductie van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) dient elke gemeente zijn bewoners toegang te bieden tot een meldpunt. Over de ontvangen meldingen dienen gemeentes jaarlijks te rapporteren aan het Rijk. Dit doet het ADV-Limburg voor ons.
Noodzaak	Artikel 1 van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen: Het college van burgemeester en wethouders biedt de ingezetenen toegang tot een antidiscriminatievoorziening.
Effecten	ADV Limburg neemt alle discriminatieregistraties en meldingen in behandeling. De klachtbehandeling houdt in dat op basis van een melding een vervolgetraject ter afhandeling wordt ingezet met als doel: • ondersteuning van slachtoffers van discriminatie; • bevorderen van zelfredzaamheid van slachtoffers van discriminatie; • signaleren van structurele patronen van discriminatie; • gedrags- en/of beleidsbeïnvloeding van personen of organisaties die zich bedoeld of onbedoeld schuldig hebben gemaakt aan discriminatie, gericht op voorkomen van herhaling; • toetsen van wetgeving; • ontwikkeling van jurisprudentie. Eénmaal per jaar ontvangen de aangesloten Limburgse gemeenten een geanonimiseerde rapportage van meldingen van discriminatie. Daarnaast worden de (geanonimiseerde) meldingen uit Limburg, verwerkt in een landelijke rapportage.
Deelnemers	27 gemeenten van de provincie Limburg zijn aangesloten bij de ADV.
Bestuursstructuur	De ADV heeft een Directeur-bestuurder en een Raad van Toezicht.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	n.v.t.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	n.v.t.
Resultaat 2022	n.v.t.
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bedrag per inwoner aan de centrumgemeenten op basis van facturering. De gemeente betaalt een bedrag per inwoner van € 0,90. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2022 € 28.685.

Overige verbonden partijen

1. Euromosa	
Doel	De gemeente zet zich actief in t.a.v. het (verder) versterken van de banden met onze buurgemeenten en met name de euregionale contacten met de partners in Euromosa (Maaseik, Selfkant, Gangelt en Waldfeucht). Door onze nadrukkelijke rol in de regio als "Euregionale Verbinder" (schakel tussen de verschillende regio's en euregio's), willen we de mogelijkheden inzake euregionale samenwerking op het gebied van o.a. toerisme, sociale ontwikkeling en cultuur voor de regio en voor de gemeente stevig benutten en de gemeente hierdoor positioneren als (recreatief-toeristische) uitvalsbasis in de euregio. Dit heeft onder meer geleid tot het toetreden van Maaseik tot Cittaslow. Ook de Duitse gemeenten werken aan toetreding tot het Cittaslow-netwerk. Postadres: Postbus 450, 6100 AL Echt
Deelnemers	Echt-Susteren (NL), Maaseik (B), Waldfeucht, Selfkant en Gangelt (D)
Bestuursstructuur	Stuurgroep
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	Dit samenwerkingsverband beschikt niet over een eigen en/of vreemd vermogen.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	n.v.t.
Resultaat 2022	n.v.t.
Financiën	n.v.t.

2. Ons Waardevol Cultuur Landschap (WCL)	
Doel	De Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL) is opgericht d.d. 28 november 1994. Het werkgebied van de Stichting Ons WCL bestaat uit 5 gemeenten. Door Ons WCL worden projecten gefinancierd en uitgevoerd die een bijdrage leveren aan de vergroting van de kwaliteit van de Midden-Limburgse natuur. De Stichting Ons WCL (Ons Waardevol Cultuur Landschap Midden-Limburg) heeft als doel: • het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten over inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten; • het zelfstandig uitvoeren van projecten in dat kader; • het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied. Ons WCL continueert haar werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten. Tevens fungeert Ons WCL als subsidieaanvrager voor het Nationaal Pak De Meinweg nieuwe Stijl.
Deelnemers	Deelnemende gemeenten: Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.
Bestuursstructuur	Stichting
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	€ 420.416
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	€ niet bekend

2. Ons Waardevol Cultuur Landschap (WCL)	
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	€ 114.606
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	€ niet bekend
Resultaat 2022	€ niet bekend
Financiën	De gemeente betaalde in 2022 een bijdrage van € 39.500.

3. Samenwerking Midden-Limburg (SML)	
Vestigingsplaats	Roermond
Doel	Het versterken van het voortreffelijk en afwisselend vestigings- en woonklimaat in de regio Midden-Limburg waarvoor een doelgerichte samenwerking tussen de zeven gemeente nodig is.
Nut	De Samenwerking Midden-Limburg is een netwerkstructuur die voor bundeling en coördinatie zorgt van projecten en trajecten op het terrein van ruimte, wonen en economie. Deelnemende gemeenten stemmen hun beleid af en treden gezamenlijk op met het regionaal belang voor ogen. Problemen worden gezamenlijk opgelost en gemeenten informeren elkaar over te nemen initiatieven en ontwikkelingen die het regionaal belang of het belang van een van de andere partijen raken. Afzonderlijk en gezamenlijk wordt zorg gedragen voor een goede communicatie met burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven.
Noodzaak	In Midden-Limburg is er sprake van een dynamische aandacht voor de regio en het behartigen van het regiobelang. Dit vereist een goede afstemming op visie, strategie en taken en verantwoordelijkheden. Het gezamenlijk doel van samenwerkingen als SML, Keyport 2020 en de Ontwikkelingsmaatschappij Limburg (OML) bestaat uit het versterken van het vestigingsklimaat in Midden-Limburg door samenwerking op basis van respect voor elkaars belang, waarbij SML faciliteert en krachten bundelt, Keyport 2020 zich richt op innovatieve projecten in triple helix verband en OML een uitvoeringsorganisatie over bedrijfslocaties is met een lokale functie voor ondernemers.
Effecten	In de periode 2019/2020 is de samenwerking in het kader van de Samenwerking Midden-Limburg geëvalueerd. Op basis van deze evaluaties is een koersdocument opgesteld en is een doorstart gemaakt. Hierbij is de wens uitgesproken een Investeringsagenda Midden-Limburg op te stellen langs de lijnen van de regionale visie "Het verbindend hart van Limburg". Dit houdt in werken aan een duurzaam en klimaatbestendig Midden-Limburg, een toekomstbestendige economie en een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving. In de Investeringsagenda zijn projecten gebundeld, waarvan er al een gedeelte in uitvoering zijn. Thema's zijn wonen, economie, recreatie en toerisme, energie, landschap, mobiliteit en landbouw. Doel van deze agenda is het bundelen van de kracht van de regio en daarmee externe middelen binnen kunnen halen.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raad heeft een kaderstellende en controlerende taak aangezien besluitvorming over nieuwe financiële middelen (de gemeentelijke bijdrage) aan SML via de raad loopt.
Deelnemers	De zeven Midden-Limburgse gemeenten: Weert, Nederweert, Leudal, Roermond, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren.
Bestuursstructuur	Het Netwerkberaad is een bestuurlijk gezelschap dat is samengesteld vanuit de colleges van burgemeester en wethouders van elke gemeente. Het Netwerkberaad stuurt niet inhoudelijk, is wel agenderend, coördinerend, aanjagend en verbindend. De onderliggende werkvelden zijn economie, wonen, recreatie en toerisme, ruimte en regionale mobiliteit.

3. Samenwerking Midden-Limburg (SML)	
Eigen vermogen begin dienstjaar 2022	n.v.t.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2022	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2022	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2022	n.v.t.
Resultaat 2022	n.v.t.
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bedrag per inwoner aan de centrumgemeente (Roermond) op basis van facturering. De gemeente betaalt een bedrag per inwoner van € 0,60 afgerond € 19.000 per jaar.

9.8 Paragraaf Grondbeleid

Verordening 212:

1. *In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:*
 - a. *De verwerving van gronden;*
 - b. *De te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten.*
2. *Het grondbeleid van de gemeente Echt-Susteren wordt vastgelegd in de 'Grondnota'. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:*
 - a. *Strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;*
 - b. *Beheer en uitgifte van gemeentelijke eigendommen;*
 - c. *Grondbeleid gericht op verandering van het grondgebruik;*
 - d. *Uitgangspunten voor prijsstelling van de verkoop van gronden.*

De uitgangspunten voor kostenverhaal door de gemeente Echt-Susteren worden vastgelegd in de "Nota Kostenverhaal". De raad stelt de nota vast.

Inleiding

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Visie gemeentelijk grondbeleid (algemeen, prioritering, uitvoering Grondbeleid, bovengemeentelijke doelstellingen, overkoepelend gemeentelijk beleid,)
- Samenwerkingsmaatschappijen (Bocage, Businesspark Midden-Limburg)
- Grondexploitaties (algemeen)
- Prognoses grondexploitaties en vennootschapsbelasting (toelichting complexen)
- Winst- en verliesnemingen, voorziening en reserves grondexploitaties, meerjarig verloop Algemene reserve Grondbedrijf en voorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties.

Visie gemeentelijk grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid levert een bijdrage aan zowel (integrale) ruimtelijke plannen als specifieke beleidsvelden die voor de gemeente Echt-Susteren van belang zijn, zoals leefbaarheid, wonen, werken, groen, verkeer en financiën. De beoogde doelstellingen van de ruimtelijke plannen en specifieke beleidsvelden zijn verwoord in de verschillende programma's uit de begroting.

Het betreft met name de thema's binnen de programma's Economische zaken en grondexploitaties (werkgelegenheid, economie, plattelandsvernieuwing en recreatie & toerisme), Sociaal domein, cultuur en sport (maatschappelijke voorzieningen, sportstimulering en ondersteuning, zwembad, sporthallen en overige binnen- en buitensportaccommodaties), Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (leefbaarheid kernen, bedrijvigheid en woningbouw). De doelstellingen die centraal staan binnen deze thema's worden deels verwezenlijkt door realisatie van de (grondexploitatie)projecten.

Prioritering

Projecten voor de collegeperiode 2022-2026 zijn:

- Realisatie 500 nieuwe woningen;
- Woningbouw Middelveld III Susteren;
- Uitbreiding bedrijventerrein de Berk;
- Gebiedsontwikkeling Vonderen;
- Uitbreiding bedrijventerrein de Loop-West;
- Revitalisering bedrijventerrein de Wolfskoude;
- Programma centrum Echt (herontwikkeling de Valk, Plats, compacter centrum en infrastructuur);
- Inpassing en compensatie ontwikkelingen VDL Nedcar;
- Leisurepark In de Bandert;
- Realisatie pilot 5 zonneparken;
- Onderzoek naar de ontwikkeling van een windturbinepark;
- Programma Susteren (inclusief centrumplan Susteren);
- Project Roosteren;
- Project Nieuwstadt;
- Project Pey;
- Project Dieteren.

Naast deze gemeentelijke programma's en projecten zijn we betrokken bij majeure ruimtelijke projecten van derden, zoals verbreding A2, gebiedsontwikkeling VDL en diverse hotelontwikkelingen. Ook hierbij wordt gekozen voor een integraal samenhangende aanpak.

Uitvoering Grondbeleid

De gemeenteraad heeft het beleidskader voor het (te voeren) grondbeleid vastgelegd in de Grondnota (in de raadsvergadering van 14 december 2022 geactualiseerd) en de Nota kostenverhaal.

De missie van gemeentelijk grondbeleid is: indirect en direct met financiële en juridische instrumenten bijdragen aan een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de gemeente in kwaliteit en kwantiteit.

Het grondbeleid staat ten dienste aan de verwezenlijking van deze ruimtelijke doelstellingen dan wel eerder vernoemde specifieke beleidsvelden. Als algemeen uitgangspunt voor het geactualiseerde gemeentelijk beleid geldt dat de gemeente de regie wil voeren over (de kwaliteit van) de ruimtelijke ontwikkelingen, van eigen maar ook particuliere locaties. Afhankelijk van omstandigheden, grondposities en de door de gemeente te realiseren doelen van het gemeentelijk beleid wordt per ontwikkeling bepaald voor welke vorm van grondbeleid gekozen wordt. Vormen van grondbeleid zijn: actief grondbeleid, passief (faciliterend) grondbeleid en mengvormen tussen actief en passief grondbeleid (publiek private samenwerking (PPS)).

De gemeente Echt-Susteren kan dus, binnen aanvaardbare risicoprofielen, ervoor kiezen om winstgevende ontwikkelingen zelf ter hand te nemen (actief grondbeleid) of de ontwikkeling door een ontwikkelaar te faciliteren (facilitair grondbeleid).

Uitgangspunt is een situatie waarbij de exploitatie over het te voeren grondbeleid voor de gemeente tenminste kostendekkend is. Dat wil zeggen dat over een periode van enkele jaren de te maken kosten in balans zijn met de opbrengsten.

Bovengemeentelijke doelstellingen

Ter realisatie van bovengemeentelijke doelstellingen werkt de gemeente samen met de Midden-Limburgse gemeenten. Dit samenwerkingsverband 'Samenwerking Midden-Limburg' (SML) heeft als doel om namens de deelnemende gemeenten te komen tot onderlinge afstemming, stimulering en uitvoering van ruimtelijk-economische (grote) projecten met een bovengemeentelijk karakter. Dit ter versterking van de regionale economie inclusief de werkgelegenheid. In deze samenwerking is een aantal werkvelden benoemd, waarbij iedere gemeente als trekker van een bepaald werkveld fungeert.

De werkvelden zijn:

- Economie
- Duurzaamheid
- Recreatie & toerisme
- Landschap & Natuur
- Mobiliteit & infrastructuur
- Wonen, zorg & leefomgeving

Deze aanpak is in 2022 geëvalueerd en momenteel wordt gezocht naar een nieuwe governance structuur om in de toekomst efficiënter samen te kunnen werken.

Daarnaast neemt de gemeente Echt-Susteren deel aan (is aandeelhouder van) Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML BV). Projecten van OML BV in onze gemeente zijn realisatie Business Park Midden-Limburg (BPML) en verkenning bedrijventerrein het Vonderen.

Overkoepelend gemeentelijk beleid

Structuurvisie

In december 2012 is de Structuurvisie 2012-2025 'Ontwikkelen met kwaliteit' door de raad vastgesteld. Voor zowel ons buitengebied als stedelijk gebied formuleert de structuurvisie een aantal ambities die er op zijn gericht dat onze gemeente een aantrekkelijke gemeente is (en blijft) om prettig te wonen, te werken en te recreëren. Dit resulteert in zogenaamde 'speerpuntprojecten stedelijk gebied' en 'kwaliteitsverbeterende projecten' in het uitvoeringsprogramma van de structuurvisie (deel C).

De structuurvisie is (intern) bindend voor de gemeente en wordt gebruikt als leidraad bij toekomstige beslissingen.

Voor inwoners en ondernemers geeft de visie inzicht in de ontwikkelingsmogelijkheden die er zijn binnen bepaalde gebieden van onze gemeente. Er is dus duidelijkheid over welke projecten/initiatieven we als gemeente ambiëren en welke niet.

Het (dynamisch) uitvoeringsprogramma is voor het laatst geactualiseerd in mei 2022 (raadsinformatiebrief 26 juli 2022). Eind 2022 is gestart met het opstellen van een nieuwe omgevingsvisie. Volgens planning is deze in 2024 gereed.

Volkshuisvesting

Fundament onder het gemeentelijk Volkshuisvestingsbeleid is de geactualiseerde Structuurvisie Midden-Limburg 2022 tot en met 2025. In deze visie staat de groeiende behoefte aan de juiste woning centraal. Dat betekent dat er ambitie is voor - en ruimte wordt gegeven aan - nieuwe plannen die passen bij de kwalitatieve vraag, met aandacht voor aanpassing van plannen die niet (meer) passen bij een actuele behoefte.

Voor Echt-Susteren is het van belang rekening te houden met de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte. Primair wordt ingezet op nieuwbouw op inbreiilocaties om specifieke problemen op te lossen (o.a. sanering detailhandel, herontwikkeling braakliggende terreinen) en aanpak van plannen die al lang in de planvoorraad zitten, maar niet worden uitgevoerd.

In kwalitatief opzicht heeft er een actualisatie van de woonwensen plaats gevonden. Daaruit is gebleken dat senioren, kleine huishoudens en jongeren belangrijke doelgroepen zijn voor de actuele woningmarkt. Grondgebonden seniorenwoningen, appartementen met lift, kleine, flexibele wooneenheden zijn kansrijke segmenten op de huidige woningmarkt. Ook duurzaamheid en levensloopbestendigheid zijn belangrijke aandachtspunten voor woonconsumenten. Om aan te sluiten op deze veranderende woonwensen bestaat de huisvestingsopgave niet alleen uit bouwen, maar ook uit verbouwen, vervangen en onttrekken.

Om het nationale woningtekort terug te dringen tot een gezond evenwicht, zet het Rijk met het Programma Woningbouw in op de realisatie van 900.000 woningen tot en met 2030. De Limburgse gemeenten gaan een bijdrage leveren aan de rijks-versnellingsopgave door de toevoeging van minimaal 26.550 woningen tot en met 2030, met de mogelijkheid van 20.000 woningen extra. Het Rijk streeft in de versnellingsopgave naar 2/3 betaalbaar en naar 30% sociale huur in de bestaande voorraad in 2030.

Samenwerkingsmaatschappijen

Bocage

In 2012 hebben Hurks vastgoedontwikkeling BV en de gemeente Echt-Susteren de 'Samenwerkingsovereenkomst "Bocage" in Echt' getekend en is in september 2012 de 'Grondexploitatie maatschappij Bocage CV' (GEM Bocage) opgericht.

In het plangebied wordt een hoogwaardig woningbouwplan ontwikkeld met grondgebonden woningen in een groen en dorps woonmilieu. De openbare ruimte wordt met kwalitatief duurzame materialen ingericht. De kwaliteitseisen zijn vastgelegd in het 'Stedenbouwkundig- en beeldkwaliteit plan Bocage' van 3 juli 2017.

In het eerste kwartaal van 2022 zijn 17 projectmatige/levensloopbestendige woningen van fase 4 (Peutenweg) opgeleverd. Aansluitend is het openbaar gebied ingericht en zijn er snelheid remmende maatregelen gerealiseerd in de Peutenweg. Eind 2022 is Hurks gestart met de verkoop van 19 projectmatige/levensloopbestendige woningen van fase 5.

In het plan zijn 6 woningen op vrije bouw kavels in aanbouw dan wel gerealiseerd en is voor een 5 tal bouw kavels een koopovereenkomst getekend. Het bouw- en woonrijp maken van de wegen voor de in aanbouw zijnde woningen wordt na de oplevering van een cluster woningen gefaseerd uitgevoerd.

Businesspark Midden Limburg (BPML)

Op 13 januari 2012 is de 'Realiseringsovereenkomst bedrijventerrein St. Joost (de Berk II) Echt', genaamd Businesspark Midden-Limburg, met Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML) getekend en zijn de gronden, gelegen binnen het exploitatiegebied, geleverd aan OML.

Op Businesspark ML zijn nog twee bedrijfskavels met een totale oppervlakte van ca. 3,6 ha beschikbaar, te weten de noordelijke en zuidelijke kopkavel. De noordelijke kavel is in optie en voor de realisatie van een kwalitatief hoogwaardige ontwikkeling is een omgevingsvergunning aangevraagd.

Door de ligging van de zuidelijke kavel aan de Rijksweg 73, de beperkingen en de toegestane bebouwingsvorm is maatwerk noodzakelijk waarbij ook bekeken wordt of een transformatie naar een andere bestemming mogelijk cq. wenselijk is. Een gedeelte van deze zuidelijke kavel is in 2022 verkocht aan een lokale dienstverlener. De bouw van het kantoorgebouw voor deze dienstverlener is in 2022 gestart.

Een reeds door OML verkocht perceel van ca. 1,4 ha is door derden, in overleg met OML, verkocht aan Volta Limburg. Zij willen op deze kavel het hoofdkantoor van Volta Limburg realiseren. De omgevingsvergunning is eind 2022 aangevraagd en deze is begin 2023 verleend.

Grondexploitaties

Algemeen

Het aantrekken van de woningmarkt zet zich verder door. Er komen meer initiatieven vanuit de markt om gronden in exploitatie te brengen en woningen te ontwikkelen. Ook in de woonwensen worden nieuwe ontwikkelingen geconstateerd. In vrijwel alle gemeenten in Midden Limburg is in kwalitatieve zin behoefte aan grondgebonden seniorenwoningen en appartementen met lift. Verder is er een toenemende behoefte geconstateerd aan flexibele woonmogelijkheden voor jongeren en kleine (een en/of tweepersoons huishoudens). Mensen met een verhuishens in Echt-Susteren geven aan te willen wonen in een van de grotere kernen met voorzieningen. In kwantitatieve zin stabiliseert het aantal huishoudens zich.

Prognoses grondexploitaties en vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting (Vpb) ingevoerd. Met ingang van 2016 worden de fiscale winsten belast met Vpb. In 2022 is onder begeleiding van een fiscaal adviesbureau een aangifte over de winst van het boekjaar 2020 ingediend.—Overeenkomstig het bepaalde in de nota reserves en voorzieningen wordt de over het grondbedrijf te betalen Vpb betaald uit de algemene reserve grondbedrijf.

Prognoses grondexploitaties

In onderstaande tabel worden de in exploitatie zijnde projecten weergegeven.

Opgenomen hierin zijn de boekwaarden per 31-12-2022, de geraamde eindresultaten op eindwaarde, de winstnemingen tot en met 2021 (conform jaarrekening 2021) en het geraamde resultaat (op eindwaarde) minus de reeds genomen winstnemingen tot en met 2021 en minus de in boekjaar 2022 genomen winstnemingen. De verwachte (eind)resultaten vloeien voort uit de laatst vastgestelde herzieningen en herberekeningen van de betreffende grondexploitaties.

Let wel dat uit de afdrachten van de positieve resultaten aan de Algemene Reserve Grondbedrijf ook weer Vpb-moet worden afgedragen. De in de reserve te storten resultaten zijn daarom niet geheel inzetbaar voor de overige reserveringsdoelen.

Nr.	Complexen in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2022 (in €)	Totaal geraamde resultaat (in €)	Reeds genomen winsten tm 2021 (in €)	Geraamd resultaat minus genomen winsten tm 2022 (in €)
B03	De Berk	-231.567	-10.185.853	10.136.613	-110.616
B05	Herstructurering de Loop	-182.875	-29.817	10.747	-26.781
B27	Businesspark Midden Limburg	219.606	-1.915.771	1.893.749	-19.917
B41	Woningbouw vm locatie tenniscomplex Nieuwstadt	Afgesloten			
B43	Woningbouw locatie op de Baant St. Joost	Afgesloten			
B44	Herstructurering locatie Burg. Willemeschool Nieuwstadt	-58.239	-282.308	234.686	-23.341
B45	RvR Oude Rijksweg Noord	-2.531	0	Nvt	0
B46	Bocage	-20.792	-426.055	111.284	-300.203
B47	Livar Experience Centre *	42.783	26.965	Nvt	26.965

B48	Locatie Julianastraat/ Emmastraat/Mussenstraat	-259.419	-925.030	708.913	-189.187
B49	Dakpannenlocatie Cuijpers Echt *	45.218	106.666	Nvt	106.666
B50	Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III	1.883.756	-8.844	0	-8.844
B51	RvR Weijenpasweg	24.530	-40.450	0	-40.450
	Totaal	1.460.470	-13.680.497	13.095.992	-585.708

-/- betekent een positief resultaat (opbrengsten hoger dan kosten)

* Voor deze geprognostiseerde verliezen is een voorziening getroffen, zie 'voorziening verliezen grondexploitaties'.

De gepresenteerde geraamde eindresultaten, zijn de resultaten rekening houdend met subsidies.

Toelichting complexen in exploitatie

B03 De Berk

Alle bouw kavels op bedrijvenpark de Berk (Kelvinweg) zijn verkocht.. De bouwwerkzaamheden zijn afgerond en de laatste werkzaamheden aan de openbare ruimte worden uitgevoerd. Na afronding van deze werkzaamheden kan de grondexploitatie in 2023 afgesloten worden.

B05 Herstructurering bedrijventerrein 'de Loop'

Op dit bedrijventerrein is nog één gemeentelijke kavel te koop. Deze is gelegen naast de Gamma. Met het oog op de verkeersveiligheid en doorstroming op de Zuiderpoort en daarmee ook het bedrijventerrein (nu en in de toekomst) adviseren externe deskundigen diverse verkeersmaatregelen waarvoor verschillende prioriteiten gelden. Eén prioritaire verkeersmaatregel is opgenomen in de exploitatie van de Loop waarvoor eind 2022 de aanbesteding heeft plaatsgevonden. Uitvoering start begin 2023. Behalve deze verkeersmaatregel is de exploitatie van de Loop voor het grootste deel afgerond.

B027 Businesspark Midden Limburg (BPML)

De gemeente ontvangt vanuit de grondexploitatie een vergoeding bovenwijkse voorzieningen die volgens de nota reserves en voorzieningen, via Algemene reserve Grondbedrijf, in de reserve deelneming OML BV wordt gestort.

B41 Woningbouw voormalige locatie tenniscomplex Nieuwstadt

Het project is in 2022 afgerond, hetgeen betekent dat de grondexploitatie kan worden afgesloten. De voorcalculatorische winst van grondexploitatie "Woningbouw voormalige locatie tenniscomplex Nieuwstadt" bedroeg € 10.070. Het uiteindelijke positieve resultaat is € 10.795. In de jaren 2020 en 2021 hebben er tussentijdse winstnemingen plaatsgevonden voor een totaalbedrag van € 9.914. Conform de tweede bestuursrapportage 2021 zijn de tussentijdse winstnemingen en het restresultaat (€ 881) via de Algemene reserve Grondbedrijf, toegevoegd aan de reserve majeure projecten.

B43 Woningbouw locatie Op de Baant St Joost

Het project is afgerond. Dit betekent dat de grondexploitatie kan worden afgesloten. Voorcalculatorisch zou de grondexploitatie "Woningbouw locatie Op de Baant" een resultaat van € 0 hebben. De grondexploitatie wordt in 2022 afgesloten met een verlies van € 3.867, hetgeen verband houdt met het feit dat de planontwikkelingskosten hoger zijn uitgevallen dan geraamd.

Het verlies wordt gedekt door de voorziening verliezen grondexploitaties, welke voorziening aangevuld is met € 3.867 door een beroep te doen op de Algemene reserve Grondbedrijf. Verwezen wordt naar de nota reserves en voorzieningen 2021.

B44 Herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemeschool Nieuwstadt

De gemeente heeft in 2019 een anterieure exploitatieovereenkomst met MVJ Ontwikkelingen BV uit Echt (onderdeel van Mulleners Vastgoed BV, hierna MVJ) gesloten voor een woningbouw-ontwikkeling op de voormalige schoollocatie Burg. Willemeschool in Nieuwstadt. Het woningbouwplan voorziet in de bouw van 26 grondgebonden woningen (inclusief 3 woningen op de locatie van het voormalige fitnesscentrum).

De grondopbrengst ad. € 610.000 is in 2021 ontvangen. Met de realisatie van het bouwplan is medio 2021 gestart. De woningen zijn eind 2022-begin 2023 opgeleverd. De eerste oplevering van het openbaar gebied

heeft in februari 2023 plaats gevonden. Na afloop van de onderhoudsperiode (deze bedraagt 1 jaar) zal het openbaar gebied aan de gemeente in eigendom worden over gedragen.

B45 RVR Oude Rijksweg Noord

De gemeente is een exploitatieovereenkomst aangegaan met RVR Limburg CV over de ontwikkeling van 4 zogeheten ruimte voor ruimte woningbouwkavels op de locatie Oude Rijksweg Noord in Susteren. Het bestemmingsplan is in 2019 vastgesteld en de kavels zijn door RVR Limburg CV verkocht aan particuliere kopers. De laatste van de vier woningen is in aanbouw. Na de bouw van de woningen, wordt de aanpassing van het openbaar gebied afgerond en vinden waar nodig herstelwerkzaamheden plaats. In 2023 wordt het project afgerond.

B46 Bocage

De grondexploitatie zelf vindt plaats via de eerder beschreven PPS-constructie. De gemeente ontvangt vanuit de grondexploitatie van de samenwerkingsmaatschappij Bocage per m² verkochte bouwgrond een vergoeding bovenwijkse voorzieningen, die wordt toegevoegd aan de Algemene reserve grondbedrijf. De inkomsten volgen de planning en gronduitgifte van de grondexploitatie.

B47 Livar Experience Centre

De gemeente is een verkoopovereenkomst aangegaan met de Holding Sus-Scrofa voor de verkoop van 41.680 m² landbouwgrond aan de Zandweg in Maria Hoop om ter plaatse een Livar Experience Centre te kunnen realiseren. Het bijbehorende bestemmingsplan 'Abdij Lilbosch/ LIVAR Experience Centre' is door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigd. Er wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Dit heeft extra planontwikkelingskosten met zich meegebracht. Tevens is er geschoven met lasten en baten in de tijd. Deze mutaties zijn verwerkt in de geactualiseerde exploitatiebegroting die in december 2022 door de raad is vastgesteld. Het uiteindelijke verlies bedraagt € 26.965. Dit is een toename van € 6.994 ten opzichte van de vorige grondexploitatiebegroting. Het nieuwe bestemmingsplan wordt in 2023 ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. De verwachting is dat het plan in 2024 onherroepelijk wordt. De eigendomsoverdracht van de gronden vindt uiterlijk 12 maanden na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan plaats.

B50 Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III

Dit project beoogd de ontwikkeling van ca. 45 bedrijfskavels voor het MKB. Medio 2022 heeft het voorontwerp-bestemmingsplan ter inzage gelegen. Op basis van o.a. ingekomen reacties zijn de plannen aangepast en de voorbereiding en bijbehorende onderzoeken verder in gang gezet. Het ontwerp bestemmingsplan is in het tweede kwartaal 2023 in de inspraakprocedure gebracht. De verwachting is dat in het derde kwartaal 2023 het bestemmingsplan aan de raad kan worden voorgelegd. Afgelopen jaar zijn wederom gronden binnen het plangebied verworven. In de raadsvergadering van december 2022 is de geactualiseerde grondexploitatie door de gemeenteraad vastgesteld.

B51 Ruimte voor ruimte Weijenpasweg St. Joost

De gemeente en RvR Limburg CV (hierna RvR) zijn in 2022 een exploitatieovereenkomst aangegaan waarin de afspraken zijn vastgelegd voor verkoop van grond en ontwikkeling van 6 ruimte voor ruimte woningbouwkavels aan de Weijenpasweg te Sint Joost op een gedeelte van het perceel sectie S nr. 601. Afsproken is dat één kavel door de gemeente wordt uitgegeven. De gemeente betaalt hiervoor een bijdrage aan RvR in de kosten van aanleg van de benodigde infrastructuur. RvR is verantwoordelijk voor de aanleg van de infrastructuur. Na aanleg hiervan wordt deze aan de gemeente in eigendom over gedragen.

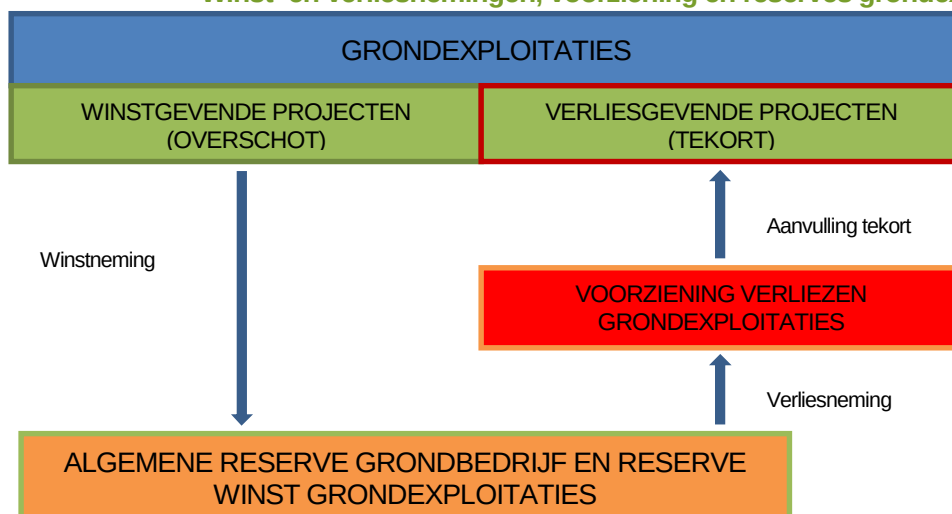
Om de bouw van de 6 woningen mogelijk te kunnen maken dient het bestemmingsplan herzien te worden. De procedure hiervoor zal naar verwachting omstreeks april 2023 starten.

Afhankelijk van de uitkomst van deze procedure kan gestart worden met de uitgifte van de bouwkavels.

Risicobeheersing

Volgens de nota Risicomanagement worden van de grondexploitaties periodiek (o.a. bij de jaarrekening en begroting) op een systematische wijze de risicodragende gebeurtenissen geïnventariseerd, de kans op optreden en het effect daarvan ingeschat, de al bestaande beheersmaatregelen in kaart gebracht en tenslotte het restrisiko gekwantificeerd. Deze restrisiko's vormen de grondslag en worden meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit resp. het weerstandvermogen. Verder wordt verwezen naar de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing.

Winst- en verliesnemingen, voorziening en reserves grondexploitaties.

Winstnemingen

In 2022 is conform de 'Percentage of completion – methode' (Poc-methode) € 68.766 aan winst genomen. Tevens is (conform deze methode) in 2022 € 69.087 aan in het verleden te veel genomen winst teruggedraaid.

	Winstnemingen 2022	Bedrag in €
B03	De Berk	- 61.376
B05	Herstructurering de Loop	- 7.711
B27	Businesspark Midden Limburg	2.105
B41	Woningbouw vm locatie tenniscomplex Nieuwstadt	882
B44	Herstructurering locatie Burg. Willemschool	24.281
B46	Bocage	14.568
B48	Locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat	26.930
	Totaal	- 321

Winstneming bij grondexploitaties geschiedt conform de "Percentage of completion - methode" (Poc-methode) omdat deze is voorgeschreven door de Commissie BBV. De gemeente is zelf voorstander van een voorzichtiger beleid.

Hetgeen inhoudt dat er ook daadwerkelijk sprake moet zijn van gerealiseerde winsten (rekening houdende met de nog te realiseren kosten).

Het verschil tussen de verplichte winstneming conform Poc-methode en de door de gemeente gehanteerde winstneming wordt toegevoegd aan een aparte reserve "Winst Grondexploitaties" (RWG). Zodra winsten ook volgens gemeentelijk beleid als gerealiseerd gelden, worden deze bij de afsluiting van het boekjaar vanuit de RWG overgeboekt naar de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG). Op de RWG ligt telkenmale een claim voor het nog aan de ARG over te boeken bedrag.

Overboekingen vanuit de RWG kunnen dus enkel naar de ARG plaatsvinden.

Verliesnemingen

Als tekorten worden geconstateerd of worden voorzien, wordt op basis van het voorzichtigheidsprincipe de Voorziening verliezen grondexploitaties (aan)gevuld ter hoogte van het (te verwachten) verlies. In 2022 is de voorziening verliezen grondexploitaties aangevuld met € 6.994 (inzake grondexploitatie "Livar Experience Centre") en € 3.867 (ten behoeve van "Woningbouw locatie op de Baant St. Joost"). Grondexploitatie "Woningbouw locatie op de Baant St. Joost" is in 2022 afgesloten waarbij tevens de verliesneming van € 3.867 heeft plaatsgevonden.

Voorziening verliezen grondexploitaties

De Voorziening verliezen grondexploitaties moet voldoende groot zijn om in de exploitatietekorten te voorzien. Voeding geschiedt vanuit de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG), maar kan ook vanuit andere reserves c.q. middelen plaatsvinden. De gemeente Echt-Susteren bepaalt (voorzichtigheidshalve) de hoogte van deze verliesvoorziening op eindwaarde (inclusief rente op einde looptijd).

Ultimo 2022 is er sprake van de navolgende verliesgevende complexen:

Nr.	Complexen	Verwacht resultaat op eindwaarde (in €)
B47	Livar Experience Centre	26.965
B49	Dakpannenlocatie Cuijpers Echt	106.666
	Totaal	133.631

Genoemde verliezen vloeien voort uit in 2022 bijgestelde exploitatiebegrotingen

Reserves grondexploitaties

De grondexploitatie gerelateerde reserves zijn de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG) en de daarmee verbonden Reserve Winst Grondexploitaties (RWG). De ARG dient als buffer voor de grondexploitaties. Winstnemingen, al dan niet tussentijds, worden (indien nodig via de Reserve Winst Grondexploitaties) toegevoegd aan de ARG. Ook wordt er jaarlijks rente toegevoegd aan deze reserves. Daar tegenover staat dat de Voorziening verliezen grondexploitaties ten laste van de ARG wordt gevoed.

Algemene reserve Grondbedrijf (ARG)

Op basis van geactualiseerde grondexploitaties/herberekeningen en daarnaast ook rekening houdend met onttrekkingen, bijvoorbeeld voor de genoemde verliesvoorziening, claims en toevoegingen/stortingen, wordt in de tabel op bladzijde 276 een meerjarig overzicht van de ARG weergegeven voor de jaren 2022 tot en met 2026.

RWG

Reserve Winst grondexploitaties (RWG)	Bedrag in €
Stand per 1-1-2022	273.545
Rente	1.860
Poc winst BPML 2022	2.105
Poc winst de Loop (teveel genomen winst voorgaande jaren)	- 7.711
Stand per 31-12-2022	269.799

Vorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties

Wanneer de gemeente overweegt om zelf of in samenwerking met een projectontwikkelaar, een (uitleg)gebied te (laten)ontwikkelen, moeten hiervoor, met name in de initiatief- en voorbereidingsfase, kosten worden gemaakt. Vervolgens kan definitief worden besloten om de gronden al dan niet in exploitatie te nemen of de

exploitatie daarvan te faciliteren. Bij een actieve grondexploitatie ontwikkelt de gemeente de gronden zelf en bij een faciliterende grondexploitatie faciliteert de gemeente de randvoorwaarden voor een gewenste ontwikkeling van gronden door een derde partij.

Het algemeen budgetrecht is een raadsbevoegdheid. Normaliter mag het college geen kosten voor grondexploitaties maken, voordat de raad hiervoor middelen ter beschikking heeft gesteld. De raad kan het college echter de ruimte bieden om binnen kaders zelfstandig financiële besluiten hierover te nemen. Gezien de doorlooptijden van raadsvoorstellen is het ondoenlijk om met name bij de veelvoud aan kleinere projecten, per project een voorbereidingskrediet door de raad te laten vaststellen voordat voorbereidende kosten kunnen worden gemaakt.

Om toch in de voorbereidingsfase al kosten te kunnen maken, deze op juiste wijze te registreren en dekking daarvoor te regelen, wordt het volgende voorgesteld:

Limiet

De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad tot een totaal bedrag van maximaal € 100.000 bestedingen te doen voor de voorbereiding van actieve- en faciliterende grondexploitaties, dit met inachtneming van de volgende voorwaarden die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) over voorbereidingskosten dwingend voorschrijft:

- De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening; en
- De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve of faciliterende grondexploitatie danwel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

De in de beginfasen te maken voorbereidingskosten zijn meestal planontwikkelingskosten, maar kunnen ook bestaan uit o.a. beheerskosten, sloopkosten, (strategische) verwervingskosten en rente. Afhankelijk van de indeling in een actieve- dan wel faciliterende grondexploitatie, worden kosten die al worden gemaakt voordat het grondexploitatiecomplex mag worden geopend, volgens het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord onder 'Immateriële Vaste Activa (ImVA)' danwel 'Overlopende activa'.

Overgang naar exploitatie

Worden deze plannen daadwerkelijk in ontwikkeling genomen, dan worden de onder ImVA danwel overlopende activa geactiveerde voorbereidingskosten overgeheveld naar het actieve of faciliterende grondexploitatiecomplex.

Afboeking

De op ImVA danwel overlopende activa verantwoorde kosten waarvan de 5 jaars-termijn in het actuele boekjaar verstrijkt, worden in dat actuele boekjaar afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Als dekking wordt hiervoor de Algemene reserve grondbedrijf gebruikt.

Risicobeheersing

Om te voorkomen dat op enig moment meer voorbereidingskosten worden gemaakt dan de Algemene reserve grondbedrijf kan afdekken, wordt met de verantwoording van kosten op het voorbereidingskrediet telkenmale ook een claim opgenomen op de Algemene reserve grondbedrijf.

MEERJARENRAMING ALGEMENE RESERVE GRONDBEDRIJF (ARG)						
Bedragen in €		2022	2023	2024	2025	2026
Stand Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG)	(1)	7.587.340 a)	7.069.738	7.185.504	7.263.285	7.354.735
PROJECTEN		2022	2023	2024	2025	2026
		VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG
De Berk		-61.376	110.616			
Herstructurering BT de Loop		-7.711	0	26.781		
Bocage		14.568	81.150	45.000	45.000	45.000
BPML / BT St. Joost		2.105	62.220			
Woningbouw voormalige locatie tennis-complex Nieuwstadt		882				
Herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemeschool Nieuwstadt		24.281	23.341			
Locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat		26.930	189.187			
Dakpannenabriek Cuijpers Echt						
Uitbreiding de Berk III ^{b)}						
RvR Weijerpasweg					40.450	
Mutatie ARG n.a.v. resultaten (afgeronde) projecten in betreffend jaar	(2)	-321	466.514	71.781	85.450	45.000
ONTREKKINGEN		2022	2023	2024	2025	2026
Representatie grondbedrijf		0	18.000	18.000	18.000	18.000
Div. kosten (bijv. prijzenboek)		457	5.000	5.000	5.000	5.000
RWG inzake de Loop		-7.711				
Reserve deelneming OML BV inzake BPML		0	62.220			
RWG inzake BPML		2.105				
VBP last Grondbedrijf		438.334	PM	PM	PM	PM
Reserve majeure projecten inzake locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat		26.930	189.187			
Reserve majeure projecten inzake herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemeschool Nieuwstadt		24.281	23.341			
Reserve majeure projecten inzake woningbouw voormalige locatie tennis-complex Nieuwstadt		882				
Klooster Koningsbosch (cf 1e berap 2020 en 1e berap 2022)		18.762	15.000			
Versterking economische structuur		53.974	25.000	25.000	25.000	
Aanvulling voorziening verliezen grondexploitaties inzake Livar experience Centre		6.994				
Aanvulling voorziening verliezen grondexploitaties inzake Woningbouw Op de Baant St. Joost		3.867				
Overname eigendom LPS		0				
CP Susteren cf raadsbesluit 16-12-2020		0				
CP Susteren archeologie cf 2e berap 22		0	37.000			
Ontwikkeling hoek Marktstraat-Willibrordusplein Susteren cf 1e berap 22			30.000			
TOTAAL ONTREKKINGEN	(3)	568.875	404.748	48.000	48.000	23.000
TOEVOEGINGEN / STORTINGEN		2022	2023	2024	2025	2026
Rentetoevoeging over de stand per 01-01 ^{c)}		51.594	54.000	54.000	54.000	54.000
TOTAAL TOEVOEGINGEN / STORTINGEN	(4)	51.594	54.000	54.000	54.000	54.000
PROGNOSE ARG excl. niet in de begroting opgenomen claims (= 1 plus 2 minus 3 plus 4)	(5)	7.069.738	7.185.504	7.263.285	7.354.735	7.430.735
Niet in de begroting opgenomen claims		T/m 2022	2023	2024	2025	2026
Echt-Zuidoost: reserve kapitaalstorting en aanw. finan. kapitaalstorting, conform rbsl. dec. 2011		72.849				
Voorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties ^{d)}		250.052	100.000	100.000	100.000	100.000
Poort van Echt cf raadsbesluit juni 2021		727.000				
Totaal niet uit de begroting blijvende claims	(6)	1.049.901	100.000	100.000	100.000	100.000
PROGNOSE ARG incl. niet in de begroting opgenomen claims (= 5 minus 6)		6.019.837	7.085.504	7.163.285	7.254.735	7.330.735
per 31-12		2022	2023	2024	2025	2026

a) Betreft de ARG per 31 december 2021 conform de jaarrekening 2021

b) Een (positief) resultaat/afdracht naar de ARG wordt pas na 2026 verwacht

c) Conform de nota 'Reserves en voorzieningen' vindt een rentetoevoeging plaats aan de ARG. Voor wat betreft 2022 bedraagt het rentepercentage 0,68%. Voor de daarop volgende jaren is het rentebedrag uit de begroting 2023 aangehouden.

d) In de bovenstaande meerjarenraming is jaarlijks een claim van € 100.000 opgenomen t.b.v. het voorbereidingskrediet facilitaire en actieve grondexploitaties. Verwezen wordt naar de voorgaande pagina's in deze paragraaf grondbeleid.

